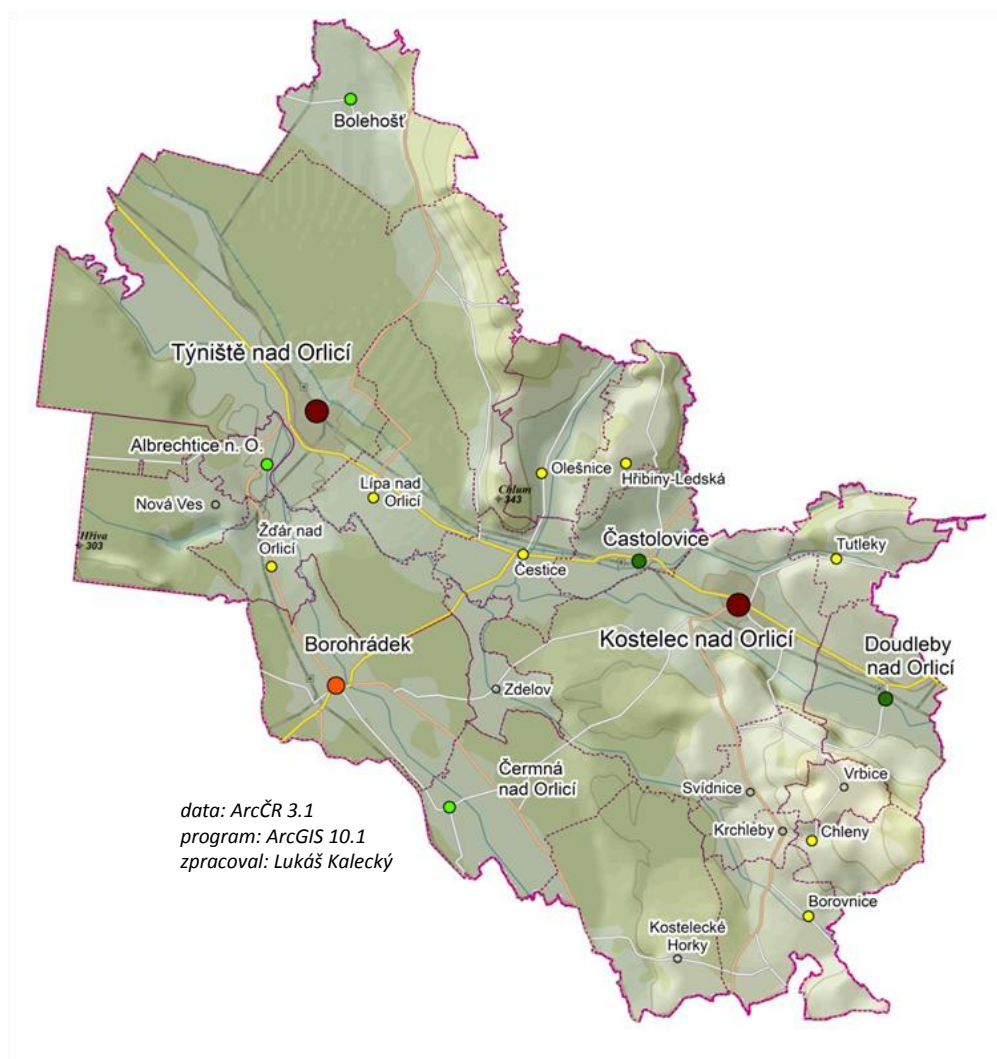

Strategie území správního obvodu ORP Kostelec nad Orlicí

v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a ve volitelném tématu "servis samosprávám"

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

verze duben / 2015

*„Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím
Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost
a státního rozpočtu ČR.“*

OBSAH

1) Úvod	5
1.1) Základní informace o strategii	5
1.2) Stručná informace o městech a obcích	7
1.3) Kontext vzniku a existence strategie	9
1.4) Účel strategie – proč byla zpracována.....	9
1.5) Uživatelé strategie – komu strategie slouží.....	9
1.6) Vybrané relevantní významné strategické dokumenty.....	10
2) Profil území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	12
2.1) Profil území správního obvodu.....	12
2.1.1) Identifikace správního obvodu	12
2.1.2) Stručná charakteristika území správního obvodu	13
2.1.2.1) Obyvatelstvo a obce	13
2.1.2.2) Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu	16
2.1.2.3) Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce	20
2.1.2.4) Doprava.....	25
2.1.2.5) Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace	27
2.1.2.6) Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví	28
2.1.2.7) Technická infrastruktura	31
2.1.2.8) Rekreace, památky a cestovní ruch	36
2.1.3) Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	38
2.1.4) Aktéři regionálního rozvoje	41
2.2) Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu.....	42
3) Téma 1.: Školství	45
3.1) Analytická část: definice a analýza řešených problémů	45
3.1.1) Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	45
3.1.2) Popis základního a mateřského školství správního obvodu	47
3.1.3) Analýza rizik a další potřebné analýzy	82
3.1.4) SWOT analýza v oblasti předškolního a základního vzdělávání	88
3.1.5) Souhrn výsledků analýz (analytické části)	90
3.2) Návrhová část pro oblast školství a předškolního vzdělávání	93
3.2.1) Struktura návrhové části	93
3.2.2) Vize a problémové oblasti (okruhy).....	96
3.2.3) Popis cílů	101
3.2.4) Indikátory	108

3.3)	Pravidla pro řízení strategie.....	111
3.3.1)	System monitorování a hodnocení realizace strategie	111
3.3.2)	System změn strategie.....	113
3.3.3)	Akční plán.....	113
3.4)	Závěr a postup zpracování.....	116
3.4.1)	Shrnutí	116
3.4.2)	Popis postupu tvorby strategie	116
3.5)	Přílohy.....	117
4)	Téma 2.: Sociální služby	120
4.1)	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	120
4.1.1)	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	120
4.1.2)	Popis sociálních služeb ve správním obvodu	121
4.1.3)	Analýza rizik a další potřebné analýzy	144
4.1.4)	SWOT analýza v oblasti sociálních služeb.....	147
4.1.5)	Souhrn informací z analýz (analytické části) v oblasti sociálních služeb	148
4.2)	Návrhová část pro oblast sociálních služeb.....	152
4.2.1)	Struktura návrhové části	152
4.2.2)	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	155
4.2.3)	Popis cílů v oblasti sociálních služeb.....	159
4.2.4)	Indikátory	166
4.3)	Pravidla pro řízení strategie.....	174
4.3.1)	System monitorování a hodnocení realizace strategie	174
4.3.2)	System změn strategie.....	176
4.3.3)	Akční plán.....	177
4.4)	Závěr a postup zpracování.....	180
4.4.1)	Shrnutí	180
4.4.2)	Popis postupu tvorby strategie	180
4.5)	Přílohy.....	181
5)	Téma 3.: Odpadové hospodářství	187
5.1)	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	187
5.1.1)	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	187
5.1.2)	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu	189
5.1.3)	Analýza rizik a další potřebné analýzy	217
5.1.4)	SWOT analýza oblasti odpadového hospodářství	220
5.1.5)	Souhrn informací z analýz (analytické části)	221

5.2)	Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	226
5.2.1)	Struktura návrhové části	226
5.2.2)	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	229
5.2.3)	Popis cílů v oblasti odpadového hospodářství	233
5.2.4)	Indikátory	240
5.3)	Pravidla pro řízení strategie.....	247
5.3.1)	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	247
5.3.2)	Systém změn strategie.....	249
5.3.3)	Akční plán.....	250
5.4)	Závěr a postup zpracování.....	253
5.4.1)	Shrnutí	253
5.4.2)	Popis postupu tvorby strategie.....	253
5.5)	Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství	254
6)	Téma 4.: Servis samosprávám (volitelné téma).....	270
6.1)	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	270
6.1.1)	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	270
6.1.2)	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	275
6.1.3)	Analýza rizik a další potřebné analýzy	311
6.1.4)	SWOT analýza oblasti	315
6.2)	Návrhová část pro oblast volitelného tématu.....	316
6.2.1)	Struktura návrhové části	316
6.2.2)	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	319
6.2.3)	Popis cílů v oblasti volitelného tématu	324
6.2.4)	Indikátory	331
6.3)	Pravidla pro řízení strategie.....	334
6.3.1)	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	334
6.3.2)	Systém změn strategie.....	336
6.3.3)	Akční plán.....	337
6.4)	Závěr a postup zpracování.....	340
6.4.1)	Shrnutí	340
6.4.2)	Popis postupu tvorby strategie.....	340
6.5)	Přílohy.....	341
7)	Závěr, kontakty	343
8)	Přílohy	344

1) Úvod

1.1) Základní informace o strategii

Tabulka 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Kostelec nad Orlicí v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a volitelném tématu "servis samosprávám".
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu obcím).
Řešené území	Správní obvod ORP Kostelec nad Orlicí
	Počet obyvatel správního obvodu k 1. 1. 2015 dle MVČR: 25 081 (z toho 444 cizinců).
	Počet obcí ve správním obvodu: 22
	Rozloha správního obvodu: 22 349 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Kostelec nad Orlicí, Týniště nad Orlicí, Borohrádek
	Obce (mimo měst): Albrechtice nad Orlicí, Bolehošť, Borovnice, Častolovice (městys), Čermná nad Orlicí, Čestice, Doudleby nad Orlicí (městys), Hřibiny-Ledská, Chleny, Kostelecké Horky, Krchleby, Lípa nad Orlicí, Nová Ves, Olešnice, Svídnice, Tutleky, Vrbice, Zdelov, Žďár n. O.
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Dobrovolný svazek obcí Poorlicko; se sídlem: Na Výsluní 275, Albrechtice nad Orlicí, 517 22
Koordinátor tvorby strategie	Ing. Alice Nováková
Rok zpracování strategie	2014 a 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Kostelec nad Orlicí; Členská schůze DSO (jiný orgán DSO)
Forma a datum projednání / schválení	Projednáno na shromáždění starostů dne 6. 6. 2014 na 1. oficiálním setkání představitelů obcí v území SO ORP Kostelec n. O.Schváleno na shromáždění starostů dneProjednáno / schváleno usnesením DSO dne ...
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace..., První schválená aktualizace ze dne
Související legislativa	Je uvedena v kapitolách 3.1.1); 4.1.1); 5.1.1) a 6.1.1)
Doba realizace strategie	2014 – 2023
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Kostelec nad Orlicí,orgán DSO + název DSO

Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Kostelec n. O. realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s DSO Poorlicko a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategii zpracoval Ing. Lukáš Kalecký, s podporou dalších členů realizačního týmu, v požadované struktuře v souladu s metodickými pokyny, harmonogramem a dalšími požadavky SMO.
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
	4. volitelné téma: servis samosprávám.

1.2) Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu ORP Kostelec n. O. se nachází celkem 22 obcí, tři z nich mají status města (Kostelec n. O., Týniště n. O., Borohrádek) a dvě obce mají status městys (Častolovice a Doudleby n. O.).

Tabulka 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci
	Název obce: Albrechtice nad Orlicí Počet obyvatel: 1007/993/1007 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
	Název obce: Bolehošť Počet obyvatel: 539/538/543 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
	Název obce: Borohrádek Počet obyvatel: 2124/2108/2125 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
	Název obce: Borovnice Počet obyvatel: 375/372/380 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
	Název obce: Častolovice Počet obyvatel: 1680/1686/1689 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
	Název obce: Čermná nad Orlicí Počet obyvatel: 1000/1006/1008 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
	Název obce: Čestice Počet obyvatel: 569/571/585 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
	Název obce: Doudleby nad Orlicí Počet obyvatel: 1869/1876/1901 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
	Název obce: Hřibiny-Ledská Počet obyvatel: 343/337/352 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
	Název obce: Chleny Počet obyvatel: 229/213/226 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>

Znak	Údaje o obci
	Název obce: Kostelec nad Orlicí Počet obyvatel: 6178/6155/6191 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
	Název obce: Kostelecké Horky Počet obyvatel: 140/142/143 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
Obec nemá oficiální znak	Název obce: Krchleby Počet obyvatel: 91/91/91 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
Obec nemá oficiální znak	Název obce: Lípa nad Orlicí Počet obyvatel: 520/519/521 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
Obec nemá oficiální znak	Název obce: Nová Ves Počet obyvatel: 158/164/178 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
Obec nemá oficiální znak	Název obce: Olešnice Počet obyvatel: 459/461/474 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
Obec nemá oficiální znak	Název obce: Svídnice Počet obyvatel: 173/159/158 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
Obec nemá oficiální znak	Název obce: Tutleky Počet obyvatel: 349/350/347 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
	Název obce: Týniště nad Orlicí Počet obyvatel: 6274/6265/6285 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
	Název obce: Vrbice Počet obyvatel: 144/148/152 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
Obec nemá oficiální znak	Název obce: Zdelov Počet obyvatel: 230/235/248 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>
 Návrhy znaku	Název obce: Žďár nad Orlicí Počet obyvatel: 473/483/477 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano/ne</i>

Zdroj: počet obyvatel podle:

ČSÚ k 31. 12. 2012 /

ČSÚ k 31. 12. 2013 /

MVČR k 1. 1. 2015 (včetně cizinců)

V území je dobře patrná přirozená hierarchizace a centralita sídel, bez výrazného jediného centra v území – dvě největší města jsou co do počtu obyvatel zhruba stejně velká (cca 6 000 obyvatel) z nichž jedno je obec s rozšířenou působností (Kostelec n. O.) a druhé obec s pověřeným obecním úřadem (Týniště n. O.). Dále jsou tři obce (1x město a 2x městys) nad 1 500 obyvatel jejich význam v sídelní struktuře jako místních center nižšího řádu je zřejmý např. v oblasti školství (mají úplnou základní školu). Region je typický silným zastoupením středně velkých venkovských obcí, tyto mají poměrně slušnou občanskou vybavenost (např. všechny obce nad 400 obyvatel mají 1. stupeň ZŠ – kromě dříve jmenovaných to jsou obce: Albrechtice n. O., Bolehošť, Čermná n. O., Čestice, Lípa n. O., Olešnice a Žďár n. O.); pět dalších obcí má více jak 200 obyvatel (Borovnice, Hřibiny-Ledská, Chleny, Tutleky, Zdelov); pouze 5 obcí má méně než 200 obyvatel (Krchleby, Kostecké Horky, Vrbice, Nová Ves, Svídnice), nejmenší je obec Svídnice (jediná má méně jak 100 obyvatel).

Poměrně hustá sídelní struktura s vyváženým zastoupením jednotlivých velikostních kategorií obcí, přirozeně se projevující spádové oblasti a princip centrality dávají obcím v regionu poměrně slušný rozvojový potenciál a předpoklady pro meziobecní spolupráci a její prospěšnost.

1.3) Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP Kostelec nad Orlicí realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s DSO Poorlicko a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a DSO Poorlicko je gestorem tvorby strategie.

Koordinátorem strategie je Ing. Alice Nováková.

Strategii zpracoval Ing. Lukáš Kalecký, s podporou dalších členů realizačního týmu, v požadované struktuře v souladu s metodickými pokyny, harmonogramem a dalšími požadavky SMO.

1.4) Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5) Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu – DSO, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6) Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny vybrané významné strategické (případně analytické) dokumenty včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tabulka 3: Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
Stát		
1.	Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR	http://www.mzp.cz/cz/strategie_udrzitelneho_rozvoje
2.	Politika územního rozvoje	http://www.uur.cz/?id=3462
3.	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020	http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020
4.	Zásady urbánní politiky	http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Zasady-urbanni-politiky
5.	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR	http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-cerven-2009?highlightWords=strategick%C3%BD+p%C3%A1n
6.	Plán odpadového hospodářství ČR	http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr
Kraj		
1.	Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/zasady-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-46187/
2.	Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?pgid=222
3.	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/skolstvi/vyrocnizpravy/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-kralovehradeckeho-kraje-51780/
4.	Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/socialni-oblast/rozvoj-soc-sluzeb/plan-rozvoje-soc-sluzeb/krajsky-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-10406/
5.	Odpadový plán kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/_prez/odpad_hosp/prezentace/prezent.htm
Mikroregiony, města a obce		
1.	Územně analytické podklady pro SO ORP Kostelec nad Orlicí	http://www.kostelecno.cz/mestskyurad/uzemni-plany
2.	Územní plány obcí	http://www.uur.cz/iLAS/ORP_PoctyZaznamu1.asp?KODORP=7019

Pro správní obvod ORP Kostelec nad Orlicí jsou zpracovány územně analytické podklady. Nejsou zpracovány žádné aktuální strategické rozvojové dokumenty řešící celé správní území ORP Kostelec nad Orlicí. Strategický plán rozvoje a obnovy obcí mikroregionu Poorlicko je z roku 2002; Studie řešení odpadového hospodářství svazku obcí Poorlicko je také z roku 2002; Strategický plán rozvoje Dobrovolného svazku obcí Orlice byl vypracován v roce 2004; poslední Plán sociálních služeb Kostelecka je pro období 2010-2012.

Všechny obce správního obvodu ORP Kostelec nad Orlicí mají územní plány (http://www.uur.cz/iLAS/ORP_PoctyZaznamu1.asp?KODORP=7019), které pravidelně aktualizují a obnovují.

Aktuální strategické plány rozvoje mají města Kostelec n. O. a Týniště n. O.; Integrovaný plán rozvoje města Borohrádek je pro období 2007-2013. Města zpracovávají také další (resortní) rozvojové dokumenty (např. Plán odpadového hospodářství Města Kostelec n. O.; Plán prevence kriminality Města Kostelec n. O. na období 2013-2016). Některé další rozvojové dokumenty, pokud jsou zpracovány, se obvykle týkají také převážně konkrétních obcí, nikoliv celého území SO ORP.

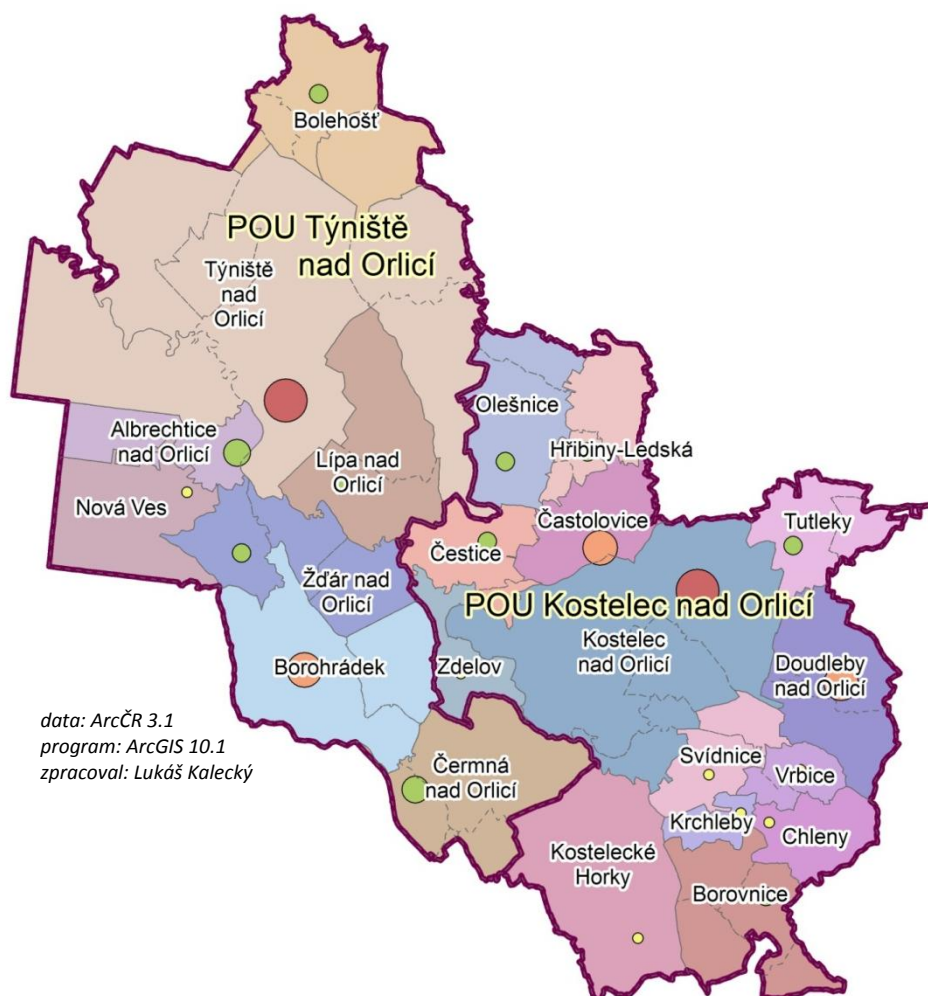
2) Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1) Profil území správního obvodu

2.1.1) Identifikace správního obvodu

Správní obvod ORP Kostelec nad Orlicí leží na jihu Královéhradeckého kraje. Na severozápadě sousedí s obcemi správního obvodu ORP Hradec Králové, na severu se správním obvodem ORP Dobruška, na východě se správním obvodem ORP Rychnov nad Kněžnou a na jihu s Pardubickým krajem. Správní území zahrnuje 22 obcí (50 částí obcí), z toho tři města – Kostelec n. Orlicí, Týniště nad Orlicí a Borohrádek a 2 městyse Častolovice a Doudleby nad Orlicí; v území žije zhruba 25 000 obyvatel. Na celkovém počtu obyvatel i území kraje se SO ORP Kostelec n. O. podílí cca 4,5 %. Téměř na 45 % území se rozkládají lesy a přibližně stejnou plochu zaujímá zemědělská půda.

Obrázek – Administrativní členění správního obvodu

2.1.2) Stručná charakteristika území správního obvodu

2.1.2.1) Obyvatelstvo a obce

Tabulka 4: Charakteristika území SO ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	22	22	22	22	22	22	22	22
Počet částí obcí	50	50	50	50	50	50	50	50
Počet katastrálních území	34	34	34	34	34	34	34	34
Počet obcí se statutem města	3	3	3	3	3	3	3	3
Počet obcí se statutem městyse	0	2	2	2	2	2	2	2
POZEMKY	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Výměra v tis. ha	22 347,59	22 349,28	22 349,28	22 348,35	22 348,81	22 349,54	22 348,90	22 349,02
Zemědělská půda	10 096,94	10 078,15	10 069,42	10 056,74	10 043,97	10 011,68	10 007,3	9 999,60
Lesní pozemky	9 933,04	9 946,61	9 953,11	9 958,87	9 963,45	9 973,30	9 971,73	9 994,18
Zastavěné plochy	457,33	457,64	442,91	442,81	442,67	441,33	441,82	441,72
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	110,7	111	111,9	112,2	112,4	112,4	111,8	111,5

Zdroj: ČSÚ.

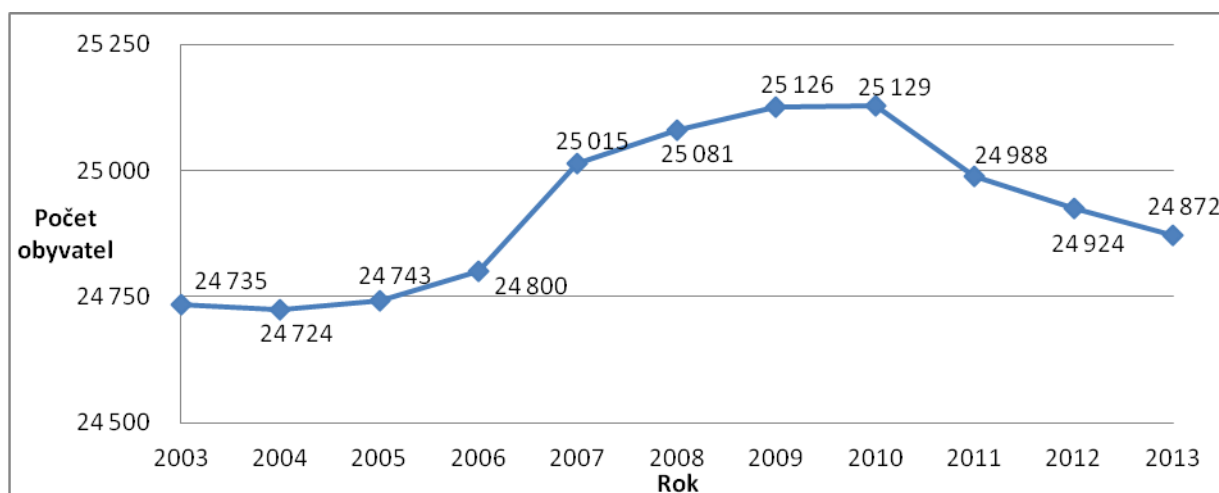
Obcím Doudleby nad Orlicí a Častolovice byl vrácen status městyse 10. října 2006.

Tabulka 5: Demografický vývoj obyvatel v území SO ORP

Obyvatelstvo v letech		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem		24 743	24 800	25 015	25 081	25 126	25 129	24 988	24 924
v tom:	muži	12 109	12 169	12 292	12 336	12 360	12 361	12 281	12 257
	ženy	12 634	12 631	12 723	12 745	12 766	12 768	12 707	12 667
Věkové skupiny									
v tom ve věku:	0-14	3 760	3 694	3 673	3 669	3 675	3 775	3 763	3 755
	15-64	17 075	17 203	17 391	17 346	17 231	17 060	16 893	16 693
	65+	3 908	3 903	3 951	4 066	4 220	4 294	4 332	4 476
Průměrný věk (celkem)		40,42	40,64	40,73	40,97	41,17	41,29	41,48	41,68
Index stáří (65+ / 0-14 v %)		103,94	105,66	107,57	110,82	114,83	113,75	115,12	119,20
Muži									
v tom ve věku:	0-14	1 923	1 889	1 872	1 890	1 872	1 927	1 930	1 922
	15-64	8 647	8 737	8 852	8 807	8 763	8 665	8 566	8 474
	65+	1 539	1 543	1 568	1 639	1 725	1 769	1 785	1 861
Průměrný věk		38,8	39,1	39,2	39,5	39,8	40,0	40,1	40,4
Index stáří (65+ / 0-14 v %)		80,0	81,7	83,8	86,7	92,1	91,8	92,5	96,8
Ženy									
v tom ve věku:	0-14	1 837	1 805	1 801	1 779	1 803	1 848	1 833	1 833
	15-64	8 428	8 466	8 539	8 539	8 468	8 395	8 327	8 219
	65+	2 369	2 360	2 383	2 427	2 495	2 525	2 547	2 615
Průměrný věk		42,0	42,1	42,2	42,4	42,5	42,5	42,8	42,9
Index stáří (65+ / 0-14 v %)		129,0	130,7	132,3	136,4	138,4	136,6	139,0	142,7
Migrace (přírůstek na 1 000 obyv.)									
celková		0,8	2,3	8,6	2,6	1,8	0,1	-4,1	-2,6
přirozená		-2,5	-2,3	-0,2	0,2	0,5	-0,8	-2,3	-2,9
stěhováním (mechanická)		3,2	4,6	8,9	2,4	1,3	0,9	-1,8	0,4

Zdroj: ČSÚ.

Graf 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2003 až 2013

Zdroj: ČSÚ.

Nárůst počtu obyvatel pozorovaný v grafu po roce 2004 byl způsoben zejména stěhováním, k přírůstku přirozenou měnou došlo pouze v letech 2008 a 2009 kdy počet živě narozených dětí dosahoval svého vrcholu (maxima v počtu živě narozených bylo v roce 2010). Současný populační boom v ČR, vnímaný v souvislosti s kapacitou MŠ, nedosáhne takových rozměrů jako předchozí silné populační vlny v letech 1973-79 ("Husákovy děti"), 1946-1950 (po 2. SV) a 1919-1925 (po 1. SV). Po roce 2010 se již počty narozených dětí opět snižují a tento trend bude dále pokračovat, regionálního minima v počtu narozených dětí bude dosaženo kolem roku 2030 (31). Úroveň plodnosti v 90. letech 20. století prudce klesla, historického minima dosahovala kolem roku 2000 (méně než 1,3 dítěte na ženu), v dalších letech došlo k postupnému zlepšení, pro příští desetiletí se odhaduje dlouhodobý mírný růst; (do roku 2050) je plodnost odhadována v rozmezí 1,4-1,6 dítěte na ženu, nepředpokládá se však, že by plodnost v příštích několika desetiletí přesahovala hodnotu 2 potomků na ženu (za hraniční hodnotu potřebnou k zachování populace se obvykle považuje hodnota 2,1 potomků na ženu). Společně s mírným růstem plodnosti se bude ve všech krajích mírně zvyšovat průměrný věk matek při porodu (na hodnotu 29,9-32,2 let). Naděje dožití a úroveň úmrtnosti se dlouhodobě zlepšuje, výrazné zlepšování úrovně úmrtnosti je očekáváno u mužů (naděje dožití mužů pro KHK z hodnoty 75,6 v roce 2012 na hodnotu 83,7 v roce 2050). Obtížně odhadována je migrace, ta může mít vliv na celkové množství populace, ovšem výrazně se nepromítne do struktury populace, přílivem cizinců příliš nelze odvrátit stárnutí populace. Budoucí vývoj věkové struktury bude dynamický ve směru výrazného stárnutí populace. K největším změnám bezesporu dojde v seniorské kategorii 65 a více let. Zastoupení hlavních věkových kategorií je pro KHK odhadováno takto: populace do 14 let nyní tvoří 14,8 % z populace celkem, k roku 2030 se sníží na hodnotu cca 12,9 % na hranici kolem 13 % se bude pohybovat i v roce 2050. Ovšem skupina tzv. produktivních (15-64 let), která nyní tvoří 67,4 % populace se k roku 2030 sníží na hodnotu cca 61,5 % a k roku 2050 bude zastoupení v celkové populaci nižší než 55 %. Nárůst seniorů bude dramatický, v celé ČR se počet osob ve věku 65 a více let do roku 2057 (kdy by měl kulminovat) téměř zdvojnásobí. V KHK, který již nyní patří k nejstarším dojde k nárůstu počtu osob starších 65 let v příštích 10 letech o cca 29 % (oproti roku 2013) a v roce 2050 bude zastoupení populace 65+ cca 32,5 % ze současných 17,8 %. Výrazně se bude zvyšovat také počet osob nejstarších (nad 85 let), už za 5 letech bude počet osob starších 85 let cca o 30 % vyšší oproti situaci v roce 2013.

Využito demografických studií, projekcí a prognóz pro ČR a Královéhradecký kraj.

2.1.2.2) Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tabulka 6: Stručná charakteristika školství v území SO ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	12	55	V regionu je celkem 14 MŠ ve 12 obcích z 22.
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	7	32	V území má celkem 12 obcí (tj. 55 %) ZŠ z toho 7 obcí ZŠ neúplnou – pouze s 1. stupněm.
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	5	23	Úplná základní škola je ve městech (Kostelec n. O., Týniště n. O., Borohrádek) a městysech (Doudleby n. O., Častolovice).
Počet středních škol:	2	9	1) "Střední škola zemědělská a ekologická a střední odborné učiliště chladič a klimatizační techniky, Kostelec nad Orlicí"; 2) "Obchodní akademie T. G. Masaryka, Kostelec nad Orlicí, Komenského 522".
Obory gymnázií	0	0	V regionu není žádné gymnázium, ani gymnazijní obory.
Obory středních odborných škol a praktických škol	5	4	Maturitní 4-leté obory: 1) Agropodnikání; 2) Ekologie a životní prostředí; 3) Obchodní akademie; 4) Informační technologie; 5) Ekonomické lyceum. Dobíhající obory nejsou započítány.
Obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	3	4	1) Elektromechanik pro zařízení a přístroje (3-leté studium); 2) Mechanik elektrotechnik (2-leté, nástavbové studium); 3) Podnikání (2-leté, nástavbové studium).
Počet základních uměleckých škol	2 (4)	9 (18)	V území jsou 2 ZUŠ (v Kostelci n. O., Týništi n. O.), tyto mají odloučená pracoviště v dalších dvou obcích území SO ORP (Borohrádek a Častolovice).
Počet konzervatoří	0	0	V území SO ORP není konzervatoř zastoupena.
Počet jazykových škol	0	0	V území nemá sídlo žádná jazyková škola uvedená v Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT.
Počet vyšších odborných škol	1	4	V Kostelci n. O. (při Obchodní akademii) má odloučené pracoviště VOŠ a SPŠ Rychnov n. K., která poskytuje výuku v oboru Firemní ekonomika. VOŠ při Zemědělské škole poskytovala výuku do roku 2012 (kdy došel VOŠ obor Šlechtitelství).
Počet vysokých škol	0	0	V regionu není zastoupena žádná vysoká škola.

Zdroj: ČSÚ, MŠMT, vlastní šetření.

Tabulka 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území SO ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	23	91	Veřejná knihovna je dle evidence ČSÚ v 20 obcích regionu.
Stálá kina	3	14	Stálá kina jsou dle evidence ČSÚ ve 3 obcích regionu.
Divadlo	0	0	Podle evidence ČSÚ není v regionu žádné stálé divadlo.
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	1	5	V jedné obci regionu je podle evidence ČSÚ muzeum (včetně poboček a samostatných památníků).
Galerie (vč. poboček a výstavních sání)	1	5	V jedné obci regionu je podle evidence ČSÚ galerie (včetně poboček a výstavních sání).
Kulturní zařízení ostatní	17	59	Ve 13 obcích regionu je dle evidence ČSÚ zastoupeno kulturní zařízení ostatní.
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	2	9	Ve 2 obcích regionu je dle evidence ČSÚ zastoupeno středisko pro volný čas dětí a mládeže.
Koupaliště a bazény	3	14	Ve 3 obcích regionu jsou dle evidence ČSÚ zastoupeny koupaliště a bazény.
-z toho kryté	0	0	V regionu není, dle evidence ČSÚ, žádný krytý bazén.
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	32	82	Hřiště (s provozovatelem nebo správcem) je dle evidence ČSÚ v 18 obcích regionu.
Tělocvičny (vč. školních)	19	59	Tělocvičny (včetně školních) jsou dle evidence ČSÚ ve 13 obcích regionu.
Stadiony otevřené	6	23	Otevřené stadiony jsou dle evidence ČSÚ v 5 obcích regionu.
Stadiony kryté	0	0	V regionu není, dle evidence ČSÚ, žádný krytý stadion.
Zimní stadiony kryté i otevřené	0	0	V regionu není, dle evidence ČSÚ, žádný zimní stadion.
Ostatní zařízení pro tělo-výchovu (s provozovatelem nebo správcem)	12	32	Ostatní zařízení pro tělo-výchovu (s provozovatelem nebo správcem) jsou dle evidence ČSÚ zastoupeny v 7 obcích regionu.

Zdroj: ČSÚ.

**Tabulka 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví"
veřejného i soukromého charakteru v území SO ORP**

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	1	5	Sdružené ambulantní zařízení je dle evidence ČSÚ zastoupeno v jedné obci regionu.
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	1	5	Dle evidence ČSÚ zastoupeno v jedné obci regionu.
Ambulantní zařízení	0	0	ČSÚ neeviduje na území regionu žádné ambulantní zařízení.
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	1	5	ČSÚ eviduje na území regionu jedno detašované ambulantní zařízení.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	13	36	Zařízení je, dle evidence ČSÚ, zastoupeno v 8 obcích regionu.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	6	23	Zařízení je, dle evidence ČSÚ, zastoupeno v 5 obcích regionu.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	10	23	Zařízení je, dle evidence ČSÚ, zastoupeno v 5 obcích regionu.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	4	9	Zařízení je, dle evidence ČSÚ, zastoupeno ve 2 obcích regionu.
Zařízení lékárenské péče	7	18	Ve 4 obcích regionu, je dle evidence ČSÚ, zařízení lékárenské péče (lékárny).
Nemocnice	0	0	Na území regionu není nemocnice.
Odborné léčebné ústavy	0	0	Na území regionu není evidován žádný odborný léčebný ústav.
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0	Na území regionu není evidována žádná léčebna pro dlouhodobě nemocné.
Ostatní lůžková zařízení	0	0	Na území regionu, dle evidence ČSÚ, není žádné ostatní lůžkové zařízení.

Zdroj: ČSÚ.

Občanská vybavenost (základní i vyšší) vesměs odpovídá podmínkám a možnostem regionu. Poměrně hustá sídelní struktura s vyváženým zastoupením jednotlivých velikostních kategorií obcí, přirozeně se projevující spádové oblasti, princip centrality a dobré dopravní napojení (respektive lokalizace) na centra vyššího významu (např. dostupnost krajského města) dávají obcím v regionu poměrně slušný rozvojový potenciál. Základní občanská vybavenost jednotlivých obcí vesměs odpovídá jejich potřebám a významu v sídelní síti a v porovnání s jinými regiony je zde na poměrně slušné úrovni.

Školství v území SO ORP Kostelec nad Orlicí je charakteristické kvalitní-hustou sítí mateřských a základních škol. Přítomnost vyššího školství (např. SŠ a VŠ) odpovídá pozici a významu mikroregionu v širším území. Např. ve správním území SO ORP není zastoupeno žádné gymnázium, to ovšem není nutno chápat jako nedostatek – jsou (jsou-li) přiměřeně dostupná gymnázia v okolí např. v Hradci Králové, Rychnově n. Kněžnou, Holicích a Ústí nad Orlicí. Obdobná je i situace v oblasti kultury a sportu a v oblasti zdravotnictví.

Vyšší občanská vybavenost je obvykle více zastoupena ve SO ORP okolo bývalých okresních a krajských měst – s velikostí města se obvykle zvyšuje i jeho význam v sídelní síti a jsou v něm zastoupeny (vyšší a specializované) služby vyžadující větší spádovou oblast.

Pro správní obvod ORP Kostelec nad Orlicí je z výše uvedeného o to významnější časová dostupnost center (např. Hradec Králové, Rychnov n. Kněžnou) a okolních regionů (např. SO ORP Rychnov n. K., Pardubický kraj) a prostupnost území – kvalitní, udržovaná dopravní síť a provázanost dopravních systémů.

Do budoucna lze očekávat (poměrně výrazné) změny v potřebách obyvatel a jejich představách ohledně minimální občanské vybavenosti a její dostupnosti, bezpochyby v souvislosti s demografickým vývojem a výrazným stárnutím populace.

2.1.2.3) Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tabulka 9: Ekonomická aktivita obyvatel území SO ORP

		Celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		11 523	6 371	5 152	
v tom:	zaměstnaní	10 594	5 910	4 684	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	8 426	4 543	3 883
		zaměstnavatelé	299	213	86
		pracující na vlastní účet	1 222	866	356
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	464	240	224
		ženy na mateřské dovolené	221	-	221
	nezaměstnaní	929	461	468	
Ekonomicky neaktivní celkem		12 050	5 103	6 947	
z toho	nepracující důchodci	5 972	2 320	3 652	
	žáci, studenti, učni	3 549	1 753	1 796	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		1 055	617	438	

Zdroj: SLDB 2011.

Úroveň ekonomické aktivity obyvatelstva je závislá na mnoha faktorech, ovlivňuje ji počet osob v aktivním věku 15-64 let, věkové složení obyvatelstva, věková skladba žen ve fertilním věku, počet osob připravujících se na budoucí povolání aj.

K datu sčítání v roce 2011 bylo na území SO ORP Kostelec n. O. 46,8 % populace ekonomicky aktivních (v kraji 47,6 % populace). Vyšší podíl populace byl ekonomicky neaktivních 48,9 % (v kraji 47,5 %). Nezjištěná ekonomická aktivita byla u 4,28 % obyvatel SO ORP a 4,9 % obyvatel kraje. V porovnání s průměrem ČR je v kraji (i SO ORP) nižší podíl ekonomicky aktivních a naopak více ekonomicky neaktivních obyvatel.

Vlivem stárnutí populace dosáhl v kraji (i SO ORP) podíl nepracujících důchodců na ekonomicky neaktivních téměř poloviny (49,6 %), a to je druhý nejvyšší podíl ze všech krajů; hodnota SO ORP je prakticky totožná s krajskou, průměrná hodnota ČR je 48,2 %. Naopak žáci, studenti a učni tvoří v SO ORP 29,5 % ekonomicky neaktivních, v kraji 30,1 % a v ČR 30,2 %.

Ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí tak (už nyní) na jednoho ekonomicky aktivního připadá více jak jeden ekonomicky neaktivní obyvatel. Z ekonomicky neaktivních obyvatel tvoří téměř polovinu nepracující důchodci; osob připravujících se na budoucí povolání je v populaci méně než je průměr kraje a ČR.

Tabulka 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol		Celkem	
Vyjíždějící celkem		5 979	
v tom	vyjíždějící do zaměstnání	4 312	
	v tom	v rámci obce	805
		do jiné obce okresu	1 994
		do jiného okresu kraje	967
		do jiného kraje	516
		do zahraničí	30
	vyjíždějící do škol	1 667	
	v tom	v rámci obce	425
mimo obec		1 242	

Zdroj: SLDB 2011.

Ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí vyjíždí (dochází) do zaměstnání v rámci obce "pouze" 18,7 % zaměstnaných; krajská hodnota je 38,7 % a je nižší než průměrná hodnota ČR 44,9 %. Do jiné obce v rámci okresu vyjíždí 46,2 % zaměstnanců ze SO ORP – hodnota je vyšší než průměrná krajská hodnota (39,6 %) a hodnota ČR (28,9 %). Taktéž do jiného okresu v kraji vyjíždí ze správního obvodu ORP vysoký podíl zaměstnanců (22,4 %), průměrná hodnota za kraj je 9,6 % a za ČR 12,3 %.

Důvodem těchto rozdílných hodnot je spíše venkovský /kovo-rolnický/ charakter SO ORP Kostelec n. O., poměrně hustá sídelní struktura se silným podílem středně velkých venkovských obcí, absence obcí nad 10 tisíc obyvatel, přirozeně se projevující spádové oblasti, princip centrality a svázanost s centry vyššího významu (okresní, krajské město) a okolními správními obvody.

Přestože SO ORP Kostelec nad Orlicí leží na hranicích kraje, za prací do jiného kraje vyjíždí ("jen") 11,9 % pracujících, to je přibližně stejná hodnota jako průměrná krajská hodnota (10,9 %) a hodnota ČR (12,1 %) a může souviset s dopravní dostupností/prostupností – např. návazností krajských dopravních systémů. Vyjíždějících za prací do zahraničí je ve správním obvodu 0,7 % (správní obvod ORP Kostelec n. O. neleží při státních hranicích, což může být jednou z příčin nízké hodnoty, další příčinou může být nižší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob), krajská hodnota je 1,2 % a i ta patří v porovnání s ostatními kraji k nejnižším; průměrná hodnota ČR činí 1,8 %.

Kraj je dále charakteristický např. nadprůměrným podílem vyjíždějících za prací denně (84,9 %), z okresu Rychnov nad Kněžnou denně vyjíždí do zaměstnání dokonce 87,1 %. Podíl vyjíždějících za prací se snižuje s rostoucí velikostí obce; pracovní mobilita mužů je vyšší než žen; mobilita zaměstnaných se s věkem snižuje a klesá i do větší vzdálenosti; s vyšším stupněm vzdělání roste podíl vyjíždějících za prací; automobil je nejčastějším dopravním prostředkem při cestě do zaměstnání – vysokých a nadprůměrných hodnot dosahuje jak kraj, tak okres (téměř 70 % zaměstnanců okresu dojíždí do zaměstnání automobilem).

Tabulka 11: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu			Hospodařící domácnosti	
Hospodařící domácnosti celkem			10 064	
v tom:	tvořené 1 rodinou		6 517	
	v tom	úplné	bez závislých dětí	3 083
			se závislými dětmi	2 198
		neúplné	bez závislých dětí	608
			se závislými dětmi	628
	tvořené 2 a více rodinami		157	
	domácnosti jednotlivců		3 054	
	vícečlenné nerodinné domácnosti		336	

Zdroj: SLDB 2011.

Ke dni sčítání bylo ve SO ORP Kostelec nad Orlicí celkem 10 064 hospodařících domácností, které tvoří osoby společně hradící výdaje jako je strava, náklady na bydlení aj.

Hospodařící domácnosti s jednou rodinou (úplnou nebo neúplnou) tvořily v SO ORP Kostelec n. O. 64,8 % domácností, v Královéhradeckém kraji 62,9 % domácností a průměr celé ČR je 60,9 %. Počet domácností tvořených jednou rodinou má klesající tendenci, v kraji poklesl jejich počet v posledním desetiletí o 5,7 %, taktéž klesá podíl rodin se závislými dětmi ve prospěch rodin bez závislých dětí.

Hospodařících domácností s jednou neúplnou rodinou je ve SO ORP Kostelec nad Orlicí 12,3 %, krajská hodnota je 12,5 % a průměrná hodnota ČR 13 %. Podíl úplných rodin klesá ve prospěch neúplných.

Obecně v ČR počty hospodařících domácností za posledních padesát let neustále rostou a jejich počet se zvýšil nejvíce v sedmdesátých a poté v devadesátých letech. Charakteristické je ovšem také zmenšování domácností. Souvisí to se změnami ve struktuře domácností, kdy výrazně ubývají úplné rodiny s vyšším průměrným počtem členů v domácnosti.

Nejvýraznější nárůst zaznamenávají domácnosti jednotlivců a neúplné rodiny, přičemž SO ORP Kostelec nad Orlicí je na tom relativně příznivěji – než celý kraj a ČR – je zde nižší zastoupení domácností jednotlivců a neúplných rodin.

Domácnosti jednotlivců tvoří v SO ORP Kostelec nad Orlicí 30,3 % domácností, v Královéhradeckém kraji 31,6 % domácností a v ČR průměrně 32,5 % domácností. Naopak hospodařící domácnosti tvořené 2 a více rodinami mají poměrně velmi nízké zastoupení – ve správním obvodu ORP 1,6 % v celém kraji 1,5 % a průměrně v ČR 1,6 %.

Z hlediska počtu členů domácnosti převažují v kraji jednotlivci. V Královéhradeckém kraji vzrostl počet domácností jednotlivců za deset let o 8,5 % a tento trend je dlouhodobý. Naopak čtyř a vícečlenné domácnosti tvoří pouze pětinu všech domácností v kraji (v obcích do 1 000 obyvatel

je jejich podíl ještě více než čtvrtinový). Průměrná velikost hospodařící domácnosti se snižuje z důvodu poklesu úrovně porodnosti i dlouhodobě vysokou úrovní rozvodovosti, kdy dochází k častému rozpadu úplných rodin na neúplné rodiny a domácnosti jednotlivců.

V posledních 10 letech se v souvislosti s vývojem porodnosti změnilo složení úplných rodin se závislými dětmi. Ve struktuře úplných rodin převažují rodiny bez dětí jako celek i v členění podle velikosti obce. Poměrně stabilní je zastoupení rodin se dvěma dětmi, naproti tomu podíl rodin s 1 dítětem se neustále zvyšuje, a snižuje se podíl rodin se 3 dětmi.

Na změny ve struktuře domácností působí zejména trend zakládání rodiny v pozdějším věku. To souvisí s většími možnostmi vzdělávání a cestování, snahou vytvořit ekonomické zázemí a v neposlední řadě získat samostatné bydlení (v nejobecnější rovině jsou pak tyto změny způsobeny sociálně-ekonomickým systémem). Podíl rodinných domácností a podíl úplných rodin klesá s rostoucí velikostí obce.

Tabulka 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území SO ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	789	844	794	640	381	533	1 065	988	785
občané se zdravotním postižením	118	138	156	134	86	77	128	134	101
občané se zdravotním postižením v %	15,0	16,4	19,6	20,9	22,6	14,4	12,0	13,6	12,9
absolventi	99	95	59	43	19	31	74	60	40
absolventi v %	12,5	11,3	7,4	6,7	5,0	5,8	6,9	6,1	5,1
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	155	171	230	150	54	37	118	209	176
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců v %	19,6	20,3	29,0	23,4	14,2	6,9	11,1	21,2	22,4
Volná pracovní místa	51	42	37	121	210	77	17	18	17
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	15,5	20,1	21,5	5,3	1,8	6,9	62,6	54,9	46,2
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	6,5	7,0	6,2	4,9	2,8	4,2	8,8	8,0	6,1

Zdroj: ČSÚ.

Nezaměstnanost ve správním obvodu ORP Kostelec n. O. je ve vztahu s nepříznivou situací (posledních let) v celé ČR i EU, na relativně dobré úrovni – nezaměstnanost ani nyní (v roce 2014) nedosahuje tak vysokých hodnot jako v mnoha jiných regionech. Dlouhodobě podíl nezaměstnaných v kraji i v SO ORP Kostelec nad Orlicí patří k nižším v porovnání s jinými regiony ČR.

Tabulka 13: Charakteristika trhu práce v území SO ORP

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	4 904	4 999	5 066	5 172	5 257	5 406	5 307	5 433	5 531	5 449
Fyzické osoby celkem	4 253	4 317	4 358	4 445	4 502	4 616	4 462	4 556	4 637	4 553
z toho zemědělští podnikatelé	404	409	437	435	436	442	123	123	124	124
vyjádření v %	8,24	8,18	8,63	8,41	8,29	8,18	2,32	2,26	2,24	2,28
Právnícké osoby celkem	651	682	708	727	755	790	845	877	894	896
z toho obchodní společnosti	243	260	269	275	281	289	294	302	304	307
vyjádření v %	37,33	38,12	37,99	37,83	37,22	36,58	34,79	34,44	34,00	34,26
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (%)										
Zemědělství, lesnictví a rybářství	10,7	10,7	11,0	10,9	10,9	10,9	6,1	6,3	6,4	6,6
Průmysl celkem	15,2	15,0	14,9	14,9	14,6	14,6	14,9	15,0	15,1	14,6
Stavebnictví	9,8	10,2	10,4	10,8	11,1	11,1	11,6	11,8	12,0	11,9
Obchod, ubytování, stravování a pohostinství	34,34	33,61	32,83	32,42	32,45	32,20	33,58	33,15	31,95	31,40

Zdroj: ČSÚ.

V roce 2012 bylo v registru ekonomických subjektů registrováno na území SO ORP Kostelec nad Orlicí 5 449 ekonomických subjektů z toho cca 84 % fyzických osob a 16 % právnických osob.

Podíl ekonomických subjektů v roce 2012 podnikajících v zemědělství, lesnictví a rybářství tvořil 6,6 %; v průmyslu celkem 14,6 %; ve stavebnictví 11,9 % a v kategorii obchod, ubytování, stravování a pohostinství 31,4 %. Údaje jsou podle registrovaných subjektů (nikoliv podle skutečně aktivních subjektů).

2.1.2.4) Doprava

Region je poměrně dobře napojen na významná města a okolní regiony (Hradec Králové, Rychnov n. K., Hradecko-Pardubickou sídelní aglomeraci, Holicko, Opočensko, Rychnovsko, Vysokomýtsko).

V celém správním území ORP je poměrně hustá síť místních komunikací, zajišťujících dopravní dostupnost všech obcí. Jejich kvalita je asi právě vzhledem k hustotě nízká, kvalitněji jsou udržovány komunikace vyšších tříd, údržba vlastních komunikací je pro jednotlivé obce neúměrnou finanční zátěží.

Silnice I. třídy:

I/11 Hradec Králové – Týniště n. Orlicí – Kostelec n. O. – Vamberk – Ostrava
I/36 Chlumecko n. C. – Pardubice – Holice – Borohrádek – Čestice

Silnice II. třídy:

II/304 Úpice – Opočno – Týniště n. Orlicí – Lípa n. Orlicí.
II/305 Týniště n. O. – Albrechtice n. O. – Žďár n. O. – Borohrádek – Skuteč
II/316 Kostelec n. O. – Svídnice – Krchleby – Borovnice – Choceň
II/317 Borohrádek – Čermná n. O. – Choceň – Litomyšl
II/321 Častolovice – Solnice – Skuhrov – Deštné

Plochy a koridory nadmístního významu, ovlivňující více obcí v rámci území SO ORP (podle ZÚR):

Koridory dopravní infrastruktury

Silnice I/11 (Poděbrady – Hradec Králové – Žamberk – Šumperk)
Silnice I/14 (Liberec – Vrchlábí – Trutnov – Náchod – Vamberk – Ústí nad Orlicí – Česká Třebová)
Silnice I/36 (Chlumecko nad Cidlinou – Pardubice – Holice)

Koridory pro umístování následujících pozemních komunikací (nebo jejich nových úseků)

Silnice I. třídy

Silnice I/11 – v prostoru Častolovic (jižní přeložka), Kostelce nad Orlicí (severní přeložka) a Doudleb nad Orlicí (severní přeložka navazující na severní obchvat Vamberka) z důvodu velmi velkého dopravního zatížení v zastavěných územích;
Silnice I/36 – v úseku hranice kraje – vedení silnice od Holic přes Borohrádek (severní obchvat) až po napojení na silnici I/11 z důvodu koordinace navazujících území se zohledněním zejména přírodních podmínek tohoto území;

Silnice II. třídy

Silnice II/304 – v prostoru Týniště nad Orlicí vymezení koridoru jako územní rezervy

Veřejně prospěšné stavby

Pro jejich uskutečnění lze práva k dotčeným pozemkům a stavbám odejmout nebo omezit; území uvedených obcí jsou alespoň částečně dotčena vymezeným koridorem:

pro I/36 – v úseku hranice kraje – Borohrádek – silnice I/11: Čestice, Zdelov, Žďár n. O., Borohrádek
pro I/11 – v prostoru Častolovic, Kostelce n. O. a Doudleb n. O.: Čestice, Častolovice, Kostelec n. O., Doudleby nad Orlicí, Vamberk
pro I/14 – v prostoru Vamberka: Vamberk, Záměl, Doudleby nad Orlicí
pro II/304 – v prostoru Týniště nad Orlicí

Územím SO ORP procházejí železniční tratě:

č. 020 – (Praha) – Velký Osek – Hradec Králové – Týniště n. O. – Borohrádek – Choceň

č. 021 – Týniště n. O. – Kostelec n. O. – Štíty

č. 022 – Častolovice – Solnice

č. 023 – Doudleby n. O. – Rokytnice v Orlických horách

č. 026 – Týniště n. O. – Meziměstí – Otovice

Železniční uzly:

Týniště n. O. – tratě č. 020, 021, 026

Častolovice – tratě č. 021, 022

Doudleby n. O. – tratě č. 023

V souvislosti se zajištěním přepravy ze závodu v Kvasinách Škoda Auto a.s. je plánována modernizace a zdvoukolejnění tratě č. 020 v úseku Hradec Králové – Týniště nad Orlicí, elektrifikace tratě č. 021, úprava kolejí v Týništi n. O., rozšíření železniční stanice Častolovice a výhybny v obci Čestice, optimalizace (a elektrifikace) tratě č. 021 v úseku Týniště n. O. – Doudleby n. O. – (Letohrad).

Kombinovaná doprava:

V řešeném území je provozována integrovaná regionální doprava – IREDO Královéhradeckého kraje.

Městská hromadná doprava:

V Týništi n. Orlicí a přilehlých obcích Nová Ves, Albrechtice n. O. a Lípa n. O. je zavedena Městská hromadná doprava, kterou provozuje společnost Audis Bus s.r.o.

Cyklodoprava + turistické stezky:

Na území SO ORP bylo vybudováno několik nových cyklostezek a vyznačeny jednotlivé cyklotrasy.

Nadregionální cyklotrasa:

Orlická cyklotrasa – vedoucí z Hradce Králové přes Slavětín nad Metují a Častolovice, Rychnov n. K. až do Deštné v Orlických horách.

Regionální trasy:

od Třebechovic p. O. podél toku spojené Orlice a od Týniště n. O. podél Divoké Orlice do Potštejna, kde navazuje na síť cyklotras Pardubického kraje.

Hradec Králové – Týniště n. O. – Solnice – Deštné v Orlických horách.

Při jihozápadní hranici SO ORP s Pardubickým krajem je vedena výhledově navrhovaná evropská cyklotrasa. Území je protkáno sítí místních cyklotras.

Cyklostezky:

Kostelec n. O. – Doudleby n. O., Týniště n. O. – Petrovice;

Lípa n. O. – Čestice – Častolovice – Kostelec n. O.; Borohrádek – Veliny;

Územím prochází několik značených turistických stezek pro pěší.

2.1.2.5) Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Nerostné suroviny

Na území jsou dostatečné zásoby štěrkopísků a cihlářských surovin (i ložiska krajského významu).

Na území SO ORP je evidováno celkem 5 výhradních ložisek nerostných surovin, z toho jsou 4 ložiska štěrkopísků a 1 ložisko cihlářských surovin. Těžena jsou v současné době 3 ložiska. Největším ložiskem je Světlá n. O. (obec a dobývací prostor Žďár n. O.), při předpokládané produkci 250-280 tis.m³/rok s perspektivou ještě až na 90 let. Z důvodu ochrany podzemních vod je těžba hloubkově omezena na úroveň 1 m nad hladinu podzemní vody. Těžbou dojde postupně k celkovému záboru lesního půdního fondu o ploše cca 350 ha. Vytěžené plochy jsou postupně rekultivovány zpět na lesní půdu. Druhým významným ložiskem je ložisko Rašovice III (dobývací prostor Lípa n. O. III, CHLÚ Lípa III) s přímou vazbou na provoz blízké betonárny. Při předpokládané těžbě cca 150 tis.m³/rok lze uvažovat s těžbou do r. 2065. V jižní části ložiska je uvažována těžba pod hladinou podzemní vody. Záměr počítá s postupným vznikem dvou jezer s rozdílnou úrovní hladiny. Limitující podmínkou záměru je nenarušení stávajících vodních zdrojů pro oblast Týniště n. O., jejichž ochranné pásmo zasahuje do centrální části ložiska. Vytěžené plochy jsou průběžně lesnický rekultivovány. Těžba ložiska cihlářských surovin Kostelec n. O. (dobývací prostor Kostelec n. O.) o rozloze 42 ha má dlouhodobou perspektivu. Těžbou je dotčen především zemědělský půdní fond. Vytěžený prostor je průběžně zemědělský rekultivován.

Na území SO ORP jsou dále evidována 4 ložiska nevyhrazených nerostů, jedná se o štěrkopísky, z toho jsou těžena 3 ložiska. Dále je na území SO ORP evidován 1 prognózní zdroj a to cihlářské suroviny. Chráněná ložisková území jsou stanovena celkem 4, z toho 3 pro štěrkopísky a 1 pro cihlářskou surovinu.

Ekonomické subjekty

Na území SO ORP je v roce 2013 celkem 2 955 ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou, z toho 79 % tvoří fyzické osoby a 21 % právnické osoby. Bez zaměstnanců je 1 874 ekonomických subjektů, do 5 zaměstnanců má 299 ekonomických subjektů, 36 ekonomických subjektů zaměstnává 6-9 lidí, dále pak je 52 ekonomických subjektů v kategorii: 10-19 zaměstnanců, 9 ekonomických subjektů v kategorii 20-24 zaměstnanců, 20 ekonomických subjektů v kategorii 25-49 zaměstnanců, 11 ekonomických subjektů v kategorii 50-99 zaměstnanců, 3 ekonomické subjekty v kategorii 100-199 zaměstnanců a 1 ekonomický subjekt spadá do kategorie 500-999 zaměstnanců.

Podle odvětví bylo v roce 2013 na území SO ORP nejvíce ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou v kategorii: Velkoobchod, kromě motorových vozidel (225); Specializované stavební činnosti (224); Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti (206); Maloobchod, kromě motorových vozidel (199); Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení (141); Stravování a pohostinství (134); Poskytování ostatních osobních služeb (129); Činnosti v oblasti nemovitostí (126); Ostatní finanční činnost (125); Právní a účetnické činnosti (109); Výstavba budov (101).

2.1.2.6) Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Územní systém ekologické stability (ÚSES)

Podle zásad územního rozvoje (ZÚR) jsou vymezeny nadregionální biocentra (NBC), biokoridory (NBK), regionální biocentra (RBC) a regionální biokoridory (RBK). Vymezený ÚSES je v územně plánovací dokumentaci dotčených obcí dále stabilizován, zpřesňován a územně koordinován.

NBC Vysoké Chvojno: Albrechtice nad Orlicí, Běleč nad Orlicí, Hradec Králové, Třebechovice pod Orebem, Týniště nad Orlicí;

NBK: Doudleby nad Orlicí, Kostelec nad Orlicí, Potštejn, Záměl;

NBK: Albrechtice nad Orlicí, Bartošovice v Orlických horách, Častolovice, Čestice, Doudleby nad Orlicí, Kostelec n. O., Lípa n. O., Orlické Záhoří, Týniště nad Orlicí, Zdelov, Žďár nad Orlicí;

NBK: Borohrádek, Čestice, Kostelec nad Orlicí, Nová Ves, Zdelov, Žďár nad Orlicí;

NBK: Albrechtice nad Orlicí, Bartošovice v Orlických horách, Častolovice, Čestice, Doudleby nad Orlicí, Kostelec nad Orlicí, Lípa nad Orlicí, Orlické Záhoří, Potštejn, Týniště nad Orlicí, Záměl, Zdelov, Žďár nad Orlicí;

RBC Lipová stráž-Podhorná: Kostelec nad Orlicí, Svídnice;

RBC Přední Křivina: Bolehošť, Týniště nad Orlicí, Voděrady;

RBC U Týniště: Týniště nad Orlicí

RBC Týnišťská Orlice: Albrechtice nad Orlicí, Třebechovice pod Orebem, Týniště nad Orlicí;

RBC Velký a Malý Karlov: Čermná nad Orlicí;

RBC Tříska: Nová Ves;

RBC Zdelovské: Čestice, Kostelec nad Orlicí, Zdelov;

RBC Nad Česticemi: Čestice, Olešnice, Týniště nad Orlicí;

RBC Ždárská niva: Borohrádek, Žďár nad Orlicí;

RBC Chotivská niva: Čestice, Lípa nad Orlicí, Zdelov, Žďár nad Orlicí;

RBC U Mnichovství: Doudleby nad Orlicí, Záměl;

RBC Na Kněžné: Rychnov nad Kněžnou, Synkov-Slemeno, Tutleky;

RBC Častolovice – park: Častolovice, Synkov-Slemeno;

RBC Ledecké bory: Ledce, Třebechovice pod Orebem, Týniště nad Orlicí;

RBC Na Králce: Borohrádek;

RBK: Bolehošť, Přepychy, Voděrady;

RBK: Týniště nad Orlicí;

RBK: Týniště nad Orlicí;

RBK: Lípa nad Orlicí, Týniště nad Orlicí;

RBK: Častolovice, Čestice, Kostelec nad Orlicí, Olešnice;

RBK: Častolovice, Černíkovice, Hřibiny-Ledská, Libel, Lično, Synkov-Slemeno, Třebešov;

RBK: Častolovice, Kostelec nad Orlicí;

RBK: Synkov-Slemeno, Tutleky;

RBK: Borohrádek, Žďár nad Orlicí;

RBK: Borohrádek;

RBK: Borohrádek, Čermná nad Orlicí.

Přírodní park

Na území SO ORP je vyhlášen Přírodní park Orlice. Rozkládá se podél toků Divoké Orlice, Tiché Orlice a spojené Orlice, na území 11 obcí: Doudleby n. O., Kostelec n. O., Častolovice, Čestice, Lípa n. O., Týniště n. O., Čermná n. O., Borohrádek, Žďár n. O., Albrechtice n. O., Zdelov.

Natura 2000 - Evropsky významná lokalita (EVL)

Na území správního obvodu se nachází 3 EVL:

EVL Orlice a Labe: v řešeném území vesměs kopíruje Přírodní park Orlice.

EVL Týnišťské Poorličí: Týniště n. O.

EVL Zadní Machová: Týniště n. O. – místní část Rašovice.

Přírodní rezervace

Na území SO ORP se nacházejí 2 přírodní rezervace:

PR Kostecký zámecký park – obec Kostelec n. O., rozloha 29,45 ha;

PR U Houkvice – obec Týniště n. O. (kat. území Petrovice n. O.), rozloha 24,94 ha.

Přírodní památky

Na území SO ORP se nacházejí celkem 4 přírodní památky:

PP Vodní tůň – obec Borohrádek, rozloha 0,52 ha;

PP U Glorietu – obec Týniště n. O., rozloha 11,43 ha;

PP U Černoblatské louky – obec Týniště n. O., rozloha 5,77 ha;

PP Orlice – obec Týniště n. O., kat. území Petrovice n. O., Štěpánovsko,
Týniště n. O., rozloha 280,63 ha.

Významné krajinné prvky registrované:

Seykorův park – Kostelec n. O., rozloha 2,143 ha;

Horecká stráž – Čestice, rozloha 1,554 ha;

Tůně ve Strouhách – Čestice, rozloha 2,370 ha.

Přechodně chráněná plocha:

Kozinec (výskyt kriticky ohroženého rostlinného druhu kozince písečného), obec Zdelov.

Pro zachování a rozvoj hodnot, vzniklých spolupůsobením přírodních a lidských vlivů, jejichž výsledkem je jedinečný krajinný ráz, byla na území SO ORP Kostelec nad Orlicí vymezena oblast Vamberecko: Borovnice, Častolovice, Doudleby nad Orlicí, Chleny, Jahodov, Javornice, Kostelec nad Orlicí, Krchleby, Lhoty u Potštejna, Liberk, Lukavice, Lupenice, Pěčín, Polom, Potštejn, Proruby, Rokytnice v Orlických horách, Rybná nad Zdobnicí, Rychnov nad Kněžnou, Slatina nad Zdobicí, Vrbice, Záměl (ZÚR KHK).

Zemědělský půdní fond:

Zemědělská půda zaujímá na území SO ORP plochu cca 10 000 ha (v posledních letech dlouhodobě dochází k poklesu), což představuje 44,7 % rozlohy SO ORP, z toho zaujímá orná půda zhruba 64 % a trvale zatravněné porosty cca 30 %. Podíl zemědělské půdy je zde nižší než průměr v kraji (cca 58 %).

Na území SO ORP je zhruba 3 541 ha zemědělské půdy zařazeno do I. třídy ochrany a 1 295 ha do II. třídy ochrany zemědělského půdního fondu.

Obce, ve kterých je podíl zemědělské půdy vyšší než 70 %: Borovnice, Čestice, Doudleby n. O., Krchleby, Svídnice, Tutleky, Vrbice, Zdelov. Obce s podílem zemědělské půdy menším než 25 %: Kostecké Horky, Nová Ves.

Půdy v území SO ORP jsou vhodné pro pěstování obilovin, máku, řepky, brambor, některé části též pro pěstování zeleniny (např. Bolehošť, Tutleky – zelí).

Největším zemědělským podnikem je ZOPOS Přestavky a.s., hospodařící na cca 2 tis. ha zemědělské půdy (z toho cca 75 % orná půda). Společnost je v rostlinné výrobě zaměřena na pěstování obilovin, technických a krmných plodin a trav na semeno. Jedná se o pšenici, ječmen, sóju, hrách, řepku a kukuřici.

V Doudlebách na O. jsou rozsáhlé plochy sadů o výměře 105 ha, (obhospodařují pan L. Novohradský a společnost Hlaváček-sady Příkazy). Pěstovány jsou zde převážně jabloně, dále pak hrušně, švestky a drobné ovoce (rybíz a maliny).

Pozemky určené k plnění funkcí lesa:

Lesní pozemky zaujímají (v roce 2012) na území SO ORP plochu 9 994 ha, což je přibližně stejný podíl (44,6 %) jako podíl zemědělské půdy. Území SO ORP je typické vyšší lesnatostí, průměrná hodnota za kraj činí cca 31 %. Lesnatost je na území jednotlivých obcí rozdílná. Nejmenší podíl lesních pozemků je v obcích, kde jsou intenzivně využívány kvalitní zemědělské půdy, naopak nejvyšší je v obcích se zachovalým kvalitním přírodním prostředím a horší kvalitou půd pro zemědělské hospodaření. V průběhu posledních deseti let dochází k mírnému nárůstu pozemků určených k plnění funkce lesa.

Podíl lesních pozemků menší než 25 %: Borovnice, Častolovice, Čestice, Doudleby n. O., Chleny, Krchleby, Olešnice, Svídnice, Tutleky, Vrbice, Zdelov.

Podíl lesních pozemků vyšší než 70 %: Kostecké Horky, Nová Ves.

Na území SO ORP se vyskytují převážně lesy hospodářské, podíl lesů zvláštního určení tvoří cca 21 % a vyskytují se na území obcí: Albrechtice n. O., Bolehošť, Borohrádek, Častolovice, Kostelec n. O., Kostecké Horky, Lípa n. O., Nová Ves, Týniště n. O. Lesy ochranné se na území SO ORP nevyskytují.

2.1.2.7) Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Elektroenergetika

Na území SO ORP se nenachází žádný větší zdroj elektrické energie. Na území SO ORP se nacházejí 3 malé vodní elektrárny. Na řece Tichá Orlice je to vodní elektrárna v Čermné n. O. a v Albrechticích nad Orlicí, na Divoké Orlici v Doudlebách n. O. Na území SO ORP se prozatím nenachází žádná větrná elektrárna, fotovoltaické elektrárny jsou vybudovány v obcích Zdelov, Chleny, Hřibiny-Ledská.

Koncepce zásobování elektrickou energií celého kraje je založena na propojené distribuční soustavě 110 kV (VVN) v návaznosti na republikovou soustavu. Současná distribuční síť VVN spolehlivě zajišťuje dodávku elektrické energie v řešeném území. Provoz distribuční sítě VVN na území Královéhradeckého kraje zajišťuje ČEZ Distribuce, a.s.

Plynárenství

Na území SO ORP nejsou pouze 3 obce plynofikovány. Jedná se o obce Kostecké Horky, Nová Ves a Zdelov. Podíl plynofikovaných obcí je 86,4 %, což značí vyšší úroveň plynofikace oproti průměru kraje, který činí 60,7 %.

Telekomunikace

Na území Královéhradeckého kraje je provozován pro televizní a rozhlasové vysílání vysílač Černá hora. V místech, která nejsou pokryta televizním signálem, zajišťují příjem televizní převaděče. Přechod na digitální vysílání TV signálu je plně realizován.

V řešeném území je provozována rozsáhlá síť elektronické komunikace, zahrnující podzemní a nadzemní komunikační vedení, rádiová zařízení, rádiové směrové spoje, televizní převaděče, kterou provozuje řada operátorů – státních organizací a soukromých společností.

Zásobování obyvatel pitnou vodou

Na území SO ORP je vybudováno několik skupinových vodovodů; veřejný vodovod není vybudován pouze v obcích Nová Ves a Svídnice, obyvatelé jsou zde zásobováni pitnou vodou z domovních studní. I v dalších obcích však vodovod není zaveden celoplošně, např. v obci Kostecké Horky je vodovod jen v části obce (snaha obce napojit se na vodovod v Borohrádku, projekt je hotový).

Kapacita podzemních zdrojů vody je dostatečná.

Skupinové vodovody:

SV Kostelec nad Orlicí – Tutleky

SV zásobuje Kostelec n. O. Kosteleckou Lhotu, Koryta, Kozodry, částečně Tutleky, je navrženo zásobování Dubí a Lupenice. Celková výhledová spotřeba je 22,5/30 l/s. Vodním zdrojem je vrt U kapličky (13 l/s), 2 studny Za hřištěm (15 l/s) a vrt Tutleky (14 l/s, možno až 20 l/s), prameniště Mírov (1,5 l/s). Zdroje U kapličky a Za hřištěm jsou čerpány do vodojemu Na Skále 400 m³, vrt Tutleky je čerpán do Vodojemu Tabulky 1 300 m³.

SV Týniště nad Orlicí

SV zásobuje Týniště n. O., Petrovice, Petrovičky, Kňovice, Albrechtice n. O., Štěpánovsko. Výhledově je uvažováno s napojením Nové Vsi, Kopanin a alt. Lípy n. O. Rašovice lze řešit buď z této skupiny, nebo vhodněji ze SV Častolovice (stávající vodovod nevyhovuje vlivem nekvalitního zdroje). Individuální zdroje byly rovněž znehodnoceny. Výhledová spotřeba je 27/37,2 l/s. Hlavním zdrojem jsou 2 vrty u Křivic (35 l/s), které plní vodojem HTP 1 000 m³. Akumulací je DTP věžový vodojem o obsahu 240 m³. Původní zdroje U dubu (prameniště 16 l/s) tvoří rezervu. Zdroje Albrechtic n. O. (1 l/s) již byly odpojeny.

SV Potštejn

SV zásobuje Potštejn, Záměl, Doudleby n. O. a Brnou. Výhledová spotřeba je 8,1/11,8 l/s. Vodním zdrojem je vrt P-1 o doporučeném odběru 20 l/s s úpravnou vody o výkonu 10l/s (Fe). Doudleby n. O. jsou zásobovány dvoupásmově přes RS a přímo z pásma vodojemu Potštejn. Zdroje Doudleby n. O. byly předány závodu Perla, vrt u hřiště byl odstaven.

SV Borohrádek – Čermná („Tichá Orlice“)

SV zásobuje Borohrádek, Šachov, Zdelov, Velkou a Malou Čermnou, Čičovou, Korunku a Žďár n. O. Výhledová spotřeba je 10,7/15,5 l/s. Vodním zdrojem je prameniště Veliny, napojené přímo do sítě (4,5 l/s) a Perlivá Studánka (4,5 l/s), čerpaná do vodojemu. Artézský vrt Čermná (25 l/s) je nyní čerpán do periferní části sítě přes provizorní úpravnu 2-3 l/s. Výhledově se uvažuje napojit definitivně vrt Čermná n. O. na systém výtlačem do věžového vodojemu 200 m³ a akumulaci posílit dalším věžovým vodojemem 200 m³.

SV Častolovice („Obecní voda“)

SV zásobuje Častolovice, Hřibiny, Ledskou, Olešnici, Hoděčín a částečně Čestice. Výhledově budou zásobeny Paseky, alter. se uvažuje s napojením Rašovic. Výhledová spotřeba je 8,0/11,3 l/s. Zdrojem vody je vrt V-3 (35 l/s) s úpravnou vody 10 l/s v Pasekách. Část SV je zásobována gravitačně přes vodojem 650 m³, část výtlačem. V Olešnici jsou další 2 vrty V-1 (24,5 l/s) a V-2 (8,1 l/s). Jde o zdroje původně uvažované pro skupinu Týniště n. O. – Častolovice – Kostelec n. O.

SV Bolehošť – Lipiny – Bolehošťská Lhota

SV má výhledovou spotřebu 2,0/3,0 l/s. Vodním zdrojem je vrt V-1 (3,5 l/s). Voda je čerpána do věžového vodojemu 60 m³.

SV Borovnice – Chleny

SV zásobuje Vrbici, Přestavlky, Chleny, Chlíny a Borovnici. Výhledově má být připojena obec Svídnice a dobudována síť v Borovnici. Podle původního rozsahu by byla výhledová spotřeba 2,5/3,8 l/s, podle redukovaného rozsahu tj. bez Krchleb (malý vodovod, akum. 18 m³, neznámý zdroj na území Chlen), Rájce a Kosteckých Horek (malý ATS systém, studna) je výhledová potřeba 1,8/2,8 l/s. Vodním zdrojem je vrt Přestavlky (původně 15 l/s, nyní po přehodnocení pouze 9 l/s). Akumulace představují v součtu 600 m³.

Suchá Rybná

0,1/0,2 l/s, vrt má vydatnost 0,2 l/s, vodojem obsah 50 m³.

Lípa nad Orlicí

1,0/1,5 l/s, zásobování z vrtu 1,6 l/s přes ATS.

Rašovice

0,4/0,5 l/s, po ztrátě individuálních zdrojů vybudován vodovod s vrtem 1,5 l/s a ATS (zdroj je velmi nekvalitní).

Kostecké Horky

Místní vodovod pouze v části obce, snaha napojit se na vodovod v Borohrádku).

Vrty ČHMÚ: VP 107 Doudleby n. O. (Příkazy); VP 108 Kostelec n. O.; VP 110 Borovnice (Přestavlky); VP123 Čestice; VP 124 Lípa n. O.; VP 125 Borohrádek; VP 126 Žďár n. O.; VP 129 Albrechtice n. O.; VP137 Týniště n. O. (Křivice); 7208 Zdelov 101 A; 7225 Častolovice US 019 T.

Prameny ČHMÚ:

PP053 Velká Ledská – V Markově Olšině, 0713 Chotiv – Pod kopcem.

Kanalizace a čištění odpadních vod

Na území SO ORP jsou vybudovány ČOV ve městech Kostelec n. O., Týniště n. O., Borohrádek a dále v obcích Častolovice, Zdelov a Žďár n. O. Z Albrechtic n. O. jsou odpadní vody čerpány do ČOV Týniště n. O., z Čermné n. O. jsou odpadní vody čerpány do ČOV Borohrádek.

Na území SO ORP má celkem 9 obcí vybudovanou kanalizační síť s napojením na ČOV, což představuje 40,9 %. Průměr Královéhradeckého kraje činí 27 %.

Obce od 500 do 2 000 EO budou postupně realizovat kanalizační sítě, zpravidla oddílné splaškové a ČOV. Např. obce Častolovice, Čestice a Olešnice plánují vybudování společné ČOV a kanalizace.

Odpadové hospodářství

Na území SO ORP není v současné době provozována žádná skládka odpadů.

Skládka v Albrechticích n. O. je ve stádiu rekultivace, taktéž skládka na území obce Hřibiny-Ledská.

Vodní hospodářství

Významné vodní toky:

Divoká Orlice, Tichá Orlice, Orlice (od soutoku Divoké a Tiché Orlice), Bělá, Zdobnice.

Chráněná oblast přirozené akumulace vod:

Území je bohaté na zásoby podzemních vod, Chráněná oblast přirozené akumulace vod (CHOPAV) zaujímá 13 025,33 ha, což představuje 58,3% plochy celého SO ORP.

V souvislosti s globálními změnami klimatu bude růst význam vody, jakožto strategické suroviny.

Podle dosavadních tendencí globálního vývoje je vysoce nepravděpodobné, že dokážeme klimatickým změnám předcházet. V příštím období budeme s vysokou pravděpodobností čelit vyššímu výskytu intenzivních srážek s proměnlivou lokalizací a teplotním extrémům, stejně jako častým výskytům období sucha. V Královéhradeckém kraji je nedostatkem vody nejvíce ohroženo území nejhustěji obydlené a zároveň nejkvalitnější zemědělské oblasti... Podrobněji např.:

[Tvorba a uplatnění klimatických scénářů na regionální úrovni](#) (Svoboda V., Kalecký L, 2012).

Významné vodní plochy:

Starožďárský rybník – vodní tok Žďárský potok, objem 150 tis. m³, zatopená plocha 13,5 ha;
Novoveský rybník – vodní tok Novoveský potok, objem 270 tis. m³, zatopená plocha 19,0 ha;
Zdelovský rybník – obnovený v roce 2012, objem 160 tis. m³, zatopená plocha 12,0 ha;

Záplavová území

Záplavové území je vymezeno na vodních tocích Divoká Orlice, Tichá Orlice, Orlice (od soutoku), Bělá, Zdobnice. Aktivní zóna je vyhlášena na Divoké Orlici (ve směru toku po Čestice), Zdobnici a Bělé.

Záplavové území Q 100 zasahuje cca 10 % celkové výměry SO ORP. Povodní jsou ohroženy především obce Kostelec n. O., Lípa n. O., Čermná n. O., Borohrádek, Albrechtice n. O., Týniště n. O., Doudleby n. O.

Podél toku Divoké Orlice je vymezeno území zvláštní povodně pod vodním dílem Pastviny.

Podél toku Tiché Orlice je vymezeno území zvláštní povodně pod vodním dílem Hvězda.

Ochrana před povodněmi

Na území SO ORP Kostelec n. O. je podle ZÚR KHK vymezena protipovodňová ochrana území nadmístního významu: Orlice, Albrechtice nad Orlicí, protipovodňová ochrana Orlice.

Ovzduší

Na území SO ORP jsou koncentrace znečišťujících látek kontinuálně sledovány na dvou měřících stanicích Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) – Šerlich a Rychnov n. Kněžnou.

Celkem 6 obcí – Doudleby n. O., Kostelec n. O., Častolovice, Čestice, Lípa n. O., Týniště n. O. je situováno podél silnice I/11, přičemž obchvat je zbudován pouze v Týništi n. O. Další 2 obce jsou situovány podél silnice I/36 – Čestice, Borohrádek.

Na území SO ORP Kostelec n. O. dochází stejně jako v ostatních SO ORP okresu Rychnov nad Kněžnou k překračování imisních limitů, pro ochranu lidského zdraví a ochranu ekosystémů a vegetace, sledovaných látek znečišťujících ovzduší u prachových částic PM10 a polycyklických aromatických uhlovodíků vyjádřených jako benzo(a)pyren – BaP.

Zdroje znečištění REZZO 1

- Saint-Gobain Orsil s.r.o., Častolovice;
- Federal Mogul a.s., Kostelec n. O.;
- Cihelna Kinsky s.r.o., Kostelec n. O.;
- Vojensky útvar Týniště nad Orlicí

Zdroje znečištění REZZO 1 snížily ve většině sledovaných látek produkované množství. Tyto změny jsou zapříčiněny pravděpodobně snižováním objemu výroby popř. technologickými změnami výroby. Firma Elitex slévárna ukončila v roce 2012 svojí výrobní činnost.

Hluk

Zdroje hluku, jsou převážně liniového charakteru, jedná se o silnici I/11 a I/36, silnice II. třídy a dále železniční tratě vedené skrze zastavěná území.

2.1.2.8) Rekreace, památky a cestovní ruch

Pro rekreaci a cestovní ruch jsou významné zejména kulturní památky, zámek v Častolovicích s rozsáhlým parkem a mini ZOO, zámek v Kostelci n. O., Doudlebách n. O., nedaleký hrad Potštejn, rozhledna na Vrbici, rozmanitá krajina zejména přírodního parku Orlice, rybníky, vodní toky, rozsáhlé lesy, blízkost Orlických hor a další. Na území SO ORP je značeno několik cyklistických tras a turistických stezek. V Kostelci n. O. je umístěno turistické informační centrum.

Významnou oblastí rekreace vázanou na vodní plochu je zejména okolí Novoveského rybníku a Starožďárského rybníku, přírodní koupaliště V Olšinách v Týništi n. O. a písňík v Borohrádku na Zámlyní. V Kostelci n. O. je situováno letní koupaliště při autocampu.

Vodní toky Tichá Orlice, Divoká Orlice a spojená Orlice jsou využívány pro vodácké sporty. Každoročně se v lesních prostředích konají letní dětské tábory, již tradičně při potoku Brodec.

Rozsáhlé chatové oblasti jsou v okolí Novoveského rybníku; v Kostelci n. O. při potoku Štědrý a v Grundě (při cyklostezce Kostelec n. O. – Doudleby n. O.); v Týništi n. O. – Štěpánovsko, a ve Žďáru n. O. u osady Chotiv.

Pro rekreaci je na území SO ORP (podle SLDB 2011) využíváno celkem 12 bytů v obydlených domech a 268 bytů v neobydlených domech.

Územím prochází navržená nadregionální cyklotrasa vedoucí z Třebechovic p. Orebem podél toku spojené Orlice a od Týniště n. O. podél Divoké Orlice do Potštejna, kde na ni navazuje síť cyklotras Pardubického kraje. V Častolovicích odbočuje navrhovaná nadregionální cyklotrasa sledující tok Kněžny do Rychnova n. K. a dále do Deštného v Orlických horách.

Územím dále prochází navrhovaná regionální cyklotrasa Hradec Králové – Týniště n. O. – Solnice – Deštné v Orl. h. Při jihozápadní hranici SO ORP s Pardubickým krajem je vedena výhledově navrhovaná evropská cyklotrasa. Území je protkáno sítí místních cyklotras. Byly vybudovány rovněž některé cyklostezky (Kostelec n. O. – Doudleby n. O., Týniště n. O. – Petrovice, Borohrádek – Veliny, Lípa n. O. – Čestice – Častolovice – Kostelec n. O.).

Územím prochází několik značených turistických stezek pro pěší.

Český statistický úřad eviduje (v roce 2014) na území SO ORP 11 ubytovacích zařízení:

Častolovice:

Penzion Beseda (penzion, celoroční provoz, do 10 pokojů);

Zámecký penzion (penzion, letní provoz, 11-50 pokojů);

Kostelec n. O.:

Panský dům (hotel ***, celoroční provoz, 11-50 pokojů);

Hotel u Splavu (hotel **, letní provoz, 11-50 pokojů);

Penzion Podhorní mlýn (penzion, celoroční provoz, do 10 pokojů);

Autokemp Orlice (kemp, letní p., pokojů 11-50, míst pro stany a karavany 51-100);

Domov Mládeže SŠ Zemědělská a ekologická (ubytování, celoroční provoz, 11-50 pokojů);

Chalupa školka (celoroční provoz, do 10 pokojů).

Týniště n. O.:

Motel Roubenka (hotel ***, celoroční provoz, 11-50 pokojů);

Hotel Orlice (hotel *, celoroční provoz, 11-50 pokojů);

Kemp Písák (kemp, letní provoz, do 10 pokojů, míst pro stany a karavany 10 a méně).

Na území jsou také opuštěné a zchátralé rekreační areály, např. v Kostelci n. O. – Mírov (dříve letní dětský tábor) a areál Sklenářka, postupně obnovovaná renesanční Vila, ve které je možnost ubytování.

2.1.3) Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tabulka 14: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	22	100	Všechny obce v území mají zpracovány územní plány, které pravidelně aktualizují a obnovují.
Počet obcí s plánem v přípravě	http://www.kostelecno.cz/mestskyurad/uzemni-plany		
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	2	9	Aktuální strategické plány rozvoje mají města Kostelec n. O. a Týniště n. O. Řada dalších obcí po roce 1990 zpracovávala rozvojový plán (program rozvoje venkova atp., tyto obvykle nejsou aktuální a aktivně využívány.

Zdroj: vlastní šetření.

Všechny obce správního obvodu ORP Kostelec nad Orlicí mají územní plány. Se zásadami územního rozvoje kraje (ZÚR KHK) je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří zejména Politika územního rozvoje ČR, ale i další dokumenty uvedené (i s odkazy na ně) v dříve uvedené tabulce (tabulka 3).

Omezení, příležitosti či limity plynoucí z územního plánování na úrovni obcí (územní plány obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) jsou uvedeny v charakteristice u jednotlivých oblastí (doprava, protipovodňová ochrana, ochrana přírody...), podrobnější informace lze získat přímo v konkrétních dokumentech (viz tabulka 3). Rozvojové osy, oblasti a republikové priority jsou uvedeny dále.

Na koordinaci územně plánovací činnosti obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí jsou stanoveny (ZÚR KHK) tyto požadavky:

- naplňovat úkoly územního plánování v rámci příslušné rozvojové osy, oblasti, specifické oblasti a území s vyváženým rozvojovým potenciálem;
- zastavitelné plochy umísťovat především ve vazbě na zastavěné území;
- při pořizování územních plánů a regulačních plánů respektovat a zohlednit priority územního plánování s cílem zajištění udržitelného rozvoje území;
- zpřesnit a územně stabilizovat plochy a koridory dopravní či technické infrastruktury, rozvojové plochy, plochy pro protipovodňovou ochranu území a prvky územního systému ekologické stability nadregionálního a regionálního významu;
- při pořizování územně plánovací dokumentace v jednotlivých rozvojových oblastech a osách a specifických oblastech respektovat principy a podmínky stanovené ve vyhodnocení vlivů zásad na životní prostředí, včetně opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných závažných záporných vlivů na životní prostředí.

Politika územního rozvoje ČR (2008/09) – rozvojové oblasti a priority vztahující se k obcím SO ORP Kostelec nad Orlicí:

Rozvojová oblast OB4 Hradec Králové – Pardubice

Územní vymezení v rámci území SO ORP: Albrechtice nad Orlicí, Bolehošť, Borohrádek, Lípa nad Orlicí, Nová Ves, Olešnice, Týniště nad Orlicí, Žďár nad Orlicí.

Úkoly pro územní plánování týkající se území SO ORP: vymezovat zastavitelné plochy pro podporu ekonomického rozvoje a podporu rozvoje lidských zdrojů především ve vazbě na zastavěné území obcí; pro tyto účely přednostně nově využívat území ploch přestavby.

Republikové priority 19,22,25,26,28,30

(19) – Vytvářet předpoklady pro polyfunkční využívání opuštěných areálů a ploch (tzv. brownfields průmyslového, zemědělského, vojenského a jiného původu). Hospodárně využívat zastavěné území (podpora přestaveb revitalizací a sanací území) a zajistit ochranu nezastavěného území (zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace. Cílem je účelné využívání a uspořádání území úsporné v nárocích na veřejné rozpočty na dopravu a energie, které koordinací veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území omezuje negativní důsledky suburbanizace pro udržitelný rozvoj území.

Obce v SO ORP: Bolehošť, Borohrádek, Doudleby nad Orlicí, Kostelec nad Orlicí, Týniště nad Orlicí.

(22) – Vytvářet podmínky pro rozvoj a využití předpokladů území pro různé formy cestovního ruchu (např. cykloturistika, agroturistika, poznávací turistika), při zachování a rozvoji hodnot území. Podporovat propojení míst, atraktivních z hlediska cestovního ruchu, turistickými cestami, které umožňují celoroční využití pro různé formy turistiky (např. pěší, cyklo, lyžařská, hipo).

Obce v SO ORP: Albrechtice nad Orlicí, Bolehošť, Borohrádek, Borovnice, Častolovice, Čermná nad Orlicí, Čestice, Doudleby nad Orlicí, Hřibiny-Ledská, Chleny, Kostelec nad Orlicí, Kostelecké Horky, Krchleby, Lípa nad Orlicí, Nová Ves, Olešnice, Svidnice, Tutleky, Týniště nad Orlicí, Vrbice, Zdelov, Žďár nad Orlicí.

(25) – Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze atd.) s cílem minimalizovat rozsah případných škod. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umístování staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlivům povodní. Vytvářet podmínky pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu jako alternativy k umělé akumulaci vod.

V zastavěných územích a zastavitelných plochách vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání dešťových vod jako zdroje vody a s cílem zmírňování účinků povodní.

Obce v SO ORP: Albrechtice nad Orlicí, Borohrádek, Častolovice, Čermná nad Orlicí, Čestice, Doudleby nad Orlicí, Hřibiny-Ledská, Kostelec nad Orlicí, Lípa nad Orlicí, Týniště nad Orlicí, Žďár nad Orlicí.

(26) – Vymezovat zastavitelné plochy v záplavových územích a umisťovat do nich veřejnou infrastrukturu jen ve zcela výjimečných a zvláště odůvodněných případech. Vymezovat a chránit zastavitelné plochy pro přemístění zástavby z území s vysokou mírou rizika vzniku povodňových škod.

Obce v SO ORP: Albrechtice nad Orlicí, Borohrádek, Častolovice, Čermná nad Orlicí, Čestice, Doudleby nad Orlicí, Hřibiny-Ledská, Kostelec nad Orlicí, Lípa nad Orlicí, Týniště nad Orlicí, Žďár nad Orlicí.

(28) – Pro zajištění kvality života obyvatel zohledňovat nároky dalšího vývoje území, požadovat jeho řešení ve všech potřebných dlouhodobých souvislostech, včetně nároků na veřejnou infrastrukturu. Návrh a ochranu kvalitních městských prostorů a veřejné infrastruktury je nutné řešit ve spolupráci veřejného i soukromého sektoru s veřejností.

Obce v SO ORP: Albrechtice nad Orlicí, Bolehošť, Borovnice, Čermná nad Orlicí, Čestice, Hřibiny-Ledská, Chleny, Krchleby, Nová Ves, Olešnice, Svídnice, Tutleky, Vrbice, Zdelov, Žďár n. O.

(30) – Úroveň technické infrastruktury, zejména dodávku vody a zpracování odpadních vod je nutno koncipovat tak, aby splňovala požadavky na vysokou kvalitu života v současnosti i v budoucnosti.

Obce v SO ORP: Bolehošť, Borohrádek, Borovnice, Čestice, Doudleby nad Orlicí, Hřibiny-Ledská, Chleny, Kostecké Horky, Krchleby, Nová Ves, Olešnice, Svídnice, Tutleky, Týniště nad Orlicí, Vrbice.

Zásady územního rozvoje KHK (2011)

NOS6 Rozvojová osa Kostelec nad Orlicí – Vamberk – Pardubický kraj

Územní vymezení (podtrženy obce v SO ORP): Častolovice, Čestice, Doudleby nad Orlicí, Kostelec nad Orlicí, Potštejn, Rybná nad Zdobnicí, Vamberk, Záměl, Zdelov.

Úkoly pro územní plánování týkající se území SO ORP: vymezením ploch a koridorů pro dopravní infrastrukturu vytvářet územní podmínky pro optimální dopravní dostupnost měst Kostelec nad Orlicí a Vamberk, jako polyfunkčních středisek z území OB4 Hradec Králové – Pardubice; vymezovat zastavitelné plochy pro podporu ekonomického rozvoje a podporu rozvoje lidských zdrojů, především ve vazbě na zastavěné území obcí; pro tyto účely přednostně nově využívat území ploch přestavby.

2.1.4) Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tabulka 15: Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Město Kostelec n. O. (ORP) a Týniště n. Orlicí (POU).	2	Jedná se o dvě největší obce v regionu, jsou přirozenými centry v území – město Týniště n. O. pro obce DSO Poorlicko a Kostelec n. O. pro obce DSO Orlice.
Město Borohrádek; městys Častolovice a Doudleby nad O.	3	Doplňují největší dvě centra v území a tvoří důležitou spádovou oblast pro své bližší okolí. Jedná se o 3 další největší obce, mají např. ZŠ prvního i druhého stupně.
Ostatní obce SO	17	Pečují o rozvoj svého území, podle své velikosti a významu doplňují síť pěti největších obcí.
Významná (spádová) centra vyššího významu		Hradec Králové, Pardubice, Rychnov n. Kněžnou (bývalé okresní město) aj. – vybavenost vyššími službami (nemocnice, vyšší školství atp.).
Královéhradecký kraj	1 (+1)	Správa silnic, zřizovatel středních škol, nemocnic,... SO ORP Kostelec nad Orlicí leží v KHK při hranicích s Pardubickým krajem, důležitá je též vzájemná koordinace krajů (ná vaznost dopravních spojů atp.).
Stát	1	Důležitý např. z hlediska PÚR (Rozvojová oblast OB04 Hradec Králové – Pardubice) atp.
Dobrovolné svazky obcí	2 (+7)	Dva největší dobrovolné svazky (Orlice a Poorlicko), které zároveň pokrývají celé území SO ORP a do značné míry kopírují hranice SO POU a spádové oblasti největších měst. Sedm dalších DSO s působností na území SO ORP – ve větší či menší míře ovlivňující rozvoj v území.
Místní akční skupina NAD ORLICÍ	1	Pokrývá většinu území SO ORP, může a měla by pozitivně přispívat k rozvoji území.
Velké průmyslové podniky v místě a okolí		Zdroj pracovních míst, v okolí např. významný podnik Škoda auto a.s., Kvasiny.

2.2) Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tabulka 16: SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> • Hustá sídelní struktura s vyváženým zastoupením jednotlivých velikostních kategorií obcí, se silným zastoupením středně velkých venkovských obcí a nižším podílem nejmenších obcí (5 obcí z 22 má méně než 200 obyvatel); přirozeně se projevující spádové oblasti a princip centrality, dobré dopravní napojení na okolní regiony a centra vyššího řádu. • Dlouhodobě nižší podíl nezaměstnaných v SO ORP (i v kraji) v porovnání s jinými regiony ČR; přítomnost středních a velkých firem na území SO ORP a okolí (např. Škoda Auto a.s. Kvasiny). • Základní občanská a technická vybavenost obcí (zvyšující se s velikostí a významem sídla v sídelní síti) je v porovnání s jinými regiony na velmi slušné úrovni. • Všechny obce správního obvodu mají územní plány, které jsou pravidelně aktualizované a obnovované. • Dostatečné množství a kapacita vodních zdrojů (pro potřeby SO ORP), vysoký podíl CHOPAV, velké zásoby podzemních vod, dostatečné zásoby štěrkopísků a cihlářských surovin, existence ložisek (lokalit) regionálního – oblastního – významu. • Venkovský charakter území, kvalitní a rozmanité přírodní prostředí (zachovalé nivy Tiché a Divoké Orlice se statutem přírodního parku a Evropsky významné lokality, nadprůměrný podíl lesních pozemků, vyšší koeficient ekologické stability atp.) i kulturní historické památky – předpoklady pro krátkodobou rekreaci (cykloturistika, vodáctví). 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepříznivá věková struktura; na jednoho ekonomicky aktivního obyvatele – už nyní – připadá více jak jeden ekonomicky neaktivní; z ekonomicky neaktivních obyvatel tvoří téměř polovinu nepracující důchodci; osob připravujících se na budoucí povolání je v populaci naopak méně, než je průměr kraje a ČR. • Absence centra vyššího významu v území SO ORP a poloha na hranicích kraje (administrativně správní hranice → bariéra rozvoje) = vyšší zranitelnost a závislost území, náročnost na zajištění provázanosti dopravních a dalších systémů (návaznost dopravních spojů) a optimální zajištění dostupnosti vyšší občanské vybavenosti (protože ta je více zastoupena ve SO ORP okolo bývalých okresních měst a okolo krajských měst). • Nejčastějším dopravním prostředkem do zaměstnání je automobil; nízký podíl osob má zaměstnání v rámci své obce. • Hrubé dopravní závady na hlavních dopravních tazích – chybějící obchvaty obcí; špatný stavebně-technický stav silnic II. a III. třídy a některých místních komunikací. • Značný rozsah záplavových území; podíl zemědělské půdy nižší než průměr kraje – nižší podíl obdělávatelných kvalitních zemědělských půd. • Na území více než poloviny obcí se nacházejí ekologické zátěže; horší jakost vody Tiché Orlice (III. třída); výrazná zátěž emisemi a hlukem (z automobilové dopravy). • Malá nabídka ubytovacích zařízení; nedostatečná vybavenost doprovodnou a ostatní sportovní a rekreační infrastrukturou.

Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> • Meziobecní spolupráce – společný a koordinovaný postup rozvojových aktivit přesahujících hranice obcí. • Aplikace procesů strategického plánování (cílem není vytvoření strategického dokumentu, ale naplňování a uskutečnění změn v situaci daného území) – identifikace východisek, volba směřování rozvoje, stanovení způsobu realizace, realizace naplánovaných činností a sledování efektů, zhodnocení realizace – sledování a vyhodnocení výsledků, zpětná vazba. • Důsledná, promyšlená příprava na změny (např. spojené s demografickým vývojem) – na změny v potřebách obyvatel např. ohledně zajištění občanské vybavenosti a její dostupnosti. • Zlepšování časové dostupnosti center a okolních regionů a prostupnosti území – kvalitní, udržovaná dopravní síť, provázanost dopravních systémů. • Zvyšování kvality životního prostředí – sanace ekologických zátěží; podpora hromadné dopravy; budování obchvatů měst a obcí; podpora napojení obyvatel na kanalizaci zakončenou ČOV, modernizace a budování nových ČOV, využívání nejlepších technologií v průmyslu; snižování energetické náročnosti objektů; využívání obnovitelných zdrojů energií. • Využití rekreačního potenciálu – udržení návštěvníků v území; obnova opuštěných rekreačních areálů; využití neobydlených bytů a chalup; vhodná rekultivace vytěžených ložisek surovin. • Zvyšující se význam SO ORP v souvislosti se strategicky důležitými zdroji (např. CHOPAV). 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedůsledné využívání nástrojů územního plánování k ochraně veřejného zájmu. • Zvyšující se náklady na údržbu a provoz občanské a technické infrastruktury; zhoršující se dostupnost občanské vybavenosti v důsledku nesystematických řešení a omezené spolupráce obcí a regionů. • Nedostatečné a nevhodné plánování a omezená reakce vzdělávacího systému na budoucí potřeby absolventů, regionu a trh práce v budoucím (globálním tržním) prostředí. • Nedostatečné kroky ke zlepšení věkové a vzdělanostní struktury obyvatel – nedostatečné využití silných stránek (atraktivní území v širším zázemí regionálních center), nevhodné a nedostatečné uplatňování prorodinné politiky, nedostupnost bydlení, startovacích bytů, nedostatek zajímavých pracovních příležitostí (zejména pro vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo). • Nekonkurenceschopný region v důsledku nedostatku potřebné / kvalifikované pracovní síly a odchodu investorů. • Klesající zájem obyvatel o spolkový život v obcích, odchod z regionu. • Narušení krajinného rázu, znehodnocení přírodního prostředí – snížení atraktivity území pro krátkodobou rekreaci i trvalé bydlení. • Znehodnocení přírodních, strategických surovin a zdrojů – nevhodné zábory zemědělského půdního fondu, znehodnocení zdrojů podzemní vody.

Zdroj dat: Kapitola č. 2 byla zpracována z velké míry za použití ÚAP správního obvodu ORP Kostelec n. O.; Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje; ÚPD obcí a za použití dalších veřejně dostupných dat ČSÚ, SLDB 2011 apod.

SWOT analýza vychází z (díličích) provedených analýz, rozhovorů se starosty, poznatků dalších "relevantních" analytických a strategických dokumentů jmenovaných výše (zvláště ÚAP SO ORP).

Jak ostatně dokládají následující části tohoto dokumentu, mezi největší příležitosti obcí v území patří bezesporu podpora a rozvoj meziobecní spolupráce, tj. společný a koordinovaný postup rozvojových aktivit obcí umožňující systematické řešení a udržitelný rozvoj území.

Předpoklady pro spolupráci obcí a její prospěšnost a také relativně vysoký rozvojový potenciál obcí v území je ovlivněn řadou faktorů. Mezi ně patří např. poměrně hustá sídelní struktura s vyváženým zastoupením jednotlivých velikostních kategorií obcí, bez výrazného jediného centra v území, přirozeně se projevující spádové oblasti a princip centrality. Dále také prokazatelná schopnost a zkušenosti obcí v případě potřeby spolupracovat (v některých oblastech se to dlouhodobě daří). Významná je také přítomnost aktivních DSO, které rovněž slouží jako vhodná platforma k diskusím o hledání způsobu spolupráce obcí při řešení různých problematik.

S tím dále souvisí využití poznatků ze zahraničí při vhodné formě spolupráce => profesionální podpora samosprávám iniciovaná a řízená zdola a skutečné uplatňování procesu strategického plánování a vládnutí při rozvoji obcí a regionu. Tj. cílem není vytvoření strategického dokumentu (navíc často pouze formálního, univerzálně využitelného kdekoliv), ale zejména naplňování a uskutečnění změn v situaci daného území.

Zdroj: Rozvojový interaktivní audit (Binek, Galvasová, 2011).

3) Téma 1.: Školství

3.1) Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1) Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Aby byla obec schopna poskytnout dětem předškolní vzdělávání a splnit svou povinnost zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce dětem s trvalým pobytem na území obce, zřizuje vlastní mateřskou školu nebo se domlouvá na využití služeb a volné kapacity MŠ v sousedství s jinou obcí, případně svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítají do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržením potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolního a základního vzdělávání s ohledem na kompetence obcí na úrovni území SO ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi, o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu;
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb;
- Vyhlášky ke školskému zákonu; ostatní vyhlášky;
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících;
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí;
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví;
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice;
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu;
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2) Popis předškolního a základního vzdělávání ve správním obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Tabulka 17: Charakteristika správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

Skupina obcí s počtem obyvatel – správní obvod Kostelec nad Orlicí	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	Celkem
Školní roky 2009/2010 – 2012/2013											
Počet obcí	5	7	3	4	1	2	0	0	0	0	22
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Počet MŠ	0	1	0	0	1	4	0	0	0	0	6
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, atp.)	0	1	3	4	0	0	0	0	0	0	8
Počet jiných zařízení	0	0	0	1	1	6	0	0	0	0	8

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Pro školní roky 2009/2010 až 2012/2013 platí stejné hodnoty. Ve školním roce 2008/2009 bylo v kategorii do 499 obyvatel 8 obcí (a 2 sloučené organizace) a v kategorii do 999 obyvatel pouze 2 obce (a 2 sloučené organizace).

Mezi jiná zařízení jsou v celém sledovaném období zařazeny vedle DDM a ZUŠ také "Základní škola Kostelec nad Orlicí, Komenského 515" (původní název – Dětský domov, základní škola, školní družina a školní jídelna Kostelec nad Orlicí, Pelcova 279), která poskytuje vzdělávání žákům, kteří mají problémy se začleňováním do běžných základních škol, kde dlouhodobě selhávali (tzv. praktická škola) a "Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7".

Na území SO ORP Kostelec nad Orlicí v obci Tutleky, byla v minulých letech dočasně umístěna ZŠ Mozaika o.p.s. (soukromá základní škola, která nyní sídlí v Rychnově nad Kněžnou – sousední SO ORP), tato škola není v tabulkách uvedena.

Skupina obcí s počtem obyvatel – správní obvod Kostelec n. O.	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	Celkem
Školní roky 2006/2007 a 2007/2008											
Počet obcí	5	8	2	4	1	2	0	0	0	0	22
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Počet MŠ	0	0	0	0	1	4	0	0	0	0	5
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, atp.)	0	3	2	4	0	0	0	0	0	0	9
Počet jiných zařízení	0	0	0	1	1	6	0	0	0	0	8

Zdroj: Výkazy MŠMT.

V obci Chleny je od 1. 9. 2008 pouze mateřská škola – "Mateřská škola Chleny". Sloučená organizace "Základní škola a Mateřská škola Chleny, okres Rychnov nad Kněžnou" od 31. 8. 2008 ukončuje činnost ZŠ. Pro školní rok 2006/2007 platí stejné hodnoty jako pro rok 2007/2008.

Školní rok 2005/2006											
Počet obcí	5	8	2	4	1	2	0	0	0	0	22
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	0	1	1	3	0	0	0	0	5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Počet MŠ	0	0	0	1	1	4	0	0	0	0	6
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, atp.)	0	3	2	2	0	0	0	0	0	0	7
Počet jiných zařízení	0	0	0	1	1	6	0	0	0	0	8

Zdroj: Výkazy MŠMT.

V obci Častolovice působí od 1. 1. 2006 dříve samostatná MŠ a ZŠ v rámci jedné společné organizace "Základní škola a mateřská škola Častolovice"; v roce 2006 došlo také ke sloučení dříve samostatných základních škol v Kostelci nad Orlicí, tím byl vesměs ukončen proces slučování obcí zřizovaných MŠ a ZŠ pod jednu organizaci, který probíhal ve větší míře před sledovaným obdobím.

Nyní se zdá jako další možný krok vznik tzv. Svazkových škol, který může znamenat nejen úspory finančních prostředků, ale také (zejména) zvyšování kvality výuky a vzdělávacího systému.

Tabulka 18: Počty škol / školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP

SO ORP Kostelec n. O. Název obce	Celkem ředitelství	z toho				
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální
Celkem škol	25	14	13	4	2	2
Albrechtice n. O.	1	1	1	0	0	0
Bolehošť	1	1	1	0	0	0
Borohrádek	3	1	2	(1)	0	0
Borovnice	0	0	0	0	0	0
Častolovice	1	1	1	(1)	0	0
Čermná n. O.	1	1	1	0	0	0
Čestice	1	1	1	0	0	0
Doudleby n. O.	1	1	1	0	0	0
Hřibiny-Ledská	0	0	0	0	0	0
Chleny	1	1	0	0	0	0
Kostelec n. O.	7	2	1	1	1	2
Kostelecké Horky	0	0	0	0	0	0
Krchleby	0	0	0	0	0	0
Lípa n. O.	1	1	1	0	0	0
Nová Ves	0	0	0	0	0	0
Olešnice	1	0	1	0	0	0
Svídnice	0	0	0	0	0	0
Tutleky	0	0	0	0	0	0
Týniště n. O.	5	2	1	1	1	0
Vrbice	0	0	0	0	0	0
Zdelov	0	0	0	0	0	0
Žďár n. O.	1	1	1	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT.

V SO ORP Kostelec nad Orlicí je celkem 14 mateřských škol, 13 škol základních, 2 základní umělecké školy (které zde mají ještě 2 odloučená pracoviště), 2 střediska volného času a 2 ZŠ se speciálními třídami. Na území nejsou žádná gymnázia ani MŠ speciální.

V Kostelci nad Orlicí jsou celkem 3 základní školy, z toho 2 ZŠ jsou pouze se speciálními třídami. V Častolovicích má odloučené pracoviště ZUŠ F. I. Tůmy Kostelec n. O., která má ještě jedno odloučené pracoviště ve Vamberku (SO ORP Rychnov n. K.); ZUŠ Týniště nad Orlicí má odloučené pracoviště v Borohrádku. Dům dětí a mládeže je v Kostelci nad Orlicí a v Týništi nad Orlicí. Dětský domov se školou a základní škola (Kostelec n. O., Tyršova 7) provozuje Stanici zájmových činností v Dolní Malé Úpě, kterou využívají žáci školy pro rekreaci a využití volného času.

V současné době nejsou na území SO ORP Kostelec nad Orlicí **žádné soukromé školy** (MŠ, ZŠ, gymnázia, ZUŠ, SVČ). Na území SO ORP KnO je **jedna církevní škola** – Církevní základní škola Borohrádek, poskytující výuku pro žáky 1. stupně (1. až 5. třída). V roce 2013 školu navštěvovalo 57 žáků (v roce 2009 žáků 45), cílová kapacita je 75 žáků.

Tabulka 19: Pracovníci ve školství SO ORP Kostelec n. O.

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
Školní rok 2012/2013			
Mateřské školy	77,55	60,27	17,28
Základní školy	174,63	138,63	36,00
Základní umělecké školy	26,14	22,72	3,42
Gymnázia	x	x	x
Mateřské školy pro děti se SVP	x	x	x
Základní školy pro žáky se SVP	x	x	x
Školní družiny a kluby	15,52	15,42	0,1
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	6,75	5,2	1,55
Zařízení školního stravování	37,20	0	37,20
Celkem rok 2012/2013	337,80	242,24	95,55

Školní rok 2011/2012			
Mateřské školy	76,31	59,16	17,15
Základní školy	173,85	137,56	36,29
Základní umělecké školy	26,60	22,85	3,75
Školní družiny a kluby	15,79	15,54	0,25
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	8,07	6,36	1,71
Zařízení školního stravování	37,69	0	37,69
Celkem rok 2011/2012	338,31	241,47	96,84

Školní rok 2010/2011			
Mateřské školy	74,45	57,76	16,68
Základní školy	175,29	137,98	37,31
Základní umělecké školy	26,16	22,85	3,31
Školní družiny a kluby	15,14	14,44	0,7
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	6,67	5,334	1,33
Zařízení školního stravování	38,15	0	38,15
Celkem rok 2010/2011	335,85	238,38	97,48

Školní rok 2009/2010			
Mateřské školy	72,68	56,58	16,10
Základní školy	178,41	141,19	37,22
Základní umělecké školy	24,53	21,48	3,05
Školní družiny a kluby	15,02	14,31	0,72
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	6,21	4,28	1,92
Zařízení školního stravování	40,76	0	40,76
Celkem rok 2009/2010	337,60	237,83	99,76

Školní rok 2008/2009			
Mateřské školy	70,56	54,13	16,43
Základní školy	180,59	141,43	39,17
Základní umělecké školy	24,10	20,83	3,27
Školní družiny a kluby	15,39	14,69	0,70
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	6,73	4,50	2,23
Zařízení školního stravování	41,67	0	41,67
Celkem rok 2008/2009	339,04	235,58	103,46

Školní rok 2007/2008			
Mateřské školy	68,88	53,52	15,37
Základní školy	182,21	143,17	39,04
Základní umělecké školy	25,54	22,00	3,53
Školní družiny a kluby	15,96	15,23	0,73
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	7,10	4,94	2,16
Zařízení školního stravování	42,28	0	42,29
Celkem rok 2007/2008	341,97	238,86	103,11

Školní rok 2006/2007			
Mateřské školy	66,74	51,97	14,77
Základní školy	186,87	148,15	38,72
Základní umělecké školy	26,96	23,15	3,82
Školní družiny a kluby	16,35	15,65	0,70
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	7,25	4,20	3,05
Zařízení školního stravování	41,67	0	41,67
Celkem rok 2006/2007	345,85	243,11	102,74

Školní rok 2005/2006			
Mateřské školy	71,27	54,50	16,77
Základní školy	187,29	146,32	40,97
Základní umělecké školy	27,08	23,10	3,98
Školní družiny a kluby	14,63	14,32	0,31
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	6,46	4,00	2,47
Zařízení školního stravování	44,38	0	44,38
Celkem rok 2005/2006	351,11	242,23	108,88

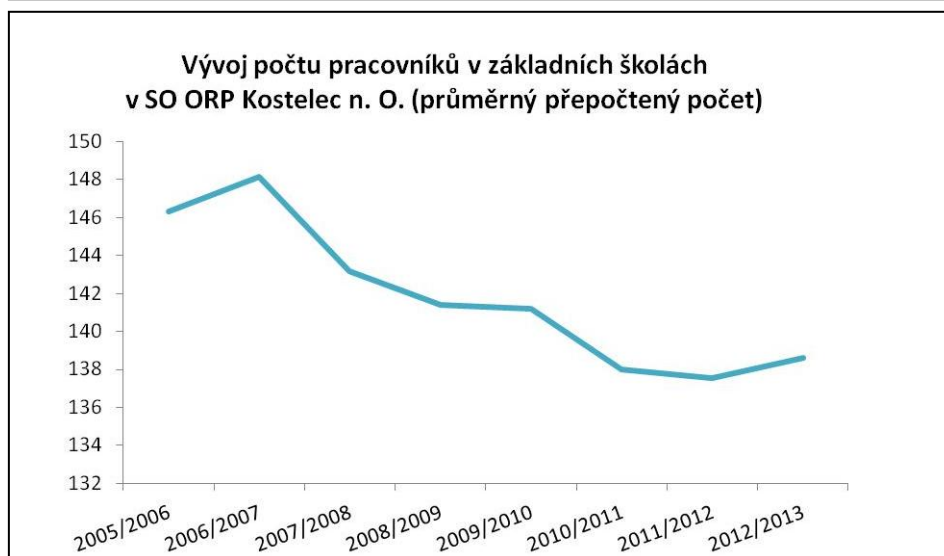
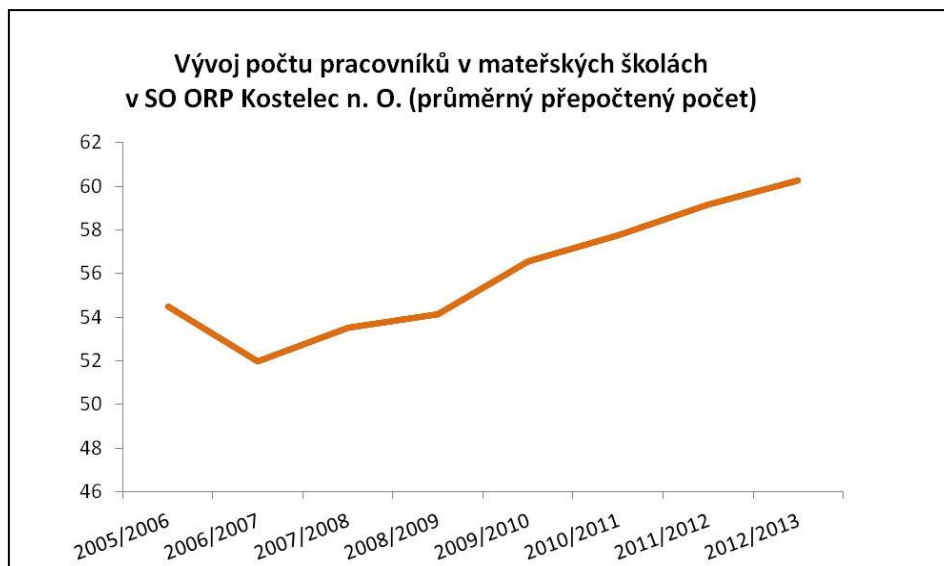
Zdroj: Výkazy MŠMT.

Jsou započítány pouze školy a školská zařízení zřizovaná obcemi.

Graf 2: Vývoj počtu pracovníků v MŠ a ZŠ

Počet pracovníků ve školství souvisí (v celku logicky) s počtem žáků. V MŠ v posledních letech, s tím jak se navyšoval počet přijímaných dětí a navyšovala se kapacita, postupně docházelo k navyšování počtu pracovníků.

U základních škol je situace obdobná (trend opačný) → se snižováním počtu žáků se snižoval počet učitelů.

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Tabulka 20: Počet ZŠ v SO ORP Kostelec nad Orlicí dle zřizovatele

SO ORP Kostelec nad Orlicí	Počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
Zřizovatel (rok 2012/2013)			
Obec	12	5	7
Kraj	1	1	0
Církev	1	0	1
MŠMT	1	1	1
Soukromá ZŠ	0	0	0
Celkem	14	6	8

Zdroj: Výkazy MŠMT, výroční zprávy škol.

Ve správním obvodu ORP Kostelec n. O. jsou ZŠ přiměřeně rozmístěny a dostupné z okolních obcí. Je patrná hierarchizace sídel a zastoupení škol dle významu sídla – v 10 obcích regionu není ZŠ – mají méně než 400 obyvatel. V obcích nad 400 obyvatel je již ZŠ zastoupena, přitom v obcích do cca 1 000 obyvatel je pouze 1. stupeň ZŠ. Úplné základní školy jsou ve městech (Kostelec n. O., Týniště n. O., Borohrádek) a městysech (Častolovice, Doudleby n. O.). V obcích kde je ZŠ, je obvykle i MŠ, výjimkou je obec Chleny, kde je pouze MŠ a obec Olešnice (pouze ZŠ).

Královéhradecký kraj je zřizovatelem školy: *Základní škola, Kostelec nad Orlicí, Komenského 515* (původní název – Dětský domov, základní škola, školní družina a školní jídelna Kostelec nad Orlicí, Pelcova 279), která poskytuje vzdělávání žákům, kteří mají problémy se začleňováním do běžných základních škol, kde dlouhodobě selhávali (tzv. praktická škola).

Na území SO ORP Kostelec n. O. je zřizovatelem ZŠ také MŠMT (*Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7*), jedná se o ZŠ při zařízení pro výkon ústavní-ochranné výchovy.

Na území SO ORP Kostelec n. O. v minulých letech (v obci Tutleky) krátce působila ZŠ Mozaika o.p.s. (soukromá základní škola, která nyní sídlí v Rychnově nad Kněžnou – sousední SO ORP).

Od školního roku 2008/2009 ukončila svoji činnost malotřídní ZŠ v obci Chleny. Důvodem byl nedostatek žáků a vysoká finanční náročnost provozu školy, což byl obecně problém řady obcí. Přitom demografický vývoj je poměrně dobře předvídatelný a lze se na něj s předstihem připravit. Od roku 1990 v ČR postupně docházelo ke snižování počtu narozených dětí, minima bylo dosaženo v roce 1999, naopak cca po roce 2005 postupně dochází k nárůstu a k tzv. "populačnímu boomu", s maximem v letech cca 2007 – 2010.

K 1. 1. 2006 došlo v obci Kostelec nad Orlicí ke sloučení dříve samostatných ZŠ pod jednu instituci – vznikla Základní škola Gutha-Jarkovského Kostelec nad Orlicí.

Tabulka 21: Počet malotřídních ZŠ zřizovaných obcemi v SO ORP

SO ORP Kostelec n. O. Název obce	Počet malotřídních škol	z toho			
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	vícetřídní
Celkem škol	7	1	4	2	0
Albrechtice nad Orlicí	1	0	0	1	0
Bolehošť	1	0	1	0	0
Borohrádek	0	0	0	0	0
Borovnice	0	0	0	0	0
Častolovice	0	0	0	0	0
Čermná nad Orlicí	1	0	1	0	0
Čestice	1	0	1	0	0
Doudleby nad Orlicí	0	0	0	0	0
Hřibiny-Ledská	0	0	0	0	0
Chleny	0	0	0	0	0
Kostelec nad Orlicí	0	0	0	0	0
Kostelecké Horky	0	0	0	0	0
Krchleby	0	0	0	0	0
Lípa nad Orlicí	1	0	1	0	0
Nová Ves	0	0	0	0	0
Olešnice	1	0	0	1	0
Svídnice	0	0	0	0	0
Tutleky	0	0	0	0	0
Týniště nad Orlicí	0	0	0	0	0
Vrbice	0	0	0	0	0
Zdelov	0	0	0	0	0
Žďár nad Orlicí	1	1	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, výroční zprávy škol.

Podle výkazů MŠMT jsou →

Malotřídní ZŠ v obci:

Albrechtice nad Orlicí (2 třídy, 5 ročníků). Bolehošť (2 třídy, 5 ročníků). Čermná nad Orlicí (2 třídy, 5 ročníků). Čestice (2 třídy, 5 ročníků). Lípa nad Orlicí (2 třídy, 5 ročníků). Olešnice (3 třídy, 5 ročníků). Žďár nad Orlicí (1 třída, 5 ročníků).

Ostatní ZŠ (nejsou v tabulce uvedeny):

Borohrádek (11 tříd, 9 ročníků); Častolovice (11 tříd, 9 ročníků); Doudleby nad Orlicí (9 tříd, 9 ročníků); Týniště nad Orlicí (23 tříd, 9 ročníků); Kostelec nad Orlicí (25 tříd, 9 ročníků).

Církevní ZŠ v Borohrádku má 5 tříd a 5 ročníků (pouze 1. stupeň). Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7 má 6 speciálních tříd. Základní škola, Kostelec nad Orlicí, Komenského 515 má 5 speciálních tříd.

Tabulka 22: ZŠ zřizované obcemi v SO ORP Kostelec nad Orlicí

Školní rok	Počet ZŠ	Samost. ZŠ	Počet běžných tříd	Počet speciálních tříd	Počet žáků	Úvazky pedag.	Počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	Počet žáků na školu
2012/2013	12	4	94	0	1898	142,5	13,32	20,19	158,17
2011/2012	12	4	93	0	1902	145,7	13,05	20,45	158,50
2010/2011	12	4	92	0	1893	143,9	13,16	20,58	157,75
2009/2010	12	4	91	0	1858	142,3	13,06	20,42	154,83
2008/2009	12	4	93	0	1916	140,7	13,62	20,60	159,67
2007/2008	13	4	93	0	2012	141,6	14,21	21,63	154,77
2006/2007	13	4	101	0	2066	154	13,42	20,45	158,92
2005/2006	15	5	105	0	2162	153	14,13	20,59	144,13

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Samostatné základní školy jsou v Borohrádku, Týništi nad Orlicí, Kostelci nad Orlicí a v Olešnici (ve které není MŠ). V menších obcích pokud v nich jsou MŠ i ZŠ jsou tyto sloučeny pod jednu organizaci. V obci Chleny není malotřídní základní škola v provozu od školního roku 2008/2009. K poslednímu sloučení MŠ a ZŠ na území SO ORP KnO došlo v obci Častolovice k 1. 1. 2006. Základní škola Gutha-Jarkovského Kostelec nad Orlicí má 3 pracoviště v rámci jedné obce (Palackého náměstí 45, Komenského 80, a Drtinova 662), jedná se o jednu z největších škol v okrese – původně samostatné ZŠ, byly v roce 2006 sloučeny pod jednu organizaci.

Tabulka 23: Ostatní ZŠ (mimo církevních ZŠ)

Školní rok	Počet ZŠ	Počet běžných tříd	Počet speciálních tříd	Počet žáků	Úvazky pedag.	Počet žáků na 1 pedag.	Počet žáků na třídu	Počet žáků na školu
2012/2013	2	0	11	63	14,5	4,34	5,73	31,5
2011/2012	2	0	11	70	14,5	4,83	6,36	35
2010/2011	3	5	9	121	21,8	5,55	8,64	40,3
2009/2010	3	6	9	118	22,5	5,24	7,87	39,3
2008/2009	2	0	11	72	16,7	4,31	6,55	36
2007/2008	2	0	10	67	15,7	4,27	6,70	33,5
2006/2007	2	0	11	81	16,6	4,88	7,36	40,5
2005/2006	2	0	10	77	15,5	4,97	7,70	38,5

Zdroj: Výkazy MŠMT.

V tabulce výše jsou zahrnuty školy zřizované MŠMT (Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7) a krajem (Základní škola, Kostelec nad Orlicí, Komenského 515), tyto poskytují výuku pouze ve speciálních třídách. A jedna soukromá ZŠ – na území SO ORP Kostelec n. O. v obci Tutleky dočasně působila ZŠ Mozaika o.p.s. (soukromá základní škola, která nyní sídlí v Rychnově nad Kněžnou - sousední SO ORP), tato škola je v tabulce započtena ve školním roce 2009/2010 a 2010/2011.

Tabulka 24: Církevní základní školy

Školní rok	Počet ZŠ	Samost. ZŠ	Počet běžných tříd	Počet žáků	Úv. pedag.	Počet žáků na 1 pedag.	Počet žáků na třídu	Počet žáků na školu
2012/2013	1	1	5	57	5	11,4	11,4	57
2011/2012	1	1	5	46	5	9,2	9,2	46
2010/2011	1	1	5	46	5	9,2	9,2	46
2009/2010	1	1	5	45	5	9	9	45
2008/2009	1	1	5	42	5	8,4	8,4	42
2007/2008	1	1	5	48	5	9,6	9,6	48
2006/2007	1	1	5	54	4,8	11,25	10,8	54
2005/2006	1	1	5	64	5	12,8	12,8	64

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Na území SO ORP Kostelec nad Orlicí dlouhodobě působí jedna základní církevní škola (Církevní základní škola Borohrádek), která poskytuje výuku v 1. stupni (1. – 5. ročník).

Tabulka 25: Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP

Název obce	Počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
Celkem	15	15	8	14	13	2
Albrechtice nad Orlicí	1	1	1	1	1	
Bolehošť	1	1	1	1	1	
Borohrádek	2	2	0	2	1	
Borovnice	0	0	0	0	0	
Častolovice	1	1	1	1	1	
Čermná nad Orlicí	1	1	1	1	2	
Čestice	1	1	1	1	1	
Doudleby nad Orlicí	1	1	1	1	2	
Hřibiny-Ledská	0	0	0	0	0	
Chleny	0	0	0	0	0	
Kostelec nad Orlicí	3	3	0	2	1	2
Kostelecké Horky	0	0	0	0	0	
Krchleby	0	0	0	0	0	
Lípa nad Orlicí	1	1	1	1	1	
Nová Ves	0	0	0	0	0	
Olešnice	1	1	0	1	0	
Svídnice	0	0	0	0	0	
Tutleky	0	0	0	0	0	
Týniště nad Orlicí	1	1	0	1	1	
Vrbice	0	0	0	0	0	
Zdelov	0	0	0	0	0	
Žďár nad Orlicí	1	1	1	1	1	

Zdroj: Výkazy MŠMT.

V tabulce je zahrnut také "Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7" jehož zřizovatelem je MŠMT (součásti jsou: ZŠ, Stanice zájmových činností, Dětský domov se školou, Školní jídelna). V tabulce je uvedena také "Základní škola, Kostelec nad Orlicí, Komenského 515" (tzv. praktická škola; součástí je ZŠ a školní klub) zřizovaná krajem. Základní škola Gutha-Jarkovského Kostelec nad Orlicí má 3 pracoviště v rámci jedné obce (Palackého náměstí 45, Komenského 80, a Drtinova 662), tyto nejsou v tabulce zohledněny, jedná se o jednu z největších škol v okrese – původně samostatné ZŠ, které byly v roce 2006 sloučeny pod jednu organizaci.

**Tabulka 26: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013
v SO ORP Kostelec nad Orlicí**

SO ORP Kostelec nad Orlicí Název obce	Počet škol	Počet tříd	Počet žáků	Průměrný počet žáků na školu	Průměrný počet žáků na třídu
Celkem	12	94	1898	158,2	20,2
Albrechtice nad Orlicí	1	3	55	55	18,3
Bolehošť	1	2	30	30	15,0
Borohrádek	1	11	221	221	20,1
Borovnice	0	0	0	0	0
Častolovice	1	11	248	248	22,5
Čermná nad Orlicí	1	2	37	37	18,5
Čestice	1	2	26	26	13
Doudleby nad Orlicí	1	9	184	184	20,4
Hřibiny-Ledská	0	0	0	0	0
Chleny	0	0	0	0	0
Kostelec nad Orlicí	1	25	519	519	20,8
Kostelecké Horky	0	0	0	0	0
Krchleby	0	0	0	0	0
Lípa nad Orlicí	1	2	16	16	8
Nová Ves	0	0	0	0	0
Olešnice	1	3	22	22	7,3
Svídnice	0	0	0	0	0
Tutleky	0	0	0	0	0
Týniště nad Orlicí	1	23	524	524	22,8
Vrbice	0	0	0	0	0
Zdelov	0	0	0	0	0
Žďár nad Orlicí	1	1	16	16	16

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Tabulka 27: Počet úplných a neúplných ZŠ v SO ORP Kostelec nad Orlicí

SO ORP Kostelec nad Orlicí	Počet škol	Počet úplných škol	Počet neúplných škol
Název obce			
Celkem	13	5	8
Albrechtice nad Orlicí	1	0	1
Bolehošť	1	0	1
Borohrádek	2	1	1
Borovnice	0	0	0
Častolovice	1	1	0
Čermná nad Orlicí	1	0	1
Čestice	1	0	1
Doudleby nad Orlicí	1	1	0
Hřibiny-Ledská	0	0	0
Chleny	0	0	0
Kostelec nad Orlicí	1	1	0
Kostelecké Horky	0	0	0
Krchleby	0	0	0
Lípa nad Orlicí	1	0	1
Nová Ves	0	0	0
Olešnice	1	0	1
Svídnice	0	0	0
Tutleky	0	0	0
Týniště nad Orlicí	1	1	0
Vrbice	0	0	0
Zdelov	0	0	0
Žďár nad Orlicí	1	0	1

Zdroj: Výkazy MŠMT.

V tabulce nejsou zahrnuta zařízení "Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7" a "Základní škola, Kostelec nad Orlicí, Komenského 515" (tzv. praktická škola).

Tabulka 28: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v SO ORP (2012/2013)

SO ORP Kostelec nad Orlicí		Přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy
Celkem učitelé		135,1	114,7
v tom vyučující	na 1. stupni	68,7	61,4
	na 2. stupni	66,4	53,3

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Z tabulky výše je zřejmá výrazná převaha žen proti mužům na základních školách, což je charakteristické pro základní vzdělávání celé ČR – nové studie se ovšem jednoznačně přiklání k názoru, že pro výchovu je prospěšné vyvážené zastoupení učitelů co do pohlaví a věku.

Tabulka 29: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v SO ORP

SO ORP Kostelec nad Orlicí		Fyzické osoby		Přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
Asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	8	8	4,4	4
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	2	2	2	2
Psychologové		1	1	1	1
Speciální pedagogové		0	0	0	0
Výchovní poradci		4	4	nevidováno	nevidováno

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Tabulka 30: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v SO ORP

Školní rok	Počet škol	Počet žáků	Počet učitelů (přepočtený stav)	Počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	15	2018	154,6	13,1
2011/2012	15	2018	157,8	12,8
2010/2011	15	2000	156,2	12,8
2009/2010	15	1962	155,5	12,6
2008/2009	15	2030	155,1	13,1
2007/2008	16	2127	155,5	13,7
2006/2007	16	2201	168,6	13,1
2005/2006	18	2303	166,7	13,8

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Jsou započítány ZŠ zřizované obcí, krajem, MŠMT a církví, včetně škol poskytujících výuku ve speciálních třídách (škola zřízená krajem a MŠMT).

Tabulka 31: Počet absolventů ZŠ v SO ORP

Žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		Běžné třídy	Speciální třídy	Běžné třídy	Speciální třídy	Běžné třídy	Speciální třídy	Běžné třídy	Speciální třídy	Běžné třídy	Speciální třídy	Běžné třídy	Speciální třídy	Běžné třídy	Speciální třídy	Běžné třídy	Speciální třídy
v tom	v 1. – 5. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 6. ročníku	0	0	2	0	1	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
	v 7. ročníku	0	5	0	1	0	2	0	5	1	1	1	2	0	2	1	0
	v 8. ročníku	6	7	6	10	12	7	15	7	13	15	9	4	6	7	6	11
	v 9. ročníku	270	12	285	14	276	13	251	13	226	17	173	13	207	5	192	11
	v 10. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Žáci, kteří přešli do SŠ																	
v tom	z 5. ročníku	10	0	18	0	14	0	17	0	11	0	16	0	10	0	12	0
	ze 7. ročníku	0	0	2	0	1	0	1	0	2	0	1	0	0	0	2	0
Žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		8	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Tabulka 32: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v SO ORP

	Celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
Ředitelství celkem	1	1	0	0	0
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	0	0	0	0	0
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	0	0	0	0	0
základní škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
Základní škola praktická	1	1	0	0	0
základní škola speciální	0	0	0	0	0
přípravný stupeň základní školy speciální	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Žádná MŠ v SO ORP Kostelec nad Orlicí není typu: A12 – MŠ pro děti se zdravotním postižením ani A14 – MŠ při zdravotnickém zařízení; všechny jsou typu 11 – MŠ. Žádná ZŠ v SO ORP Kostelec nad Orlicí není typu: B12 – ZŠ pro žáky se zdravotním postižením; B14 – ZŠ při zdravotnickém zařízení; B31 – ZŠ speciální.

Na území SO ORP Kostelec nad Orlicí je jedna škola typu: B21 – Základní škola praktická (Základní škola, Kostelec nad Orlicí, Komenského 515, zřizovatelem je kraj). V území je také základní škola typu B13 – ZŠ při zařízení pro výkon ústavní-ochranné výchovy (Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7), tato není v tabulce uvedena. Není evidován ani přípravný stupeň ZŠ speciální – M60.

**Tabulka 33: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu ORP
(1 i 2 stupeň ZŠ)**

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu
2012/2013		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
obcemi	20,2	94,1
jinými subjekty	7,5	5,9
Průměrný počet žáků celkem	18,3	

2008/2009		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
obcemi	20,6	94,4
jinými subjekty	7,1	5,6
Průměrný počet žáků celkem	18,6	

2011/2012		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných:		
obcemi	20,5	94,3
jinými subjekty	7,3	5,7
Průměrný počet žáků celkem	18,5	

2007/2008		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
obcemi	21,6	94,6
jinými subjekty	7,7	5,4
Průměrný počet žáků celkem	19,7	

2010/2011		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných:		
obcemi	20,6	91,9
jinými subjekty	8,8	8,1
Průměrný počet žáků celkem	18,6	

2006/2007		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
obcemi	20,5	93,9
jinými subjekty	8,4	6,1
Průměrný počet žáků celkem	18,8	

2009/2010		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných:		
obcemi	20,4	94,7
jinými subjekty	7,4	5,3
Průměrný počet žáků celkem	18,7	

2005/2006		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
obcemi	20,8	92,6
jinými subjekty	9,4	7,4
Průměrný počet žáků celkem	19,1	

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Tabulka 34: Seznam ZŠ v SO ORP za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
<i>Celkem za SO ORP</i>		3143	2018	1295
Základní škola a mateřská škola Albrechtice nad Orlicí	Albrechtice n. O.	100	55	45
Základní škola a mateřská škola Bolehošť, okres Rychnov nad Kněžnou	Bolehošť	36	30	6
Církevní základní škola Borohrádek	Borohrádek	75	57	18
Základní škola T. G. Masaryka Borohrádek, okres Rychnov nad Kněžnou	Borohrádek	395	221	174
Základní škola a mateřská škola Častolovice	Častolovice	330	248	82
Masarykova základní škola a mateřská škola, Čermná nad Orlicí	Čermná n. O.	53	37	16
Základní škola a Mateřská škola, Čestice, okres Rychnov nad Kněžnou	Čestice	40	26	184
Základní škola a Mateřská škola Doudleby nad Orlicí	Doudleby n. O.	300	184	116
Základní škola Gutha-Jarkovského Kostelec nad Orlicí	Kostelec n. O.	723	519	204
Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7	Kostelec n. O.	48	21	27
Základní škola, Kostelec nad Orlicí, Komenského 515	Kostelec n. O.	48	42	6
Základní škola a Mateřská škola, Lípa nad Orlicí, okres Rychnov nad Kněžnou	Lípa n. O.	30	16	14
Základní škola, Olešnice, okres Rychnov nad Kněžnou	Olešnice	35	22	13
Základní škola Týniště nad Orlicí, okres Rychnov nad Kněžnou	Týniště n. O.	900	524	376
Základní škola a mateřská škola, Žďár nad Orlicí, okres Rychnov nad Kněžnou	Žďár n. O.	30	16	14

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Žáci správního obvodu SO ORP Kostelec n. O. využívají také (byť marginálně) základní školy ležící v okolních SO ORP. Z obcí Chleny, Krchleby a Vrbice dojíždí část žáků do ZŠ Lhoty u Potštejna.

Z Kosteleckých Horek žáci dojíždí do ZŠ v obcích Skořenice a Choceň.

Nejbližší gymnázia jsou např. v Rychnově n. K., Holicích, Hradci Králové.

**Tabulka 35: Očekávaný vývoj počtu žáků základních škol
ve správním obvodu ORP Kostelec n. O.**

Počet žáků správního obvodu	Kapacita škol	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Obsazenost v %
Kapacita všech ZŠ k 30. 9. 2013	3143	1057 (3143-2086)	66
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	3143	827 (3143-2316)	74
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	3143	807 (3143-2336)	75

Vývoj počtu žáků	
Počet žáků k 30. 9. 2013	2086
Předpoklad ke konci roku 2018	2316
Předpoklad ke konci roku 2023	2336

V základních školách bude k roku 2018 i k roku 2023 celkem o cca 10 – 15% žáků více oproti roku 2013, celková kapacita ZŠ by měla být dostačující. Avšak zatímco k roku 2018 bude na 1. stupni ZŠ nárůst počtu dětí až o cca 20 % na 2. stupni ZŠ pouze o cca 5 % oproti stavu v roce 2013, okolo roku 2023 se situace obrátí. S tímto výkyvem mohou mít problém (jak z kapacitních, ale to v menší míře, tak zejména z důvodů personálních) zvláště malé školy → školy pouze s 1. stupněm a školy malotřídní, kterých je v regionu většina.

Zdroj: Demografické prognózy a projekce ČR a Královéhradeckého kraje, vlastní výpočty.

Tabulka 36: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v SO ORP

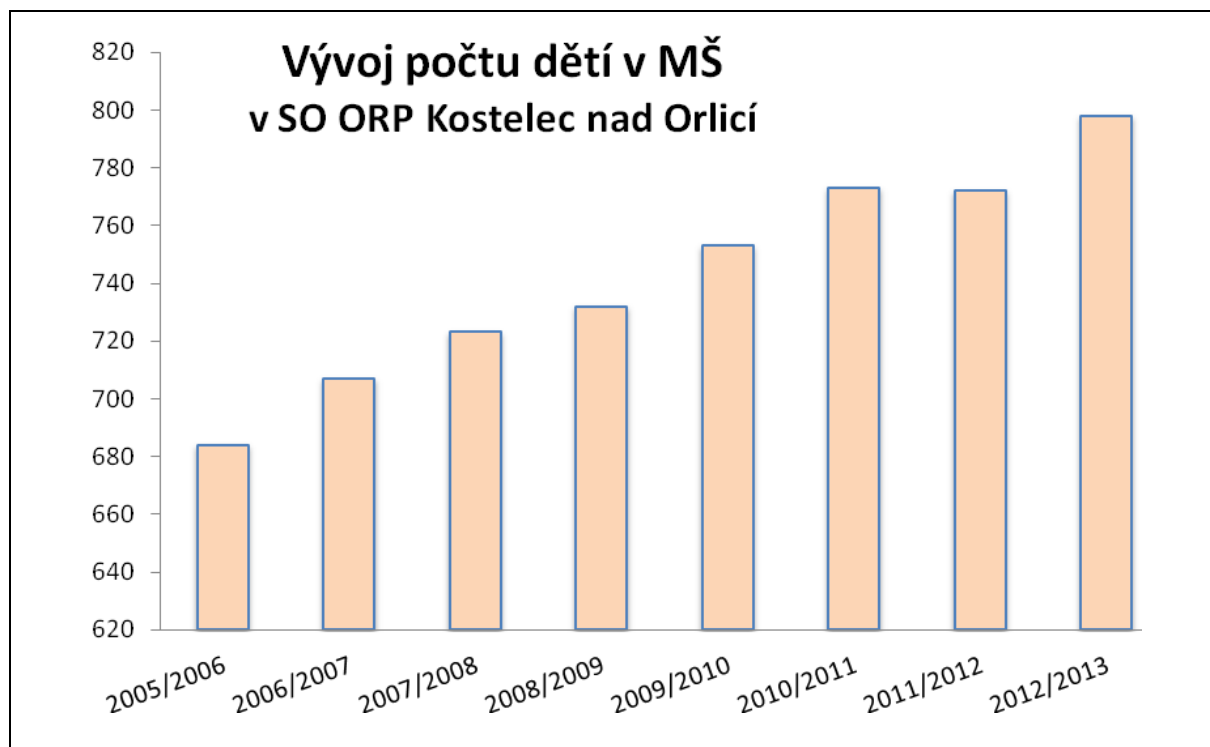
Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	14	798	33	798	0	0
2011/2012						
obec	14	772	32	772	0	0
2010/2011						
obec	14	773	32	772	0	0
2009/2010						
obec	14	753	31	753	0	0
2008/2009						
obec	14	732	31	732	0	0
2007/2008						
obec	14	723	30	723	0	0
2006/2007						
obec	14	707	30	707	0	0
2005/2006						
obec	14	684	30	684	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Na území SO ORP Kostelec nad Orlicí (ve sledovaném období) všechny MŠ zřizují obce, v území nejsou evidovány žádné MŠ zřizované církví, krajem ani žádné soukromé MŠ.

Ve vývoji počtů MŠ se promítá demografický vývoj a trendy, v posledních letech docházelo k nárůstu počtu dětí předškolních ročníků, na to by se mělo včas reagovat také při plánování kapacit ZŠ (počet tříd, počet pedagogů), následně SŠ atd. ...

Graf 3: Vývoj počtu dětí v MŠ

Tabulka 37: MŠ zřizované obcí v SO ORP Kostelec nad Orlicí

Školní rok	Počet MŠ	Samost. MŠ	Počet běžných tříd	Počet dětí	Úv. pedag.	Počet dětí na 1 pedag. úvazek	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2012/2013	14	6	33	798	59,6	13,39	24,18	57,00
2011/2012	14	6	32	772	58,6	13,17	24,13	55,14
2010/2011	14	6	32	772	58,3	13,24	24,13	55,14
2009/2010	14	6	31	753	57,0	13,21	24,29	53,79
2008/2009	14	6	31	732	54,3	13,48	23,61	52,29
2007/2008	14	6	30	723	53,3	13,56	24,10	51,64
2006/2007	14	6	30	707	51,8	13,65	23,57	50,50
2005/2006	14	7	27	611	46,8	13,05	22,63	43,64

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Na území SO ORP Kostelec n. O. je celkem 14 MŠ, z toho 6 samostatných mateřských škol – dvě v Kostelci nad Orlicí, dvě v Týništi nad Orlicí, jedna v Borohrádku a jedna v obci Chleny (kde není ZŠ; malotřídní základní škola zde není v provozu od školního roku 2008/2009). Další 8 MŠ je sloučeno spolu se ZŠ, toto odpovídá sídelní struktuře a je reakcí na ekonomické a administrativně správní možnosti menších obcí. Ke slučování ZŠ a MŠ pod jednu instituci docházelo převážně před sledovaným obdobím (zvláště mezi lety 2000 a 2005), k poslednímu sloučení MŠ a ZŠ na území SO ORP Kostelec n. O. došlo v obci Častolovice k 1. 1. 2006.

Tabulka 38: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ SO ORP Kostelec n. O.

Školní rok	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	59,6	2,5	4
2011/2012	58,6	3,0	5
2010/2011	58,3	2,3	4
2009/2010	57,0	1,0	2
2008/2009	54,3	0,7	1
2007/2008	53,3	0,6	1
2006/2007	51,8	0,7	1
2005/2006	46,8	1,8	4

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Tabulka 39: Podíl dětí v mateřských školách na celkové populaci dětí daného věku (průměrné hodnoty za ČR)

Podíl na populaci	Školní rok				
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
	Podíl dětí odpovídajícího věku v MŠ k populaci daného věku (v %)				
2letých	26,7	27,4	25,7	26,7	30,3
3letých	76,1	75,6	76,7	75,2	77,2
4letých	88,3	86,7	88,0	86,9	87,4
5letých	91,4	91,2	91,7	88,2	90,4
6letých	20,6	20,5	21,2	18,0	17,1
7letých	0,5	0,5	0,5	0,3	0,4

Zdroj: databáze MŠMT, Výroční zpráva MŠMT o stavu a rozvoji vzdělávání v ČR.

Pozitivním jevem je relativně vysoká účast pětiletých dětí v předškolním vzdělávání

(tzn. dětí, z nichž většina nastupuje následující rok na ZŠ), nepovinné nabídky bez úplaty využívá kolem 90 % z populace pětiletých dětí.

V případě zavedení povinné předškolní docházky dětí do MŠ poslední rok před nástupem do ZŠ je třeba uvažovat se skokovým navýšením počtu dětí v MŠ zejména o populaci pětiletých, která by byla v MŠ o cca 10 % vyšší.

Kromě toho, že se jedná o průměrné hodnoty za celou ČR, nikoliv SO ORP Kostelec n. O., je třeba počítat s tím, že pro jednotlivé obce mohou být hodnoty i výrazně rozdílné, např. v souvislosti s tím, že ve skupině dětí, které MŠ vůbec nenavštěvují je vysoký podíl dětí romského etnika.

Tabulka 40: Seznam MŠ v SO ORP v školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Komentář
Celkem za SO ORP		831	798	14 (33)	
Základní škola a mateřská škola Albrechtice nad Orlicí	Albrechtice nad Orlicí	38	34	4	aktuální údaje dle rejstříku škol – max. kapacita 38
Základní škola a mateřská škola Bolehošť, okres Rychnov nad Kněžnou	Bolehošť	24	20	4	aktuální údaje dle rejstříku škol – max. kapacita 24
Mateřská škola Borohrádek	Borohrádek	75	75	0	aktuální údaje dle rejstříku škol – max. kapacita 75
Základní škola a mateřská škola Častolovice	Častolovice	81	81	0	aktuální údaje dle rejstříku škol – max. kapacita 81
Masarykova základní škola a mateřská škola, Čermná nad Orlicí	Čermná nad Orlicí	27	27	0	aktuální údaje dle rejstříku škol – max. kapacita 27
Základní škola a Mateřská škola, Čestice, okres Rychnov nad Kněžnou	Čestice	28	28	0	aktuální údaje dle rejstříku škol – max. kapacita 56
Základní škola a Mateřská škola Doudleby nad Orlicí	Doudleby nad Orlicí	50	51	0	žák navíc v daném období byl povolen rozhodnutím rady a podložen hygienickou stanicí
Mateřská škola Chleny	Chleny	46	40	6	aktuální údaje dle rejstříku škol – max. kapacita 46
Mateřská škola Kostelec nad Orlicí, Krupkova 1411	Kostelec nad Orlicí	79	79	0	aktuální údaje dle rejstříku škol – max. kapacita 79
Mateřská škola Kostelec nad Orlicí, Mánesova 987	Kostelec nad Orlicí	113	113	0	aktuální údaje dle rejstříku škol – max. kapacita 109
Základní škola a Mateřská škola, Lípa nad Orlicí, okres Rychnov nad Kněžnou	Lípa nad Orlicí	28	28	0	aktuální údaje dle rejstříku škol – max. kapacita 28
Mateřská škola - Město, Týniště nad Orlicí, Lipská 259	Týniště nad Orlicí	127	127	0	aktuální údaje dle rejstříku škol – max. kapacita 127
Mateřská škola - U Dubu, Týniště nad Orlicí, Družstevní 938	Týniště nad Orlicí	71	71	0	aktuální údaje dle rejstříku škol – max. kapacita 71
Základní škola a mateřská škola, Žďár nad Orlicí, okres Rychnov nad Kněžnou	Žďár nad Orlicí	24	24	0	aktuální údaje dle rejstříku škol – max. kapacita 24

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Pod názvem MŠ je uváděn oficiální název evidovaný v "Rejstříku škol a školských zařízení" – často se jedná o sloučené organizace, v rámci které MŠ působí. Údaje o kapacitě, počtu žáků a počtu volných míst se týkají pouze MŠ.

Tabulka 41: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v SO ORP Kostelec nad Orlicí

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Kapacita škol	Volná místa (kapacita – počet dětí)	Obsazenost v %
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	831	27 (831-804)	97
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	831	124 (831-707)	85
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	831	180 (831-651)	78

Vývoj počtu dětí	
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	804
Předpoklad počtu dětí v MŠ v roce 2018	707
Předpoklad počtu dětí v MŠ v roce 2023	651

Nepředpokládá se další nárůst v počtu narozených dětí; maxima v souvislosti se silnou populační vlnou v počtu narozených bylo v regionu dosaženo v roce 2009/2010. V roce 2010 se narodilo v SO ORP Kostelec n. O. celkem 285 dětí, těchto hodnot pravděpodobně v dalších letech nebude dosaženo (v roce 2011 se narodilo 235 dětí, v roce 2013 pak 244 dětí).

Počet nastupujících dětí do MŠ by již měl v dalších letech postupně stagnovat/klesat, nyní (v roce 2013) je kapacita téměř plně obsazena (cca 97 %). V celém SO ORP bylo 27 (51) volných míst v MŠ. V posledních letech byla v souvislosti s demografickým vývojem kapacita MŠ navyšována, ne však rovnoměrně, ne všechny rodiče proto mohli umístit svoje děti do MŠ pro ně výhodných – kapacita některých škol byla nedostatečná.

V roce 2018 bude pravděpodobně počet dětí v MŠ nižší o cca 7-13 % oproti roku 2013. V roce 2023 bude počet dětí nastupujících do MŠ nižší cca o 18 % oproti roku 2013.

V případě povinné předškolní docházky dětí do MŠ poslední rok před nástupem do ZŠ by byl predikovaný vývoj počtu nastupujících dětí do MŠ opožděn. A musel by se řešit, tímto krokem "uměle" vyvolaný, skokový nárůst počtu dětí v MŠ (více tabulka 39) a s tím související kapacita.

Zdroj: Demografické prognózy a projekce ČR a Královéhradeckého kraje, vlastní výpočty.

Zařízení jeslového typu

Český statistický úřad neeviduje na území SO ORP Kostelec nad Orlicí žádné zařízení jeslového typu.

Město Kostelec nad Orlicí má zajištěno službu – hlídání dětí – hlavním cílem je poskytnout službu rodinám s jedním i více dětmi, matkám na mateřské/rodičovské dovolené, zaměstnaným matkám a matkám – jejíž dítě je v rekonvalescenci a nemůže navštěvovat předškolní zařízení. Služba je poskytována rodinám s dětmi od 2 do 12 let. Hlídání je přednostně nasměřované pro maminky dětí z Kostece nad Orlicí. Doba poskytování služby: nepřetržitě a též po vzájemné dohodě obou stran. Přihlíží se na potřebnost rodiny nebo osoby odpovědné za dítě či děti. Služba je nyní dle dohody poskytována v rodině dítěte nebo u pedagogického pracovníka v rodinném domě (<http://www.hlidanideti.kostelecno.cz/>).

Hlídání dětí též poskytuje Pečovatelská agentura Anděla, která působí v některých obcích regionu např. Borohrádek a Častolovice (www.andela.cz/), hlídání je taktéž zajišťováno převážně v rodině dítěte.

V Kostelci n. O. působí také Mateřské centrum Cvrček (<http://cvrcek-kostelec.webnode.cz/>) a v Týništi n. O. Mateřské centrum Ratolest (<http://www.ratolest.bluefile.cz/>).

Tabulka 42: Školní družiny a školní kluby v SO ORP

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem	1	13	1	14
bcemi	20	516	0	516
církví	1	30	0	30
soukromou osobou	-	0	30	30
celkem	22	559	31	590

2011/2012				
krajem	1	13	1	14
obcemi	20	518	0	518
církví	1	30	0	30
soukromou osobou	-	0	34	34
celkem	22	561	35	596

2010/2011				
krajem	1	12	2	14
obcemi	19	463	0	463
církví	1	30	0	30
soukromou osobou	-	0	36	36
celkem	21	505	38	543

2009/2010				
krajem	1	6	6	12
obcemi	19	465	0	465
církví	1	30	0	30
soukromou osobou	-	0	32	32
celkem	21	501	38	539

2008/2009				
krajem	1	11	5	16
obcemi	19	491	1	492
církví	1	30	0	30
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	21	532	6	538

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2007/2008				
krajem	1	4	4	8
obcemi	20	473	0	473
církví	1	30	0	30
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	22	507	4	511

2006/2007				
krajem	1	8	4	12
obcemi	20	454	1	455
církví	1	25	0	25
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	22	487	5	492

2005/2006				
krajem	1	7	6	13
obcemi	19	441	0	441
církví	1	30	0	30
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	21	478	6	484

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Součástí všech ZŠ, které zřizují obce je školní družina. Kraj je zřizovatelem tzv. praktické základní školy, součástí je taktéž školní družina. Církev je zřizovatelem jedné ZŠ, součástí školy je také školní družina. V letech 2009 – 2012 je v Tutlekách evidován školní klub soukromé ZŠ Mozaika o.p.s. (škola má sídlo v sousedním SO ORP, v obci Rychnov n. K.). Od školního roku 2008/2009 ukončila svoji činnost malotřídní ZŠ v obci Chleny, její součástí byla též školní družina.

Tabulka 43: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v SO ORP

ŠK a ŠD zřizované	Vychovatelé			Ostatní pedag. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem	1	1	0	0	0	0
obcemi	22	22	0	0	0	0
církví	1	1	0	0	0	0
soukromou osobou	1	1	0	6	5	0
celkem	25	25	0	6	5	0

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Počet ZUŠ v SO ORP

V území SO ORP Kostelec nad Orlicí jsou 2 základní umělecké školy, obě zřizují obce:

- **ZUŠ F. I. Tůmy Kostelec n. O.**, která má odloučené pracoviště v Častolovicích (a ještě jedno ve Vamberku – SO ORP Rychnov n. K.).
- **ZUŠ Týniště nad Orlicí**, která má odloučené pracoviště v Borohrádku.

Tabulka 44: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v SO ORP

ZUŠ	Pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
Celkem	38	24,9
Kostelec nad Orlicí	21	13,1
Týniště nad Orlicí	17	11,8

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Tabulka 45: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v SO ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	2	1
Kostelec nad Orlicí	0	1	1
Týniště nad Orlicí	0	1	0

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Dům dětí a mládeže je v Kostelci nad Orlicí a v Týništi nad Orlicí.

Dále "Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7" provozuje Stanici zájmových činností v Dolní Malé Úpě, kterou využívají žáci školy pro rekreaci a využití volného času, zřizovatelem je MŠMT.

Tabulka 46: SVČ zřizované obcemi v SO ORP Kostelec nad Orlicí

Název obce	Počet zájmových útvarů (kroužků)	Počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
Celkem	90	795	107	82	984
Kostelec nad Orlicí	51	372	74	76	522
Týniště nad Orlicí	39	423	33	6	462

Zdroj: Výkazy MŠMT.

"Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7" provozuje Stanici zájmových činností v Dolní Malé Úpě (počet zájmových útvarů 17; počet účastníků 284 z toho 212 žáků a 72 ostatních účastníků).

Tabulka 47: Údaje o pracovnících SVČ v SO ORP

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
celkem	48	5	5	43	4	4	1,3	0
Kostelec nad Orlicí	30	2	2	28	2	2	0,8	0
Týniště nad Orlicí	18	3	3	15	2	2	0,5	0

Zdroj: Výkazy MŠMT.

V tabulce jsou zahrnuty údaje o DDM v Kostelci nad Orlicí a v Týništi nad Orlicí.

Tabulka 48: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v SO ORP

Školní jídelny zřizované	Pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	4	3,5
obcemi	50	37
církví	0	0
soukromé	22	22

Zdroj: Výkazy MŠMT.

Jsou započítány školní jídelny i školní jídelny – výdejny. V tabulce není uvedena školní jídelna, která je součástí zařízení provozovaného MŠMT (Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7).

Tabulka 49: Školní jídelny zřizované obcemi v SO ORP Kostelec nad Orlicí

	Počet ŠJ a výdejen	Počet stravovaných žáků	z toho v		Cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
Celkem	16	2 141	602	1 203	3 142
Albrechtice nad Orlicí	1	99	34	51	0
Bolehošť	1	49	20	29	60
Borohrádek	2	357	75	237	399
Borovnice	0	0	0	0	0
Častolovice	1	360	78	222	384
Čermná nad Orlicí	2	72	27	36	100
Čestice	1	62	28	25	400
Doudleby nad Orlicí	2	230	51	151	340
Hřibiny-Ledská	0	0	0	0	0
Chlenny	1	47	41	0	60
Kostelec nad Orlicí	0	0	0	0	0
Kostelecké Horky	0	0	0	0	0
Krchleby	0	0	0	0	0
Lípa nad Orlicí	1	49	28	14	60
Nová Ves	0	0	0	0	0
Olešnice	0	0	0	0	0
Svídnice	0	0	0	0	0
Tutleky	0	0	0	0	0
Týniště nad Orlicí	3	751	198	421	1 268
Vrbice	0	0	0	0	0
Zdelov	0	0	0	0	0
Ždár nad Orlicí	1	65	22	17	71

Zdroj: Výkazy MŠMT.

V Albrechticích nad Orlicí je nyní pouze jídelna-výdejna, proto je v kolonce cílová kapacita kuchyně uvedena 0; kapacita jídelny-výdejny je 133 žáků, obědy se dováží ze ZŠ Týniště n. O., školní jídelna byla v Albrechticích n. O. zrušena v souvislosti se zpřísněním legislativních předpisů...

V obci Čermná n. O. a v obci Doudleby n. O. je v rámci jedné organizace (sloučené ZŠ a MŠ) evidována zároveň jídelna a jídelna-výdejna.

Pro Kostelec n. O. nejsou evidovány žádné jídelny zřizované obcí; pro MŠ i ZŠ (zřizované obcí Kostelec n. O.) zajišťuje stravování soukromá společnost ADEVA – zařízení školního stravování s.r.o., v obci Kostelec n. O. zajišťuje stravování 232 žákům MŠ a 570 žákům ZŠ.

V tabulce není zahrnuta jídelna krajské Základní školy (Kostelec nad Orlicí, Komenského 515) kde se stravuje 17 žáků a jídelna Dětského domova se školou a základní školy, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7 kde se stravuje 21 žáků.

Tabulka 50: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaná obcemi

Zařízení / rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	7 716 140	8 117 900	8 689 650	9 192 000	9 207 000	8 297 000	8 574 000	7 935 200
ZŠ (jen 1. stupeň)	383 300	420 100	421 190	436 320	485 000	503 450	786 380	705 500
MŠ	3 372 639	3 694 636	4 175 897	4 532 158	4 801 919	4 147 110	4 512 911	4 583 912
Sloučené organizace (např. ZŠ+MŠ)	8 262 450	9 480 850	9 032 770	10 274 740	14 133 910	12 517 890	11 975 530	12 164 980
Jiné	653 734	656 834	716 583	788 234	795 234	753 427	765 000	1 038 000
Součet	20 388 263	22 370 320	23 036 090	25 223 452	29 423 063	26 218 877	26 613 821	26 427 592

Údaje byly získány s pomocí odboru Organizačně správního MěÚ Kostelec n. O. od jednotlivých zařízení.

**Tabulka 51: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství
- školám a školským zařízením zřízených obcemi v SO ORP v Kč**

Finanční prostředky / rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mzdové prostředky celkem	75 822 127	78 298 469	80 463 595	84 358 876	81 980 768	86 237 775	88 314 109	89 859 015
z toho	platy	75 393 349	77 354 795	79 235 310	83 368 654	80 641 463	84 720 510	88 188 963
	ostatní osobní náklady	428 778	943 674	1 228 285	1 267 222	1 339 305	1 517 265	1 670 052
Související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	30 093 228	30 950 502	30 845 221	29 869 380	30 007 702	29 673 500	31 066 800	32 944 300
Neinvestiční výdaje celkem	105 915 355	109 248 971	111 308 816	114 228 256	111 988 470	115 911 275	119 380 909	122 803 315

Údaje byly získány s pomocí odboru Organizačně správního MěÚ Kostelec n. O. od jednotlivých zařízení.

**Tabulka 52: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013
v SO ORP Kostelec nad Orlicí**

Druh školy, školského zařízení	Přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
Předškolní vzdělávání	26 296 900	33 161	598
Základní školy	65 003 000	34 248	271
Gymnázia	0	0	0
Stravování MŠ, ZŠ	815 700	4 692	47
Školní družiny a kluby	5 622 400	10 896	258
Základní umělecké školy	11 867 800	14 526	36
Využití volného času	1 934 400	685	8
Celkem použité finanční prostředky	118 860 200	98 208	1 218

*Údaje byly získány s pomocí odboru Organizačně správního
MěÚ Kostelec n. O. od jednotlivých zařízení.*

Tabulka 53: Financování z RUD v jednotlivých obcích SO ORP v roce 2013

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	20 768 000	26 270 747
Albrechtice nad Orlicí	712 000	1 166 000
Bolehošť	400 000	2 092 087
Borohrádek	1 568 000	2 730 560
Borovnice	-	-
Častolovice	2 632 000	2 992 000
Čermná nad Orlicí	512 000	800 000
Čestice	432 000	503 000
Doudleby nad Orlicí	1 880 000	2 319 000
Hřibiny-Ledská	-	-
Chleny	320 000	280 500
Kostelec nad Orlicí	5 688 000	6 015 000
Kostelecké Horky	-	-
Krchleby	-	-
Lípa nad Orlicí	352 000	636 000
Nová Ves	-	-
Olešnice	176 000	496 000
Svídnice	-	-
Tutleky	-	-
Týniště nad Orlicí	5 776 000	5 800 600
Vrbice	-	-
Zdelov	-	-
Žďár nad Orlicí	320 000	440 000

*Údaje byly získány s pomocí odboru Organizačně správního
MěÚ Kostelec n. O. od jednotlivých zařízení.*

Finanční prostředky z RUD – hodnoty jsou orientační – jedná se o kvalifikovaný propočet.

Postup výpočtu: Podle dat Ministerstva financí bylo k 30. 9. 2012 v České republice 1 124 154 žáků mateřských, základních a speciálních škol zřizovaných obcemi. Pro rok 2013 byla celostátně predikována částka v rozpočtu na sdílené daně ve výši 129,24 mld. Kč. Pokud z této částky vyjádříme oněch 7 %, vyjde nám, že na obecní školy připadlo v roce 2013 9,0468 mld. Kč. Pokud tuto částku vydělíme oním celkovým počtem žáků v České republice, vyjde nám příspěvek na jednoho žáka zhruba 8 tisíc Kč, což odpovídá podle provedených studií celostátnímu průměrnému nákladu na žáka.

V předchozí tabulce jsou započítány pouze školy zřizované obcemi (MŠ, ZŠ, sloučené organizace ZŠ+MŠ).

Albrechtice nad Orlicí (sloučená ZŠ+MŠ), Bolehošť (sloučená ZŠ+MŠ), Borohrádek (1ZŠ+1MŠ), Častolovice (sloučená ZŠ+MŠ), Černá nad Orlicí (sloučená ZŠ+MŠ), Čestice (sloučená ZŠ+MŠ), Doudleby n. O. (sloučená ZŠ+MŠ), Chleny (MŠ), Kostelec n. O. (2MŠ+1ZŠ+jiné), Lípa n. O. (sloučená ZŠ+MŠ), Olešnice (ZŠ), Týniště n. O. (2MŠ+1ZŠ+jiné), Žďár n. O. (sloučená ZŠ+MŠ).

V obci Chleny v tabulce vidíme vyšší finanční prostředky z RUD než celkové provozní náklady, toto může být způsobeno např. tím, že finanční prostředky z RUD jsou vypočítány dle přepočtového vzorce a jedná se pouze o kvalifikovaný propočet, nikoliv o přesné číslo; celkové skutečné náklady byly získány od škol a školských zařízení přes odbor Organizačně správní MěÚ Kostelec n. O.

**Tabulka 54: Nezbytné investiční potřeby obcí v SO ORP Kostelec nad Orlicí
týkající se ZŠ a MŠ do roku 2023**

Obec	Název a popis investice	Odhadovaný rok	Odhadované náklady (Kč)
<i>Nezbytné odhadované investiční potřeby celkem</i>			<i>25 870 000</i>
Albrechtice n. O.	Přestavba bytu školníka na školní družinu	2016	2 000 000
Bolehošť	Oprava sociálních zařízení	2015	100 000
Bolehošť	Výstavba ČOV	2015	200 000
Bolehošť	Výměna svítidel	2016	50 000
Bolehošť	Výměna reg. vent. topení	2016	70 000
Borohrádek	ZŠ – výstavba venkovní učebny	2015	500 000
Borohrádek	ZŠ – výměna rozvodů SV a TUV	2019	4 000 000
Borohrádek	ZŠ i MŠ – výměna osvětlení	2019	800 000
Borohrádek	ZŠ – půdní vestavba učebny	2020	8 000 000
Borohrádek	ZŠ i MŠ – výměna otopné soustavy	2023	7 000 000
Čermná nad Orlicí	Zateplení MŠ	2016	2 000 000
Čestice	Rekonstrukce sociálních zařízení	2014	500 000
Čestice	Nové schodiště a komín	2015	250 000
Čestice	Vymalování	2016	100 000
Čestice	Rekonstrukce podlahy	2017	200 000
Čestice	Rekonstrukce zařízení a osvětlení	2017	200 000
Doudleby nad Orlicí	Dostavba školní jídelny s varnou, a oddělení MŠ	2014-2015	25 000 000
Kostelec nad Orlicí	Šatny v ZŠ	2014	3 750 000
Lípa nad Orlicí	Předfinancování projektu ZŠ – dotace od SZIR	2014	250 000
Lípa nad Orlicí	Vybudování nového hřiště na zahradě MŠ	2014	700 000
Lípa nad Orlicí	Nová fasáda na budově ZŠ	2016	350 000
Lípa nad Orlicí	Rekonstrukce půdy ZŠ, nové prostory	2020	1 000 000
Týniště nad Orlicí	Zateplení a výměna oken MŠ Lipská	2015-2017	5 000 000
Týniště nad Orlicí	Rekonstrukce, oprava střechy ZŠ	2015-2017	7 000 000
Týniště nad Orlicí	Zateplení MŠ u Dubu	2015-2017	5 000 000
Žďár nad Orlicí	Výměna otopné soustavy	2014	1 200 000
Žďár nad Orlicí	Zateplení střechy, stropu	2015	250 000
Žďár nad Orlicí	Fasádní úprava budovy	2017-2018	800 000
Žďár nad Orlicí	Úprava interiéru ZŠ	2019	400 000
Žďár nad Orlicí	Úprava interiéru MŠ	2020-2021	150 000

Vyplněno na základě dotazování (začátek roku 2014) starostů obcí v SO ORP – v tabulce jsou uvedeny starostům známé a odhadované investiční potřeby obcí týkající se ZŠ a MŠ do roku 2023.

3.1.3) Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tabulka 55: Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti předškolní výchovy a základního školství

- slouží k definování jednotlivých cílových skupin v rámci území SO ORP (lze také říci analýza dotčených či zainteresovaných skupin), zjištění jejich předpokládaných očekávání, definování rizik s těmito skupinami a jejich očekáváními spojených, nalezení vhodného způsobu komunikace a případných opatření k minimalizaci rizika a získání zapojení těchto cílových skupin. Jde o skupiny, které mohou být dotčeny opatřeními plynoucí z návrhové části strategie.

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	Bezproblémový prospěch potomků, viditelné studijní výsledky; kvalitní výuka, kvalitní vybavení; přijatelná vzdálenost a bezpečnost docházky pro děti; přátelské prostředí, vstřícnost; nízké výdaje, dostatečný rozsah a kvalita mimoškolních činností; spokojené děti; dostatečná provozní doba (zvláště u MŠ).	Neobjektivní pohled na dítě; neadekvátní požadavky ze strany rodičů → škola supluje funkci rodiny; neochota rodičů spolupracovat se školou; nedostatek času na výchovu dítěte, nezájem; společenská úroveň rodičů.	Pravidelné schůzky s cílem informovat o výsledcích; (elektronická) pošta; školní časopisy a webové stránky informující o dění ve škole; semináře.	Komunikace s rodiči, monitorování a zpětná vazba (např. dotazníkové šetření s cílem zjišťovat názory rodičů a následně na konkrétní připomínky reagovat); spolupráce mezi školami, obcemi, při stanovení standardu, zajištění a hodnocení kvality výuky, zajišťování volnočasových aktivit (příklady dobré praxe – výměna zkušeností).
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	Dostatečná kapacita pro umístění dítěte; pověst školy → kvalitní výuka, kvalitní vybavení; vzdálenost a bezpečnost docházky; přátelské prostředí, vstřícnost; nízké výdaje; vysoký rozsah a kvalita mimoškolních činností; provázanost školních vzdělávacích programů – návaznost MŠ – ZŠ 1. a 2. stupeň.	Neadekvátní požadavky ze strany rodičů; neobjektivní hodnocení úrovně zařízení; upřednostnění svých zájmů před společenským zájmem.	Místní rozhlas; místní zpravodaj; webové stránky školy a obcí; (elektronická) pošta; informační schůzky; individuální rozhovory.	Komunikace s rodiči, monitorování a zpětná vazba (např. dotazníkové šetření s cílem zjišťovat názory rodičů a následně na konkrétní připomínky reagovat); spolupráce mezi školami, obcemi, při stanovení standardu, poskytování výuky, zajištění a hodnocení kvality výuky, poskytování volnočasových aktivit (příklady dobré praxe – výměna zkušeností).
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	Škola hrou – zábavné vzdělávání a výuka; moderní didaktické pomůcky – kvalita a rozsah vybavení; kvalita a rozsah mimoškolních činností. Minimum povinností mimo školu; chápající učitelé – naslouchání a pochopení.	Šikana; úrazy; inkluze; nechuť spolupracovat – neobjektivní pohled na učitele a výuku; intelekt a společenská úroveň dítěte; nekvalitní vzdělání => dopad jak na jednotlivce (uplatnitelnost na trhu práce, ochota a zájem dalšího vzdělávání), tak na konkurenceschopnost celého regionu.	Osobní rozhovory; informace na vývěskách; webové stránky; školní časopis; elektronická pošta; schránka důvěry.	Naslouchání a pochopení; schránka důvěry; studentský parlament; spolupráce mezi školami, obcemi, při stanovení standardu, poskytování výuky, zajištění a hodnocení kvality výuky, poskytování volnočasových aktivit (příklady dobré praxe – výměna zkušeností).
Pedagogové a další zaměstnanci	Dobré pracovní podmínky – možnost osobního rozvoje, odpovídající ohodnocení, odpovídající sociální status, možnost seberealizace – viditelné úspěchy při výuce, spolupracující a objektivní rodiče, žáci, podpora a vstřícnost ze strany zřizovatele.	Nekompetentnost a nízká úroveň; neobjektivnost vůči žákům; syndrom vyhoření – rezignace a pasivita – nezájem o rozvoj a zvyšování kvality výuky a vlastní kvalifikace; neochota spolupracovat s rodiči; neochota nebo neschopnost přizpůsobit se úrovni žáků; rizika spojená s přetížeností a administrativou.	Pravidelné porady; osobní rozhovory; elektronická pošta; vývěsky.	Naslouchání a spolupráce – inspirace dobrými příklady, důraz na zvyšování kvalifikace, podpora osobního rozvoje a seberealizace, specializace, možnost kariérního růstu, podpora přístupu ke vzdělávacím projektům a moderním didaktickým pomůckám. Systematické a jasně stanovené hodnocení kvality výuky ze strany ředitele a zřizovatele.
...

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	Uspokojení požadavků vlastních občanů, spokojení rodiče – fungující zařízení s dobrou pověstí (spolupracující s obcí při kulturních a společenských akcích), absolventi, kteří uspějí na dalších stupních vzdělání, schopní, výkonní a akční učitelé, ředitel, který je schopný se o vše sám postarat, předkládáním projektů získává finanční prostředky. Dostatek finančních prostředků od státu; přiměřené náklady na provoz a vybavení.	Neobjektivní pohled na chod a potřeby školy, nezáměr o chod školy – kvalitu řízení školy, kvalitu výuky; neobjektivní pohled na zaměstnance, omezování finančních prostředků, neochota řešit problémy, podhodnocování nákladů na provoz, vybavení, opravy a investice.	Osobní rozhovory; pravidelné diskuse a porady – společná jednání ředitelů a zřizovatelů; (elektronická) pošta.	Dotazníkové šetření mezi rodiči s cílem zajistit objektivní pohled na zařízení, optimalizace nákladů na provoz, vybavení, opravy a investice, pravidelné porady s řediteli zařízení. Meziobecní spolupráce při stanovení standardu, zajištění a hodnocení kvality řízení školy, kvality výuky, příklady dobré praxe – výměna zkušeností.
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	Dostupnost a dostatečná kapacita MŠ, ZŠ pro své občany; pokud možno minimum výdajů na provoz školy; vyřešená doprava žáků do zařízení.	Nezáměr o spolupráci, neochota řešit problémy, nezáměr o problematiku, nedostatek času, nedostatek finančních prostředků.	Pošta, elektronická pošta; informační schůzky za účasti zřizovatele, vedení školy a zástupců okolních obcí; jednání mezi obcemi.	Spolupráce s ostatními obcemi.
Ostatní zřizovatelé (mimo obce)	Funkční zařízení s dobrou pověstí, dostatek zájemců; absolventi, kteří uspějí na dalších stupních vzdělávání; schopní a výkonní učitelé; ředitel, který je schopný se o vše sám postarat. Dostatek finančních prostředků.	Omezování finančních prostředků; neobjektivní pohled na potřebu a význam školy; neochota řešit problémy.	Osobní rozhovory; elektronická pošta; pravidelné porady; informační schůzky s ostatními školami a obcí.	Spolupráce s obcí, ve které je zařízení umístěno, případně s ostatními okolními obcemi při směřování a vytváření aktivit.
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, ...)	Funkční zařízení s dobrou pověstí, vzdělaní žáci, kteří uspějí na dalších stupních vzdělávání, spokojení rodiče, schopní, výkonní a akční učitelé, aktivní ředitel.	Přehnané nároky, neobjektivní pohled, nedostatek finančních prostředků, neshoda se zřizovatelem.	Osobní rozhovory; porady; (elektronická) pošta.	Motivace ke spolupráci, konstruktivní diskuse zainteresovaných, pobídka ze strany obce, případně pobídka ve spolupráci s ostatními obcemi.
Kraje	Optimální síť školních zařízení; optimální náklady; kvalitní a srovnatelná výuka; konkurenceschopní absolventi; schopní a výkonní učitelé; kompetentní řízení škol.	Neobjektivní pohled na potřebu a význam jednotlivých škol; neochota řešit problémy; nesystémové a nekoncepční kroky; nevhodně stanovené normativy.	Pošta, elektronická pošta; informační schůzky, semináře.	Pravidelné porady s řediteli zařízení, školení a metodické vedení ředitelů zařízení; informovanost zřizovatelů a společné vyjednávání o zamýšlených záměrech.
Stát	Optimální síť školních zařízení; optimální náklady na systém školství; kvalitní a srovnatelná výuka; konkurenceschopní absolventi; schopní a výkonní učitelé; kompetentní řízení škol.	Nesystémové a nekoncepční kroky; nedostatek financí; neochota řešit problémy;	Pošta, elektronická pošta; informační schůzky, semináře.	Informační a poradenská činnost pro zřizovatele a ředitele zařízení, metodická podpora; diskuse a informovanost o chystaných záměrech.
Média	Úspěšnost a oblíbenost média a náměty pro cílené skupiny.	Neobjektivní informace s cílem nalézt senzaci, nezáměr o pozitivní prezentace, poškození obce, školy v očích veřejnosti.	Partnerství s médii.	Dohoda na trvalé spolupráci – informovanost a transparentnost – pravidelná prezentace úspěchů a pozitivních věcí.

Tabulka 56: Analýza rizik – registr rizik v oblasti předškolního a základního vzdělávání

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	2	4	8	Využití grantů a dotací na financování oprav; úspora finančních prostředků snížením provozních nákladů; přesuny v rozpočtu.	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	4	16	Využití grantů a dotací na financování investic a vybavení; úspora finančních prostředků snížením provozních nákladů; přesuny v rozpočtu.	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	1	5	5	Přehodnocení rozpočtu a následné přesuny, meziobecní spolupráci zajistit optimální vytíženost pedagogů (optimální počet žáků na pedagoga).	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	2	2	Monitorovat rozmístění MŠ a ZŠ, meziobecní spolupráci udržovat optimální pokrytí a dostupnost škol.	Obce daného území
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	5	4	20	Meziobecní spolupráci efektivně reagovat na demografický vývoj - zajistit optimální počet a obsazenost tříd, optimální počet a vytíženost pedagogů.	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	2	3	6	Meziobecní spolupráci usilovat o optimální zajištění dopravní obslužnosti.	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí ke spolupráci	3	5	15	Zajistit informovanost o výhodách meziobecní spolupráce; podpora meziobecní spolupráce ze strany státu.	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	3	4	12	Společná jednání obcí s krajem; meziobecní spolupráce ke zvyšování kvality a efektivity školství.	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	5	3	15	Včasná informovanost obcí; úspora finančních prostředků snížením provozních nákladů; přesuny v rozpočtu; využití grantů a dotací.	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	3	3	9	Společný postup obcí, apelace na poslance.	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	2	3	6	Monitoring a včasné plánování investičních potřeb; využití grantů a dotací na financování oprav; přesuny v rozpočtu.	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	4	4	16	Informovanost o nových trendech při výuce, potřebách modernizace. Využití grantů a dotací na modernizaci vybavení. Meziobecní spolupráce pro lepší přístup ke vzdělávacím projektům a didaktickým pomůckám.	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	4	5	20	Výběrová řízení na ředitele; spolupráce škol v regionu – výměna zkušeností; zřizovatelem nastavená měřítko k hodnocení kvality řízení; vytváření takových podmínek, aby ředitelé věnovali méně času na provoz a administrativu a více na zlepšování kvality výuky.	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	4	5	20	Výběrové řízení na učitele; sledování a hodnocení kvality výuky ze strany obce ve spolupráci s ČŠI; meziobecní spolupráce - např. společný postup při zajištění výuky odborných předmětů.	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	2	4	8	Informovanost rodičů; meziobecní spolupráce k zajištění srovnatelné a vysoké kvality výuky na všech školách v regionu, při poskytování volitelných předmětů; volno-časových aktivit.	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	4	5	20	Nabídka ze strany zřizovatele – vyšší ohodnocení, služební byt; meziobecní spolupráce – společný postup obcí při zajištění kvalitních učitelů – možnosti specializace pedagogů, jejich dalšího vzdělávání, plného pracovního vytížení...	Konkrétní ZŠ, MŠ

Rizika jsou rozdělena do pěti oblastí – finanční rizika (souvisí se způsobem financování), organizační rizika (týká se například rozmístění škol, demografie, chování obcí a kraje), právní rizika (legislativa), technická rizika (např. stav budov, vybavení), věcná (souvisejí věcně s řešeným tématem – např. se týkají kvality škol).

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie.

Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5; hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost („V“) rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi 1 a 25.

Vlastníci jednotlivých rizik – tj. instituce odpovědné za řízení a monitorování daného rizika → průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události.

Stručný popis rizik v oblasti předškolního a základního vzdělávání – komentář k registru rizik –

Finanční rizika:

Nedostatek financí na běžný provoz a opravy

Počet žáků ZŠ se bude navyšovat, tedy v příštích 10 letech by nedostatek financí na běžný provoz a opravy významným problémem být neměl; škola je pro obec jedno ze zásadních zařízení – tzn. snaha udržet školu za "každou cenu". V případě, že by událost nastala, dopady by byly významné, v území je velké množství menších škol, kterých by se událost dotkla zejména.

Nedostatek financí na investice a vybavení

Jedná se o oblast, která se často "šidí", bez přímých viditelných dopadů v krátkodobém horizontu, ale s hrozbou významných dopadů dlouhodobých (nízká konkurenceschopnost absolventů...); pravděpodobnost vzniku události je proto poměrně vysoká. Je prioritou státu zvyšovat úroveň vzdělání (např. i používáním moderních pomůcek) – tak (lze) docílit využitelnost absolventů na trhu práce a jejich konkurenceschopnost v globalizovaném prostředí... Důsledkem vzniku události může být nekonkurenceschopný region, s nižší produktivitou práce, vysokou mírou nezaměstnaných atd. Také v případě zvyšování zájmu rodičů poskytnout dětem kvalitní vzdělání hrozí selekce škol – nedostatečné vybavení školy moderními pomůckami může být pro rodiče důvod proč dítě do školy neumístit.

Nedostatek financí na platy

Školství je z pohledu státu označováno za "prioritní" a je dlouhodobě podfinancováno, je ve veřejném zájmu zlepšit situaci; už nyní je problém dostat do školství (a udržet) kvalitní pedagogy, další zhoršování situace je méně pravděpodobné a mělo by destruktivní dopady.

Organizační rizika:

Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území

Školy jsou v regionu relativně velmi dobře rozmístěny, v regionu je kvalitní síť ZŠ a MŠ, i v případě že by hrozilo bezprostřední riziko rušení škol, docházelo by k němu postupně.

Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)

V příštích deseti letech dojde k výraznému výkyvu v počtu žáků; v MŠ bude postupně docházet k poklesu počtu dětí – v roce 2023 jich bude o cca 18 % méně než v roce 2013. Na 1. stupni ZŠ bude v roce 2018 až o 20 % více žáků než v roce 2013, na 2. stupni pouze o cca 5 %, v roce 2023 bude situace opačná. S tímto výkyvem mohou mít problém zvláště malé školy – školy pouze s 1. stupněm a školy malotřídní, kterých je v regionu většina. Problém se nebude týkat až tak celkové kapacity škol, ale bude spojen zejména s optimalizací počtu tříd a počtu pedagogů.

Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ

Nemělo by hrozit, relativně hustá a hierarchizovaná síť obcí, proto společným zájmem obcí zajistit optimální dopravní obslužnost; obce relativně "umí" v této oblasti spolupracovat, obhajovat společné zájmy, případné negativní změny způsobené krajem je snaha kompenzovat. Z pohledu zajištění minimální dopravní obslužnosti patří školní spoje k prioritním i pro kraj.

Nezájem či neochota obcí na spolupráci

Obce relativně umí a dokážou spolupracovat; problém je, že často nemají dostatek důležitých informací a naopak nadmíru informací podružných. Největší bariérou meziobecní spolupráce podle názoru starostů je nedostatečná či složitá legislativa, nízká podpora ze strany státu a nedostatek financí. Obce nemají sílu problémy předjímat a proto ani příliš snahu hledat efektivnější a pro obce výhodnější řešení problematiky, která již je nějakým způsobem řešena. Nedostatečná meziobecní spolupráce sebou může nést výrazné problémy při eliminaci dalších jmenovaných rizik a problémy / neschopnost účinně reagovat na nepříznivé okolnosti.

Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje

Pravděpodobnost rizika je obtížné určit, předpokládáme, že kraje mají snahu předcházet vzniku problémů a znají rizika spojená se stanovením normativů, tudíž nebudou dělat destruktivní kroky. Na druhou stranu, pokud kraje vyhodnotí, že se dostatečně nedaří zvyšovat kvalitu a efektivitu školství a proto je vhodná redukce škol – mohou o ni usilovat právě nastavením normativů.

Právní rizika:

Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)

Změny legislativy, vedoucí k dalším vynuceným investicím, v důsledku např. zpřísnování hygienických limitů jsou pravděpodobné a zejména malým obcím mohou působit komplikace, avšak škola je pro obec jedno ze zásadních zařízení – snaha udržet školu za "každou cenu" – proto se se změnami pravděpodobně dokáží vyrovnat.

Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku

Pravděpodobnost rizika je obtížné určit, předpokládáme, že další reformy školství budou založené na mnohaletém diskutování, zkušenostech a širším konsensu a povedou k pozitivním změnám, a pokud ne, tak alespoň nezpůsobí výrazně negativní dopad.

Technická rizika:

Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ

Školy jsou pro obce důležité – snaží se je "opečovávat", také pro politické vedení je investice do budov zajímavá – změny jsou vidět. Dnes je technický stav škol v relativně dobrém stavu – nejsou ve stavu dezolátním, takovému se obce snaží předejít, byť jim to působí vysokou finanční zátěž.

Zastaralé či nevyhovující vybavení

Pravděpodobnost rizika je vyšší než v případě technického stavu budov a je vyšší zvláště u malých škol, investice do vybavení mají pro vedení obcí obvykle nižší prioritu, a bývají odsouvány; technologie rychle zastarávají a je problematické držet krok s nejnovějšími trendy i přes snahu o modernizaci. Dopad je méně viditelný, ale může být významný. Projeví se jednak v postoji žáka k výuce a pedagogům, ke kvalitě výuky a vzdělání a dlouhodobě pak i v konkurenceschopnosti absolventů, jejich uplatnitelnosti na trhu práce apod. Dnes jsou malé školy často relativně velmi dobře vybaveny, protože MŠMT realizovalo některé projekty, do kterých byly malé školy zapojeny, a účelem bylo vybavení didaktickými pomůckami. Vzhledem k jednorázovosti těchto projektů je však toto řešení z dlouhodobého hlediska problematické – nesystémové, neudržitelné a na malých školách nemůže zajistit dlouhodobě vysokou kvalitu vybavení (souvisí s efektivností a účelností vynaložených prostředků...).

Věcná rizika:

Špatné řízení školy

Pravděpodobnost rizika je vysoká, zvláště u malých škol, kterých je v regionu většina. Malá škola je méně atraktivní, méně prestižní pro schopného manažera – obtížné přilákat i udržet kvalitní vedení. Je obtížné rovněž zvyšovat kvalitu řízení, je zde menší zpětná vazba, opozice a dohled... Často zastává jedna osoba více funkcí – ředitelka, učitelka, účetní v jedné osobě apod. Z těchto i dalších důvodů lze konstatovat, že nároky na ředitele malých venkovských škol jsou často velmi vysoké, a proto je také vysoké riziko špatného řízení (ředitelé jsou často v "nevědné" situaci, sami musí zastávat příliš mnoho věcí → "vše stojí a padá často s jedním jediným člověkem").

Nízká kvalita výuky

Pravděpodobnost rizika je vysoká, zvláště u malých škol, kterých je v regionu většina. Malá škola je méně atraktivní, méně prestižní pro nové a kvalitní učitele – je složité přilákat i udržet schopné pedagogy – souvisí s možností osobního rozvoje, specializací, kariéřním postupem, platovými podmínkami atd. To neznamená, že na malé škole nemůže být vysoce kvalitní učitel, ale i tento je vystaven obtížné situaci a dostává se mu nedostatečná podpora pro další osobní rozvoj atd. (viz personální rizika).

Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)

Zvláště na malých školách je pravděpodobnost rizika velmi vysoká, na malé škole je problematické zajistit pestrost pedagogického sboru co do pohlaví i věku; pedagogové mají omezené možnosti specializace a dalšího vzdělávání a osobního rozvoje (nemá je kdo zastoupit, nemohou se účastnit vzdělávacích seminářů)...

Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ

V řešeném regionu prozatím není pravděpodobnost rizika tak vysoká jako v aglomeracích a velkých městech. Dopad na konkrétní školu ovšem může být velký – souvisí také se zájmem rodičů o kvalitní vzdělání dítěte, a zajištěním stejné kvality výuky ve všech školách – hrozba selekce škol (kvalitní a nekvalitní). Možný negativní dopad také na celkový rozvoj obce (žák, protože, nenavštěvuje místní školu, ztrácí vztah k obci).

3.1.4) SWOT analýza v oblasti předškolního a základního vzdělávání

Tabulka 57: SWOT

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> • Dostatečná kapacita ZŠ; dostatečně hustá síť škol, jejich rozmístění a dostupnost. • Vyhovující stav objektů ZŠ a MŠ. • Vyhovující vybavení ZŠ a MŠ. • Pozitivní vnímání místních škol – spolupráce obce a školy při pořádání kulturních a společenských akcích. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyšší provozní náklady. • Horší přístup k dotacím, ke vzdělávacím projektům a didaktickým pomůckám. • Omezené možnosti pedagogů co se týče dalšího vzdělávání, rozvoje, specializace, seberealizace. • Omezený prostor pro volitelné předměty a mimoškolní aktivity. • Obecně vyšší zranitelnost menších škol.
Příležitosti:	Hrozby:
<p><u>Meziobecní / mezi-školní spoluprací:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • usnadnit přístup k dotacím a projektům – např. společný dotační management; • optimalizovat pracovní činnost ředitelů – méně času věnovaného na provoz a administrativu a více času k řízení kvality výuky; • zajistit lepší možnosti dalšího vzdělávání pedagogů, osobního rozvoje a specializace – optimální pracovní vytížení pedagogů, zastupitelnost pedagogů, podpora diskusní platformy – příklady dobré praxe; • zabezpečit provázanost školních vzdělávacích programů, zavést regionální standardy hodnocení; společná diskuse, postup při zvyšování kvality výuky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Špatné řízení školy, nízká kvalita výuky, nekonkurenceschopní absolventi. • Demografický vývoj. • Změny legislativy vedoucí k nuceným investicím a nevhodně stanovené normativy. • Nedostatek financí na investice a vybavení. • Nezájem či neochota obcí ke spolupráci.

SWOT analýza vychází z (dílčích) provedených analýz, rozhovorů se starosty a poznatků dalších analytických a strategických dokumentů (pro oblast předškolní výchovy a základního školství) na vyšších úrovních.

Silné a slabé stránky jsou vnitřní faktory daného území (resp. faktory, které se týkají současnosti). Příležitosti a hrozby jsou vnější vlivy daného území (respektive faktory, které se týkají daného problému v budoucnosti – mohou, ale nemusí nastat).

Mezi **silné stránky** v daném území patří relativně hustá/kvalitní síť ZŠ a MŠ. V území je 14 MŠ a 12 ZŠ zřizovaných obcemi, vesměs v obcích nad 400 obyvatel je ZŠ a MŠ zastoupena. Kapacita ZŠ je s ohledem na demografický vývoj příštích (deseti) let dostačující (v současné době je kapacita využita na cca 65 %). V mateřských školách bude postupně docházet ke stagnaci a úbytku žáků, proto je vhodné následně uvažovat o průběžném doplňování dětmi mladšími tří let. Současný stav objektů ZŠ a MŠ je v poměrně dobrém stavu. Školy jsou pro obce důležité, snaží se je opečovávat, byť zejména pro malé obce to často působí příliš vysokou finanční zátěží. V současné době je relativně vyhovující také vybavení MŠ a ZŠ (včetně škol malotřídních) – MŠMT realizovalo některé projekty, do kterých byly malé školy zapojeny a tyto projekty vedly k modernizaci a zlepšení vybavenosti škol. Vzhledem k jednorázovosti těchto projektů je však toto řešení z dlouhodobého hlediska problematické. Silnou stránkou je také pozitivní vnímání místních (vesnických) škol – obce/zástupci obcí považují školy za velmi důležité pro další rozvoj obce. Škola např. ovlivňuje budoucí vztah žáků k místu, kde žijí, je významným nositelem kultury na vesnici – obce a školy velmi úzce spolupracují při pořádání kulturních a společenských akcí atd.

Slabou stránkou jsou potom vyšší provozní náklady – máme hustou síť škol (s převahou malých/neúplných/malotřídních) – malá škola je mimo jiné méně ekonomicky efektivní, je náročnější na provoz. Malé školy mají omezený přístup k dotacím, ke vzdělávacím projektům a didaktickým pomůckám. To může být zapříčiněno více faktory např. možností dofinancování (spolufinancování) projektu; souviset s jeho účelností (na malé škole projekt pomůže ke vzdělání jen malému počtu dětí (tudíž by prostředky nebyly vynaloženy efektivně). V neposlední řadě to souvisí také s personální a institucionální kapacitou malých škol/obcí. Jedna osoba často musí vykonávat více funkcí (např. ředitelka, učitelka, účetní v jedné osobě), je pak velmi obtížné, aby se tatáž stejná osoba ještě orientovala v oblasti grantové a dotační (podávala grantové žádosti, psala projekty atd.). Možnosti pedagogů malých škol jsou také poněkud ztížené – jsou hůře zastupitelní, (i proto) mají omezené možnosti dalšího vzdělávání, rozvoje, specializace, profesní spolupráce, sdílení praxe a seberealizace; jsou zde také horší podmínky pro optimální vytížení pedagogů odborných předmětů. Obecně se dá říci, že menší školy jsou více zranitelné.

Mezi **hrozby** (opět v souvislosti s hustou sítí malých škol) patří zejména riziko špatného řízení škol, nízká a rozdílná kvalita výuky, což může vést až k nekonkurenceschopnosti absolventů (nedostatečná uplatnitelnost na trhu práce) i celého regionu. Hrozbou je také demografický vývoj – menší školy se daleko hůře vyrovnávají s (pravidelně se opakujícími) demografickými výkyvy. Přestože v regionu je např. kapacita ZŠ dostačující, v souvislosti s kapacitou personální a organizační bude nutné dělat některé optimalizační kroky (krátkodobé rozšiřování a následně opět slučování tříd, nábor a následně propouštění pedagogů). Pravděpodobné jsou rovněž změny legislativy, které povedou k vynuceným investicím (např. v důsledku zpřísnování hygienických předpisů). Hrozba je také nedostatek financí na investice a vybavení, přestože dnes je vybavení MŠ a ZŠ relativně vyhovující, je tak z velké míry díky nedávným jednorázovým projektům, které však jsou z dlouhodobého hlediska problematické – nesystémové, neudržitelné a na malých školách takto nelze zajistit dlouhodobě špičkovou kvalitu vybavení (souvisí s efektivností a účelností vynaložených prostředků...). Dopady zastaralého či nevyhovujícího vybavení mohou být velmi významné. Projeví se jednak v postojích žáků k výuce a pedagogům, ke kvalitě výuky a vzdělání a dlouhodobě pak v konkurenceschopnosti absolventů, jejich uplatnitelnosti na trhu práce atd. V zájmu státu i kraje je dlouhodobě zvyšovat kvalitu vzdělávání (tak zajistit konkurenceschopnost a uplatnitelnost absolventů i ekonomiky regionu a ČR)

a zároveň zajistit efektivitu školského systému (včetně efektivity ekonomické). Jestli např. kraj vyhodnotí, že se dostatečně nedaří zvyšovat kvalitu a efektivitu školství, může dospět k závěru, že bude vhodná redukce škol – o ni mohou kraje usilovat pomocí nastavení normativů. To může mít zvláště na malé školy, kterých je v regionu většina, výrazně negativní dopad a vést k rušení škol. Stěžejní je tedy ochota obcí/školských zařízení ke vzájemné spolupráci. Pokud obce/školy nenaleznou "společnou řeč" mohou jen obtížně (zvláště pak malé obce a školy) samostatně zajistit dlouhodobě se zvyšující kvalitu vzdělávání při optimálních výdajích (faktem je také skutečnost, že v dlouhodobém horizontu, přes krátkodobý nárůst počtu žáků, bude docházet k jejich dalšímu poklesu).

Slabé stránky a hrozby souvisí s analýzou rizik (kapitola výše) a popisem problémových okruhů (viz návrhová část) – v těchto kapitolách je obsažen další i podrobnější popis současných problémů a budoucích hrozeb v oblasti předškolní výchovy a základního školství.

Příležitosti je v obecné rovině zejména užití spolupráce jak mezi zřizovateli škol, tak mezi jednotlivými školskými zařízeními, pomocí této spolupráce lze zajistit (a) lepší podmínky (vyšší podporu) pedagogům a (b) systémové řešení pro zajištění dlouhodobé konkurenceschopnosti území, tj. uplatnitelnost absolventů – zajištěním vysoce efektivní a kvalitní výuky na všech školách (viz návrhová část).

3.1.5) Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí je i v návaznosti na hustou a hierarchizovanou síť obcí poměrně kvalitní, rovnoměrná a hustá síť ZŠ a MŠ.

Mateřské školy

Na území SO ORP KnO je celkem 14 MŠ (všechny zřizované obcí), z toho 6 samostatných mateřských škol – dvě v Kostelci nad Orlicí, dvě v Týništi nad Orlicí, jedna v Borohrádku a jedna v obci Chleny (kde není ZŠ; malotřídní základní škola zde není v provozu od školního roku 2008/2009). Další 8 MŠ je sloučeno spolu se ZŠ, toto odpovídá sídelní struktuře a je reakcí na ekonomické a administrativně správné možnosti menších obcí. Ke slučování ZŠ a MŠ pod jednu instituci docházelo převážně před sledovaným obdobím (zvláště mezi lety 2000 a 2005), k poslednímu sloučení MŠ a ZŠ na území SO ORP Kostelec nad Orlicí došlo v obci Častolovice k 1. 1. 2006.

Demografický vývoj ve vztahu ke kapacitě mateřských škol

V posledních letech, v souvislosti se silnou populační vlnou, došlo k nárůstu počtu dětí v MŠ a řada obcí tak musela řešit nedostatečnou kapacitu mateřských škol, což byl výrazný problém zejména v území velkých měst a v území relativně atraktivních pro rodiny s dětmi (celková kapacita MŠ na území ČR byla zaplněna z cca 80 %, avšak problém způsobily disparity regionů tj. rozdílná atraktivnost; v některých regionech tak byla kapacita škol relativně dostatečná, zatímco v jiných regionech byl výrazný nedostatek počtu volných míst v MŠ).

V příštím období se v SO ORP Kostelec n. O. nepředpokládá další nárůst počtu dětí, počet narozených dětí již bude v dalších letech s vysokou pravděpodobností postupně klesat; maxima v souvislosti se silnou populační vlnou v počtu narozených bylo v našem regionu dosaženo v roce 2009/2010.

Ve správním obvodu ORP Kostelec n. O. by měl proto počet dětí nastupujících do MŠ v dalších letech postupně stagnovat/klesat, zatímco nyní je 27 (51) volných míst (v posledních letech byla v souvislosti s demografickým vývojem kapacita MŠ navyšována, ne však rovnoměrně a ne všechny rodiče mohli umístit svoje děti do MŠ pro ně výhodných). V roce 2018 bude v regionu pravděpodobně počet dětí v MŠ nižší o cca 7 – 13 % oproti roku 2013. V roce 2023 bude počet dětí nastupujících do MŠ nižší cca o 18 % oproti roku 2013.

V případě zavedení povinné předškolní docházky dětí do MŠ poslední rok před nástupem do ZŠ by byl predikovaný vývoj v počtu nastupujících dětí do MŠ opožděn => nadále by bylo aktuální řešit, tímto krokem "uměle" vyvolanou, nedostatečnou kapacitu. Taktéž situace v jednotlivých obcích řešeného území se může lišit – v případě plánované významné výstavby rodinných domů/bytů v obci se musí uvažovat i s odpovídajícím nárůstem počtu dětí a zajištěním odpovídající kapacity škol (viz územní plány obcí).

Základní školy

Ve správním obvodu ORP Kostelec n. O. jsou ZŠ relativně přiměřeně rozmístěny a dostupné z okolních obcí. Je patrná hierarchizace sídel a zastoupení škol dle významu sídla – v 10 obcích regionu není ZŠ – mají méně než 400 obyvatel. V obcích nad 400 obyvatel je již ZŠ zastoupena, přitom v obcích do cca 1 000 obyvatel je pouze 1. stupeň ZŠ. Úplné základní školy jsou ve městech (Kostelec n. O., Týniště n. O., Borohrádek) a městysech (Častolovice, Doudleby n. O.). V obcích kde je ZŠ je obvykle i MŠ, výjimkou je obec Chleny kde je pouze MŠ (ZŠ není v provozu od roku 2008/2009) a obec Olešnice (pouze ZŠ). Ve všech obcích mimo měst jsou MŠ a ZŠ (pokud jsou v obci přítomny) sloučeny pod jednu organizaci.

V území je celkem 12 ZŠ zřízených obcí, z toho 5 úplných a 7 ZŠ pouze s I. stupněm.

Církev v území zřizuje 1 ZŠ (v Borohrádku, pouze 1. stupeň).

Zřizovatelem jedné školy je také Královéhradecký kraj – škola poskytuje vzdělávání žákům, kteří mají problémy se začleňováním do běžných základních škol, kde dlouhodobě selhávali (tzv. praktická škola), sídlí v Kostelci n. O. Na území SO ORP Kostelec n. O. je zřizovatelem školy také MŠMT – jedná se o ZŠ při zařízení pro výkon ústavní-ochranné výchovy (dětský domov), škola sídlí v Kostelci n. O.

V území není žádná soukromá základní škola – pouze dočasně byla v obci Tutleky umístěna ZŠ Mozaika o.p.s. (soukromá základní škola, která nyní sídlí v Rychnově nad Kněžnou – sousední ORP).

Demografický vývoj ve vztahu ke kapacitě základních škol

Ve vývoji počtů škol a počtu dětí obecně se promítá demografický vývoj a trendy, v posledních letech docházelo k nárůstu počtu dětí předškolních ročníků, na to by se mělo včas reagovat také při plánování kapacit ZŠ (počet tříd, počet pedagogů), následně SŠ atd.

V ZŠ bude k roku 2018 i k roku 2023 celkem o cca 10 – 15% žáků více oproti roku 2013, celková kapacita ZŠ by měla být dostačující (v současné době je celková kapacita ZŠ v území obsazena z cca 65%). Avšak zatímco k roku 2018 bude na 1. stupni ZŠ nárůst počtu dětí až o cca 20 % na 2. stupni ZŠ pouze o cca 5% oproti stavu v roce 2013, okolo roku 2023 se situace obrátí. S tímto výkyvem mohou mít problém (jak z kapacitních, ale to v menší míře, tak zejména z důvodů personálních) zvláště malé školy – školy pouze s 1. stupněm a školy malotřídní, kterých je v regionu většina.

Základní umělecké školy

V území SO ORP Kostelec n. O. jsou dvě ZUŠ – v Kostelci n. O. ZUŠ F. I. Tůmy –, která má odloučené pracoviště v Častolovicích (a dále ještě jedno odloučené pracoviště ve Vamberku – SO ORP Rychnov n. K.) a ZUŠ Týniště nad Orlicí, která má odloučené pracoviště v Borohrádku.

Domy dětí a mládeže

Dům dětí a mládeže je v Kostelci nad Orlicí a v Týništi nad Orlicí. "Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7" provozuje Stanici zájmových činností v Dolní Malé Úpě, kterou využívají žáci této školy pro rekreaci a využití volného času.

Péče o děti do tří let

Na území SO OR nejsou evidovány žádné jesle. Město Kostelec nad Orlicí má zajištěno službu – hlídání dětí – hlavním cílem je poskytnout službu rodinám s jedním i více dětmi, matkám na mateřské dovolené, zaměstnaným matkám, matkám – jejíž dítě je v rekonvalescenci a nemůže navštěvovat předškolní zařízení. Služba je poskytována rodinám s dětmi od 2 do 12 let. Hlídání je přednostně nasměrované pro maminky dětí z Kostelce nad Orlicí. Doba poskytování služby: nepřetržitě a též po vzájemné dohodě obou stran. Přihlíží se na potřebnost rodiny nebo osoby odpovědné za dítě či děti. Služba je nyní dle dohody poskytována v rodině dítěte nebo u pedagogického pracovníka v rodinném domě. Hlídání dětí též poskytuje Pečovatelská agentura Anděla, která působí v některých obcích regionu např. Borohrádek a Častolovice, hlídání je taktéž zajišťováno převážně v rodině dítěte. V Kostelci n. O. působí také Mateřské centrum Cvrček a v Týništi n. O. Mateřské centrum Ratolest.

Souhrn nejdůležitějších výsledků, výstupů a závěrů analytické části pro oblast předškolního a základního vzdělávání je dále z velké míry obsažen v kapitole 3.1.3 (Analýza dotčených skupin, Registr rizik) a kapitole 3.1.4 (SWOT analýza).

3.2) Návrhová část pro oblast předškolního a základního vzdělávání

3.2.1) Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusní skupině. Členové fokusní skupiny pro oblast předškolního a základního vzdělávání:

- p. Ivana Matyášová - MěÚ Kostelec n. O. - omluvena
- Mgr. Světluše Kratěnová - ZŠ Albrechtice n. O.
- Bc. Alena Ulrichová - MŠ u Dubu Týniště n. O.
- Mgr. David Joska - ZŠ Borohrádek - omluven
- Bc. Martina Benešová - starostka Obce Žďár n. O.
- p. Jiří Plocek - starosta Obce Chleny - omluven
- Mgr. Jarmila Novohradská - starostka Městysu Častolovice - omluvena
- p. Jaromír Kratěna - starosta Obce Albrechtice n. O. a motivující starosta MOS

Odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území SO ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

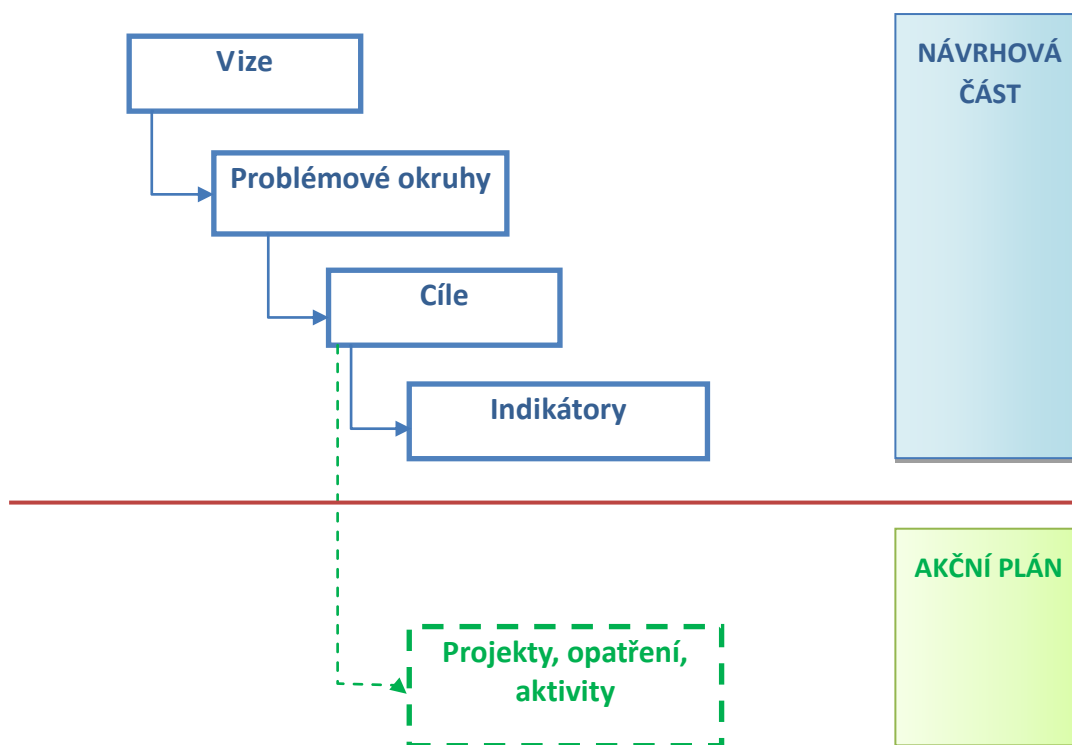
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

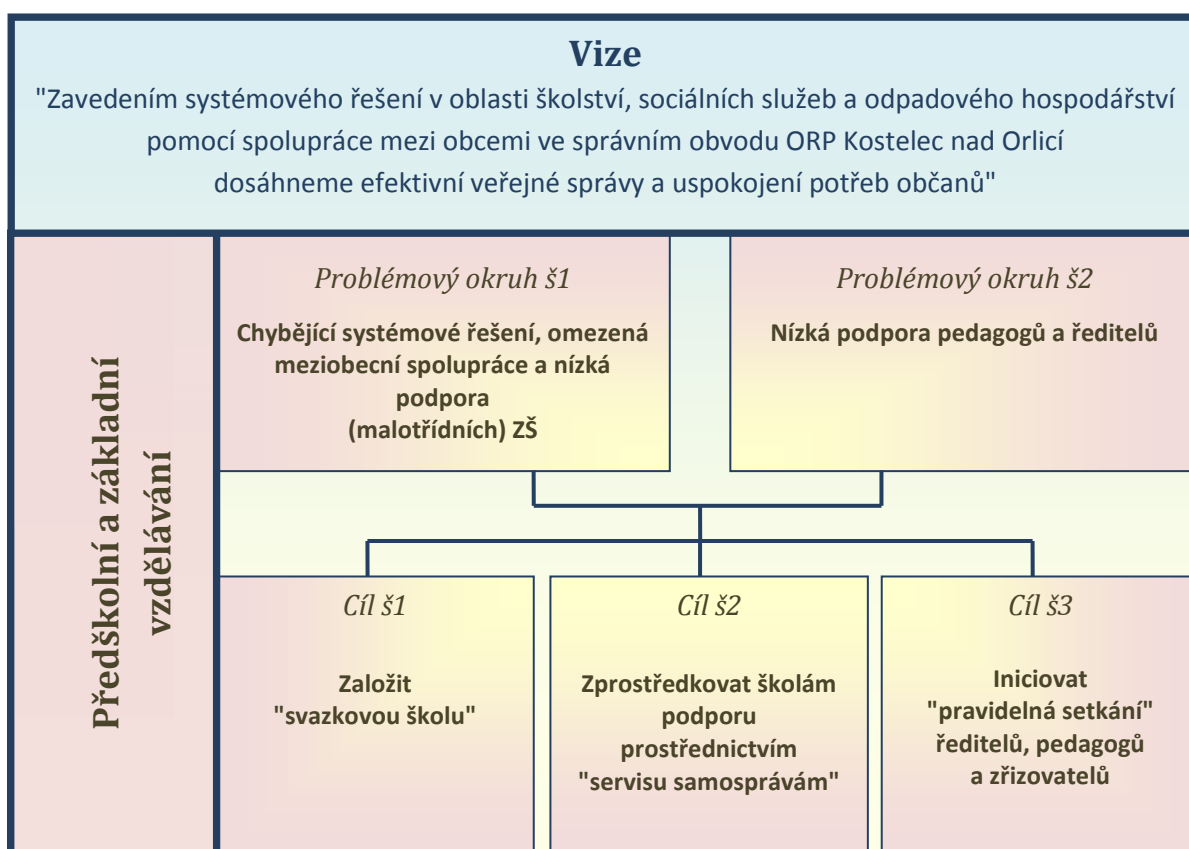
Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů pro téma "Školství" je uvedena ve schématu níže.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2) Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan: "DSO Orlice a Poorlicko – to pravé místo pro život"

Vize:

"Zavedením systémového řešení v oblasti školství, sociálních služeb a odpadového hospodářství pomocí spolupráce mezi obcemi ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí dosáhneme efektivní veřejné správy a uspokojení potřeb občanů"

Problémové okruhy pro oblast školství

Problémové okruhy v oblasti školství vycházejí z provedených analýz; na jejich základě a při respektování poznatků dalších analytických a strategických dokumentů pro oblast školství na vyšších úrovních **byly definovány dva problémové okruhy**. Definované problémové okruhy spolu vzájemně souvisí a řešení dílčího problému v jedné oblasti může mít obvykle vliv i v další oblasti.

Přestože oba okruhy problémů, respektive dílčí problémy v nich zařazené, se často týkají celého českého školství (nikoliv pouze SO ORP Kostelec nad Orlicí), domníváme se, že jejich (postupně) odstranění a řešení na regionální úrovni je možné.

Problémový okruh I:

Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce obcí a malá podpora (malotřídních) ZŠ

Jedná se vesměs o obecný problém celého českého školství. Dílčími problémy zařazenými pod tento okruh problémů jsou např.:

- nízká míra spolupráce / partnerství rodičů se školou; chybějící osvěta rodičů
- nedostatečná provázanost vzdělávacích školních systémů / programů
- hodnocení a systémové řízení kvality je uplatňováno v omezené míře

- snižující se atraktivita profese učitele (nejnadanější studenti si nevybírají pedagogické obory – povolání učitele nepovažují za dostatečně atraktivní a perspektivní)
- české školství je charakteristické jedním z nejstarších učitelských sborů v Evropě, nevyváženým co do pohlaví a věku učitelů

- obtížné vyrovnávání se s demografickým vývojem (zvláště u malých škol)
- vyšší provozní náklady (malých) škol
- nižší efektivita vynaložených financí na investice a vybavení u malých škol

- neefektivní přístup k dotacím, vzdělávacím projektům a didaktickým pomůckám u malých škol v důsledku chybějícího systémového řešení

- omezené možnosti v souvislosti s odbornými předměty a mimoškolní činností, vyhledáváním a podporou nadaných žáků

Uvedené problémy, byť jsou do velké míry způsobeny českým školským systémem a politikou, dají se výrazně eliminovat na regionální úrovni.

V území je velké množství malých, neúplných a malotřídních základních škol a relativně hustá síť MŠ. Protože máme hustou síť škol (odpovídající sídelní struktuře a potřebám regionu), zvyšuje se tím různorodost vzdělávacích školních programů, zhoršuje se návaznost při přechodu z MŠ na I. a II. stupeň ZŠ (dále pak na SŠ). Ze stejného důvodu – přítomnost velkého množství malých škol, omezeně spolupracujících a bez jednotné koordinace a řízení – nemůže být dostatečně uplatňováno efektivní hodnocení a systémové řízení kvality škol, které zaručí stejné a vysoce kvalitní vzdělávání všem žákům v regionu a zároveň zajistí co nejlepší podmínky pro jejich budoucí uplatnění.

To také souvisí se snižující se atraktivitou profese učitele – menší školy jsou méně atraktivní pro pedagogy (viz problémový okruh č. II) a generují další uvedený problém – za současného řešení nemůžou zajistit pestrý učitelský sbor.

Menší školy mají obvykle (zcela logicky) vyšší provozní náklady, daleko hůře se vyrovnávají s (běžnými a pravidelně se opakujícími) demografickými výkyvy. Menší školy také mají omezený přístup k dotacím, vzdělávacím projektům a didaktickým pomůckám, které velmi rychle zastarávají (a lze obtížně zajistit jejich dostatečnou obměnu), a také pedagogy, kteří je umí efektivně používat. Z výše uvedených důvodů se menší školy častěji a ve větší míře potýkají s nedostatkem financí na investice a vybavení. A také (opět zcela logicky) poskytují za současného systému omezený prostor pro volitelné či odborné předměty a mimoškolní činnosti, vyhledávání a podporu nadaných žáků a talentů atp.

Chybějící systémové řešení a pomalá reakce na výše uvedené problémy a skutečnosti může mít v rychle se měnícím globálním prostředí velmi výrazný dopad jak na kvalitu života jednotlivců, tak na konkurenceschopnost celého regionu (potažmo celé ČR i celé EU). Jak nastíníme v závěru dokumentu odstranění uvedených problémů či alespoň jejich výrazné omezení a minimalizace je na regionální úrovni reálně možná.

Problémový okruh II:

Nízká podpora pedagogů a ředitelů

Jedná se zase o okruh problémů, který se do jisté míry týká celého školského systému. U nás v území souvisí především s charakterem (české) sídelní struktury a historicky vysokou kulturní a vzdělanostní vyspělostí. V území tedy máme hustou a rozdrobenou sídelní strukturou s velkým množstvím sídel, a proto také s vysokým počtem MŠ a malotřídních a neúplných (a malých) základních škol. Tato skutečnost generuje v současném systému vyšší nároky na vedení školy i pedagogy a staví je do obtížné situace. Dílčími problémy zařazenými pod tento okruh problémů je např.:

- omezená zastupitelnost pedagogů zvláště malotřídních a neúplných základních škol
- omezené možnosti dalšího vzdělávání, rozvoje, specializace, profesní spolupráce, sdílení praxe a seberealizace zvláště pedagogů malotřídních a neúplných ZŠ
- horší podmínky pro optimální vytížení pedagogů odborných předmětů
- upadající společenský status, nízké finanční ohodnocení
- ředitelům zabírá mnoho času provoz a administrativa, a proto se nemohou plně věnovat zlepšování kvality výuky

Práci pedagogům do jisté míry komplikují i dílčí problémy uvedené pod I. okruhem problémů (nedostatečná provázanost vzdělávacích školních programů a hodnocení a systémové řízení kvality). Všechny dílčí problémy zahrnuté pod problémový okruh č. II můžeme na regionální úrovni opět (stejně jako většinu problémů v prvním okruhu) úspěšně řešit. Řešení spočívá v užší spolupráci obcí a škol v území – "jednotném" regionálním školství, koordinaci a systémovém řešení.

Souhrn

Většinu uvedených problémů můžeme odstranit pomocí založení, respektive transformace, současných škol do tzv. svazkové školy, respektive svazkových škol. V současné době existují v ČR tři svazkové školy:

- **ZŠ a MŠ Bez hranic**

Na základě rozhodnutí zastupitelstev obcí Řevničov, Tuřany, Srbeč a Mšec došlo k vytvoření Dobrovolného svazku obcí Bez hranic, který k 1. 1. 2014 zřídil školskou právnickou osobu se stejným názvem. Tento nový subjekt sdružuje 3 základní školy (Mšec, Řevničov, Tuřany) a 4 mateřské školy (Mšec, Řevničov, Tuřany, Srbeč).

<http://www.svetpracezsmsec.cz/>

- **ZŠ a MŠ Údolí Desné**

Zřizovatelem ZŠ a MŠ Údolí Desné je Svazek obcí Údolí Desné. Pracoviště má svazková škola v Petrově nad Desnou, kde se nachází druhý stupeň, na který přecházejí žáci z prvních stupňů všech tří pracovišť – Rapotín, Petrov nad Desnou a Sobotín. <http://www.skolydesna.cz/>

- **ZŠ a MŠ Regionu Karlovarský venkov**

Zřizovatelem ZŠ a MŠ Regionu Karlovarský venkov je Svazek obcí Region Karlovarský venkov. Jedná se o spojené zařízení mateřské a úplné základní školy se školní jídelnou a družinou s působností v obcích Sadov, Otovice a Hájek. Výuka na 1. stupni probíhá v některých třídách malotřídně, tj. spojením dvou ročníků. V současné době má škola cca 220 žáků v základní škole a 75 dětí v mateřské škole. <http://www.skolaplnapohody.cz/>

Více informací ke svazkovým školám je dostupné např.

zde: <http://www.msmt.cz/file/32171/download/>

a zejména zde: <http://www.svazkoveskoly.cz/>

Mnoho dalších článků a informací lze dohledat na internetu, např. zadáme-li ve vyhledávači heslo "svazková škola".

Založení svazkové školy vyžaduje v první řadě porozumění a zájem starostů a nejlépe též společnou iniciaci ze strany ředitelů a učitelů. Jedná se o poměrně dlouhý proces – vlastní založení (transformace) ve svazkovou školu trvá přibližně jeden rok. Před tím je nutné se shodnout na myšlence svazkové školy, a podrobnou studii mapující stávající situaci.

Dalším naším návrhem, který může řešit alespoň některé výše jmenované problémy, je odborný poradce servisu samosprávám (podrobněji viz předběžný nástin variant v oblasti školství).

Problémový okruh:

Nízká podpora pedagogů a ředitelů

- omezená zastupitelnost pedagogů zvláště malotřídních a neúplných ZŠ
- omezené možnosti dalšího vzdělávání, rozvoje, specializace, profesní spolupráce, sdílení praxe a seberealizace zvláště pedagogů malotřídních a neúplných ZŠ
- horší podmínky pro optimální vytížení pedagogů odborných předmětů
- upadající společenský status, nízké finanční ohodnocení, snižující se atraktivita profese učitele
- ředitelům zabírá mnoho času provoz a administrativa a málo se mohou věnovat zlepšování kvality výuky

Problémový okruh:

Chybějící systémové řešení, omezená meziobecní spolupráce a malá podpora (malotřídních) ZŠ

- nízká míra spolupráce / partnerství rodičů se školou; chybějící osvěta rodičů
- nedostatečná horizontální provázanost vzdělávacích školních systémů
- hodnocení a systémové řízení kvality je uplatňováno v omezené míře
- v ČR jeden z nejstarších učitelských sborů v Evropě, nevyvážený co do pohlaví a věku učitelů
- obtížné vyrovnávání se s demografickým vývojem (zvláště u malých škol)
- vyšší provozní náklady (malých) škol
- nižší efektivita vynaložených financí na investice a vybavení u malých škol
- neefektivní přístup k dotacím, vzdělávacím projektům a didaktickým pomůckám u malých škol v důsledku chybějícího systémového řešení
- omezené možnosti v souvislosti s odbornými předměty a mimoškolní činností, vyhledáváním a podporou nadaných žáků

Klesající výsledky českého školství a nerovnoměrné výsledky v rámci jednotlivých škol

>>> horší uplatnitelnost absolventů >> nekonkurenceschopný region > nekonkurenceschopná ČR

3.2.3) Popis cílů

<p>Problémový okruh</p> <p>š1 (současně š2)</p>	<p>1) Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce obcí a malá podpora (malotřídních) ZŠ</p> <p>2) Nízká podpora pedagogů a ředitelů</p>
<p>Cíl š1</p>	<p>Založit "svazkovou školu"</p>
<p>Popis cíle</p>	<p>V předchozí kapitole jsou definovány problémové okruhy i dílčí problémy v oblasti školství, příklady dobré praxe potvrzují, že tyto problémy byly v některých regionech (obdobného charakteru jako SO ORP Kostelec nad Orlicí) úspěšně řešeny založením "svazkové školy" (respektive transformací obecních škol ve svazkovou).</p> <p>Škola nemusí být zřizována jedinou obcí, ale může ji zřizovat zároveň více obcí – svazek obcí. Svazky obcí mohou zřizovat školy jako "školské právnické osoby". Svazkové školy se osvědčují v území venkovského charakteru, v území s hustou sítí malých škol (s převahou malotřídních a neúplných ZŠ), v území, ve kterém je zájem zachovat školy a předcházet jejich rušení.</p> <p>Transformace (vhodných) škol do tzv. svazkových škol vede ke zlepšení ekonomické i materiální situace a kvalitě vzdělávání – z toho důvodu je tento typ škol podporován MŠMT, má oporu v zákonech a podzákonných normách, jsou formálně popsány příklady a postupy transformace a zpracovány návrhy šablon dokumentů (http://www.svazkoveskoly.cz/).</p> <p>Cílem vzniku a rozvoje svazkového školství je zapojit do jednoho společenství více škol z regionu, aby bylo možné řešit problematiku školství v této oblasti komplexně, s cílem společně zajistit efektivnější a hospodárnější vynakládání prostředků na provoz jednotlivých subjektů, zlepšit podmínky pro pedagogy i žáky. Cílem je na území SO ORP Kostelec nad Orlicí vyhledat a transformovat (vhodné) školy zřizované obcemi do tzv. svazkových škol → tak např.</p> <p>(a) dosáhnout úspory hrazení provozních nákladů jiným obcím, (b) dlouhodobě pokrýt mzdové náklady ze státního rozpočtu, (c) zlepšit přístup k dotacím a projektům, (d) uspořit provozní výdaje, (e) přímo provázat ŠVP od MŠ po druhý stupeň ZŠ, (f) zlepšit zastupitelnost pedagogů, podmínky pro jejich specializaci a možnosti vzdělávání, (g) zlepšit přístup ke vzdělávacím projektům a didaktickým pomůckám, (h) rozšířit prostor a možnosti pro volitelné a odborné předměty.</p>

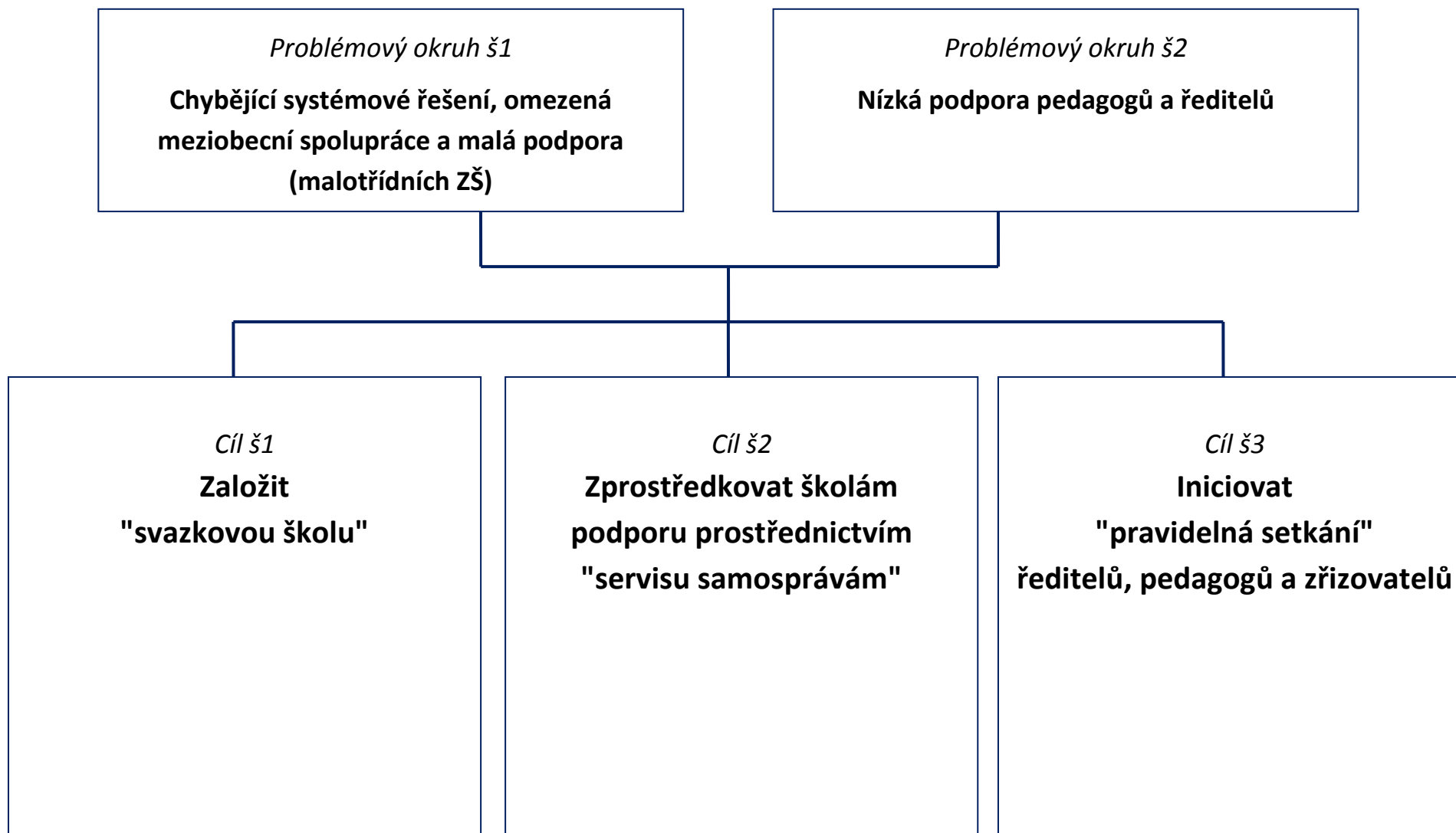
<p>Hlavní opatření</p>	<p>A. Informační semináře pro starosty obcí / ředitele / učitele – příklady dobré praxe – prezentace a rozhovory se zástupci svazkových škol => argumenty, příklady a informace o tom, co jsou školy zřizované svazky obcí a proč a jak je (ne)zřizovat.</p> <p>B. Dohoda starostů (nositele MOS) na zpracování analýzy stávající situace, studie proveditelnosti, analýzy přínosů a nákladů. Před rozhodnutím o zřízení svazkové školy je potřeba analyzovat situaci v obcích a na jednotlivých školách, pro získání racionálních podkladů k rozhodování o jejím (ne)založení → analýza obsažená v tomto dokumentu může být podkladem, je však třeba ji doplnit a rozšířit.</p> <p>C. Dohoda konkrétních obcí na založení svazkové školy (svazkových škol), podložená studií proveditelnosti, aby bylo zřejmé, že zřízení (konkrétní) svazkové škol (a v jaké podobě) přinese pozitiva a také aby byla známa existující rizika.</p> <p>D. Zpracování konceptu svazkového školství a dalších dokumentů.</p> <p>E. Zřízení svazkové školy.</p> <p>Metodiky jak postupovat při zakládání svazkové školy, včetně popisu jednotlivých kroků, jsou dostupné na stránkách: http://www.svazkoveskoly.cz/.</p>
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<p>✓ Svazková škola v území SO ORP Kostelec nad Orlicí</p>
<p>Správce cíle</p>	<p>Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.</p>

<p>Problémový okruh</p> <p>š1</p> <p>(současně š2)</p>	<p>1) Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce obcí a malá podpora (malotřídních) ZŠ</p> <p>2) Nízká podpora pedagogů a ředitelů</p>
<p>Cíl š2</p>	<p>Zprostředkovat školám podporu prostřednictvím "servisu samosprávám"</p>
<p>Popis cíle</p>	<p>Proces založení svazkové školy (cíl š1) je poměrně zdoluhavý a náročný, vlastní založení (transformace ve svazkovou školu) trvá přibližně jeden rok, dříve je potřeba zpracovat studii proveditelnosti, dohodnout se na podobě a zřízení svazkové školy, zpracovat koncept svazkového školství atd.</p> <p>V rámci meziobecní spolupráce se předpokládá využít služeb "servisu samosprávám" (viz volitelné téma) a s jeho pomocí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naplnit cíl š1 (zřídit "svazkovou školu") • plnit další cíle a potřeby zřizovatelů a škol v oblasti předškolního a základního vzdělávání → řešit tak některé okruhy problémů, respektive dílčí problémy v oblasti školství (minimálně před naplněním cíle š1) <p>Cílem je na území SO ORP Kostelec nad Orlicí zprostředkovat školám podporu prostřednictvím "servisu samosprávám" → tak dosáhnout splnění cíle š1 (zřízení "svazkové" školy) a na základě dohody a pověření obcí (nositele MOS) podporovat školy (alespoň v překlenovacím období – tj. před transformací škol do svazkových) v zajištění některých agend/služeb.</p> <p>"Servis samosprávám" může zajišťovat školám pomoc získávat finanční prostředky z různých dotačních titulů včetně evropských fondů a jiných mezinárodních zdrojů; organizovat společný nákup materiálů a služeb; vytvářet demografické prognózy a plánovat organizační opatření; zajišťovat zastupování pedagogů, pro jejich další vzdělávání a rozvoj atp.</p> <p>Výběr (upřesnění) konkrétních služeb, které bude "servis samosprávám" školám zajišťovat je jedním z kroků k naplnění cíle.</p>

<p>Hlavní opatření</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizace cíle Ss2 (založení "servisu samosprávám"). • Vymezení úlohy "servisu samosprávám" při realizaci cíle š1 (zřízení "svazkové školy"). • Zpracování studie příležitostí (identifikace dalších konkrétních cílů) → analytické podklady pro výběr služeb, které budou školám zajišťovány prostřednictvím servisu samosprávám → rozbor náročnosti na výkon a zajištění jednotlivých agend/služeb; analýza současného a preferovaného zajištění agend/služeb prostřednictvím servisu samosprávám. • Dohoda obcí a škol na spektru dalších služeb zajišťovaných pro školy a školská zařízení prostřednictvím "servisu samosprávám" včetně dohody o způsobu financování.
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vymezení podpory "servisu samosprávám" v oblasti předškolního a základního vzdělávání ✓ "Servis samosprávám" poskytuje školám a školským zařízením podporu
<p>Správce cíle</p>	<p>Motivující starostové / pověřeni zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.</p>

Problémový okruh š1 (současně š2)	1) Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce obcí a malá podpora (malotřídních) ZŠ 2) Nízká podpora pedagogů a ředitelů
Cíl š3	<p style="text-align: center;">Iniciovat "pravidelná setkání" ředitelů, pedagogů a zřizovatelů</p>
Popis cíle	<p>Základním předpokladem jak řešit problémové okruhy i dílčí problémy definované v oblasti školství je užší spolupráce pedagogů, ředitelů škol i jejich komunikace se zástupci obcí.</p> <p>Význam vzájemné spolupráce na území SO ORP Kostelec n. O. umocňuje skutečnost, že je zde hustá síť mateřských a základních škol zřizovaných obcemi a převažují školy vesnické (obce nad 400 obyvatel mají školu) – školy malotřídní a školy pouze s jedním stupněm.</p> <p>Cílem je iniciovat v území pravidelná setkání učitelů/ředitelů/zřizovatelů škol za účelem výměny zkušeností, sdílení dobré praxe, identifikace společných problémů a možností jejich řešení.</p> <p>Pravidelná setkání, výměna zkušeností a sdílení dobré praxe bude podporovat eliminaci problémových okruhů i dílčích problémů definovaných v oblasti školství. Tato setkání by měla generovat nápady, které dlouhodobě povedou ke zvyšování kvality vzdělání, budou vytvářet lepší podmínky pro studenty i pedagogy a v neposlední řadě pomohou úspěšně realizovat další cíle pro oblast předškolního a základního vzdělávání.</p>

<p>Hlavní opatření</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dohoda starostů/zřizovatelů škol na podpoře společných setkání a jejich deklarace. • Konzultace záměru zřizovatelů s řediteli škol → hledání a odstranění překážek realizace záměru. • Konzultace záměru ředitelů s pedagogy → hledání a odstranění překážek setkávání pedagogů; vytváření podmínek pro společná setkání pedagogů. • Realizace prvních setkání, zavedení systému zpětné vazby pro hodnocení prospěšnosti setkání a rozvoj trvalé spolupráce.
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<p>✓ Podíl zapojených zřizovatelů a škol</p>
<p>Správce cíle</p>	<p>Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.</p>

3.2.4) Indikátory

Indikátory (zde uvedené) je vhodné dále na základě konkrétního naplňování a realizace strategie přehodnocovat, upravovat a doplňovat, podle Systému změn strategie (kapitola 3.3.2).

Cíl	Založit "svazkovou školu"		
Číslo indikátoru	i-š1		
Název indikátoru	Svazková škola v území SO ORP Kostelec nad Orlicí		
Měrná jednotka	ano/ne (splněno/nesplněno)		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ano	ano
Skutečnost	
Popis měřítka:	Indikátor má hodnotu indikující dosažení cíle (obce zřizují svazkovou školu: ano/ne). Indikátor poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle, je snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Zapojení více škol z regionu do jednoho společenství umožní účinně omezit a odstranit problémy definované v oblasti školství, povede ke zlepšení podmínek pro pedagogy i žáky.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí působnost svazkové školy (škol) na území SO ORP, popíše změny, okomentuje.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Iniciovat "pravidelná setkání" ředitelů, pedagogů a zřizovatelů		
Číslo indikátoru	i-š2		
Název indikátoru	Podíl zapojených zřizovatelů a škol		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	70 %	100 %
Skutečnost	
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle, je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Je žádoucí (za účelem výměny zkušeností, sdílení dobré praxe, hledání společných problémů a možností jejich řešení) dosáhnout zapojení všech zřizovatelů / škol.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí počet zapojených zřizovatelů a škol do pravidelných setkání, popíše změny, okomentuje. • počet zapojených zřizovatelů (škol) / počet všech zřizovatelů (škol) v SO ORP * 100 (%)		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Zprostředkovat školám podporu prostřednictvím "servisu samosprávám"		
Číslo indikátoru	i-š3		
Název indikátoru	Vymezení podpory "servisu samosprávám" v oblasti předškolního a základního vzdělávání		
Měrná jednotka	ano/ne (splněno/nesplněno)		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	–	ano	ano
Skutečnost	–
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle (jeho dílčí části) → úloha servisu samosprávám v oblasti školství je stanovena: ano/ne. Indikátor je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí počet zapojených zřizovatelů a škol do pravidelných setkání, popíše změny, okomentuje.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Zprostředkovat školám podporu prostřednictvím "servisu samosprávám"		
Číslo indikátoru	i-š4		
Název indikátoru	"Servis samosprávám" poskytuje školám a školským zařízením podporu		
Měrná jednotka	ano/ne (splněno/nesplněno)		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	–	ano	ano
Skutečnost	–
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle, je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí, zda-li servis samosprávám poskytuje školám a školským zařízením podporu, popíše změny, okomentuje.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS) / dotazování zřizovatelů a ředitelů škol.		

Problémový okruh	<ul style="list-style-type: none"> Nízká podpora pedagogů a ředitelů Chybějící systémové řešení, omezená meziobecní spolupráce a malá podpora (malotřídnic) ZŠ 		
Číslo indikátoru	i-š5		
Název indikátoru	Podpora pedagogů a ředitelů se zlepšuje		
Měrná jednotka	ano/ne		
Správce měřítka	realizační tým strategického dokumentu		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ano	ano
Skutečnost	–
Popis měřítka:	Indikátor poskytuje informaci o trendu v oblasti podpory pedagogů a ředitelů. Snahou je zvyšovat podporu pedagogů a ředitelů, zlepšit možnosti jejich zastupitelnosti, dalšího vzdělávání, rozvoje, specializace atd. Stěžejní v tomto směru je samotné vnímání a názor pedagogů a ředitelů.		
Metodika a výpočet:	Realizační tým na základě sociologického šetření vyhodnotí současný stav, popíše změny, okomentuje. <ul style="list-style-type: none"> anketní/dotazníkové šetření/řízený rozhovor 		
Zdroj čerpání dat:	Názory učitelů a ředitelů		

Problémový okruh	<ul style="list-style-type: none"> Nízká podpora pedagogů a ředitelů Chybějící systémové řešení, omezená meziobecní spolupráce a malá podpora (malotřídnic) ZŠ 		
Číslo indikátoru	i-š6		
Název indikátoru	Spolupráce obcí v oblasti předškolního a základního vzdělávání se zlepšuje		
Měrná jednotka	ano/ne		
Správce měřítka	realizační tým strategického dokumentu		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ano	ano
Skutečnost	–
Popis měřítka:	Indikátor poskytuje informaci o trendu o spolupráci obcí v oblasti předškolního a základního vzdělávání. Stěžejní v tomto směru je samotné vnímání a názory pedagogů, ředitelů a zástupců obcí.		
Metodika a výpočet:	Realizační tým na základě sociologického šetření vyhodnotí současný stav, popíše změny, okomentuje. <ul style="list-style-type: none"> anketní/dotazníkové šetření, řízený rozhovor 		
Zdroj čerpání dat:	Názory učitelů, ředitelů, zástupců obcí		

3.3) Pravidla pro řízení strategie

3.3.1) Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídicí skupiny
Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec
Realizační tým strategického dokumentu
Administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS
...

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
š1	Založit "Svazkovou školu"	Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.
š2	Zprostředkovat školám podporu prostřednictvím "Servisu samosprávám"	
š3	Iniciovat "pravidelná setkání" ředitelů, pedagogů a zřizovatelů	

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
i-š1	Svazková škola v území SO ORP Kostelec nad Orlicí	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS
i-š2	Počet zapojených zřizovatelů a škol	
i-š3	Vymezení podpory "Servisu samosprávám" v oblasti předškolní výchovy a základního školství	
i-š4	"Servis samosprávám" poskytuje školským zařízením podporu	
i-š5	Podpora pedagogů a ředitelů se zlepšuje	realizační tým strategického dokumentu
i-š6	Spolupráce obcí v oblasti předškolní výchovy a základního školství se zlepšuje	

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2) System změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3) Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4) Závěr a postup zpracování

3.4.1) Shrnutí

Návrhová část je zpracována ve struktuře Vize – Problémové okruhy – Cíle – Indikátory.

Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení a s pomocí tohoto strategického dokumentu dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly naše obce spolupracovat; vize je souhrnná pro všechna řešená témata.

Problémové okruhy v oblasti školství vycházejí z provedených analýz; na jejich základě a při respektování poznatků dalších analytických a strategických dokumentů pro oblast školství na vyšších úrovních byly definovány dva problémové okruhy, které byly projednány v tzv. fokusní skupině, a které považujeme za zásadní:

- (1) Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce obcí a malá podpora (malotřídních) ZŠ
- (2) Nízká podpora pedagogů a ředitelů.

Problémové okruhy v sobě obsahují celou řadu dílčích problémů, které byly v území definovány, a které chceme řešit takovým způsobem, aby byla naplňována vize strategického dokumentu.

Na základě stanovených problémových okruhů byly definovány cíle, jako stěžejní složka návrhové části → cíle, pokud budou realizovány, povedou k řešení identifikovaných problémových okruhů.

V oblasti školství jsou definovány tyto tři cíle:

- (1) Založit "svazkovou školu"
- (2) Zprostředkovat školám podporu prostřednictvím "servisu samosprávám"
- (3) Iniciovat "pravidelná setkání" ředitelů, pedagogů a zřizovatelů

Cíle by měly být naplňovány prostřednictvím akčních plánů. Akční plány by měly být zpracovávány každoročně, vycházet z hlavních opatření, uvedených u každého cíle.

Cíle mají své správce, těmi jsou:

- motivující starostové/pověření zástupci za DSO Poorlicko, DSO Orlice a DSO Brodec.

Správci cílů budou v území hlídat plnění cílů, tj. připomínat úkoly související s jejich plněním a sledovat, zda se cíle naplňují, k tomu můžou sloužit sady indikátorů.

3.4.2) Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část (ve struktuře Vize – Problémové okruhy – Cíle – Indikátory) byla vypracována na základě analytické části a všech dříve realizovaných aktivitách. Přičemž byly dodrženy doporučené postupy, metodiky a metodická upřesnění poskytnuté ze strany SMO. Další informace o postupu tvorby strategie jsou uvedeny v předešlé kapitole (kapitola 3.2.1).

3.5) Přílohy

Příloha 1: Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

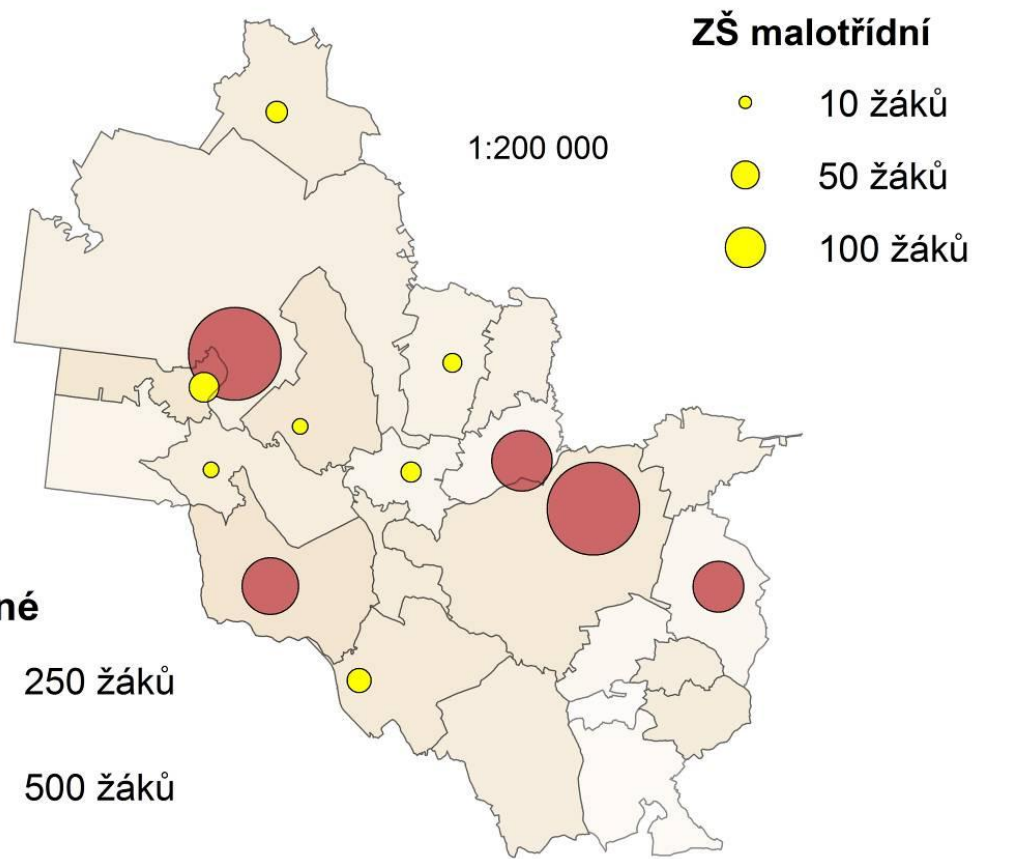
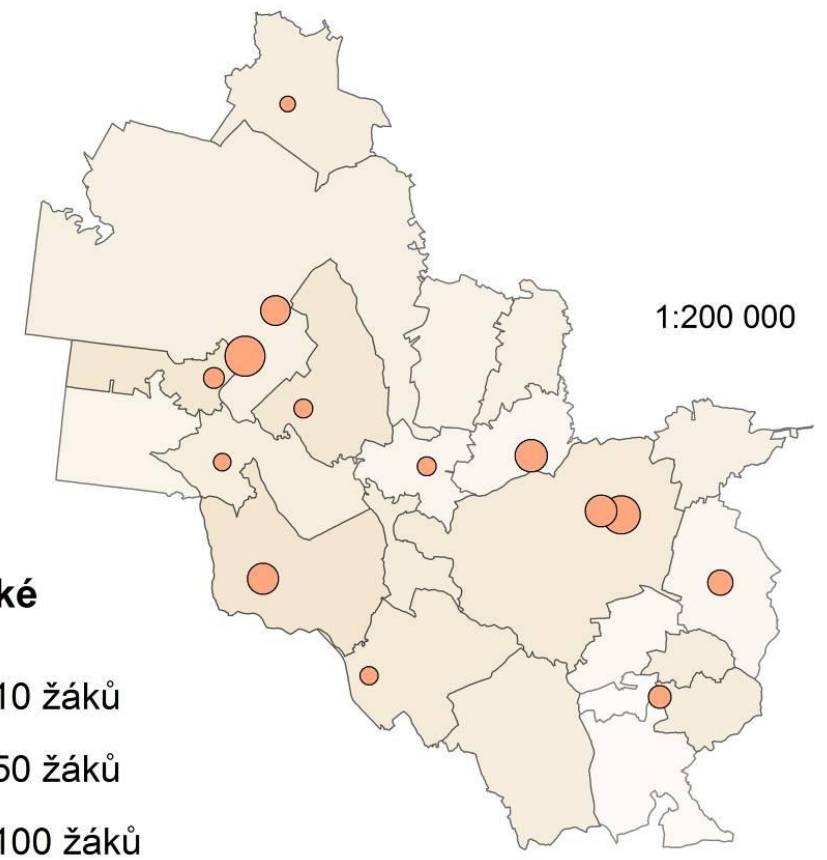
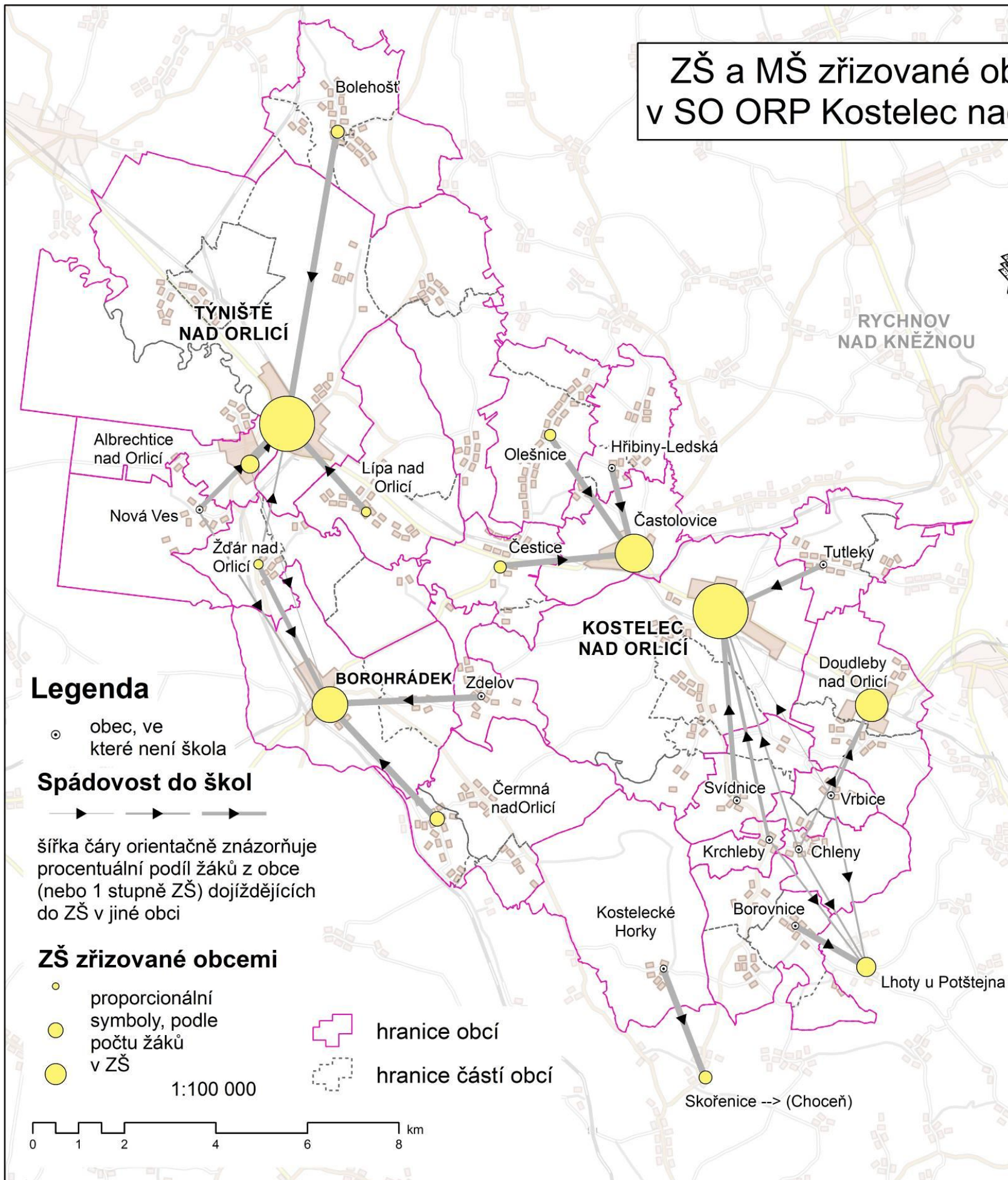
Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, anebo konektivita celých škol.

Příloha 2: Seznam zkratk v oblasti předškolního a základního vzdělávání

DDM	dům dětí a mládeže
DSO	dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
IROP	Integrovaný regionální operační program
KnO	Kostelec nad Orlicí
MěÚ	Městský úřad
MF	Ministerstvo financí
MŠ	mateřské školy
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NNO	nevládní neziskové organizace
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
ORP	obec s rozšířenou působností
POU	pověřený obecní úřad
PŠD	povinná školní docházka
RUD	rozpočtové určení daní
SMO	Svaz měst a obcí
SO	správní obvod
SŠ	střední školy
SVČ	střediska volného času
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠD	školní družiny
ŠJ	školní jídelny
ŠK	školní kluby
ŠVP	školní vzdělávací programy
TnO	Týniště nad Orlicí
ZŠ	základní školy
ZUŠ	základní umělecké školy

Příloha 3: ZŠ a MŠ zřizované obcemi v SO ORP Kostelec nad Orlicí (přehledová mapa velikosti A3) ->

ZŠ a MŠ zřizované obcemi v SO ORP Kostelec nad Orlicí

4) Téma 2.: Sociální služby

4.1) Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1) Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících.

Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování.

Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2) Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Ve správní obvodu ORP Kostelec nad Orlicí leží dvě zařízení sociálních služeb zřízená krajem, tato zařízení v podstatě tvoří "kostru" sítě sociálních služeb v území (jedná se o Domov pro seniory a Domov se zvláštním režimem).

Z obcí jsou zřizovateli sociálních služeb dvě největší města v území – Kostelec nad Orlicí (ORP) a Týniště nad Orlicí (POU). Tato města jsou přibližně stejně velká a obě mají "pouze" cca 6 000 obyvatel, toto samo o sobě napovídá o možnostech obcí (individuálně) v území zřizovat sociální služby (zvláště pak služby vyžadující vyšší spádovou oblast). Ostatní obce v území nejsou zřizovateli žádných sociálních služeb (ve smyslu zákona o sociálních službách).

Ve správním obvodu také neleží bývalé okresní město – proto zde sídlí relativně méně (pět) zařízení sociálních služeb (ta byla v minulosti přednostně umísťována okolo okresních a krajských měst).

V území, ale působí množství zařízení sociálních služeb z okolí, tato zařízení poskytují sociální služby také pro obyvatele SO ORP Kostelec nad Orlicí a významně dotváří síť poskytovatelů sociálních služeb působících v území. Tuto síť dále dotváří také subjekty poskytující služby neregistrované podle zákona o sociálních službách – zajišťují tzv. služby související, nebo doplňkové.

Tabulka 58: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v území SO ORP Kostelec nad Orlicí

Centra denních služeb	-
Denní stacionáře	-
Týdenní stacionáře	-
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	-
Domovy pro seniory	2
Domovy se zvláštním režimem	1
Chráněné bydlení	-
Azylové domy	-
Domy na půl cesty	-
Zařízení pro krizovou pomoc	-
Nízkoprahová denní centra	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	-
Noclehárny	-
Terapeutické komunity	-
Sociální poradny	-
Sociálně terapeutické dílny	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	-
Pracoviště rané péče	-
Intervenční centra	-
Služby následné péče	-
Ostatní	2
Celkem	5

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb.

Zařízení sociálních služeb v SO ORP KnO (podle dat z Registru poskytovatelů sociálních služeb):

1) Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí

– právní forma: příspěvková organizace (kraje), typ zařízení: domov se zvláštním režimem.

2) Domov důchodců Borohrádek

– právní forma: příspěvková organizace (kraje), typ zařízení: domov pro seniory.

3) Geriatrické centrum Týniště nad Orlicí

– právní forma: příspěvková organizace (města), typ zařízení: domov pro seniory.

4) Pečovatelská služba Kostelec nad Orlicí

– právní forma: obec, typ zařízení: ostatní.

5) Občanské sdružení Romodrom

– právní forma: zájmové sdružení, typ zařízení: ostatní.

Český statistický úřad, přebírá data z MPSV, ale zveřejňuje je v jiných strukturách,

proto eviduje v SO ORP Kostelec nad Orlicí celkem 6 zařízení sociálních služeb: 1x centrum denních služeb (poskytuje Pečovatelská služba KnO); 1x denní stacionář (do 31. 1. 2014 poskytovalo Geriatrické centrum TnO); 2x domovy pro seniory (DD Borohrádek a Geriatrické centrum TnO); 1x domovy se zvláštním režimem (DD Albrechtice n. O.) a 1x sociální poradny (Občanské sdružení Romodrom).

S informacemi zde uvedenými souvisí dále příloha 5.

Tabulka 59: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v SO ORP Kostelec nad Orlicí (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)

Centra denních služeb	-
Denní stacionáře	-
Týdenní stacionáře	-
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	-
Domovy pro seniory	2
Domovy se zvláštním režimem	1
Chráněné bydlení	-
Azylové domy	1
Domy na půl cesty	-
Zařízení pro krizovou pomoc	-
Nízkoprahová denní centra	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	-
Noclehárny	-
Terapeutické komunity	-
Sociální poradny	-
Sociálně terapeutické dílny	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	-
Pracoviště rané péče	-
Intervenční centra	-
Služby následné péče	-
Ostatní	21
Celkem	25

Zdroj: vlastní šetření, komunitní plány atd.

Zatímco v samotném správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí sídlí pouze 5 (registrovaných) zařízení sociálních služeb, síť poskytovatelů sociálních služeb působících v SO ORP je daleko větší.

Hodnotit vybavenost správních obvodů ORP pouze na základě sídla zařízení by nepodávalo skutečný obrázek vybavenosti sociálními službami, a byly by zjištěny významné rozdíly v jednotlivých SO ORP; správní obvody okolo bývalých okresních měst jsou zpravidla vybaveny lépe z důvodu dlouholetého uplatňování principu centrality a hierarchizace sídel a okresu jako územně-správní jednotky (samospráva na okresní úrovni byla po roce 1993 postupně omezena a v roce 2003 byly okresní úřady zrušeny a vznikly obce s rozšířenou působností "tzv. malé okresy").

S informacemi zde uvedenými souvisí dále příloha 6.

Tabulka 60: Seznam zařízení sociálních služeb, působících ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí

Za zařízení sociálních služeb, která v území skutečně působí, jsou považována ta zařízení, která jsou uvažována při komunitním plánování sociálních služeb v SO ORP Kostelec n. O. doplněná o informace od starostů obcí. Jedná se o zařízení, na která, alespoň některá z obcí správního obvodu ORP Kostelec n. O. v letech 2009-2013 poskytla finanční příspěvek – a tedy vyjmenovaná zařízení měla, alespoň některou z obcí SO ORP Kostelec n. O. ve své oblasti zájmu. V tabulce jsou uvedena pouze zařízení sociálních služeb registrovaná v databázi MPSV (Registr poskytovatelů sociálních služeb), tj. mají alespoň některou (alespoň jednu) službu registrovanou podle zákona o sociálních službách. Mnohé další subjekty (např.: Péče o duševní zdraví o.s.; Zdravotní domácí péče Morávková; Emauzy Rychnov n. Kněžnou) v území poskytují jen neregistrované sociální služby (dle zákona o soc. službách), tyto nejsou v tabulce uvedeny.

Zařízení sociálních služeb působící na území správního obvodu ORP Kostelec nad Orlicí				
název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)	www
Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí	Domovy se zvláštním režimem	Královéhradecký kraj	Kostelec nad Orlicí	http://www.ddalbrechtice.cz/
Domov důchodců Borohrádek	Domovy pro seniory	Královéhradecký kraj	Kostelec nad Orlicí	http://www.ddborohradek.cz/
Pečovatelská služba Kostelec nad Orlicí	Ostatní	Kostelec nad Orlicí	Kostelec nad Orlicí	http://ps.kostelecno.cz/
Geriatrické centrum Týniště nad Orlicí	Domovy pro seniory	Týniště nad Orlicí	Kostelec nad Orlicí	http://www.gctyniste.cz/
Romodrom	Ostatní	Občanské sdružení Romodrom	Kostelec nad Orlicí	http://www.romodromcz.cz/new/index.php
Oblastní charita Červený Kostelec - Hospic Anežky České	Ostatní	Diecézní katolická charita Hradec Králové (hk.caritas.cz)	Červený Kostelec (Náchod)	http://www.ochck.cz/
Oblastní charita Červený Kostelec - Domov sv. Jostefa	Ostatní	Diecézní katolická charita Hradec Králové (hk.caritas.cz)	Dvůr Králové	http://www.ochck.cz/
Občanské sdružení rodičů a přátel dětí s handicapem ORION	Ostatní	Občanské sdružení rodičů a přátel dětí s handicapem ORION	Rychnov nad Kněžnou	http://www.os-orion.eu/
Středisko rané péče Sluníčko - Oblastní charita Hradec Králové	Ostatní	Biskupství královéhradecké (www.bihk.cz)	Hradec Králové	http://www.charitahk.cz/
Stacionář sv. Františka - Farní charita Rychnov nad Kněžnou	Ostatní	Biskupství královéhradecké (www.bihk.cz)	Rychnov nad Kněžnou	http://www.rychnov.charita.cz/
Základní škola a Mateřská škola Prointepo s.r.o.	Ostatní	Základní škola a Mateřská škola Prointepo s.r.o.	Hradec Králové	http://prointepo.org/
Sociální rehabilitace - středisko Rychnov nad Kněžnou	Ostatní	Občanské sdružení Péče o duševní zdraví - region Pardubice	Rychnov nad Kněžnou	http://www.pdz.cz/
Středisko osobní asistence Hradecko - Hewan o.s.	Ostatní	Hewan - občanské sdružení	Hradec Králové	http://www.pecovatel.cz/
Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením KHK o.p.s.	Ostatní	Národní rada osob se zdravotním postižením (www.nrzp.cz)	Hradec Králové / Rychnov n. K. (regionální pr.)	http://czphk.cz/
Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR z.s. - HK	Ostatní	Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR z.s.	Hradec Králové / Rychnov n. K. (okresní organizace) / Kostelec n. O. (základní organizace)	http://spcch.cz/
Psychologická poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy	Ostatní	Centrum sociální pomoci a služeb Hradec Králové o.p.s. (www.csps-hk.cz)	Rychnov nad Kněžnou	http://poradnahk.webnode.cz/kontakt/rychnov-nad-kneznou/
Dům na půl cesty - Cema Žamberk	Ostatní	Občanské sdružení Cema Žamberk	Žamberk	http://www.cema-nno.cz/
Domov pro ženy a matky s dětmi v krizi (Domov na skalách) - Cema Žamberk	Ostatní	Občanské sdružení Cema Žamberk	Žamberk	http://www.cema-nno.cz/
Triangl - sanace rodiny / Stopa čápa	Ostatní	Občanské sdružení Salinger	Hradec Králové	http://www.salinger.cz/
Centrum terénních programů Královéhradeckého kraje - Laxus	Ostatní	Laxus o.s.	Hradec Králové	http://www.laxus.cz/
Občanská poradna Rychnov nad Kněžnou - Agapé o.s.	Ostatní	OD5K10 o.s. (původně AGAPÉ o.s. - http://www.oprk.cz/)	Rychnov nad Kněžnou	http://www.od5k10.cz/
Charitní pečovatelská služba na Pardubicku - Oblastní charita Pardubice	Ostatní	Diecézní katolická charita Hradec Králové (hk.caritas.cz)	Holice	http://pardubice.charita.cz/
Farní charita Litomyšl - Respitní péče Jindra	Ostatní	Diecézní katolická charita Hradec Králové (hk.caritas.cz)	Litomyšl	http://litomysl.charita.cz/
Diakonie Broumov	Azylové domy	Diakonie Broumov	Broumov	http://www.diakoniebroumov.org/
Agentura Domácí Péče	Ostatní	Agentura domácí péče, Mgr. Zuzana Luňáková	Dobruška	http://www.lunakova.com/web/

Zdroj: vlastní šetření, komunitní plány atd.

Tabulka 61: Počet typů sociálních služeb, které poskytují zařízení sociálních služeb se sídlem v SO ORP Kostelec n. O.

Druh sociální služby		
	Sociální poradenství	-
Služby sociální péče	Osobní asistence	-
	Pečovatelská služba	2
	Tísňová péče	-
	Průvodcovské a předčitatelské služby	-
	Podpora samostatného bydlení	-
	Odlehčovací služby	-
	Centra denních služeb	1
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	-
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	-
	Domovy pro seniory	2
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Chráněné bydlení	-
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	-
Služby sociální prevence	Raná péče	-
	Telefonická krizová pomoc	-
	Tlumočnické služby	-
	Azylové domy	-
	Domy na půl cesty	-
	Kontaktní centra	-
	Krizová pomoc	-
	Intervenční centra	-
	Nízkoprahová denní centra	-
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	-
	Noclehárny	-
	Služby následné péče	-
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	-
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	-
	Sociálně terapeutické dílny	-
	Terapeutické komunity	-
	Terénní programy	1
	Sociální rehabilitace	-

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb.

Podle údajů z "Registru poskytovatelů sociálních služeb" je ve SO ORP Kostelec nad Orlicí počet evidovaných typů sociálních služeb 9:

3 x pečovatelská služba – poskytovatel: 1x GC Týniště n. O. a 2x Město Kostelec n. O.

1x centra denních služeb – poskytovatel: Město Kostelec nad Orlicí.

1x denní stacionáře – poskytovatel: Geriatrické centrum Týniště nad Orlicí (**do 31. 1. 2014**).

2x domovy pro seniory – poskytovatel: Domov důchodců Borohrádek a GC Týniště nad Orlicí.

1x domovy se zvláštním režimem – poskytovatel: Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí.

1x terénní programy – poskytovatel: Občanské sdružení Romodrom.

V Kostelci nad Orlicí ovšem reálně působí pouze jedna pečovatelská služba, která je v registru evidována dvojmo (1x na adrese Frošova 763 a 1x na adrese Frošova 1414), v tabulce je proto započítána Pečovatelská služba Kostelec n. O. pouze 1x, a celkem tak je počet:

8 typů sociálních služeb.

Služba "denní stacionář" provozovaná Geriatrickým centrem Týniště nad Orlicí byla na žádost provozovatele zrušena k 31. 1. 2014, z důvodu nízkého zájmu o tuto službu, a s tím spojenou vysokou administrativní zátěží a ekonomickou neefektivností.

S informacemi zde uvedenými souvisí také příloha 7.

**Tabulka 62: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP
(resp. poskytující služby pro obyvatele SO ORP)**

Druh sociální služby		
	Sociální poradenství	4
Služby sociální péče	Osobní asistence	3
	Pečovatelská služba	4
	Tísňová péče	1
	Průvodcovské a předčitatelské služby	-
	Podpora samostatného bydlení	-
	Odlehčovací služby	4
	Centra denních služeb	2
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	2
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	-
	Služby sociální prevence	Raná péče
Telefonická krizová pomoc		-
Tlumočnické služby		-
Azylové domy		2
Domy na půl cesty		1
Kontaktní centra		-
Krizová pomoc		1
Intervenční centra		-
Nízkoprahová denní centra		-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež		-
Noclehárny		-
Služby následné péče		-
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi		2
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		-
Sociálně terapeutické dílny		-
Terapeutické komunity		-
Terénní programy		2
Sociální rehabilitace		2

Zdroj: vlastní šetření, komunitní plány atd.

Tabulka navazuje na tabulku předchozí (tabulka 61) – za služby, které v území skutečně působí, jsou převážně považovány ty služby, které jsou uvažovány při komunitním plánování sociálních služeb v SO ORP Kostelec n. O. doplněné o informace od starostů obcí a jedná se zpravidla o služby, na které v letech 2009-2013 alespoň některá z obcí správního obvodu ORP Kostelec n. O. poskytla finanční příspěvek.

Příspěvek je často věnován přímo zařízení, nebo zřizovateli, poskytovateli, a není poskytován přímo na konkrétní službu – v takovém případě je vybrána služba (služby), kterou zařízení pravděpodobně poskytuje i pro občany z SO ORP Kostelec nad Orlicí.

Řada služeb (zařízení) je využívána pouze krátkodobě a nepravidelně, čím je služba vzácnější a specializovanější tím má zpravidla širší spádovou oblast. Zatímco specializovaných zařízení může být několik málo v celém kraji/ČR a přesto může být jejich pokrytí dostatečné, u jiných služeb jich může být několik v SO ORP a přesto může být jejich síť a dostupnost nedostatečná. Spíše než počtem jednotlivých typů sociálních služeb v území je tedy důležité se zabývat tím, co je ještě přijatelná dostupnost konkrétní sociální služby.

S informacemi zde uvedenými souvisí také příloha 8.

**Tabulka 63: Počet zařízení sociálních služeb
(sídlicích v SO ORP Kostelec nad Orlicí) podle zřizovatele**

Zařízení	Zřizovatel					
	MPSV	Kraj	Obec	Církev	FO	Jiný
<i>Posuzovaný správní obvod</i>	<i>SO ORP Kostelec nad Orlicí</i>					
Typ zařízení sociálních služeb						
Centra denních služeb						
Denní stacionáře						
Týdenní stacionáře						
Domovy pro osoby se zdravotním postižením						
Domovy pro seniory		1	1			
Domovy se zvláštním režimem		1				
Chráněné bydlení						
Azylové domy						
Domy na půl cesty						
Zařízení pro krizovou pomoc						
Nízkoprahová denní centra						
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						
Noclehárny						
Terapeutické komunity						
Sociální poradny						
Sociálně terapeutické dílny						
Centra sociálně rehabilitačních služeb						
Pracoviště rané péče						
Intervenční centra						
Služby následné péče						
Ostatní			1			1
celkem		2	2			1

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb.

Zařízení sociálních služeb v SO ORP KnO (podle dat z Registru poskytovatelů sociálních služeb):

- 1) Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí
 - právní forma: příspěvková organizace (kraje), typ zařízení: domov se zvláštním režimem.
- 2) Domov důchodců Borohrádek
 - právní forma: příspěvková organizace (kraje), typ zařízení: domov pro seniory.
- 3) Geriatrické centrum Týniště nad Orlicí
 - právní forma: příspěvková organizace (města), typ zařízení: domov pro seniory.
- 4) Město Kostelec nad Orlicí
 - právní forma: obec, typ zařízení: ostatní.
- 5) Občanské sdružení Romodrom
 - právní forma: zájmové sdružení, zařazení dle typu zařízení: ostatní.

S informacemi zde uvedenými souvisí dále příloha 9.

Tabulka 64: Počet sociálních služeb v SO ORP Kostelec nad Orlicí dle zřizovatele

– uvažovány jsou pouze sociální služby, které poskytují zařízení sociálních služeb se sídlem v SO ORP

Typ služby	Zřizovatel					
	MPSV	Kraj	Obec	Církev	FO	Jiný
Pečovatelská služba			2			
Centra denních služeb			1			
Denní stacionáře			1			
Domovy pro seniory		1	1			
Domovy se zvláštním režimem		1				
Terénní programy						1
celkem		2	5			1

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb.

Kraj je zřizovatelem domova pro seniory (Domov důchodců Borohrádek) a domova se zvláštním režimem (Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí).

Občanské sdružení Romodrom o. p. s. je zřizovatelem terénního programu zaměřeného na poskytování terénní sociální práce v sociálně vyloučených lokalitách.

Město Kostelec n. O. zřizuje pečovatelskou službu a centrum denních služeb.

Město Týniště nad Orlicí je zřizovatelem zařízení – Geriatrické centrum Týniště n. O. – které poskytuje domov pro seniory, pečovatelskou službu (a do 31. 1. 2014 poskytovalo také denní stacionář).

S informacemi zde uvedenými souvisí dále příloha 10.

Tabulka 65: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

Druh služby	Finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje
<i>Posuzovaný správní obvod</i>	<i>SO ORP Kostelec nad Orlicí</i>						
Domovy pro seniory	7 324 000	140 000	40 000	6 040 000	31 659 651	20 000	4 624 326
Domovy se zvláštním režimem	4 259 000	0	50 890	7 702 000	17 401 000	0	7 308 110
Ostatní	1015000	819137	50780	1818320	1116864	0	0
celkem za všechna zařízení	12598000	959137	141670	15560320	50177515	20000	11932436

Zdroj: vlastní šetření, výroční zprávy atd.

Ve správním obvodu je evidováno 5 zařízení sociálních služeb:

- Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí (započítán v řádku – Domovy se zvláštním režimem)
- Domov důchodců Borohrádek (započítán v řádku – Domovy pro seniory)
- Geriatrické centrum Týniště nad Orlicí (započítáno v řádku – Domov pro seniory)
- Pečovatelská služba Kostelec nad Orlicí (započítána v řádku – Ostatní)
- Romodrom pro regiony – Královéhradecký kraj (započítán v řádku – Ostatní)

Podstatnou a největší část finančních prostředků na zařízení sociálních služeb v SO ORP Kostelec n. O. tvoří úhrady uživatelů (cca 55 %), dále příspěvek zřizovatele (cca 17 %) a dotace od MPSV (cca 14 %), tyto zdroje celkem tvoří 86 % finančních prostředků. Minimální část tvoří sponzorské dary (0,02 %) a dotace od obcí (bez obcí zřizovatelů) 0,15 %.

S informacemi zde uvedenými souvisí dále příloha 11.

Tabulka 66: Kapacita zařízení sociálních služeb

Druh zařízení sociálních služeb	Kapacita pobytová					Kapacita ambulantní					Kapacita terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Domovy pro seniory				163		18					110				
Domovy se zvláštním režimem				81											
Ostatní						22					150	70	60		

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb.

Poznámka k datům – v "Registru poskytovatelů sociálních služeb" je v případě Pečovatelské služby Kostelec n. O. uveden údaj o pečovatelské službě duplicitně (registrována na dvou adresách Froštova 763 a Froštova 1414). Kapacita 13 ambulantních klientů a 120 terénních klientů je celková kapacita pro pečovatelskou službu (pro obě dvě adresy dohromady). Součástí Pečovatelské služby KnO je dále centrum denních služeb (9 ambulantních klientů).

V "Registru poskytovatelů sociálních služeb" je v případě Romodromu pro regiony uvedena kapacita – terénní počet klientů 52; terénní počet intervencí (30. min. jednání) 240; terénní počet kontaktů (10 min. jednání) 80. Tento údaj je ovšem součtem pro všechny pobočky v kraji (Trutnov, Jičín, ...).

Pro řešený mikroregion (SO ORP Kostelec n. O.) je reálná hodnota – terénní počet klientů 30; terénní počet intervencí 60 (30 minut); terénní počet kontaktů 70 (10 minut). V tabulce je uvedena skutečná hodnota pro SO ORP Kostelec nad Orlicí.

1) Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí – poskytuje odbornou péči klientům s Alzheimerovou demencí, po rozšíření v roce 2010 o 24 lůžek je současná kapacita 81 lůžek, služby jsou poskytovány převážně lidem, kteří žijí nebo mají rodinu na území východních Čech; standardní počet žadatelů o umístění se pohybuje okolo 130 žadatelů, ročně je uspokojeno cca 20-30 žadatelů, čekací doba je vzhledem ke specializaci zařízení i několik let; (v tabulce uvedeno v řádku: Domovy se zvláštním režimem).

2) Domov důchodců Borohrádek – poskytuje domov klientům (zejména z Královéhradeckého kraje a spádových obcí z Pardubického kraje), kteří vzhledem ke svému stáří a zdravotnímu stavu nemohou žít ve svém přirozeném prostředí (senioři, zejména nad 65 let); v roce 2011 byla v důsledku zvýšení komfortu ubytování snížena kapacita o 5 lůžek na současných 121. V roce 2012 čekalo na umístění (dle evidence žadatelů) 116 seniorů, někteří však projeví vůli zatím nenastupovat (cca 52), proto bylo aktuálních žadatelů cca 64 z toho cca 38 akutních; čekací doba se pohybuje v horizontu několika měsíců, tento údaj je ovšem pouze orientační a v různých letech se může čekací doba výrazně lišit; (v tabulce započítáno v řádku: Domovy pro seniory).

3) Geriatrické centrum Týniště nad Orlicí (v tabulce započítáno v řádku: Domovy pro seniory) – poskytuje:

a) domov pro seniory, kteří nemají dostatek fyzických a psychických sil, potřebují trvalou podporu druhé osoby a mají takové zdravotní postižení, které jim brání i přes veškerou pomoc rodiny a terénních služeb bezpečně žít v domácím prostředí, kapacita domova je 42 osob, do domova jsou přednostně přijímány osoby z Týniště nad Orlicí a spádových sídel (Křivice, Rašovice, Petrovice, Štěpánovsko). Do roku 2012 zde bylo umístěno 12 klientů z jiných obcí, 1 klient z jiného kraje. V roce 2012 bylo evidováno 113 žádostí o umístění, noví klienti jsou přijímáni na základě akutních potřeb.

b) denní stacionář (do 31. 1. 2014) – je určen seniorům nad 60 let výše, kteří z různých důvodů nemohou zůstat během dne ve své domácnosti, a po návratu domů mají zajištěnou péči svých blízkých; provozní doba byla v pracovní dny od 8 do 16 hodin a kapacita 8 klientů denně. Vzhledem k nízkému zájmu o službu, vysoké administrativní zátěži a ekonomické neefektivnosti byla služba zrušena.

c) pečovatelskou službu – ta zajišťuje podporu nebo pomoc seniorům a osobám zdravotně postiženým (od 27 let) při zvládnutí péče o vlastní osobu či domácnost a umožňuje jim co nejdéle zůstat doma a zachovat si vlastní způsob života. Služba je poskytována v Týništi nad Orlicí a okolních obcích, které mají uzavřenu smlouvu o zajišťování a poskytování pečovatelské služby. Služba je poskytována denně od 7 do 20 hodin; kapacita terénních služeb je 110 klientů a ambulantních 10 klientů.

Dům s pečovatelskou službou je určen seniorům starším 65 let v sociálně složité situaci, kteří obývají zdravotně závadné či nevhodné byty, nebo mají zdravotní obtíže, které omezují do určité míry úplnou soběstačnost klienta, ale umožňují mu vést poměrně samostatný život a využívají pečovatelskou službu. Byty v domě s pečovatelskou službou jsou byty zvláštního určení města Týniště nad Orlicí, je k dispozici celkem 20 bytů.

4) Město Kostelec nad Orlicí (v tabulce započítáno v řádku: Ostatní) – poskytuje:

a) centrum denních služeb – Domovinka – poskytuje služby s cílem zajištění pomoci s osobní hygienou, zajištěním stravy, poskytuje též výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, sociálně terapeutické činnosti apod. Služba je poskytována seniorům a osobám (nad 19 let) se sníženou soběstačností; provozní doba je v pracovní dny od 6 do 14:30, kapacita 9 klientů denně.

b) pečovatelskou službu – která poskytuje podporu nebo pomoc lidem, kteří se pro svůj věk, ztrátu soběstačnosti nebo zdravotní postižení ocitli v obtížné situaci, kdy nejsou schopni si sami zajistit péči o svoji osobu a domácnost. Potřebují podporu a pomoc druhé osoby a tuto službu jim není schopna zajistit rodina ani osoba blízká. Služba je poskytována v Kostelci n. O. a okolních obcích, kapacita terénních služeb je 120 klientů a ambulantních 13 klientů. Domovy s pečovatelskou službou – jsou domy zvláštního určení, uzpůsobené k bydlení imobilních a částečně imobilních osob, k dispozici je 36 jednopokojových a 18 dvoupokojových bytů, byty jsou přidělovány zejména občanům z Kostelce n. O. a okolních obcí, pokud tyto obce mají uzavřenu smlouvu.

5) Romodrom pro regiony – Královéhradecký kraj (v tabulce započítáno v řádku - Ostatní) - poskytuje terénní sociální práce v sociálně vyloučených lokalitách na území Královéhradeckého kraje, především členům romské národnosti menšiny; kapacita pobočky v Kostelci n. O. je: terénní počet klientů 30; terénní počet intervencí (30. min. jednání) 60; terénní počet kontaktů (10 min. jednání) 70.

Tabulka 67: Pečovatelská služba – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

Pečovatelská služba	
Příjmy z úhrad uživatelů	1 581 963 Kč
Výdaje	5 690 814 Kč
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	28 %

Zdroj: vlastní šetření.

S informacemi uvedenými výše souvisí také příloha 12.

Pečovatelskou službu poskytují dvě zařízení se sídlem v území SO ORP Kostelec n. O.:

1) Geriatrické centrum Týniště nad Orlicí (příjmy z úhrad uživatelů: 542 201 Kč; výdaje: 1 668 248 Kč; podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu cca **32,5 %**).

2) Pečovatelská služba Kostelec nad Orlicí (příjmy z úhrad uživatelů: 1 039 762 Kč; výdaje: 4 022 574 Kč; podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu cca: **26 %**).

Pečovatelská služba KnO poskytuje typ služby – Centrum denních služeb:

příjmy z úhrad uživatelů: 77 102 Kč; výdaje: 227 390 Kč; podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu cca **34 %**.

Geriatrické centrum TnO (do 31. 12. 2012) poskytovalo typ služby – Denní stacionář:

příjmy z úhrad uživatelů: 63 422 Kč; výdaje: 518 076 Kč; podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu cca **12 %**.

Pobytové služby

Geriatrické centrum TnO poskytuje typ služby – Domov pro seniory (pobytová služba):

příjmy z úhrad uživatelů: 8 686 923 Kč; celkem finanční prostředky: 15 475 551 Kč; podíl úhrad uživatelů služeb na celkových příjmech cca **56 %**.

Domov důchodců Borohrádek poskytuje typ služby – Domov pro seniory (pobytová služba):

příjmy z úhrad uživatelů: 22 367 105 Kč; celkem finanční prostředky: 32 176 110 Kč; podíl úhrad uživatelů služeb na celkových příjmech zařízení cca **69,5 %**.

DD Albrechtice nad Orlicí poskytuje službu – Domov se zvláštním režimem (pobytová služba):

příjmy z úhrad uživatelů: 17 401 000 Kč; celkem finanční prostředky: 36 721 000 Kč; podíl úhrad uživatelů služeb na celkových příjmech zařízení cca **37 %**.

Tabulka 68: Evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012

Pečovatelská služba	2
Osobní asistence	-
Tísňová péče	-
Průvodcovské a předčitatelské služby	-
Podpora samostatného bydlení	-
Odlehčovací služby	-
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	-

Zdroj: vlastní šetření, komunitní plány atd.

Na území správního obvodu ORP Kostelec nad Orlicí je ze sledovaných služeb (uvedených v tabulce) poskytována pouze pečovatelská služba, kterou zajišťují zařízení Geriatrické centrum Týniště n. O. a Pečovatelská služba Kostelec nad Orlicí, tato zařízení v současné době pokrývají poptávku po pečovatelské službě.

V roce 2012 byli 2 evidovaní odmítnutí uchazeči, kterým byl dán kontakt na jiné subjekty, které mohly lépe uspokojit požadavky poptávajících. Z důvodů očekávaného nárůstu poptávky po pečovatelské službě se v Geriatrickém centru testuje a připravuje navýšení kapacity.

Romodrom pro regiony – Královéhradecký kraj poskytuje terénní programy – i zde zájemci byli odmítáni pouze v tom případě, kdy poptávali služby, které nespádají do obsahu paragrafu sociální služby – terénní programy (nikoli z kapacitních důvodů).

Geriatrické centrum Týniště nad Orlicí poskytovalo službu – denní stacionář – služba byla zrušena k 31. 1. 2014 z důvodů nízké poptávky (s tím související ekonomické neefektivnosti a vysoké administrativní zátěže).

Pečovatelská služba Kostelec n. O. poskytuje službu – centrum denních služeb – a v současné době kapacitně pokrývá poptávku po službě.

Pobytové služby

Domov důchodců Albrechtice, poskytuje službu – domov se zvláštním režimem – standardní počet žadatelů o umístění se pohybuje okolo 130 žadatelů, ročně je uspokojeno cca 20-30 žadatelů, průměrná čekací doba je i přes úzkou specializaci zařízení i několik let.

Domov důchodců Borohrádek, poskytuje službu – domov pro seniory – v roce 2012 čekalo na umístění (dle evidence žadatelů) 116 seniorů, někteří však projevili vůli zatím nenastupovat (cca 52), proto bylo aktuálních žadatelů cca 64 z toho cca 38 akutních; čekací doba se pohybuje v horizontu několika měsíců, tento údaj je ovšem pouze orientační a v různých letech se může čekací doba výrazně lišit. Čekací doba se podstatně snížila s novým zákonem o sociálních službách a zavedením příspěvku na péči, souvisí také s nezaměstnaností atd. Avšak stále více občanů zjišťuje, že i přes příspěvek na péči, nejsou schopni doma poskytnout odpovídající péči.

Geriatrické centrum Týniště n. O. poskytuje službu – domov pro seniory – kapacita domova je 42 osob, do domova jsou přednostně přijímány osoby z Týniště n. O. a spádových sídel. V roce 2012 bylo evidováno 113 žádostí o umístění, neuspokojených akutních žádostí bylo 15, noví klienti jsou přijímáni na základě akutních potřeb (přednost mají naléhavé případy).

Tabulka 69: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Domovy pro seniory		Domovy se zvláštním režimem		Ostatní	
muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
97	210	17	64	55	157

Zdroj: vlastní šetření, komunitní plány atd.

- 1) Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí – celková kapacita 81 lůžek;
obsazenost: **muži 17** lůžek, **ženy 64** lůžek, (započítáno ve sloupci: Domovy se zvláštním režimem).
- 2) Domov důchodců Borohrádek – celková kapacita 121 lůžek z toho 52 ošetřovatelských a 69 ostatních; obsazenost 2012: **muži 38** lůžek, **ženy 80** lůžek, (započítáno ve sloupci: Domovy pro seniory).
- 3) Geriatrické centrum Týniště nad Orlicí – celkový počet klientů v roce 2012 – 59 mužů a 130 žen (započítáno v tabulce: Domovy pro seniory), z toho:
- a) domov pro seniory – celková kapacita 42 lůžek; obsazenost: **muži 6** lůžek, **ženy 36** lůžek.
 - b) denní stacionář – celková kapacita 8 klientů, využití: **1 muž a 3 ženy** – zrušen k 31. 1. 2014.
 - c) pečovatelská služba ambulantní – kapacita 10 klientů; počet klientů: **2 muži, 6 žen**.
 - d) pečovatelská služba terénní – kapacita 110 klientů; počet klientů celkem: **50 mužů, 85 žen**.
- 4) Pečovatelská služba Kostelec nad Orlicí – celková kapacita 22 ambulantních klientů (13 pečovatelská služba + 9 centrum denních služeb) a 120 terénních; v roce 2013 byla poskytována péče **45 mužům a 115 ženám**, (započítáno v tabulce: Ostatní sociální zařízení).
- 5) Romodrom pro regiony – Královéhradecký kraj – pobočka Kostelec n. O. – počet uživatelů služby v SO ORP **10 mužů, 42 žen**, (započítáno v tabulce: Ostatní sociální zařízení).

S informacemi zde uvedenými souvisí dále příloha 13.

Tabulka 70: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (v Kč)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Domovy pro seniory	50 297 133	685,35	75,42	1039,7
Domovy se zvláštním režimem	34 426 838	0	0	1 164,45
Ostatní	4 955 101	0	54,78	0

Zdroj: vlastní šetření, výroční zprávy, údaje od poskytovatelů atd.

Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí (uvedeno v kolonce Domovy se zvláštním režimem):

- celkové náklady na hlavní činnost **34 426 838,21 Kč**
- průměrné náklady na uživatele za den pobytové služby **1 164,45 Kč**

Domov důchodců Borohrádek (započítáno v kolonce Domovy pro seniory):

- celkové náklady **32 031 917,11 Kč**
- průměrné náklady na uživatele **264 726,59 Kč**
- průměrné náklady na uživatele za den pobytové služby **725,27 Kč**

GC Týniště nad Orlicí (údaje pro rok 2013; započítáno v kolonce Domovy pro seniory):

- celkové náklady **18 265 216 Kč**
 - z toho: domov pro seniory 15 938 485 Kč;
 - denní stacionář 509 901 Kč;
 - pečovatelská služba 1 816 830 Kč.
- průměrné náklady na uživatele za den pobytové služby **1039,70 Kč**
- průměrné náklady na den ambulantní služby (denní stacionář) **685,35 Kč**
- průměrné náklady na den terénní služby (pečovatelská služba) **75,42 Kč**

Pečovatelská služba Kostelec n. O.

(údaje pro rok 2013; započítáno v kolonce Ostatní zařízení – terénní služby):

- celkové náklady **4 249 964 Kč**
 - z toho: centrum denních služeb 227 390 Kč;
 - pečovatelská služba 4 022 574 Kč;
- průměrné náklady na uživatele za den služby **72,42 Kč**

Romodrom – pobočka Kostelec n. O. (započítáno v kolonce Ostatní zařízení):

- celkové náklady **705 137 Kč**
- průměrné náklady na uživatele za den terénní služby **37,15 Kč**

Uvedené údaje nepovažují ani samotná zařízení, od kterých byla data získána, za příliš vypovídající a reprezentativní.

Některé uváděné problémy ohledně dat: Pečovatelské služby od sebe velmi často neoddělují náklady na terénní a ambulantní služby; každý uživatel pečovatelské služby ji využívá v různém rozsahu (jiný počet dnů, jiný počet minut denně). Zařízení vyvíjejí i další vedlejší činnosti (poskytují/zajišťují některé služby současně i pro širší veřejnost, např. vyváření obědů, kadeřnictví) – které se velmi obtížně oddělují – zvyšují se tak náklady (i výnosy), ovšem ty nejsou způsobeny klienty sociálních služeb.

Nicméně je (vcelku logickou) skutečností, že náklady na pobytové služby jsou výrazně vyšší než náklady na ambulantní služby a ty jsou zase vyšší než náklady na terénní služby. Samotná cenová náročnost služeb by však neměla být důvodem preference a upřednostňování některých služeb před jinými; v závislosti na zdravotním stavu a životní situaci je pro člověka potřebný a optimální jiný typ služeb.

S informacemi uvedenými výše souvisí také příloha 14.

Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012

Dobrovolnictví je v České republice částečně právně upraveno zákonem č. 198/2002 Sb., v platném znění, o dobrovolnické službě. Zákon se zabývá zejména povinnostmi vysílajících a přijímajících organizací. Uvedený zákon vymezuje podmínky, za kterých stát dobrovolnickou službu realizovanou a akreditovanou dle tohoto zákona podporuje.

V tomto dokumentu je dobrovolnictví uvažováno ve smyslu tohoto zákona.

Dobrovolnická služba je dle uvedeného zákona činnost, při níž dobrovolník poskytuje:

- a) pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím, jakož i pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase;
- b) pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách, při ochraně a zlepšování životního prostředí, při péči o zachování kulturního dědictví, při pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcí pro osoby uvedené v odstavci výše, nebo
- c) pomoc při uskutečňování rozvojových programů a v rámci operací, projektů a programů mezinárodních organizací a institucí, včetně mezinárodních nevládních organizací, přičemž musí být splněny další požadavky definované v zákoně.

Vysílající organizací podle uvedeného zákona (č. 198/2002 Sb.) je veřejně prospěšná právnická osoba se sídlem v České republice, která dobrovolníky vybírá, eviduje, připravuje pro výkon dobrovolnické služby a uzavírá s nimi smlouvy o výkonu dobrovolnické služby za podmínky, že má udělenou akreditaci. Akreditaci uděluje Ministerstvo vnitra na návrh akreditační komise, dle podmínek zákona č. 198/2002 Sb.

Na území SO ORP Kostelec nad Orlicí nesídlí žádná organizace, která by u Ministerstva vnitra měla ve sledovaném období akreditovaný program o dobrovolnické činnosti.

V celém Královéhradeckém kraji bylo evidováno sídlo tří organizací v roce 2010, tří organizací v roce 2011 a dvou organizací v roce 2012, s akreditovaným alespoň jedním projektem v daném roce.

Tři organizace se sídlem v Královéhradeckém kraji si nechaly akreditovat projekt(y) podle zákona o dobrovolnické službě v roce 2010, tři organizace v roce 2011 a dvě organizace v roce 2012. Žádná registrovaná organizace vykonávající dobrovolnickou službu neuvádí jako místo výkonu dobrovolnické služby konkrétně správní obvod ORP Kostelec nad Orlicí, ani konkrétní obec v SO ORP.

Organizace s registrovanými projekty nejčastěji uvádějí jako místo výkonu oblast celé ČR, nebo oblast kraje. Nejvíce organizací, které mají akreditovány projekty podle zákona o dobrovolnické službě má své sídlo na území hl. města Prahy, dále pak v krajských městech. V krajském městě Hradec Králové sídlí 4 organizace, které měly v letech 2010-2012 akreditovány projekty podle zákona o dobrovolnické službě:

- 1) Občanské poradenské středisko o.p.s. (akreditované projekty pro oblast dobrovolnické služby: pomoc osobám zdravotně postiženým, seniorům a pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase);
- 2) DANETA, svépomocné sdružení rodičů a přátel zdravotně postižených dětí (akreditované projekty pro oblast dobrovolnické služby: pomoc osobám zdravotně postiženým);
- 3) Diecézní katolická charita Hradec Králové (akreditované projekty pro oblast dobrovolnické služby: pomoc imigrantům; pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase; pomoc seniorům a osobám zdravotně postiženým);
- 4) Oblastní charita Hradec Králové (akreditovaný projekt pro oblast dobrovolnické služby: pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám trpícím domácím násilím, pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase, pomoc při pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcí pro osoby výše uvedené).

Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012

Ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí není sídlo žádné organizace vykonávající dobrovolnickou činnost (dle zákona č. 198/2002 Sb.).

Ale například:

Občanské poradenské středisko o.p.s. si v letech 2010-2012 nechalo akreditovat 3 projekty, u kterých je uvedena působnost (celý) Královéhradecký kraj; jsou to projekty:

a) Dobrovolníci v sociálních službách pro zdravotně postižené; b) Dobrovolníci v sociálních službách pro seniory; c) Dobrovolníci v sociálních službách pro děti a mládež.

Diecézní katolická charita Hradec Králové si v letech 2010-2012 nechala akreditovat 3 projekty, u kterých je uvedena působnost (celý) Královéhradecký kraj nebo celá ČR; jsou to projekty:

a) Program Rafael; b) Práce s dětmi a mládeží; c) Projekt Gabriel.

Oblastní charita Hradec Králové si v letech 2010-2012 nechala akreditovat 1 projekt, u kterého je uvedena působnost (celá) ČR; projekt: Dobrovolníci v Oblastní charitě Hradec Králové.

Tabulka 71: Finanční příspěvky obcí na sociální služby a služby navazující v SO ORP Kostelec nad Orlicí

Finanční příspěvky obcí na sociální služby a služby navazující – SO ORP Kostelec nad Orlicí – v přepočtu na 1 obyvatele obce v Kč					Finanční příspěvky obcí na sociální služby (průměr z let 2009-2012)	Hypotetická situace = každá obec přispívá v přepočtu na obyvatele stejnou částku	
Obec	Rok				Průměr 2009/2012	Průměr 2009/2012	Celkové (hypotetické) náklady obcí na sociální služby
	2009	2010	2011	2012			
Albrechtice n. O.	7,91	35,82	33,99	30,51	27,06	27 402,50 Kč	359 222,57 Kč
Bolehošť	33,51	27,47	28,20	46,99	34,04	18 500,00 Kč	193 140,91 Kč
Borohrádek	5,63	5,64	5,77	5,73	5,69	12 000,00 Kč	747 899,80 Kč
Borovnice	22,77	100,26	86,02	75,13	71,05	27 169,25 Kč	134 586,48 Kč
Častolovice	31,89	47,53	43,51	62,10	46,26	75 686,25 Kč	580 753,51 Kč
Čermná nad Orlicí	0,30	3,10	20,18	10,92	8,63	8 787,50 Kč	361 617,98 Kč
Čestice	5,34	5,28	5,34	5,24	5,30	3 000,00 Kč	200 859,45 Kč
Doudleby nad Orlicí	63,48	63,43	41,21	41,33	52,36	99 541,67 Kč	674 706,75 Kč
Hřibiny-Ledská	0,58	0,55	0,55	0,57	0,56	200,00 Kč	125 448,44 Kč
Chleny	0,00	28,84	45,55	21,92	24,08	5 579,63 Kč	82 774,67 Kč
Kostelec nad Orlicí	458,21	779,20	764,20	791,00	698,15	4 871 515,00 Kč	2 178 224,88 Kč
Kostelecké Horky	14,32	59,64	152,14	145,74	92,96	13 017,50 Kč	49 505,11 Kč
Krchleby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00 Kč	32 116,22 Kč
Lípa nad Orlicí	49,10	36,63	44,02	31,37	40,28	20 260,68 Kč	179 034,61 Kč
Nová Ves	59,10	19,32	21,16	63,73	40,83	5 960,75 Kč	52 255,39 Kč
Olešnice	3,02	4,56	4,45	4,49	4,13	1 825,00 Kč	156 411,31 Kč
Svídnice	0,00	122,42	90,39	144,93	89,44	15 615,75 Kč	62 014,47 Kč
Tutleky	303,03	30,04	19,80	41,21	98,52	35 520,50 Kč	126 601,78 Kč
Týniště nad Orlicí	688,34	428,32	448,82	474,94	510,11	3 096 500,00 Kč	2 202 533,85 Kč
Vrbice	125,00	0,00	51,28	115,94	73,06	9 666,75 Kč	46 666,11 Kč
Zdelov	25,46	0,00	24,81	25,60	18,97	4 349,50 Kč	80 201,83 Kč
Žďár nad Orlicí	17,79	6,98	6,69	9,98	10,36	4 587,70 Kč	157 387,22 Kč

Zdroj: Odbor sociálních věcí Kostelec n. O.

V tabulce jsou uvedeny finanční příspěvky obcí (v přepočtu na 1 obyvatele) v letech 2009-2012 na sociální služby a služby navazující.

Vidíme jednak:

- a) výrazně rozdílnou částku, kterou obce na sociální služby (v přepočtu na obyvatele) vynakládají a tato rozdílnost není způsobena velikostní kategorií obce - např.:

Borovnice (cca 375 obyvatel, průměrný příspěvek 71 Kč na obyvatele);
 Borohrádek (cca 2 124 obyvatel, průměrný příspěvek 5 Kč na obyvatele);
 Čermná n. O. (cca 1 000 obyvatel, průměrný příspěvek 9 Kč na obyvatele);
 Kostelecké Horky (cca 140 obyvatel, průměrný příspěvek 93 Kč na obyvatele);
 Lípa n. O. (cca 520 obyvatel, průměrný příspěvek 40 Kč na obyvatele);
 Žďár n. O. (cca 473 obyvatel, průměrný příspěvek 10 Kč na obyvatele).

ale spíše značí, že obce pokud nemusí, tak na sociální služby nepřispívají.

Jednak vidíme:

- b) výrazně vyšší náklady u obcí, které zřizují sociální služby (Kostelec n. O. a Týniště n. O.), přičemž tyto služby zajišťují i pro okolní obce, které na ně však převážně přispívají jen ve chvíli, kdy je zrovna potřebují a využívají (a to často s nevolí, kdy jsou ochotny přispívat jen na nenáročné a doplňkové služby – rozvoz obědů);

- c) výraznou rozdílnost ve výši finančních příspěvků poskytovaných obcemi v jednotlivých letech, což potvrzuje výše uváděné – tedy, že většina obcí přispívá na sociální služby jen ve chvíli kdy je využívá, a víceméně se nestarají o zajištění fungující sítě sociálních služeb a jejich provoz.

Hypoteticky, kdyby všechny obce přispívaly na sociální služby stejnou částku, tato by byla v přepočtu na 1 obyvatele cca 89 Kč; jde pouze o hypotetickou situaci, která je nyní také nereálná (rozdílná výše rozpočtu v přepočtu na obyvatele), přesto však dobře demonstruje současnou diferenciaci ve spoluúčasti obcí na zajištění fungující sítě sociálních služeb a dokládá nejasné stanovené povinnosti, kompetence a finanční účast obcí při zajištění sociálních služeb.

Tabulka 72: Předpokládaný vývoj počtu seniorů

Předpokládaný nárůst počtu seniorů v % k roku 2013 na území Královéhradeckého kraje			
kategorie/ rok	2013	2018	2023
60-69 let	100	100,92	89,37
65-74 let	100	124,71	128,37
70+	100	116,37	131,49
75+	100	112,49	136,72
80+	100	114,45	138,86
85+	100	127,56	137,93

Tabulka ukazuje předpokládaný procentuální vývoj počtu seniorů v roce 2018 a 2023 oproti roku 2013.

Je obecně známé, že populace stárne a narůstá počet seniorů. Též se zvyšuje průměrný věk populace, věk odchodu do důchodu, zlepšuje se vitalita a aktivita seniorů apod.

Ovšem z tabulky je patrné, že se též bude zvyšovat stáří seniorů – v nejbližších letech dojde k výraznému nárůstu nejstarších seniorů.

Zatímco seniorů ve věkové kategorii 60-69 let bude v roce 2018 přibližně stejné množství jako v roce 2013 a v roce 2023 jich bude o 10 % méně. Již seniorů v kategorii 65-74 let bude více téměř o 30 %. Alarmující je nárůst nejstarších seniorů (85 a více let), v roce 2018 jich bude více cca o 28 % oproti roku 2013 a v roce 2023 cca o 38 % více než v roce 2013.

Stáří seniorů je důležité z hlediska plánování sociálních služeb, v každé další (starší) věkové kategorii (přes narůstající vitalitu) bude větší zastoupení osob, které budou mít vyšší nároky na sociální služby, budou potřebovat větší péči a bude se snižovat jejich samostatnost a soběstačnost; v určité fázi života si již senior nevystačí s pečovatelskou službou a v určité fázi života je již i přes veškerou snahu nad rámec možností rodiny (i terénních služeb) zajistit v domácím prostředí odpovídající péči.

Zdroj: Demografické prognózy a projekce ČR a Královéhradeckého kraje, vlastní výpočty.

Tabulka 73: Priority komunitního plánování SO ORP Kostelec nad Orlicí

Priority komunitního plánování – definované pracovními skupinami komunitního plánování sociálních služeb na Kostelecku v roce 2013	
Senioři	Zdravotně postižení občané
Odborné poradenství pro seniory	Odlehčovací služby pro pečující osoby
Tísňová péče	Bezbariérové úpravy
Denní stacionář pro seniory s Alzheimerovou demencí	Informovanost občanů o osobní asistenci
Lavičky na náměstí	Podpora pečujících osob a jejich vzdělávání
Bezbariérové úpravy	Pracovní příležitosti pro osoby s těžkým ZP a pro duševně nemocné osoby (kulatý stůl → ÚP+firmy+poskytovatelé)
Malometrážní byty pro nízkopříjmové skupiny seniorů	Studie se zaměřením na možnost vybudovat chráněné bydlení a chráněné dílny, tréninkový byt pro osoby na vozíku
Vzdělávání pro seniory	Finanční podpora poskytovatelů sociálních služeb
Aktualizace poskytovatelů sociálních služeb	Ubytovací kapacita pro cílovou skupinu duševně nemocných osob
Setkání poskytovatelů a rodinných příslušníků	Provázanost zdravotních a sociálních služeb
Setkávání zadavatelů a poskytovatelů sociálních služeb	Postupné rozšiřování kapacity CDS
Zachování místní dopravy v Týništi n. O.	Podpora/propagace poskytovatelů sociálních služeb (web, letáky)
Sociální pracovník na plný úvazek v Týništi n. O.	Zvýšení informovanosti o sluchovém postižení
Personální navýšení Pečovatelské služby v Geriatrickém centru	Vzdělávání pracovníků v sociálních službách
Péče o rodinu s dětmi	Zájmové kluby
Následná péče o děti z ústavů a pěstounských rodin (handicap)	Nízkoprahový klub pro děti a mládež
Odlehčovací služba pro pěstounské rodiny (1 v Pardubickém kraji)	Udržitelnost činností stávajících klubů, spolků (finance, prostory)
Chráněné bydlení pro děti z pěstounských rodin s postižením	Metodická pomoc při vyhledávání a zpracování žádostí o dotace (kraj, ESF, MPSV aj.)
Finanční gramotnost pro rodiny	Propojení spolupráce organizací zřizovaných městem (výpůjčka prostor zdarma)
Prevence před sociálním vyloučením (sociálně slabé rodiny, postižené osoby, mladiství z pěstounské péče)	Posílení personálního obsazení DDM
Tréninkové byty + sociální bydlení	Klub instruktorů, praktikantů a pomocníků (IPP) (klub keramiky pro širokou veřejnost)
Finance pro poskytovatele sociálních služeb – chybí finance, končí IP aj.	Seberozvojové kurzy pro zaměstnance klubů i klienty
Podpora zaměstnávání (chráněné dílny, sociálně vyloučených např. matky s dětmi)	Vyšší flexibilita v rozdělování financí (mzdy, nájem, služby)
Legislativní změny zákona 359/1999 Sb., nedostatek informací o transformaci systému péče o ohrožené děti	
Informovanost – aktualizovat adresář sociálních služeb, web	
Vzdělávání sociálních pracovníků pro jednání se sluchově postiženými	
Administrativní zátěž pro NNO, poskytovatele sociálních služeb – vykazování různých aktivit	
Řešit umístění psychiatrických matek v rámci Královéhradeckého kraje	
Menšiny	Prevence kriminality
Podpora mladistvých (komunikační klub, zvýšení správného sebevědomí, dokončení škol ZŠ i vyučení, chování ve společnosti)	Spolupráce školy, města, PČR, MP, OSV, NNO, Pobytového střediska MV (kulatý stůl)
Doučovací kroužek pro děti	Výchovné tábory, preventivní akce, vzdělávací aktivity, prevence před nezaměstnaností
Klub romských matek (péče o děti, vzdělávání, návyky, finanční gramotnost)	Kamerový systém – rozšíření na 24hod. /denně – využití fotopastí
Práce – soc. firma – město veřejně prospěšné práce	Veřejně prospěšné práce ve městě
Bydlení – sociální byty	Protidrogová prevence
Vzdělávání dospělých – finanční gramotnost	Pult centrální ochrany
Zaměřit se na seniory (hygiena, zdraví, ztráta bydlení aj.)	Osvětlení přechodů
	Kontrola dodržování nalévání alkoholu mladistvým
	Zlepšení spolupráce s Pobytovým střediskem v Kostelci n. O.
	Zákaz alkoholu na akcích, které financuje město z grantu na volnočasové aktivity

Zdroj: Odbor sociálních věcí Kostelec n. O., pracovní skupiny komunitního plánování sociálních služeb.

4.1.3) Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tabulka 74: Analýza cílových (dotčených) skupin

– slouží k definování jednotlivých cílových skupin v rámci území SO ORP (lze také říci analýza dotčených či zainteresovaných skupin), zjištění jejich předpokládaných očekávání, definování rizik s těmito skupinami a jejich očekáváními spojených, nalezení vhodného způsobu komunikace a případných opatření k minimalizaci rizika a získání zapojení těchto cílových skupin. Jde o skupiny, které mohou být dotčeny opatřeními plynoucími z návrhové části strategie.

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Poskytovatelé služeb	Zájem uživatelů o nabízené služby; ochota uživatelů platit za poskytnuté služby; spokojenost uživatelů; podpora ze strany zřizovatele či zakladatele, kraje a státu; dostatek finančních prostředků na mzdy a provoz.	Nízká kvalita poskytovaných služeb; nedostatečné spektrum poskytovaných služeb; nedostatečná kapacita služeb; nedostatek financí, vysoká cena za nabízené služby; nedodržování pravidel – neplnění smlouvy, nedodržování zákona, pravidel poskytovatelů dotace.	Pravidelné porady; osobní pohovory; elektronická pošta; vývěsky; webové stránky; pracovní skupiny komunitního plánování sociálních služeb.	Komunitní plánování; monitorování a zpětná vazba s cílem zjišťovat názory a potřeby uživatelů; porady se zřizovatelem či zakladatelem, řešení problémů a priorit ve spolupráci se zřizovatelem či zakladatelem; pravidelné schůzky se starosty obcí.
Uživatelé služeb, potenciální uživatelé	Dobrá dostupnost služeb; maximální spektrum a vysoká kvalita nabízených služeb za minimální cenu a v požadovaném čase.	Neochota a nechuť vynakládat finanční prostředky vlastní i získávané sociálním příspěvkem na sociální služby; neadekvátní požadavky co do rozsahu a spektra sociálních služeb; malá informovanost – nezájem o poskytované služby, nevhodně zvolené sociální služby.	Informace o nabídce sociálních služeb na webových stránkách; informační letáky; semináře pro potenciální uživatele; osobní rozhovory s uživateli (sociálních příspěvků); pracovní skupiny komunitního plánování sociálních služeb.	Dotazníkové šetření s cílem zjistit spokojenost uživatelů s poskytovanými službami, na konkrétní připomínky reagovat; spolupráce obcí, zřizovatelů, poskytovatelů pro zajištění spokojenosti uživatelů služeb; dostatečná informovanost o poskytovaných sociálních službách v území. Informace o příjemcích sociálních příspěvků od poskytovatele příspěvků.
Rodinní příslušníci uživatelů	Dobrá dostupnost služeb; maximální spektrum a vysoká kvalita nabízených služeb za minimální cenu a v požadovaném čase; spokojení uživatelé.	Neadekvátní požadavky co do rozsahu a spektra sociálních služeb; malá informovanost – nezájem o poskytované služby, nevhodně zvolené sociální služby; zneužití sociálních příspěvků příjemců.	Informace o nabídce sociálních služeb na webových stránkách; semináře pro rodinné příslušníky uživatelů; osobní rozhovory.	Zapojení rodinných příslušníků do komunikace s poskytovateli služeb.
Veřejnost (nečerpající služby)	Efektivita služeb, nízké náklady; dostatečná nabídka poskytovaných sociálních služeb; v případě potřeby možnost využití sociálních služeb.	Nezájem o sektor sociálních služeb, pocit "protěžování" některých skupin obyvatel.	Prezentace v médiích a na společenských akcích, otevřenost služeb veřejnosti.	Šířit informovanost; vzdělání a osvěta; medializace; spolupráce s veřejností.
...

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Představitelé obcí SO ORP	Fungující systém sociálních služeb; dostatečná nabídka a kvalita služeb pro občany obcí; minimální vynaložené náklady na zajištění sociálních služeb; spokojení občané; maximální možný příjem dotací z kraje a MPSV.	Nejasné kompetence obcí; častá změna požadavků; nereálná očekávání; převážný zájem o služby doplňkové k službám sociálním; neochota spolupracovat.	Pošta, elektronická pošta, informační schůzky za účasti zřizovatelů a poskytovatelů; pravidelné setkání starostů.	Pravidelná a dostatečná informovanost od poskytovatelů; přísun informací od pracovních skupin komunitního plánování; zajištění kontaktu se zástupci uživatelů; meziobecní spolupráce, prosazování společných zájmů.
Kraje	Dostatečná nabídka služeb pro občany kraje; optimální síť zařízení; vysoká efektivita; optimální výdaje na služby poskytované nebo dotované krajem; postup poskytovatelů v souladu s koncepčními dokumenty kraje.	Nereálné požadavky na poskytovatele vycházející z pravidel pro poskytování dotací v souladu s koncepčními dokumenty kraje; nevhodná alokace zdrojů; časté vykazování požadovaných údajů od poskytovatelů či zřizovatelů; změna pravidel s cílem poskytnutí minimálního množství finančních prostředků; nereálná očekávání, nedostatečná komunikace s obcemi a poskytovateli sociální péče a jejich zřizovateli.	Pošta, elektronická pošta, informační schůzky, semináře; odborné metodiky; komunikace se zástupci poskytovatelů a zřizovatelů.	Navýšení finančních prostředků určených na dotace poskytovatelům, prosazování společných zájmů krajů a obcí vůči státu.
Stát	Pokrytí území optimální nabídkou sociálních služeb a jejich maximální využití; minimální výdaje.	Nevhodná alokace zdrojů; nejasná strategie – častá změna požadavků, nereálná očekávání; vrchnostenský přístup.	Komunikace s odborníky, zástupci poskytovatelů a obcí; webové stránky; semináře; (elektronická) pošta; publikace; metodiky.	Informační a poradenská činnost pro zřizovatele a zakladatele sociálních služeb; metodická podpora; diskuse a informovanost o chystaných záměrech; pořádání seminářů.
Partneři poskytovatelů (dárci, sponzoři...)	Smysluplnost poskytovaných služeb v souladu s účelem poskytnutých příspěvků; vysoká kvalita; spokojenost uživatelů, pozitivní propagace partnera.	Neadekvátní zásahy do rozhodování – ovlivňování spektra poskytovaných služeb s cílem profitu, navyšování ceny za služby, ovlivnění výběru klientů. Přerušování spolupráce.	Osobní rozhovory; porady; (elektronická) pošta. Prezentace možnosti přijímání finančních příspěvků, informování veřejnosti o poskytování finančních příspěvků.	Motivace ke spolupráci, pravidelné informace ze strany příjemců podpory o poskytovaných službách a spokojenosti klientů, předkládání výročních zpráv.
Zaměstnanci v sociálních službách	Dostatečné finanční ohodnocení; nenáročný uživatelé; spolupracující a spokojení uživatelé a rodinní příslušníci; podpora a vstřícnost zřizovatele.	Nekompetentnost a nízká úroveň; syndrom vyhoření; neochota spolupracovat s uživateli; nezodpovědnost; nezájem o rozvoj a zvyšování vlastní kvalifikace.	Pravidelné porady; osobní rozhovory; elektronická pošta; vývěsky.	Naslouchání a spolupráce – zvyšování pracovních podmínek, inspirace dobrými příklady; důraz na zvyšování kvalifikace; podpora osobního rozvoje.
Lékaři (zdravotní služby)	Optimální počet klientů, optimální pracovní doba.	Omezená kapacita a dlouhá čekací doba; absence odborných lékařů; omezený zájem (potřeba) spolupracovat s poskytovateli sociálních služeb, odborem sociálních věcí (např. hlásit změny ordinačních hodin) apod.	Pošta, elektronická pošta, informační schůzky za účasti poskytovatelů sociálních služeb, odboru sociálních věcí atp.	Informovanost, motivace ke spolupráci, společná jednání.
Média	Úspěšnost a oblíbenost médií a náměty pro cílené skupiny.	Neobjektivní informace s cílem nalézt senzaci, nezájem o pozitivní prezentace; poškození zřizovatele, poskytovatele.	Partnerství s médii.	Dohoda na trvalé spolupráci – informovanost a transparentnost – pravidelná prezentace úspěchů a pozitivních věcí.

Tabulka 75: Analýza rizik – registr rizik v oblasti sociálních služeb v SO ORP Kostelec nad Orlicí

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V		
Finanční riziko					
Nevyjasněnost způsobu financování	4	5	20	Jasně stanovené kompetence, povinnosti a postup se společným cílem fungující sítě poskytovatelů sociálních služeb.	Obec, poskytovatel, kraj, stát, sponzor
Nedostatek financí na zajištění běžného provozu (obec zřizovatelem poskytovatele)	3	5	15	Zajištění optimálního spolufinancování z okolních obcí (ze kterých jsou uživatelé), od kraje, státu, sponzorů. Optimalizace režijních nákladů.	Obec, je-li zřizovatelem poskytovatele; obec, je-li podporovatel služby; Zřizovatel poskytovatele; Poskytovatel
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	3	12	Využití grantů a dotací, sponzorských darů. Zajištění optimálního způsobu spolufinancování. Podpora účelného využití příspěvku na péči (kontrola jeho využití pro zajištění péče).	Obec, je-li zřizovatelem poskytovatele; obec, je-li podporovatel služby; zřizovatel poskytovatele; poskytovatel
Uživatelé neplatí za službu	2	2	4	Osobní komunikace s cílem hledání řešení, zapojení rodiny uživatelů, vypovězení smlouvy.	Poskytovatel
Jednoleté financování projektů	3	3	9	Zavést víceleté financování.	Poskytovatel
Udržitelnost projektů financovaných ze strany EU – neschopnost udržet službu	3	4	12	Nerealizovat neudržitelné projekty. Nepodporovat vznik neúčelných služeb. Hledat optimální způsob financování při poskytování služeb, při zajištění potřebných služeb.	Poskytovatel; obec
Organizační riziko					
Špatné rozmístění poskytovatelů a zařízení v rámci SO (chybějící či přebytná kapacita služeb)	3	3	9	Komunitní plánování, meziobecní spolupráce.	Obce daného území
Nedostatek uživatelů / příliš mnoho uživatelů v čase (demografický vývoj)	4	4	16	Reflexe demografických prognóz při plánování sociálních služeb; poskytování informací o příjemcích sociální podpory; cílené šetření.	Obce daného území
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	4	5	20	Informovanost o výhodách a potřebách meziobecní spolupráce; jasně stanovené povinnosti, kompetence a způsob spolufinancování obcí při zajištění sociálních služeb.	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů	5	3	15	Informovanost, včasné upozornění na dopady změn legislativy; využití grantů a dotací na financování investic a vybavení; přesuny v rozpočtu.	Obce daného území
Nevhodné reformy či změny zákonů	3	3	9	Informovanost, včasné upozornění na dopady reforem. Společným postup aktérů, apelace na poslance.	Obce daného území
Technické riziko					
Nevhodné prostory, špatný technický stav budov	4	4	16	Monitoring a včasné plánování investičních potřeb; využití grantů a dotací na financování rekonstrukcí a oprav; úspora finančních prostředků snížením provozních nákladů; přesuny v rozpočtu.	Obec (vlastník budov); poskytovatel
Špatný technický stav vybavení, zastaralé či nevyhovující vybavení	4	3	12	Využití grantů a dotací na financování investic a vybavení; úspora finančních prostředků snížením provozních nákladů; přesuny v rozpočtu.	Obec (vlastník zařízení); poskytovatel
Věcné riziko					
Špatné řízení poskytované služby (stížnosti občanů)	3	4	12	Výběrová řízení na ředitele.	Zřizovatel poskytovatele
Nízká kvalita konkrétní služby	3	4	12	Sledování a hodnocení kvality poskytovaných služeb; meziobecní spolupráce – výměna zkušeností – dobrá praxe; společný postup obcí při zajištění sociálních služeb; důraz na vzdělávání a kompetenci pracovníků.	Poskytovatel
Nezájem uživatelů či rodinných příslušníků o konkrétní službu	3	4	12	Informovanost potenciálních uživatelů a rodinných příslušníků, monitoring potřeb.	Poskytovatel
Personální rizika (nedostatečné nebo nevhodné personální zabezpečení služeb)	3	4	12	Nabídka ze strany zřizovatele, optimální ohodnocení; společný postup obcí při zajištění odborně zdatných pracovníků působících v sociálních službách.	Poskytovatel

Rizika jsou rozdělena do pěti oblastí – finanční rizika (souvisí se způsobem financování), organizační rizika (týká se například rozmístění zařízení, demografie, chování obcí a kraje), právní rizika (legislativa), technická rizika (např. stav budov, vybavení), věcná (souvisejí věcně s řešeným tématem – např. se týkají kvality poskytovaných sociálních služeb).

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie.

Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5; hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost ("V") rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi 1 a 25.

Vlastníci jednotlivých rizik – tj. instituce odpovědné za řízení a monitorování daného rizika → průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události.

4.1.4) SWOT analýza v oblasti sociálních služeb

Tabulka 76: SWOT

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> • Fungující spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb. • Fungující komunitní plánování, resp. pracovní skupiny komunitního plánování sociálních služeb; záměry komunitního plánu 2010-2012 z naprosté většiny realizovány. • Převaha menších obcí – lépe fungující mezigenerační výpomoc, rodinná, sousedská soudržnost. • Pozorovaná potřeba a zájem některých obcí o výstavbu bytů pro seniory. • Zpracované projekty a studie na rekonstrukci / rozšíření kapacit krajských zařízení. • Zpracované studie Tréninkové bydlení a Podpora samostatného bydlení na Kostelecku na základě jednání pracovní skupiny komunitního plánování sociálních služeb. • Síť zařízení sociálních služeb Královéhradeckého kraje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Omezený zájem obcí pracovat s výstupy komunitního plánování a adekvátně je využívat; omezená spoluúčast a zapojení obcí do procesu tvorby komunitního plánu a procesu komunitního plánování. • Nerovnoměrné náklady obcí na zajištění sociálních služeb, výrazně vyšší náklady obcí-zřizovatelů sociálních služeb. • Omezený zájem obcí finančně se podílet na poskytování, zajišťování sociálních služeb – nedostatečně a vágně legislativně upravená povinnost obcí ohledně odpovědnosti postarat se o své občany; spoléhání menších obcí na pomoc od státu, kraje, ORP, větších obcí. • Administrativně i ekonomicky náročné poskytování širšího spektra služeb v rámci jednoho zařízení (omezená možnost provozovatelů poskytovat více druhů sociálních služeb). • Nedostatečně ošetřená pravidla pro vyplácení dávek (příspěvků na péči) na jedné straně zneužívání jedněmi na druhé straně nedostatečná podpora pro jiné.
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> • Jasně stanovené povinnosti, kompetence a finanční účast obcí při zajištění sociálních služeb. • Součinnost obcí při spolupráci v oblasti zajištění, zřizování, poskytování sociálních služeb. • Legislativní úprava – nová typologie služeb – nižší administrativní a ekonomická náročnost poskytovat více sociálních služeb. • Zvýšený důraz na analýzu a hodnocení demografických trendů a očekávaných potřeb v oblasti sociálních služeb. • Vhodně nastavené kalkulační vzorce, optimální a spravedlivé přerozdělování financí MPSV bytí přímo krajem, vhodně nastavený výpočet vyrovnávacích plateb, rovnoměrné přerozdělování financí dle zřizovatele. • Systémové informování veřejnosti o nabídce sociálních služeb, osvěta, aktualizace informací. • Využívání grantů a dotací u poskytovatelů sociálních služeb. • Pořádání akcí v rámci sociálního začleňování ohrožených dětí a mládeže v rámci ORP (doučovací kroužek, LVT, nízkoprahový klub pro mládež 15+). • "Bezbariérové" obce. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stárnutí populace (nárůst počtu seniorů nad 85 let v roce 2018 o cca 28 % a v roce 2023 o 37 % oproti roku 2013). • Nadměrná preference, upřednostňování určitých typů služeb (terénní x pobytové) krajem. • Neochota spolupráce mezi obcemi. • Komunitní plán (z roku 2010-2012) pro území SO ORP při aktualizaci redukován pouze na komunitní plán pro Kostelec n. Orlicí z důvodů neochoty meziobecní spolupráce. • Omezená dostupnost sociálních služeb z důvodů neochoty obcí podílet se na spolufinancování obecních zařízení. • Nedostatečné kapacity kvalifikovaného zdravotního personálu. • Nedostatečná kapacita sociálních bytů a ubytoven. • Neochota využít a realizovat zpracované studie a projekty.

SWOT analýza vychází z (díličích) provedených analýz, rozhovorů se starosty, zástupci poskytovatelů sociálních služeb, koordinátorkou komunitního plánování a poznatků dalších analytických a strategických dokumentů (pro sociální oblast) na vyšších úrovních. Silné a slabé stránky jsou vnější faktory daného území (resp. faktory, které se týkají současnosti). Příležitosti a ohrožení jsou potom vnější vlivy daného území (respektive faktory, které se týkají daného problému v budoucnosti – mohou, ale nemusí nastat).

4.1.5) Souhrn informací z analýz (analytické části) v oblasti sociálních služeb

Komunitní plánování

V území SO ORP je kladně hodnocená fungující spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb a fungující komunitní plánování, resp. pracovní skupiny komunitního plánování sociálních služeb; záměry z komunitního plánu 2010-2012 byly z naprosté většiny realizovány. Avšak je pozorován omezený zájem obcí pracovat s výstupy komunitního plánování a adekvátně je využívat, v důsledku neochoty spolupráce mezi obcemi hrozí, že komunitní plán (z roku 2010-2012) pro území SO ORP bude při aktualizaci redukován pouze na komunitní plán pro město Kostelec n. O. V současné době není zpracován aktuální komunitní plán sociálních služeb.

Popis zařízení a sítě sociálních služeb ve správním obvodu ORP Kostelec n. O.

Ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí je (podle dat z Registru poskytovatelů sociálních služeb) pět registrovaných zařízení sociálních služeb.

1) Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí – právní forma: příspěvková organizace (kraje), poskytovaná sociální služba: domov se zvláštním režimem. DD Albrechtice n. O. poskytuje odbornou péči klientům s Alzheimerovou demencí, po rozšíření v roce 2010 o 24 lůžek je současná kapacita 81 lůžek, služby jsou poskytovány převážně lidem, kteří žijí nebo mají rodinu na území východních Čech; standardní počet žadatelů o umístění se pohybuje okolo 130 žadatelů, ročně je uspokojeno cca 20-30 žadatelů, čekací doba je vzhledem ke specializaci zařízení i několik let.

2) Domov důchodců Borohrádek – právní forma: příspěvková organizace (kraje), poskytovaná sociální služba: domov pro seniory. DD Borohrádek poskytuje domov klientům (zejména z Královéhradeckého kraje a spádových obcí z Pardubického kraje), kteří vzhledem ke svému stáří a zdravotnímu stavu nemohou žít ve svém přirozeném prostředí (senioři, zejména nad 65 let); v roce 2011 byla v důsledku zvýšení komfortu ubytování snížena kapacita o 5 lůžek na současných 121. V roce 2012 čekalo na přijetí (dle evidence žadatelů) 116 seniorů, někteří však projeví vůli zatím nenastupovat (cca 52), proto bylo aktuálních žadatelů cca 64 z toho cca 38 akutních; čekací doba se pohybuje v horizontu několika měsíců, tento údaj je ovšem pouze orientační a v různých letech se může čekací doba výrazně lišit.

3) Geriatrické centrum Týniště nad Orlicí – právní forma: příspěvková organizace (města), poskytované sociální služby: domov pro seniory, pečovatelská služba, denní stacionář (do 31. 1. 2014). Geriatrické centrum poskytuje:

a) domov pro seniory, kteří nemají dostatek fyzických a psychických sil, potřebují trvalou podporu druhé osoby a mají takové zdravotní postižení, které jim brání i přes veškerou pomoc rodiny a terénních služeb bezpečně žít v domácím prostředí, kapacita domova je 42 osob, do domova jsou přednostně přijímány osoby z Týniště nad Orlicí a spádových sídel (Křivice, Rašovice, Petrovice, Štěpánovsko).

Do roku 2012 zde bylo přijato 12 klientů z jiných obcí, 1 klient z jiného kraje. V roce 2012 bylo evidováno 113 žádostí o umístění, noví klienti jsou přijímáni na základě akutních potřeb.

b) denní stacionář (do 31. 1. 2014) – je určen seniorům nad 60 let výše, kteří z různých důvodů nemohou zůstat během dne ve své domácnosti, a po návratu domů mají zajištěnou péči svých blízkých; provozní doba byla v pracovní dny od 8 do 16 hodin a kapacita 8 klientů denně. Vzhledem k nízkému zájmu o službu, vysoké administrativní zátěži a ekonomické neefektivnosti byla služba zrušena.

c) pečovatelskou službu – ta zajišťuje podporu nebo pomoc seniorům a osobám zdravotně postiženým (od 27 let) při zvládnutí péče o vlastní osobu či domácnost a umožňuje jim co nejdéle zůstat doma a zachovat si vlastní způsob života. Služba je poskytována v Týništi nad Orlicí a okolních obcích, které mají uzavřenu smlouvu o zajišťování a poskytování pečovatelské služby. Služba je poskytována denně od 7 do 20 hodin; kapacita terénních služeb je 110 klientů a ambulantních 10 klientů. Dům s pečovatelskou službou je určen seniorům starším 65 let v sociálně složitě situaci, kteří obývají zdravotně závadné či nevhodné byty, nebo mají zdravotní obtíže, které omezují do určité míry úplnou soběstačnost klienta, ale umožňují mu vést poměrně samostatný život a využívají pečovatelskou službu. Byty v domě s pečovatelskou službou jsou byty zvláštního určení města Týniště nad Orlicí, je k dispozici celkem 20 bytů.

4) Pečovatelská služba Kostelec nad Orlicí – právní forma: obec, poskytované sociální služby: pečovatelská služba, centrum denních služeb. Zařízení poskytuje:

a) centrum denních služeb – Domovinka – poskytuje služby s cílem zajištění pomoci s osobní hygienou, zajištěním stravy, poskytuje též výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, sociálně terapeutické činnosti apod. Služba je poskytována seniorům a osobám (nad 19 let) se sníženou soběstačností; provozní doba je v pracovní dny od 6 do 14:30, kapacita 9 klientů denně.

b) pečovatelskou službu – která poskytuje podporu nebo pomoc lidem, kteří se pro svůj věk, ztrátu soběstačnosti nebo zdravotní postižení ocitli v obtížné situaci, kdy nejsou schopni si sami zajistit péči o svoji osobu a domácnost. Potřebují podporu a pomoc druhé osoby a tuto službu jim není schopna zajistit rodina ani osoba blízká. Služba je poskytována v Kostelci n. O. a okolních obcích, kapacita terénních služeb je 120 klientů a ambulantních 13 klientů. Domovy s pečovatelskou službou – jsou domy zvláštního určení, uzpůsobené k bydlení imobilních a částečně imobilních osob, k dispozici je 36 jednopokojových a 18 dvoupokojových bytů, byty jsou přidělovány zejména občanům z Kostelce n. O. a okolních obcí, pokud tyto mají uzavřenu smlouvu.

5) Občanské sdružení Romodrom – právní forma: zájmové sdružení, poskytovaná sociální služba: terénní programy. Romodrom pro regiony poskytuje terénní sociální práce v sociálně vyloučených lokalitách, především členům romské národnosti menšiny; kapacita pobočky v Kostelci n. O. je: terénní počet klientů 30; terénní počet intervencí (30. min. jednání) 60; terénní počet kontaktů (10 min. jednání) 70.

Zatímco v samotném správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí sídlí pouze 5 (registrovaných) zařízení sociálních služeb, síť poskytovatelů sociálních služeb působících v SO ORP je daleko větší.

Bylo zjištěno dalších 20 zařízení, poskytujících v území sociální služby. Za zařízení sociálních služeb, která v území skutečně působí, jsou považována ta zařízení, která jsou uvažována při komunitním plánování sociálních služeb v SO ORP Kostelec n. O. (doplněné o informace od starostů obcí) a jedná se o zařízení, na která, alespoň některá z obcí správního obvodu ORP Kostelec n. O. v letech 2009-2013 poskytla finanční příspěvek – a tedy vyjmenovaná zařízení měla, alespoň některou z obcí SO ORP Kostelec n. O. ve své oblasti zájmu.

Hodnotit vybavenost správních obvodů ORP pouze na základě sídla zařízení by nepodávalo skutečný obrázek vybavenosti sociálními službami, a byly by zjištěny významné rozdíly v jednotlivých SO ORP; správní obvody okolo bývalých okresních měst jsou zpravidla vybaveny lépe z důvodu dlouholetého uplatňování principu centrality a hierarchizace sídel a okresu jako územně-správní jednotky; samospráva na okresní úrovni byla po roce 1993 postupně omezena a v roce 2003 byly okresní úřady zrušeny a vznikly obce s rozšířenou působností (tzv. malé okresy).

Financování sociálních služeb

Podstatnou a největší část finančních prostředků na zařízení sociálních služeb v SO ORP Kostelec n. O. tvoří úhrady uživatelů (cca 55 %), dále příspěvek zřizovatele (cca 17 %) a dotace od MPSV (cca 14 %), tyto zdroje celkem tvoří 86 % finančních prostředků. Minimální část tvoří sponzorské dary (0,02 %) a dotace od obcí (bez obcí zřizovatelů) 0,15 %.

Je (vcelku logickou) skutečností, že náklady na pobytové služby jsou výrazně vyšší než náklady na ambulantní služby a ty jsou zase vyšší než náklady na terénní služby. Samotná cenová náročnost služeb by však neměla být důvodem preference a upřednostňování některých služeb před jinými; v závislosti na zdravotním stavu a životní situaci je pro člověka potřebný a optimální jiný typ služeb.

Při analýze finančních příspěvků obcí na sociální služby bylo zjištěno, že

a) jednotlivé obce vynakládají výrazně rozdílnou částku (v přepočtu na obyvatele) a tato rozdílnost není způsobena velikostní kategorií obce;

b) výrazně vyšší náklady jsou u obcí, které zřizují sociální služby (Kostelec n. O. a Týniště n. O.), přičemž tyto služby zajišťují i pro okolní obce, které na ně však převážně přispívají jen ve chvíli kdy je aktuálně potřebují a využívají (a to často s nevolí, kdy jsou ochotny přispívat jen na nenáročné a doplňkové služby – rozvoz obědů);

c) mnohé obce v jednotlivých letech vynakládají výrazně rozdílnou výši finančních příspěvků na sociální služby, což potvrzuje výše uváděné – tedy, že většina obcí přispívá na sociální služby jen ve chvíli, kdy je využívá, a víceméně se nestará o zajištění fungující sítě sociálních služeb a jejich provoz.

Hypoteticky, kdyby všechny obce přispívaly na sociální služby stejnou částku, tato by byla na 1 obyvatele cca 89 Kč; jde pouze o hypotetickou situaci, která je nyní také nereálná (rozdílná výše rozpočtu v přepočtu na obyvatele), přesto však dobře demonstruje současnou diferenciaci ve spoluúčasti obcí na zajištění fungující sítě sociálních služeb a dokládá nejasně stanovené povinnosti, kompetence a finanční účast obcí při zajištění sociálních služeb.

Demografický vývoj

Je obecně známé, že populace stárne a narůstá počet seniorů. Též se zvyšuje průměrný věk populace, věk odchodu do důchodu, zlepšuje se vitalita a aktivita seniorů apod.

Ovšem na základě demografických prognóz je patrné, že se též bude zvyšovat stáří seniorů – v nejbližších letech dojde k výraznému nárůstu nejstarších seniorů.

Zatímco seniorů ve věkové kategorii 60-69 let bude v roce 2018 přibližně stejné množství jako v roce 2013 a v roce 2023 jich bude o 10 % méně. Již seniorů v kategorii 65-74 let bude více téměř o 30 %. Alarmující je nárůst nejstarších seniorů (85 a více let), v roce 2018 jich bude více cca o 28 % oproti roku 2013 a v roce 2023 cca o 38 % více než v roce 2013.

Stáří seniorů je důležité z hlediska plánování sociálních služeb, v každé další (starší) věkové kategorii (přes narůstající vitalitu) bude větší zastoupení osob, které budou mít vyšší nároky na sociální služby, budou potřebovat větší péči a bude se snižovat jejich samostatnost a soběstačnost; v určité fázi života si již senior nevystačí s pečovatelskou službou a v určité fázi života je již i přes veškerou snahu nad rámec možností rodiny (i terénních služeb) zajistit v domácím prostředí odpovídající péči.

Souhrn nejdůležitějších výsledků, výstupů a závěrů analytické části pro oblast sociálních služeb je dále z velké míry obsažen v kapitole 4.1.3 (Analýza dotčených skupin, Registr rizik) a kapitole 4.1.4 (SWOT analýza).

Interpretace poznatků a závěrů vztahující se k návrhové části je obsahem kapitol následujících (zejména 4.2.2 a také 4.2.3).

4.2) Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1) Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření v tzv. fokusní skupině. Členové fokusní skupiny pro oblast sociálních služeb:

Ing. Luboš Lerch – místostarosta Města Kostelec n. O.
p. Běla Kovaříčková – Odbor sociálních věcí MěÚ Kostelec n. O.
Mgr. Ing. Karel Vacek, MBA – DD Albrechtice n. O. – omluven
Bc. Lýdie Plančíková – Geriatrické centrum Týniště n. O.
Mgr. Jana Ribárová – vedoucí PS Kostelec n. O.
p. Jiří Plocek – starosta Obce Chleny
Mgr. Jarmila Novohradská – starostka Městysu Častolovice – omluvena
Mgr. Marie Hubálková – ředitelka oblastní charity Pardubice
p. Jaromír Kratěna – starosta Obce Albrechtice n. O. a motivující starosta MOS

Odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území SO ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

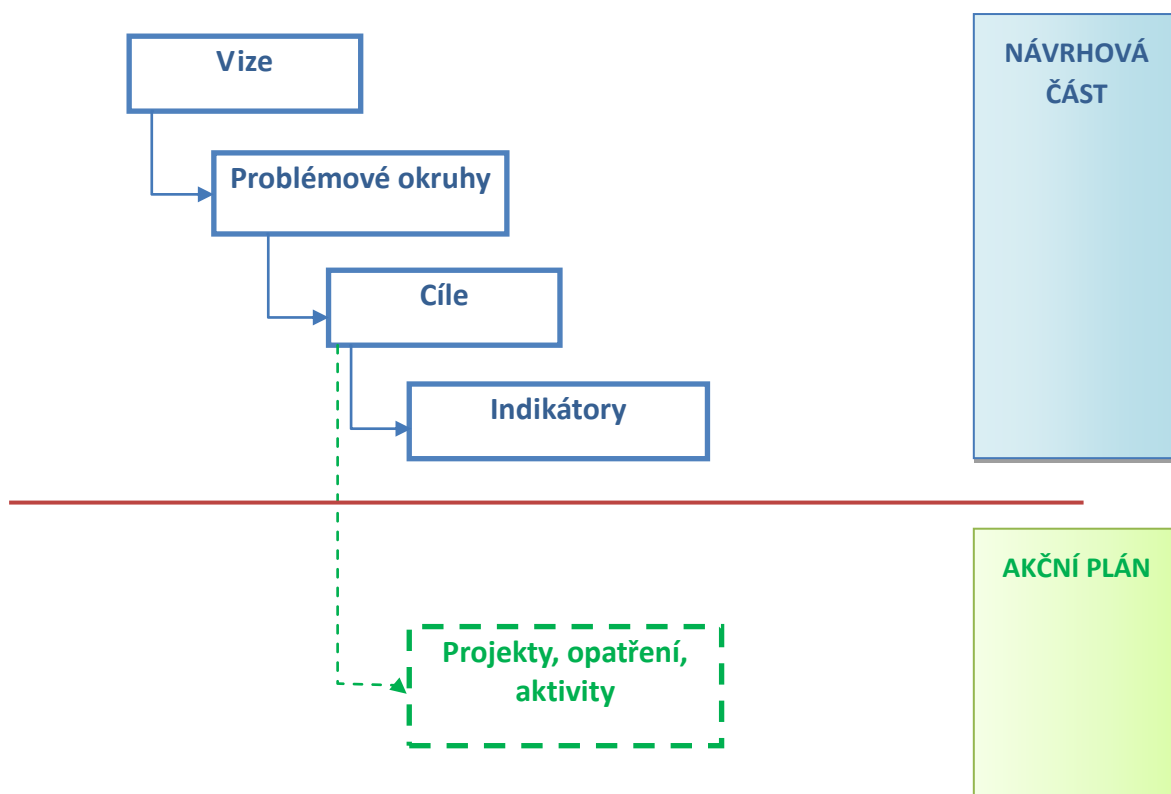
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

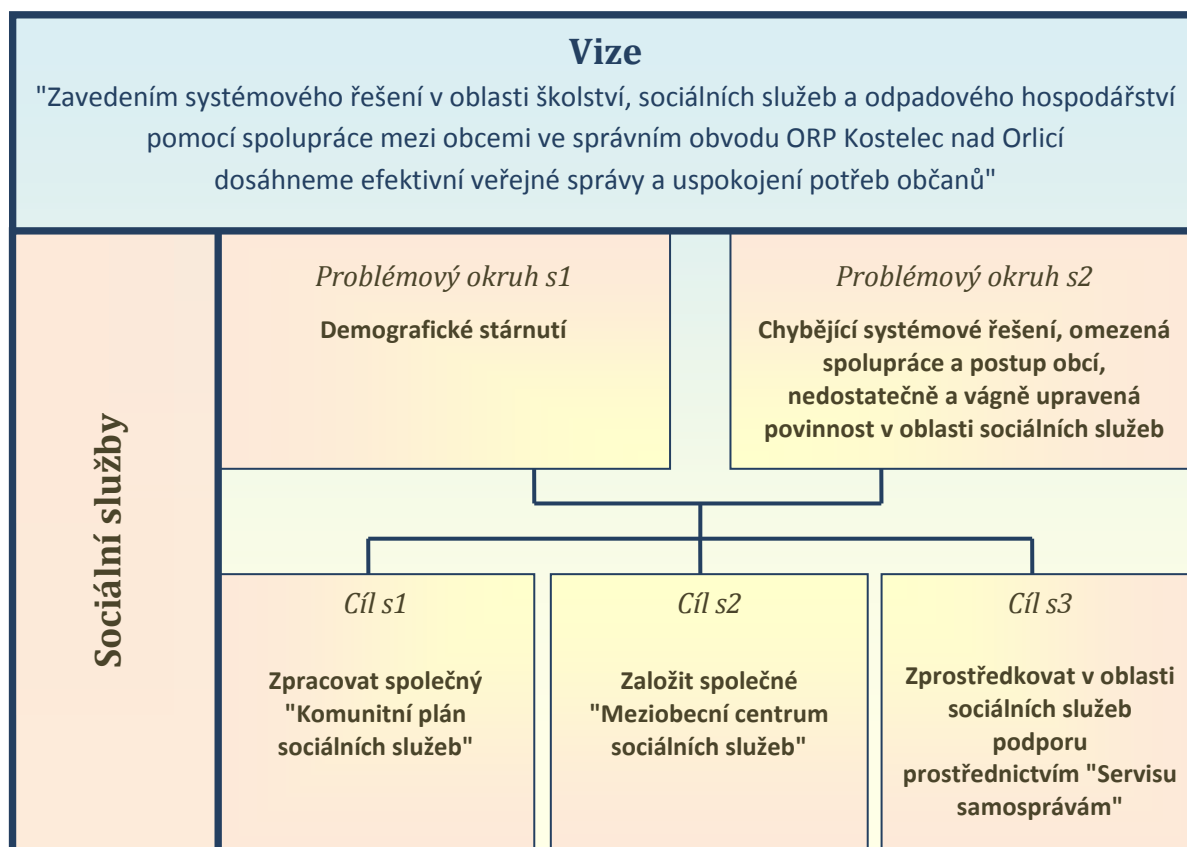
Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže zobrazeném schématu.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2) Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan: "DSO Orlice a Poorlicko – to pravé místo pro život"

Vize:

"Zavedením systémového řešení v oblasti školství, sociálních služeb a odpadového hospodářství pomocí spolupráce mezi obcemi ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí, dosáhneme efektivní veřejné správy a uspokojení potřeb občanů"

Problémové okruhy pro oblast sociálních služeb SO ORP Kostelec nad Orlicí

Problémové okruhy v oblasti sociálních služeb jsou vymezeny na základě provedených analýz a při respektování poznatků dalších analytických a strategických dokumentů týkajících se oblasti sociálních služeb. Problémové okruhy byly ověřeny a diskutovány tzv. fokusní skupinou a na základě této diskuse následně upraveny a doplněny. Přičemž jsou definovány dva problémové okruhy, které spolu vzájemně souvisí, jsou spolu provázány a řešení dílčího problému v jedné oblasti může mít často vliv i v další oblasti.

Přestože oba okruhy problémů, respektive dílčí problémy v nich zařazené jsou do jisté míry celospolečenský problém (který se netýká pouze SO ORP Kostelec nad Orlicí) domníváme se, že jejich řešení je na regionální úrovni stejně důležité jako jejich řešení na vyšších úrovních (kraj, stát) a eliminace zmíněných problémů je zcela zásadní pro budoucí zajištění fungujícího systému sociálních služeb.

Problémový okruh I:

Demografické stárnutí

Jako demografická revoluce je označován historický a přirozený proces převratné změny demografických vlastností společnosti. Česká republika (podobně jako celá Evropa a vyspělé země obecně) se nachází ve čtvrté fázi demografické revoluce – označované jako druhý demografický přechod, nebo též krize rodiny. Tato fáze je charakteristická mimo jiné nízkou mírou porodnosti a zvyšující se nadějí dožití (střední délkou života). Lidé se dožívají déle, umírají ve vyšším věku a stále častěji (až) v důsledku civilizačních a degenerativních poruch. Charakteristické je značné demografické stárnutí populace, které s sebou přináší problémy při zajištění odpovídající sociální a zdravotní péče. Toto demografické stádium v podstatě odpovídá definici demografické krize a její překonání je jednou z velkých výzev ("vyspělé") společnosti. Následující dílčí problémy, zařazené pod tento okruh se stále více týkají (a s vysokou mírou pravděpodobnosti budou týkat v dalších desetiletí) SO ORP Kostelec nad Orlicí:

- zvyšující se počet seniorů, poptávajících sociální služby (uživatelů a potenciálních uživatelů)
- zvyšující se počet nejstarších seniorů – vyšší nároky a potřeby uživatelů sociálních (i zdravotních) služeb
- změna spektra a rozsahu potřebných sociálních služeb
- zvyšující se náklady na zajištění sociální a zdravotní péče
- vyšší požadavky na zajištění základní občanské vybavenosti (dostupnost služeb, dopravní napojení)
- snižující se podíl osob v produktivním věku a jejich vyšší ekonomické zatížení
- původní (poválečné) modely evropského sociálního a zdravotního systému přestávají fungovat

Mnohým z výše uvedených skutečností nelze na regionální úrovni dostatečně dobře zabránit, ovšem při vhodném a systematickém řešení nemusí tyto skutečnosti představovat problém. Budoucí vývoj věkové struktury bude dynamický a to ve směru výrazného stárnutí populace a také charakteristický nárůstem počtu nejstarších seniorů. Bude tedy potřebné dostatečně využívat nástrojů komunitního plánování pro další optimální rozvoj sociálních služeb. Dále bude potřebné – pro zajištění funkčního systému sociálních služeb – spravedlivé zapojení a spoluúčast všech dotčených aktérů. Ve společnosti bude docházet ke snižování podílu produktivní populace a proto původní (poválečné) evropské sociální modely nebudou moci zajistit funkční systém sociální a zdravotní péče.

Vzhledem k rostoucím nákladům a snižujícímu se podílu osob v produktivním věku bude nutné hledat řešení efektivnější než je to současné, řešení ekonomicky přijatelné, levné a zároveň poskytující vysokou kvalitu služeb. Obecně lze říci, že s demografickým stárnutím společnosti (což je dlouhodobý proces) se můžeme úspěšně vyrovnat pouze v případě, kdy odstraníme další jmenovaný okruh problémů.

Problémový okruh II:

Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce a postup obcí, nedostatečně a vágně upravená povinnost v oblasti sociálních služeb

Nedostatečné systémové řešení (spočívající mimo jiné v nedostatečně a vágně legislativně upravené povinnosti a kompetencích obcí) je vesměs problém celého systému sociálních služeb. Zákon č. 128/2000 Sb. stanoví povinnosti obcí velice vágně "...obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů...", konkrétněji jsou uvedeny v zákoně č. 108/2006 Sb., ale v tomto případě jsou stanoveny spíše jako fakultativní (může, spolupracuje...) a reálně nejsou příliš vymahatelné. Podobně nejasná, co se týče zajištění a financování sociálních služeb, je též vzájemná pozice obce a kraje.

Dá se říci, že z výše uvedených skutečností vycházejí všechny dílčí problémy SO ORP, zařazené pod tento okruh problémů, těmi jsou:

- omezený zájem (potřeba) obcí zapojit se do procesu komunitního plánování, (společně) pracovat s výstupy komunitního plánování a adekvátně je využívat
- jednotlivé obce vynakládají výrazně rozdílnou částku na zajištění sociálních a souvisejících služeb
- výrazně vyšší náklady jsou u obcí, které zřizují sociální služby
- v jednotlivých letech vynakládají mnohé obce na sociální služby výrazně rozdílné částky
- omezená možnost poskytovatelů zabezpečit více druhů sociálních služeb (administrativně i ekonomicky náročné zajištění širšího spektra služeb v malém území)
- poskytování sociálních služeb je na hraně ekonomických i personálních možností

Uvedené problémy, byť jsou do velké míry způsobeny celostátním systémem a politikou v oblasti sociálních služeb, dají se výrazně eliminovat na regionální úrovni. Analýzy ukázaly, že jednotlivé obce si vesměs řeší zajištění sociálních služeb různě, individuálně a problematiku neřeší nijak jednotně a systematicky, z toho důvodu jednotlivé obce vynakládají (v přepočtu na obyvatele) výrazně rozdílnou částku na zajištění sociálních služeb, tato částka nijak nesouvisí s velikostí obce; řada obcí platí v jednotlivých letech výrazně rozdílné částky (s pravděpodobností růstu těchto výdajů s rostoucím počtem nejstarších osob). Výrazně vyšší částky platí obce, které jsou zřizovateli sociálních služeb; většina obcí se ve své podstatě nestará o zajištění fungující sítě sociálních služeb – tuto pouze dle potřeby využívají a platí za konkrétní službu. Z uvedených důvodů je potom poskytování sociálních služeb na hraně ekonomických i personálních možností současných poskytovatelů. Odborný personál je díky omezené spolupráci a postupu obcí nucen zajišťovat i služby, které mohou zastávat méně kvalifikovaní a pro systém lacinější pracovníci; naopak zajištění některých služeb, v území, není ekonomicky prakticky možné, protože tyto služby vyžadují vyšší spádovou oblast (zapojení více obcí).

Na základě výše uvedeného je též pravděpodobné, že obyvatelé různých obcí mají různé "možnosti" volby, co se týče spektra i kvality sociálních služeb, s předpokladem dalšího zvyšování disparit v případě neřešení problémů.

Přitom lze také konstatovat, že pokud nebudeme jmenované problémy řešit, nejenže se budou umocňovat problémy související s demografickým stárnutím, ale též ve vzájemném spolupůsobení mohou vést přes snižující se kvalitu, nedostatečné spektrum a kapacitu sociálních služeb až k rozvratu sociálního a zdravotního systému.

Souhrn

Uvedené problémy a okruhy problémů lze na regionální úrovni řešit společným postupem obcí, z toho vycházejí též naše návrhy opatření, založené na vyšší koordinaci a organizaci systému sociálních služeb v území SO ORP na spravedlivé a zároveň přijatelné spoluúčasti obcí, která v regionu zajistí fungující síť kvalitních sociálních služeb.

Problémový okruh:

Demografické stárnutí

- zvyšující se počet seniorů – poptávajících po sociálních službách (uživatelů a potenciálních uživatelů)
- zvyšující se počet nejstarších seniorů – vyšší nároky a potřeby uživatelů sociálních (i zdravotních) služeb
- změna spektra potřebných služeb
- zvyšující se náklady na zajištění sociální a zdravotní péče
- vyšší požadavky na zajištění základní občanské vybavenosti (dostupnost služeb, dopravní napojení)
- snižující se podíl osob v produktivním věku a jejich vyšší ekonomické zatížení
- původní (poválečné) modely evropského sociálního a zdravotního systému přestávají fungovat

Problémový okruh:

Chybějící systémové řešení, omezená meziobecní spolupráce a postup obcí, nedostatečně a vágně upravená povinnost v oblasti sociálních služeb

- omezený zájem (potřeba) obcí zapojit se do procesu komunitního plánování, (společně) pracovat s výstupy komunitního plánování a adekvátně je využívat
- jednotlivé obce vynakládají výrazně rozdílnou částku na zajištění sociálních a souvisejících služeb
- výrazně vyšší náklady jsou u obcí, které zřizují sociální služby
- v jednotlivých letech jsou výrazně rozdílné částky u mnoha obcí
- omezená možnost poskytovatelů zabezpečit více druhů sociálních služeb (administrativně i ekonomicky náročné zajištění širšího spektra služeb v malém území)
- poskytování sociálních služeb na hraně ekonomických i personálních možností

Snižující se kvalita sociálních služeb, nedostatečné spektrum a kapacita sociálních služeb

>>> kolaps sociálního a zdravotního systému

4.2.3) Popis cílů v oblasti sociálních služeb

<p>Problémový okruh s1 (současně s2)</p>	<p>1) Demografické stárnutí</p> <p>2) Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce a postup obcí, nedostatečně a vágně upravená povinnost v oblasti sociálních služeb</p>
<p>Cíl s1</p>	<p style="text-align: center;">Zpracovat společný "komunitní plán sociálních služeb" SO ORP Kostelec nad Orlicí</p>
<p>Popis cíle</p>	<p>V území SO ORP Kostelec nad Orlicí je kladně hodnocena fungující spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb, pravidelně se schází odborné pracovní skupiny a diskutují problematiku v sociální oblasti. Výsledkem je skutečnost, že záměry z komunitního plánu 2010-2012 byly v naprosté většině realizovány.</p> <p>V roce 2013 pracovní skupiny definovaly priority komunitního plánování pro další období. Ovšem z důvodů omezené spolupráce obcí zadavatel rozhodl komunitní plán (z roku 2010-2012) pro území SO ORP při aktualizaci redukovat pouze na komunitní plán pro Město Kostelec n. Orlicí.</p> <p>Zástupci většiny obcí se doposud dostatečně nepodíleli na procesu komunitního plánování, tudíž komunitní plán nemohl dostatečně reflektovat jejich názory, připomínky a reagovat na problémy, které v sociální oblasti řeší a pociťují obce. Zřejmě i z těchto důvodů se často názory jednotlivých skupin aktérů na problematiku (a možnosti řešení) v sociální oblasti výrazně odlišují.</p> <p>Obce doposud projevovaly omezený zájem (i potřebu) zapojit se do procesu komunitního plánování, (společně) pracovat s výstupy komunitního plánování a adekvátně je využívat. Ovšem demografické stárnutí populace a zvyšující se počet seniorů (a nejstarších seniorů) sebou přináší také nové problémy při zajištění odpovídající sociální a zdravotní péči. Význam a úloha komunitního plánování tak nutně nabývá na významu.</p> <p>Cílem je zpracovat společný komunitní plán sociálních služeb pro celé území SO ORP Kostelec nad Orlicí; zapojit do procesu komunitního plánování, vedle dalších aktérů, všechny obce správního obvodu. Tak reagovat na definované problémové okruhy => lépe se na území SO ORP vyrovnávat s demografickým stárnutím a zavádět účinná a systémová řešení, postupně odstraňovat či výrazně eliminovat dílčí problémy uvedené v oblasti sociálních služeb.</p>

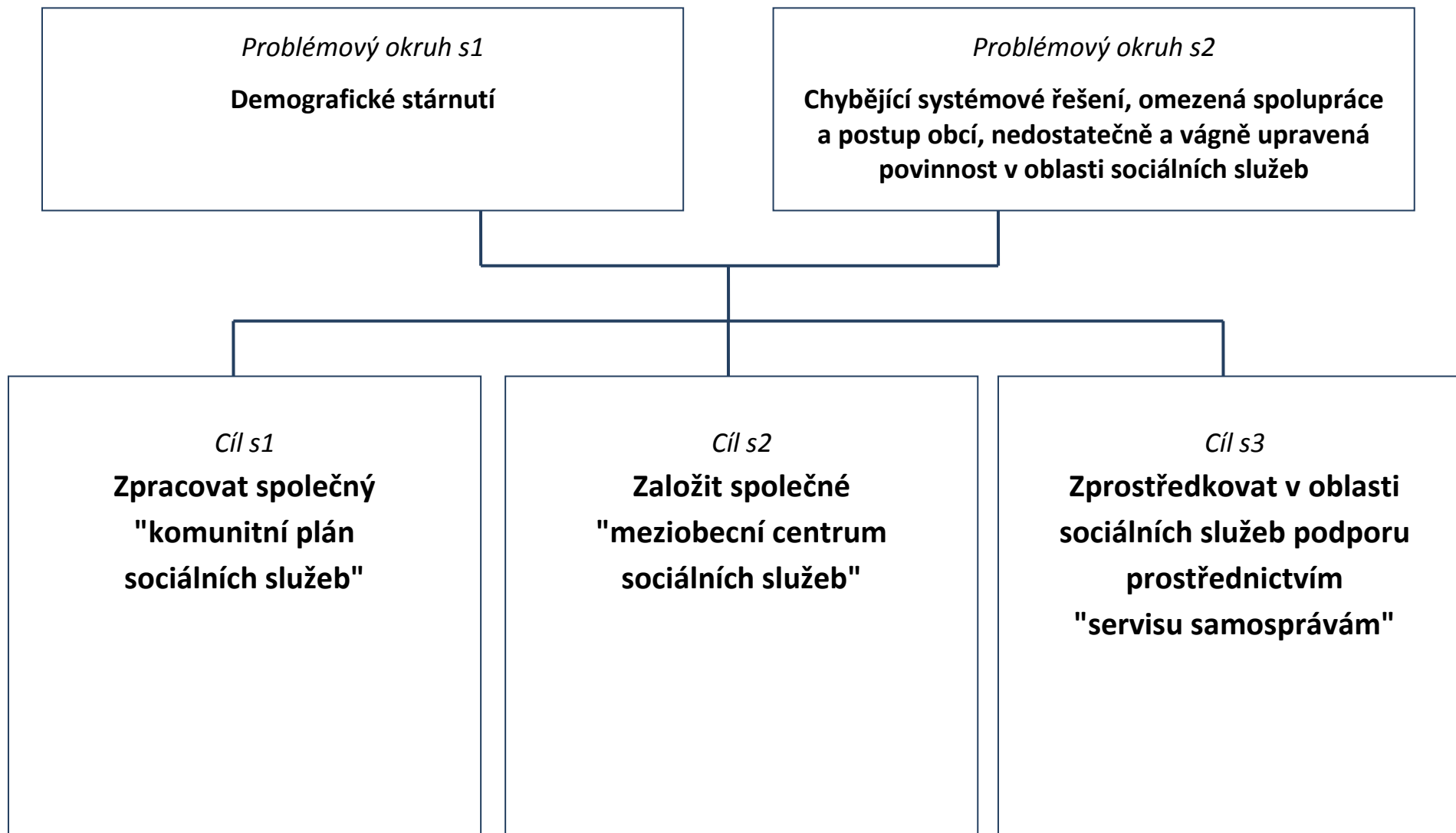
<p>Hlavní opatření</p>	<p>Přípravné období</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osvěta zástupců obcí, seznámení s problematikou a potřebností Komunitního plánu (plánování) a jeho zpracováním • Dohoda starostů (nositele MOS) na vypracování Komunitního plánu • Příprava prostředí • Ustavení trvale udržitelné řídicí struktury <p>Zpracování plánu</p> <ul style="list-style-type: none"> • informační systém komunitních a sociálních služeb v rámci SO ORP Kostelec nad Orlicí • Analýza a mapování potřeb uživatelů • Zpracování Návrhu plánu • Proces konzultací plánu • Zpracování Konečné verze plánu <p>Realizační období plánu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementace plánu do praxe • Evaluace plánu • Smluvní a jiné vztahy v procesu komunitního plánování <p>Metodiky pro zpracování jednotlivých kroků i podrobné popisy jednotlivých kroků jsou dostupné na stránkách http://www.komunitniplanovani.com/.</p>
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Platný KP SS pro celé území SO ORP Kostelec nad Orlicí (ano/ne; splněno/nesplněno) ✓ Počet zapojených obcí do aktualizace KP SS
<p>Správce cíle</p>	<p>Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.</p>

<p>Problémový okruh s1 (současně s2)</p>	<p>1) Demografické stárnutí</p> <p>2) Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce a postup obcí, nedostatečně a vágně upravená povinnost v oblasti sociálních služeb</p>
<p>Cíl s2</p>	<p>Založit společné "meziobecní centrum sociálních služeb"</p>
<p>Popis cíle</p>	<p>Obce ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí si vesměs řeší zajištění sociálních služeb různě, individuálně a problematiku neřeší jednotně a systematicky, což generuje řadu problémů a odráží se v ekonomické efektivnosti a nákladovosti systému, kvalitě a spektru poskytovaných služeb, dlouhodobé (ne)udržitelnosti systému sociálních služeb (viz problémové okruhy).</p> <p>Zástupci obcí se shodli, že je potřebné hledat společná systémová řešení (v současné době zejména v souvislosti s demografickým stárnutím populace, nárůstem počtu seniorů a nejstarších seniorů). Příklady dobré praxe ukazují, že jedním takovým řešením je zřízení "Meziobecního centra sociálních služeb".</p> <p>Cílem je založit společnou organizaci obcí, prostřednictvím které budou obce svým občanům zajišťovat sociální služby, tak dosáhnout vyšší efektivnost systému sociálních služeb, zajistit požadované spektrum a kvalitu sociálních služeb při přijatelných vynaložených nákladech.</p>

<p>Hlavní opatření</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dohoda starostů (nositele MOS) na vypracování podkladových, analytických materiálů • Vypracování (předběžné) studie proveditelnosti, analýzy nákladů a přínosů, právní analýzy (rozbor stávajících smluv, možnosti zapojení/transformace stávajících obecních organizací...) atd. • Rozhodnutí o konkrétní podobě realizovaného záměru (výběr varianty, zapojené obce, zapojené organizace, financování...) • Založení "Meziobecního centra sociálních služeb"
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<p>✓ Meziobecní centrum sociálních služeb v území SO ORP Kostelec n. O. (ano/ne; splněno/nesplněno)</p>
<p>Správce cíle</p>	<p>Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.</p>

<p>Problémový okruh s1 (současně s2)</p>	<p>1) Demografické stárnutí</p> <p>2) Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce a postup obcí, nedostatečně a vágně upravená povinnost v oblasti sociálních služeb</p>
<p>Cíl s3</p>	<p>Zprostředkovat v oblasti sociálních služeb podporu prostřednictvím "servisu samosprávám"</p>
<p>Popis cíle</p>	<p>Základním předpokladem jak překonat problémové okruhy i dílčí problémy definované (nejen) v oblasti sociálních služeb je užší spolupráce obcí. Ta umožní také vyšší koordinaci a organizaci systému sociálních služeb v území.</p> <p>V rámci meziobecní spolupráce se předpokládá využít služeb "servisu samosprávám" (viz. volitelné téma) a s jeho pomocí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naplnit cíl s1 (zpracovat společný "komunitní plán") • naplnit cíl s2 (založit "meziobecní centrum sociálních služeb") • plnit další cíle a potřeby obcí v oblasti sociálních služeb, na základě pověření obcí a ustanovení v novém, společném komunitním plánu (cíl s1) <p>Těmito kroky pomoci utvářet vyšší koordinaci a organizaci systému sociálních služeb pro zajištění vyšší efektivity a udržitelnosti systému.</p> <p>Cílem je zprostředkovat obcím SO ORP Kostelec nad Orlicí (systematickou) podporu v oblasti sociálních služeb prostřednictvím "servisu samosprávám" => tak dosáhnout splnění cíle s1 (zpracování společného "komunitního plánu"), cíle s2 (založení společného "meziobecního centra sociálních služeb") a plnit další stanovené cíle a potřeby obcí v oblasti sociálních služeb, na základě pověření obcí a definovaných v novém, společném komunitním plánu.</p> <p>Eventuálně může "servis samosprávám" zajišťovat kontinuální a systematickou osvětu obyvatel; provádět průzkum potřeb v území; vést katalog (databázi) služeb a zajišťovat jeho aktuálnost; vytvářet podmínky pro sdílení praxe při tvorbě obecně závazných vyhlášek; zajišťovat společný postup při prosazování legislativních změn atp.</p>

<p>Hlavní opatření</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizace cíle Ss2 (založení "servisu samosprávám") • Vymezení úlohy "servisu samosprávám" při realizaci cíle s1 (zpracování společného "komunitního plánu sociálních služeb") • Vymezení úlohy "servisu samosprávám" při realizaci cíle s2 (zřízení společného "meziobecního centra sociálních služeb") • Zpracování studie příležitostí (identifikace dalších konkrétních cílů) • Na základě pověření (dohody a potřeb obcí a vypracovaného společného "komunitního plánu") plnit další stanovené cíle a úlohy v oblasti sociálních služeb
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vymezení podpory "servisu samosprávám" v oblasti sociálních služeb (ano/ne; splněno/nesplněno) ✓ "servis samosprávám" poskytuje podporu v oblasti sociálních služeb (ano/ne; splněno/nesplněno)
<p>Správce cíle</p>	<p>Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.</p>

4.2.4) Indikátory

Indikátory (zde uvedené) je vhodné dále na základě konkrétního naplňování a realizace strategie přehodnocovat, upravovat a doplňovat, podle Systému změn strategie (kapitola 4.3.2).

Cíl	Zpracovat společný "komunitní plán sociálních služeb" SO ORP Kostelec nad Orlicí		
Číslo indikátoru	i-s1		
Název indikátoru	Platný KP SS pro celé území SO ORP Kostelec nad Orlicí		
Měrná jednotka	splněno/nesplněno (ano/ne)		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	ne	ano	ano
Skutečnost	ne
Popis měřítka:	Indikátor má hodnotu indikující dosažení cíle (splněno/nesplněno), respektive části cíle (nezohledňuje počet aktivně zapojených obcí). Indikátor poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle, je snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Je vhodné, aby v území fungoval proces komunitního plánování a obce měly společně zpracovaný KP SS, který bude pravidelně revidovaný a aktualizovaný.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí, zdali je vyhotovený KP SS (zdali probíhají práce na jeho zpracování), popíše změny, okomentuje.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Zpracovat společný "komunitní plán sociálních služeb" SO ORP Kostelec nad Orlicí		
Číslo indikátoru	i-s2		
Název indikátoru	Počet zapojených obcí do aktualizace KP SS		
Měrná jednotka	počet obcí / procento obcí SO ORP		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	ne	více jak 50 % obcí	22 obcí (100 %)
Skutečnost	chybí platný KP
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle, je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Je vhodné, aby do zpracování KP SS byly vedle dalších aktérů aktivně zapojeny všechny obce SO ORP.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí, kolik obcí se aktivně podílí (přímo účastní) na zpracování KP SS, popíše změny, okomentuje.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Založit společné "meziobecní centrum sociálních služeb"		
Číslo indikátoru	i-s3		
Název indikátoru	Meziobecní centrum sociálních služeb v území SO ORP Kostelec n. O.		
Měrná jednotka	ano/ne (splněno/nesplněno)		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ano	ano
Skutečnost	ne
Popis měřítka:	Indikátor má hodnotu indikující dosažení cíle (obce zřizují společné Meziobecní centrum sociálních služeb: ano/ne). Indikátor poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle, je snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Založení Meziobecního centra sociálních služeb je předpokladem k dosažení vyšší efektivity systému sociálních služeb a jeho udržitelnosti, zajištění požadovaného spektra a kvality sociálních služeb v území SO ORP Kostelec n. O. při přijatelných vynaložených nákladech.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí působnost meziobecního centra sociálních služeb na území SO ORP (působí/nepůsobí), počet zapojených obcí a zařízení, popíše změny, okomentuje.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Zprostředkovat v oblasti sociálních služeb podporu prostřednictvím "servisu samosprávám"		
Číslo indikátoru	i-s4		
Název indikátoru	Vymezení podpory "servisu samosprávám" v oblasti sociálních služeb		
Měrná jednotka	splněno/nesplněno (ano/ne)		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ano	ano
Skutečnost	-
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle (jeho dílčí části) → úloha Servisu samosprávám v oblasti sociálních služeb je stanovena: ano/ne. Indikátor je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Problémový okruh	<ul style="list-style-type: none"> • Demografické stárnutí • Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce a postup obcí, nedostatečně a vágně upravená povinnost v oblasti sociálních služeb 		
Číslo indikátoru	i-s7		
Název indikátoru	Celkové náklady obcí na zajištění sociálních služeb		
Měrná jednotka	Kč/obyvatele; Kč/seniora		
Správce měřítka	realizační tým strategického dokumentu		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	Postupná stabilizace výdajů, vyrovnané relativní náklady všech obcí SO ORP.	
Skutečnost	–
Popis měřítka:	<p>Snahou je přes zvyšující se počet seniorů a nejstarších seniorů zajistit fungující systém sociálních služeb – ekonomicky přijatelný a zároveň poskytující vysokou kvalitu služeb pro občany všech obcí. Na zajištění fungující sítě sociálních služeb by se měly podílet všechny obce odpovídajícím podílem. Indikátor poskytuje informace o ekonomické efektivnosti a nákladovosti SS. Indikátor je snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování.</p>		
Metodika a výpočet:	<p>Realizační tým popíše změny, okomentuje; při hodnocení je třeba dávat do souvislostí mimo jiné s výsledky indikátorů i-s6 a I-s8.</p> <ul style="list-style-type: none"> • celkové výdaje obce na SS / počet obyvatel obce • celkové výdaje obce na SS / počet seniorů v obci • celkové výdaje všech obcí v území na SS / počet všech jejích obyvatel • celkové výdaje všech obcí v území na SS / počet všech jejích seniorů (respektive všech obcí zapojených do MOS) 		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Problémový okruh	<ul style="list-style-type: none"> • Demografické stárnutí • Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce a postup obcí, nedostatečně a vágně upravená povinnost v oblasti sociálních služeb 		
Číslo indikátoru	i-s8		
Název indikátoru	Neinvestiční náklady obcí na zajištění sociálních služeb		
Měrná jednotka	Kč/obyvatele; Kč/seniora		
Správce měřítka	realizační tým strategického dokumentu		
Roky	2013	2017	2020
Plán	Postupná stabilizace výdajů, vyrovnané relativní náklady všech obcí SO ORP.		
Skutečnost	-
Popis měřítka:	<p>Snahou je přes zvyšující se počet seniorů a nejstarších seniorů zajistit fungující systém sociálních služeb – ekonomicky přijatelný a zároveň poskytující vysokou kvalitu služeb pro občany všech obcí. Na zajištění fungující sítě sociálních služeb by se měly podílet všechny obce odpovídajícím podílem. Indikátor poskytuje informace o ekonomické efektivnosti a nákladovosti SS. Indikátor je snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování.</p>		
Metodika a výpočet:	<p>Realizační tým popíše změny, okomentuje, při hodnocení je třeba dávat do souvislostí mimo jiné s výsledky indikátorů i-s6 a I-s7.</p> <ul style="list-style-type: none"> • neinvestiční výdaje obce na SS / počet obyvatel obce • neinvestiční výdaje obce na SS / počet seniorů v obci • neinvestiční výdaje všech obcí v území na SS / počet jejích obyvatel • neinvestiční výdaje všech obcí v území na SS / počet jejích seniorů (respektive všech obcí zapojených do MOS). 		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Problémový okruh	<ul style="list-style-type: none"> • Demografické stárnutí • Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce a postup obcí, nedostatečně a vágně upravená povinnost v oblasti sociálních služeb 		
Číslo indikátoru	i-s9		
Název indikátoru	Podíl seniorů využívajících sociální služby a služby související (poskytované v rámci MOS)		
Měrná jednotka	%, počet		
Správce měřítka	realizační tým strategického dokumentu		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	rok 2017 > x	rok 2020 > rok 2017
Skutečnost	x
Popis měřítka:	<p>Spolupráce obcí by měla vést k ekonomicky efektivnějšímu systému SS, který bude poskytovat poptávané SS v odpovídající kvalitě a rozsahu. Se zvyšující se informovaností a efektivitou systému sociálních služeb, by měl také narůstat podíl seniorů využívajících určité sociální služby a služby související. Indikátor by měl poskytovat orientační informace o spokojenosti se systémem sociálních služeb. Indikátor je relativně snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování.</p>		
Metodika a výpočet:	<p>Realizační tým popíše změny, okomentuje, při hodnocení je třeba dávat do souvislostí mimo jiné s výsledky indikátoru i-s10.</p> <ul style="list-style-type: none"> • počet seniorů využívajících sociální služby / seniorů celkem * 100 (uvažovat při výpočtu s obcemi SO ORP a obcemi zapojenými v MOS) 		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS), ČSÚ, poskytovatelé SS.		

Problémový okruh	<ul style="list-style-type: none"> • Demografické stárnutí • Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce a postup obcí, nedostatečně a vágně upravená povinnost v oblasti sociálních služeb 		
Číslo indikátoru	i-s10		
Název indikátoru	Podíl seniorů využívajících konkrétní druhy sociálních služeb a služeb souvisejících (poskytovaných v rámci MOS)		
Měrná jednotka	%, počet		
Správce měřítka	realizační tým strategického dokumentu		
Roky	2013	2017	2020
Plán	rok 2017 > x	rok 2020 > rok 2017
Skutečnost	x
Popis měřítka:	<p>Spolupráce obcí by měla vést k ekonomicky efektivnějšímu systému SS, který bude poskytovat poptávané SS v odpovídající kvalitě a rozsahu. Se zvyšující se informovaností a efektivitou systému sociálních služeb, by měl také narůstat podíl seniorů využívajících určité sociální služby a služby související. Indikátor by měl poskytovat orientační informace o spokojenosti se systémem sociálních služeb. Indikátor je relativně snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování.</p>		
Metodika a výpočet:	<p>Nárůst počtu seniorů využívajících konkrétní (poskytované) druhy sociálních služeb vypovídá o poskytování žádaných služeb. Realizační tým popíše změny, okomentuje, při hodnocení je třeba dávat do souvislostí mimo jiné s výsledky indikátorů i-s9 a i-s10.</p> <ul style="list-style-type: none"> • počet seniorů využívajících konkrétní druh služeb / seniorů celkem * 100 (uvažovat při výpočtu s obcemi SO ORP a obcemi zapojenými v MOS) 		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS), ČSÚ, poskytovatelé SS.		

Problémový okruh	<ul style="list-style-type: none"> • Demografické stárnutí • Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce a postup obcí, nedostatečně a vágně upravená povinnost v oblasti sociálních služeb 		
Číslo indikátoru	i-s11		
Název indikátoru	Podíl seniorů ve věkových kategoriích využívajících systém sociálních služeb a služeb souvisejících (zajišťovaných v rámci MOS)		
Měrná jednotka	%, počet		
Správce měřítka	realizační tým strategického dokumentu		
Roky	2013	2017	2020
Plán	x	rok 2017 > x	rok 2020 > rok 2017
Skutečnost	x
Popis měřítka:	<p>Spolupráce obcí by měla vést k ekonomicky efektivnějšímu systému SS, který bude poskytovat poptávané SS v odpovídající kvalitě a rozsahu. Se zvyšující se informovaností a efektivitou systému sociálních služeb, by měl také narůstat podíl seniorů využívajících určité sociální služby a služby související. Indikátor by měl poskytovat orientační informace o spokojenosti se systémem sociálních služeb. Indikátor je relativně snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování.</p>		
Metodika a výpočet:	<p>Senioři ve všech věkových kategoriích by měli mít zajištěny odpovídající (potřebné) druhy služeb, vypovídá o vhodně nastaveném systému sociálních služeb (provozování vhodných druhů služeb). Realizační tým popíše změny, okomentuje, při hodnocení je třeba dávat do souvislostí mimo jiné s výsledky indikátoru i-s9 a i-s10.</p> <ul style="list-style-type: none"> • počet seniorů ve věkové kategorii využívajících sociální služby / seniorů v kategorii celkem * 100 (uvažovat při výpočtu s obcemi SO ORP a obcemi zapojenými v MOS) 		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS), ČSÚ, poskytovatelé SS.		

4.3) Pravidla pro řízení strategie

4.3.1) Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec
Realizační tým strategického dokumentu
Administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS
...

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
s1	Zpracovat společný "Komunitní plán sociálních služeb" SO ORP Kostelec nad Orlicí	Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.
s2	Založit společné "Meziobecní centrum sociálních služeb"	
s3	Zprostředkovat v oblasti sociálních služeb podporu prostřednictvím "Servisu samosprávám"	

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
i-s1	Platný KP SS pro celé území SO ORP Kostelec nad Orlicí	administrativní pracovník DSO nositele projektu MOS
i-s2	Počet zapojených obcí do aktualizace KP SS	
i-s3	Meziobecní centrum sociálních služeb v území SO ORP Kostelec n. O.	
i-s4	Vymezení podpory "servisu samosprávám" v oblasti sociálních služeb	
i-s5	Servis samosprávám poskytuje podporu v oblasti sociálních služeb	
i-s6	Podíl výdajů na sociální služby z celkových výdajů obcí	realizační tým strategického dokumentu
i-s7	Celkové náklady obcí na zajištění sociálních služeb	
i-s8	Neinvestiční náklady obcí na zajištění sociálních služeb	
i-s9	Podíl seniorů využívajících sociální služby a služby související (poskytované v rámci MOS)	
i-s10	Podíl seniorů využívajících konkrétní druhy sociálních služeb a služeb souvisejících (poskytovaných v rámci MOS)	
i-s11	Podíl seniorů ve věkových kategoriích využívajících systém sociálních služeb a služeb souvisejících (zajišťovaných v rámci MOS)	

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2) Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3) Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Přípravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl.

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti.

V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4) Závěr a postup zpracování

4.4.1) Shrnutí

Návrhová část je zpracována ve struktuře Vize – Problémové okruhy – Cíle – Indikátory.

Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení a s pomocí tohoto strategického dokumentu dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly naše obce spolupracovat; vize je souhrnná pro všechna řešená témata.

Problémové okruhy v oblasti sociálních služeb vycházejí z provedených analýz; na jejich základě a při respektování poznatků dalších analytických a strategických dokumentů pro oblast sociálních služeb na vyšších úrovních byly definovány dva problémové okruhy, které byly projednány v tzv. fokusní skupině, a které považujeme za zásadní:

- (1) Demografické stárnutí
- (2) Chybějící systémové řešení, omezená spolupráce a postup obcí, nedostatečně a vágně upravená povinnost v oblasti sociálních služeb

Problémové okruhy v sobě obsahují celou řadu dílčích příčin a problémů, které byly v území definovány, a které chceme řešit takovým způsobem, aby byla naplňována vize strategického dokumentu.

Na základě stanovených problémových okruhů byly definovány cíle, jako stěžejní složka návrhové části → cíle, pokud budou realizovány, povedou k řešení identifikovaných problémových okruhů.

V oblasti sociálních služeb jsou stanoveny tyto tři cíle:

- (1) Zpracovat společný "komunitní plán sociálních služeb"
- (2) Založit společné "meziobecní centrum sociálních služeb"
- (3) Zprostředkovat v oblasti sociálních služeb podporu prostřednictvím "servisu samosprávám"

Cíle by měly být naplňovány prostřednictvím akčních plánů. Akční plány by měly být zpracovávány každoročně, vycházet z hlavních opatření, uvedených u každého cíle.

Cíle mají své správce, těmi jsou:

- motivující starostové/pověření zástupci za DSO Poorlicko, DSO Orlice a DSO Brodec.

Správci cílů budou v území hlídat plnění cílů, tj. připomínat úkoly související s jejich plněním a sledovat, zda se cíle naplňují, k tomu můžou sloužit sady indikátorů.

4.4.2) Popis postupu tvorby strategie

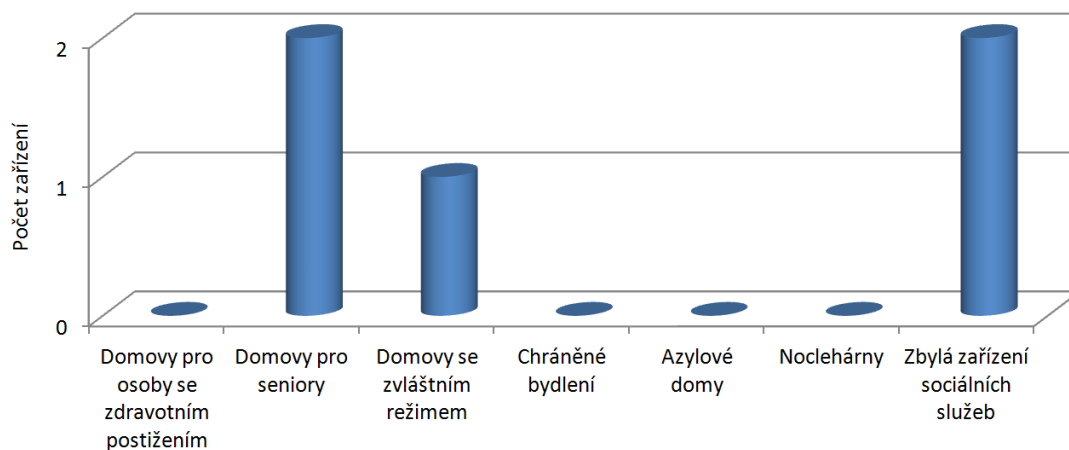
Návrhová část (ve struktuře Vize – Problémové okruhy – Cíle – Indikátory) byla vypracována na základě analytické části a všech dříve realizovaných aktivitách. Přičemž byly dodrženy doporučené postupy, metodiky a metodická upřesnění poskytnuté ze strany SMO. Další informace o postupu tvorby strategie jsou uvedeny v předešlé kapitole (kapitola 4.2.1).

4.5) Přílohy

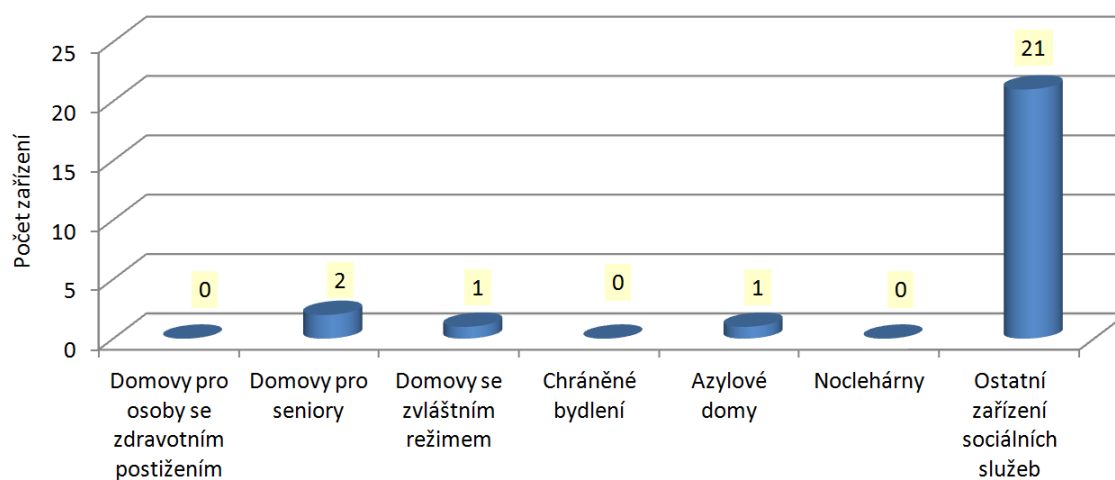
Příloha 4: Seznam zkratk v oblasti sociálních služeb

CDS	centrum denních služeb
ČSÚ	Český statistický úřad
DD	domov důchodců
DDM	dům dětí a mládeže
DSO	dobrovolný svazek obcí
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
GC	geriatrické centrum
IP	individuální projekty
KnO	Kostelec nad Orlicí
KP SS	komunitní plán sociálních služeb
LVT	letní výcvikový tábor
MOS	meziobecní spolupráce
MP	Městská policie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra
NNO	nevládní neziskové organizace
ORP	obec s rozšířenou působností
OSV	Odbor sociálních věcí
PČR	Policie České republiky
POU	pověřený obecní úřad
SMO	Svaz měst a obcí
SO	správní obvod
TnO	Týniště nad Orlicí
ZP	zdravotní postižení

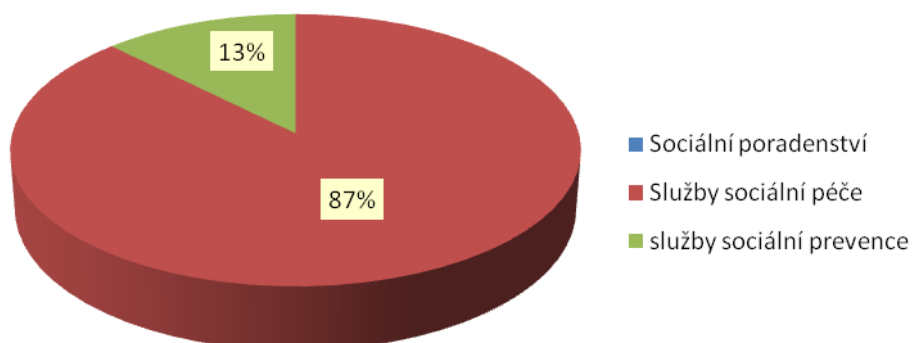
**Příloha 5: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících
v SO ORP Kostelec nad Orlicí**

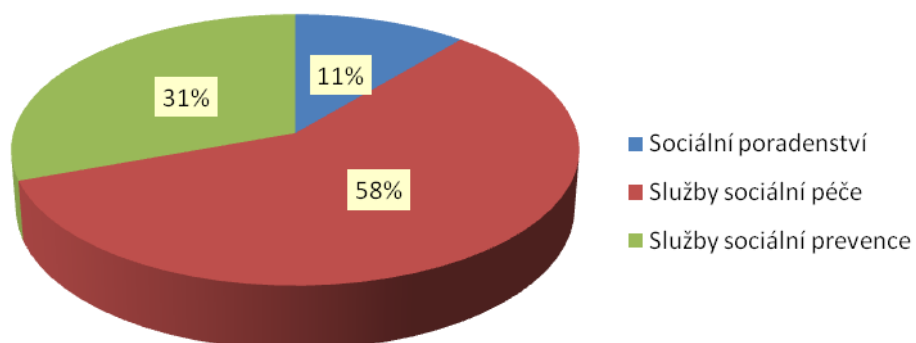
**Příloha 6: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících
v SO ORP Kostelec nad Orlicí (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)**

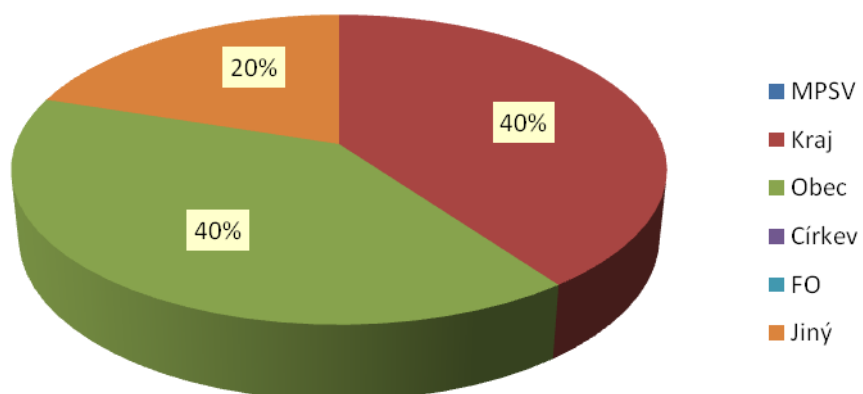
Příloha 7: Počet vybraných typů sociálních služeb v SO ORP

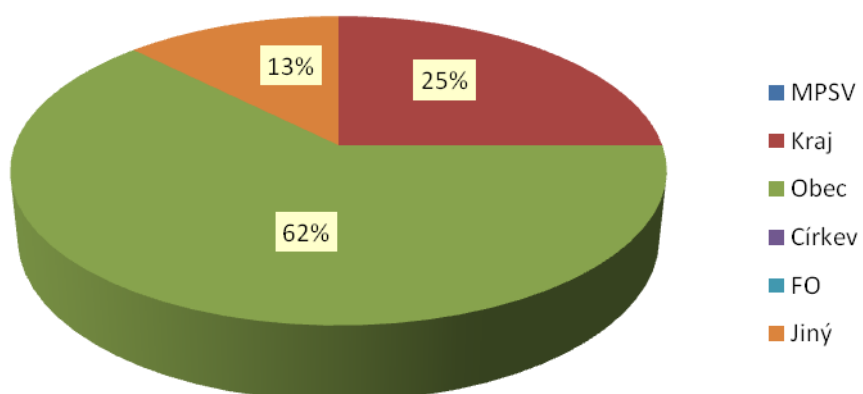
Příloha 8: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)

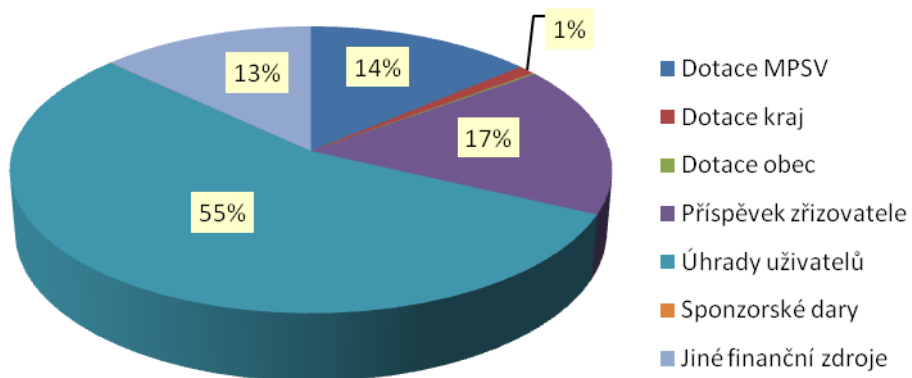
Příloha 9: Podíl zařízení sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele

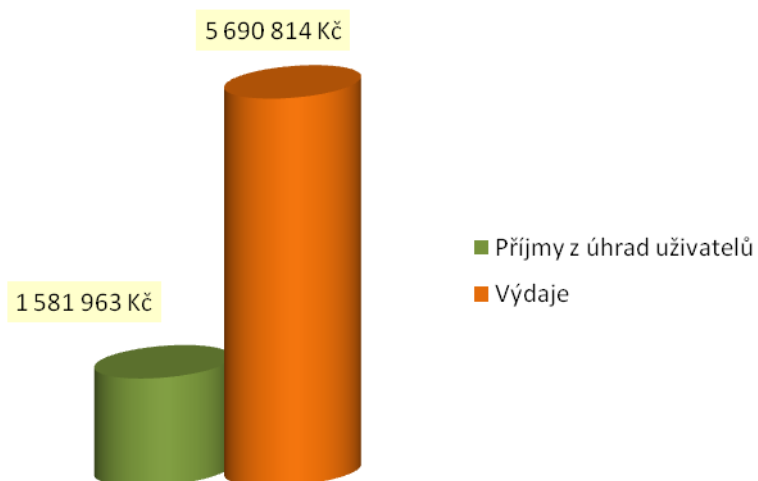
Příloha 10: Podíl sociálních služeb v SO ORP podle zřizovatele

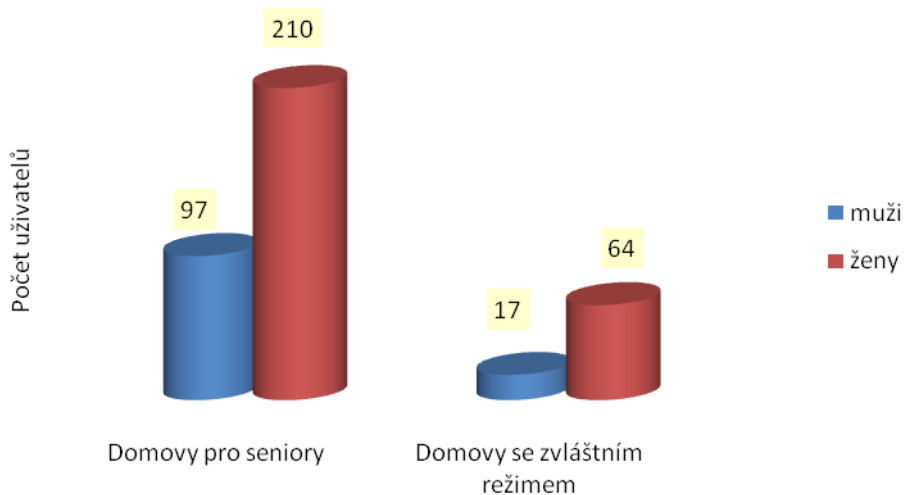
Příloha 11: Podíl financování zařízení sociálních služeb v SO ORP

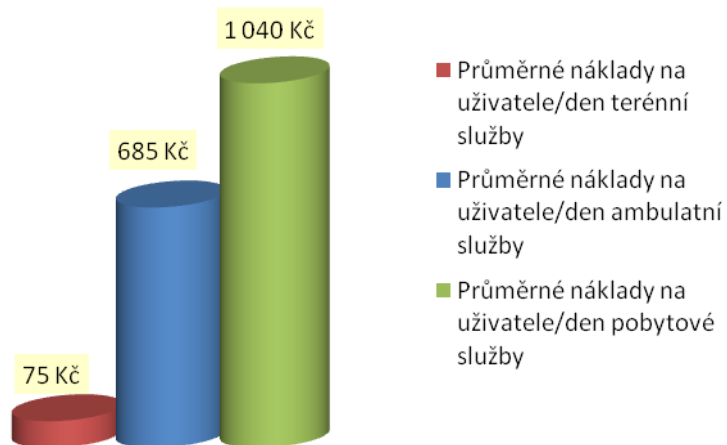
Příloha 12: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích na pečovatelskou službu v SO ORP Kostelec nad Orlicí

Příloha 13: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Příloha 14: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v SO ORP

5) Téma 3.: Odpadové hospodářství

5.1) Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1) Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území;
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti;
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech – příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod. Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou:

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Představitelé obcí SO ORP Kostelec n. O. obvykle vidí možnosti, rezervy a příležitosti v efektivnějším třídění odpadů a ve snižování směsného komunálního odpadu a s tím související osvětě a výchově obyvatel, v rozvinutí sítě sběrných dvorů/míst a počtu zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem.

V zájmu obcí je také vyjednat co nejlepší ceny s dodavateli služeb odpadového hospodářství – nejednotný systém plateb ve správním území ORP snižuje možnost porovnávat náklady jednotlivých obcí, průměrné náklady na odpadové hospodářství v rámci SO ORP dlouhodobě narůstají a celkovou produkci směsného komunálního odpadu se nedaří snižovat, byť se zvyšuje množství vyříděného komunálního odpadu (zvláště plastu).

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území SO ORP a typ spolupráce

V rámci správního obvodu ORP spolu v oblasti odpadového hospodářství dlouhodobě spolupracují obce Dobrovolného svazku obcí Poorlicko (cca 1/2 území SO ORP). Svazek byl založen v roce 1993 k řešení problémů odpadového hospodářství a dalších samosprávných problémů. Po založení svazek vyřešil problémy spojené s likvidací odpadů na svém území, založil spolu s městem Holice společnost ODEKO s.r.o., prostřednictvím které zajišťoval povinnosti obcí v oblasti odpadového hospodářství. Později došlo k transformaci vlastnické struktury firmy ODEKO s.r.o. – svazek sám se ukázal jako nevhodný subjekt k řešení problematiky a to jak samostatně, tak i jako zakladatel obchodní společnosti (např. DSO nemá vlastní příjmy a žije takřka výlučně z příspěvků od členských obcí). Nyní je firma ODEKO s.r.o. ve spoluvlastnictví 10 obcí: Holice (15 %); Týniště n. O. (29 %); Borohrádek (24 %); Albrechtice n. O. (8 %); Bolehošť (5 %); Černá n. O. (8 %); Lípa n. O. (4 %); Žďár n. O. (4 %); Nová Ves (1 %); Horní Jelení (2 %).

Dobrovolný svazek obcí funguje zejména jako vhodná platforma k diskusím o hledání způsobu spolupráce obcí při řešení různých problematik, ne až tak ke komplexní realizaci řešení. Firma ODEKO s.r.o. zajišťuje svoz a sběr směsného i separovaného komunálního odpadu a zprostředkovává též sběr chemického a nebezpečného odpadu a elektroodpadu, obce-spoluvlastníci mají možnost ovlivňovat řízení společnosti a zvyšovat kvalitu systému sběru odpadu, systému plateb atp. Firma nově zřídila kompostárnu (cca 2 roky) a postupně zavádí optimální systém separace biologicky rozložitelného komunálního odpadu a nyní nově také sběr drobného kovového odpadu; obce DSO Poorlicko za sebou mají 20 let zkušeností vzájemné spolupráce v oblasti odpadového hospodářství a společně usilují o další zvyšování kvality a efektivity systému; obce tuto spolupráci hodnotí kladně a shledávají ji jako velkou výhodu.

Obce na druhé polovině území SO ORP spolupracují v oblasti odpadového hospodářství výrazně méně a problematiku jednotlivé obce řeší převážně individuálně, přesto se i zde dá hovořit o snaze spolupracovat např. v obci Hřibiny-Ledská je (nově v provozu) sběrný dvůr a kompostárna bioodpadu; zařízení využívají jednak občané obce, kteří mají zaplacen místní poplatek za odpady a dále občané obcí Častolovice, Čestice, Libel, Lično a Olešnice, kteří zaplatí za uložení.

5.1.2) Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Na území SO ORP Kostelec nad Orlicí působí tři respektive dvě svozové společnosti – firma ODEKO s.r.o. (která je ve spoluvlastnictví 10 obcí) a Marius Pedersen a.s. (a jeho pobočka Ekola České Libchavy s.r.o.), tyto společnosti z území SO ORP sváží veškerý směsný komunální odpad a naprostou většinu sledovaného separovaného odpadu (plasty a kompozitní obaly, papír, sklo).

Likvidaci různorodého separovaného odpadu obcím dále zajišťují další firmy a tyto firmy prostřednictvím sběrných dvorů, míst a výkupen odpadu (např.: RNDr. Jaroslav Marek, Dlouhá Louka 17, Lípa nad Orlicí; Metal-Vondra s.r.o., Janáčkova 128, Vamberk; Ekopart s.r.o., Tyršova 305, Vamberk; Jaroslav Sejkora, Soukenická 1181, Rychnov n. K.; Vladimír Vilímek, Zdelov 81, Zdelov).

Výše poplatku, kterou platí obyvatel obce za svoz a likvidaci odpadů se nejčastěji pohybuje v rozmezí 400 až 600 Kč; částka, která se doplácí na občana z rozpočtu obce je různá (což je způsobeno výší poplatku od občana a systémem plateb v jednotlivých obcích) obvykle se pohybuje v rozmezí cca 30 až 50 % poplatku, který platí občan.

Údaje ohledně nasmlouvaných cen (např. ceny za tunu svezeneho směsného a separovaného odpadu) byly zjišťovány od starostů obcí a svozových společností; ovšem řada údajů se zjistit nepodařila – některé obce a společnosti údaje neposkytly, protože data považují za citlivá, některé obce (a společnosti) je v požadované formě nemají k dispozici. Nejednotný systém plateb výrazně omezuje možnosti porovnání nákladů (v důsledku různé evidence, způsobu systému plateb a postupu při přepočtu dat jednotlivými obcemi). Vzhledem k citlivosti těchto dat a povaze některých smluv, nejsou tyto údaje v dokumentu zveřejněny.

Společnost ODEKO s.r.o., respektive obce-spoluvlastníci se optimálním nastavením plateb dlouhodobě zabývají – v současné době je cena pro obec určena roční sazbou na obyvatele vynásobenou počtem evidovaných obyvatel v obci; množství svezeneých tun z obce se následně rozpočítává podle počtu obyvatel; je tedy v zájmu všech obcí a obyvatel produkovat co nejméně komunálního odpadu a z vyprodukovaného odpadu co nejvíce odpadu vytřídit – jestliže v některé obci produkují více odpadu a méně třídí, doplácí na to všechny ostatní obce a naopak.

Marius Pedersen a.s., má na trhu dlouholetou tradici a mnoho zkušeností s nakládáním s odpady a svým způsobem monopol (na rozdíl od firmy ODEKO vlastní též třídící linky a skládky odpadů, jedná se o nadnárodní firmu). Obce v SO ORP KnO (kterým Marius Pedersen a.s. zajišťuje svoz odpadu) si podmínky svozu zajišťují individuálně. Buď má s touto svozovou firmou smlouvu přímo obec anebo si smlouvu uzavírá každý občan zvlášť. Ceny za svoz tříděného i separovaného odpadu se dále odvíjí od místa na trase, kde se daná obec nachází. Většina obcí neplatí za svoz separovaného odpadu přímo za tunu, ale za třídící nádobu. Informace o hmotnosti svezeneho tříděného odpadu většinou obce nemají k dispozici, mají pouze počty svozů.

Tabulka 77: Sběrné dvory na území SO ORP, současný stav

Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
Hřibiny-Ledská	Hřibiny 11	Hřibiny-Ledská	548642	nezjištěno	nově v provozu	O

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Královéhradeckého kraje, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření...

Sběrný dvůr byl realizován v roce 2013; v současné době to je jediný sběrný dvůr na území SO ORP, který je veden v evidenci krajských souhlasů. Maximální kapacita nebyla zjištěna. Sběrný dvůr slouží pro občany obce Hřibiny-Ledská, kteří mají zaplacen místní poplatek za odpady, dále pro občany obcí Častolovice, Čestice, Libel, Lično a Olešnice, kteří zaplatí poplatek za uložení.

Tabulka 78: Sběrná místa na území SO ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel /vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Recycling - kovové odpady a.s., Chotěboř	Rudé armády 1458	Kostelec n. O.	576361	nestanoveno	cca 150	S	Pro občany obce Kostelec nad Orlicí (zajišťuje firma Recycling – kovové odpady a.s.), kteří mají zaplacen místní poplatek za odpady (objemný odpad, elektrospotřebiče, nebezpečný odpad, stavební odpad, pneumatiky).
Služby města Týniště nad Orlicí	Za Drahou 987	Týniště n. O.	576859	nestanoveno	cca 300	O	Kapacita není pevně stanovena – je flexibilní podle potřeb města; pro občany obce Týniště nad Orlicí, kteří mají zaplacen místní poplatek za odpady.
Městys Doudleby nad Orlicí	Dukelská 68	Doudleby n. O.	576301	-	cca 260	O	Pro občany obce Doudleby nad Orlicí, kteří mají zaplacen místní poplatek za odpady.
Obec Lípa nad Orlicí	Lípa n. O. 23	Lípa nad Orlicí	576476	nestanoveno	cca 100	O	Pro občany obce – sběrné místo na dvoře obecního úřadu (papír, železný šrot, dřevo, pneumatiky, plasty, inertní materiál, tabulové sklo, sklo s výpletem, elektromateriál, žárovky...).
Město Borohrádek	Husova	Borohrádek	576131	nestanoveno	cca 20-30	O	Sběrné místo – pouze na objemný odpad (ročně uloženo cca 10 tun) a biologicky rozložitelný odpad (ročně uloženo cca 16 tun), pouze pro občany obce, maximální kapacita není stanovena.

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Královéhradeckého kraje, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření..

Sběrné dvory a sběrná místa

Ve vyhledávači sběrných dvorů (<http://www.sberne-dvory.cz/>) jsou v SO ORP Kostelec nad Orlicí evidovány 4 sběrné dvory: 1) Kostelec n. O. Rudé armády 1458, provozovatel: Recycling-kovové odpady a.s.; 2) Doudleby n. O., Dukelská 68, provozovatel: Městys Doudleby nad Orlicí; 3) Týniště n. O., Za Drahou 987, provozovatel: Služby města Týniště nad Orlicí; 4) Hřibiny-Ledská, provozovatel: Obec Hřibiny-Ledská.

Pro účely této analýzy je ovšem za sběrný dvůr považováno zařízení se souhlasem ke sběru odpadů dle § 14 odst. 1) zák. 185/2001 Sb., o odpadech (vedeno v evidenci krajských souhlasů); takovéto zařízení je v řešeném území jediné – v obci Hřibiny-Ledská – v tabulce č. 76 je tedy uveden pouze jediný sběrný dvůr v SO ORP Kostelec n. O.

Za sběrné místo (tabulka 78) je pak považováno místo, plnící shodnou, obdobnou či částečnou funkci sběrného dvora. Tato sběrná místa jsou obvykle zřízena a provozována jednotlivými obcemi a nejsou vedena v evidenci krajských souhlasů. Za sběrná místa jsou často považována jednotlivá stanoviště, kde je možné uložit odpad, takovýchto míst je pak obvykle v rámci jedné obce vícero; pro tuto analýzu není sběrné místo chápáno v tomto smyslu.

Na základě šetření (rozhovorů se starosty; využití studie – Analýza sběrných dvorů a sběrných míst v Královéhradeckém kraji; využití vyhledávače sběrných dvorů atp.) pak bylo zjištěno, že zařízení plnící funkci sběrného dvora je v obci Doudleby n. O., Kostelec n. O., Týniště nad Orlicí, Lípa nad Orlicí a v omezené míře v obci Borohrádek (pouze velkoobjemový odpad a biologicky rozložitelný odpad). Tato zařízení nemají souhlas ke sběru odpadů – dle § 14 odst. 1) zák. 185/2001 Sb., o odpadech – a proto jsou zařazeny v předešlé tabulce (tabulka 78) – jako Sběrná místa.

Tabulka 79: Výkupny odpadů na území SO ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Recycling a.s. Chotěboř	Rudé armády 1458	Kostelec n. O.	576361	900,00	350,00	S	V evidenci krajských souhlasů – v kategorii: Výkupny, sběrný, sklady odpadů.
Kovoorlan	Družstevní 467	Borohrádek	576131	850,00	240,00	S	V evidenci krajských souhlasů – v kategorii: Výkupny, sběrný, sklady odpadů.
HOFR Metal s.r.o.	Vrchlického	Týniště n. O.	576859	2000,00	500,00	S	V evidenci krajských souhlasů – v kategorii: Výkupny, sběrný, sklady odpadů.
Vladimír Vilímek	Zdelov 81	Zdelov	576930	1000,00	nesděleno	S	V evidenci krajských souhlasů – v kategorii: Rekultivace, terénní úpravy; provozovatel zajišťuje též výkup železa a barevných kovů.
Orlická zemědělská a.s.	Štěpánovsko	Štěpánovsko	576859	nesděleno	nesděleno	S	V evidenci krajských souhlasů – v kategorii: Výkupny, sběrný, sklady odpadů; <u>v současné době neslouží pro výkup odpadů od fyzických osob.</u>
RNDr. Jaroslav Marek	Dlouhá Louka 17	Lípa n. O.	576476	nesděleno	nesděleno	S	V evidenci krajských souhlasů – v kategorii: Výkupny, sběrný, sklady odpadů a v kategorii: Mobilní sběr a výkup odpadů; <u>v současné době neslouží pro výkup odpadů od fyzických osob, ale zejména spolupracuje se sběrným dvorem (místem) v obci Týniště n. O. a v obci Lípa n. O. a soukromými podniky v regionu.</u>
Martin Hloušek	Rudé armády	Borohrádek	576131	nestanoveno	nestanoveno	S	Neveden v evidenci krajských souhlasů; podle místního šetření provozován výkup kovů.
Vladimír Silný	Bolehošť 26	Bolehošť	576123	nestanoveno	nestanoveno	S	Neveden v evidenci krajských souhlasů; podle místního šetření provozován výkup kovů.

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Královéhradeckého kraje, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření..

Mezi výkupny odpadů na území SO ORP jsou zařazeny výkupny, které jsou vedeny v evidenci krajských souhlasů a výkupny, které byly zjištěny terénním šetřením a dotazováním starostů.

Třídící linky

Na území SO ORP Kostelec n. Orlicí není evidována (podle evidence krajských souhlasů) žádná třídící linka, byť často v rámci sběrných dvorů / míst dochází k dotřídění odpadu. Společnost ODEKO s.r.o. má evidovanou překládací stanici odpadů pro: skladování materiálů (R13) před aplikací některého z postupů (R1-R12); úpravu složení nebo smíšení odpadů (D13) před jejich odstraněním některým z postupů uvedených pod označením D1-D12; skladování odpadů před jejich odstraněním některým z postupů D1-D14.

Firma Marius Pedersen a.s. má třídící linku u Broumova (zde je kapacita cca 400 t). Od konce roku 2014 by se měla uvést alespoň ve zkušební provoz třídící linka v Rychnovku u Jaroměře, kde bude kapacita 8 000 t na dvousměnný provoz, bude sloužit jak pro oblast Náchodska, Trutnovska, tak i Rychnovska.

V tabulce třídící linky v blízkosti SO ORP a koncová zařízení využívaná obcemi SO ORP jsou uvedeni provozovatelé vedení v evidenci krajských souhlasů v kategorii "třídění odpadů", které konkrétní třídící linky Marius Pedersen a.s. využívá pro třídění separovaného odpadu svezeneho z obcí SO ORP nebylo zjištěno.

Firma ODEKO s.r.o. v současné době veškerý separovaný odpad (papír, plasty a kompozitní obaly, sklo) předává firmě NAPOS s.r.o. (Předměřice nad Labem).

Tabulka 80: Třídící linky v blízkosti území SO ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	Marius Pedersen a.s.	Průběžná 1940/3	Hradec Králové	569810	S	Povolení k třídění SKO, papíru, plastů a kompozitních obalů.
2.	Marius Pedersen a.s.	Přibyslavská 124	Nová Paka	573248	S	Povolení k třídění plastů, papíru, skla, textilu atd.
3.	Marius Pedersen a.s.	Průmyslová 21	Pardubice	555134	S	Povolení k třídění plastů, papíru, skla, textilu atd.
4.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	S	Povolení k třídění papíru a plastu.
5.	NAPOS s.r.o.	U Panelárny 461	Předměřice nad Labem	570672	S	Široká škála tříděných odpadů.

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Královéhradeckého kraje, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření..

Tabulka 81: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území SO ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu		Výčet všech obcí na území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec		
1.	Marius Pedersen a.s.	Průběžná 1940/3	Hradec Králové	Pravděpodobně některá z obcí SO ORP, ve které svoz zajišťuje Marius Pedersen a.s.	Svazová oblast jednotlivých poboček Marius Pedersen a.s. se pravděpodobně mění i v závislosti na konkrétní situaci (vytíženosti, ceně paliv, dočasném odstavení třídící linky atp.).
2.	Marius Pedersen a.s.	Přibyslavská 124	Nová Paka		
3.	Marius Pedersen a.s.	Průmyslová 21	Pardubice		
4.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	Borovnice; Doudleby nad Orlicí; Chleny; Kostelecké Horky; Krchleby; Tutleky; Vrbice	Pouze odhad (jde o pobočku společnosti Marius Pedersen a.s.).
5.	NAPOS s.r.o.	U Panelárny 461	Předměřice nad Labem	Albrechtice n. O.; Bolehošť, Borohrádek, Častolovice, Čermná n. O., Čestice, Lípa n. O., Nová Ves, Týniště n. O., Žďár n. O.	Obce SO ORP u kterých svoz separovaného odpadu zajišťuje ODEKO s.r.o.

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Královéhradeckého kraje, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření..

Zařízení pro nakládání s BRO

Biologicky rozložitelný odpad – bioodpad – (BRO) je zjednodušeně řečeno jakýkoliv odpad, který je schopen anaerobního nebo aerobního rozkladu, velmi důležitou částí BRO jsou biologicky rozložitelné komunální odpady (BRKO).

Na území správního obvodu ORP Kostelec n. O. je výrazný podíl menších obcí (20 obcí z celkového počtu 22 obcí má méně než 3 000 obyvatel, další dvě obce mají cca 6 000 obyvatel) a občané takto velkých obcí mají větší možnost vlastního využití biologického odpadu (respektive BRKO), přesto se zde systém pro separaci a využití biologického odpadu (zvláště BRKO) v posledních letech poměrně rozvíjí. Je v zájmu obcí snižovat množství BRKO ukládaného na skládky, snižovat tak množství smíšeného komunálního odpadu a poplatky za jeho odstranění.

Společnost ODEKO s.r.o., která je ve spoluvlastnictví 10 obcí, nově (2 roky) provozuje kompostárnu s maximální roční kapacitou 2 000 tun; předpokládaná využívaná roční kapacita obcemi, ve kterých svozová společnost působí je odhadována na 1 100 tun. Kompost z části slouží pro rekultivaci skládky v Albrechticích n. O. z části pro zemědělské využití a po certifikaci bude též prodáván. V obci Hřibiny-Ledská je nově v provozu kompostárna, primárně pro potřeby obce a dále pro občany z obcí Častolovice, Čestice, Libel, Lično a Olešnice, kompost bude využíván pro rekultivaci skládky v obci Hřibiny-Ledská. Město Týniště nad Orlicí provozuje v rámci sběrného dvora a technických služeb města komunitní kompostárnu – kompost je využíván pro úpravu městských prostor; taktéž v Kostelci nad Orlicí je komunitní kompostárna a je zde uvažováno s dalším rozvojem systému pro separaci a likvidaci biologicky rozložitelných komunálních odpadů. Ve správním obvodu ORP nejsou žádné bioplynové stanice pro využití komunálního odpadu, také bioplynové stanice v okolí slouží převážně pro zemědělské využití.

Tabulka 82: Zařízení pro nakládání s BRO na území SO ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel /vlastník (O, OK, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Odeko s.r.o.	Smetanova 395	Týniště nad Orlicí	576476	2 000,00	1 100,00	O	Kompostárna (umístění zařízení – Lípa nad Orlicí), firma ve vlastnictví 10 obcí; v provozu druhý rok; využití kompostu: část k rekultivaci, část zemědělské využití, po certifikaci též prodej. Kompostárna využívána k likvidaci BRKO.
Hřibiny-Ledská	Hřibiny 11	Hřibiny-Ledská	548642	150,00	nově v provozu	O	Kompostárna – nově v provozu; využití pro občany obce Hřibiny-Ledská, kteří mají zaplacen místní poplatek za odpady, dále pro občany obcí Častolovice, Čestice, Libel, Lično a Olešnice, kteří zaplatí poplatek za uložení. Využití kompostu k rekultivaci skládky. Kompostárna využívána k likvidaci BRKO.
Technické služby Kostelec nad Orlicí	Rudé armády 1458	Kostelec nad Orlicí	576361	nestanoveno	neevidováno	OK	Komunitní kompostárna, nemá stanovenou maximální roční kapacitu; slouží pro technické služby města a občany obce. Kompost využíván pro úpravu městských prostor.
Služby města Týniště nad Orlicí	Za Drahou 987	Týniště nad Orlicí	576859	nestanoveno	neevidováno	OK	Komunitní kompostárna, nemá stanovenou maximální roční kapacitu; slouží pro technické služby města a občany obce. Kompost využíván pro úpravu městských prostor.
ZOPOS Přestavlky a.s.	Krchleby 2	Krchleby	548693			S	Umístění zařízení – Svídnice; druh – bioplynová stanice zemědělská.

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Královéhradeckého kraje, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření..

Tabulka 83: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky SO ORP Kostelec nad Orlicí, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/ vlastník (O, OK, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Obec Záměl	Záměl 158	Záměl	576921	150,00	40,00	O	kompostování odpadu
VOSPOL s.r.o.	Přepychy 80	Přepychy	576689	2 500,00	2 000,00	S	kompostování odpadu
Technické služby Holice	Puškinova 814	Holice	574988			O	kompostování odpadu
ZEA Rychnovsko a.s.	Dlouhá Ves	Dlouhá Ves	576069			S	bioplynová stanice zemědělská
LUNY s.r.o.	Lukavice 81	Lukavice	576492			S	bioplynová stanice zemědělská
Horál a.s.	Liberk - Hláška 1	Liberk	576450			S	bioplynová stanice zemědělská
ZEAS Podorlicko a.s.	Černíkovice 141	Černíkovice	576204			S	bioplynová stanice zemědělská
Zemědělská společnost Ostřetín a.s.	Ostřetín 273	Ostřetín	575445			S	bioplynová stanice zemědělská
Vodovody a kanalizace Vysoké Mýto s.r.o.	Vysoké Mýto 522	Vysoké Mýto	581186			S	bioplynová stanice komunální; nyní v prodeji, obci se nevyplatí

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Královéhradeckého a Pardubického kraje, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření..

Tabulka 84: Koncová zařízení pro BRO (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území), současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území SO ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/ vlastník (O, OK, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
Odeko s.r.o.	Smetanova 395	Týniště nad Orlicí	576476	Albrechtice n. O.; Bolehošť; Borohrádek; Lípa n. O.; Nová Ves; Žďár n. O.	O	Spoluvlastnictví 10 obcí.
Hřibiny-Ledská	Hřibiny 11	Hřibiny-Ledská	548642	Častolovice; Čestice; Olešnice (obce Libel a Lično ze SO ORP Rychnov n. K.)	O	Vlastníkem obec Hřibiny-Ledská
Technické služby Kostelec nad Orlicí	Rudé armády 1458	Kostelec nad Orlicí	576361	Kostelec nad Orlicí	OK	Komunitní kompostárna.
Služby města Týniště nad Orlicí	Za Drahou 987	Týniště nad Orlicí	576859	Týniště nad Orlicí	OK	Komunitní kompostárna.

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Královéhradeckého kraje, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření..

Tabulka 85: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů, současný stav

Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů (ZEVO) →

- ve spalovnách dochází ke spalování odpadů a energii vzniklou spalováním není nutné dále využít;
- v ZEVO je podstatné, že zde, díky spalování, dochází k dalšímu energetickému využití odpadů (např. vznik tepelné a/nebo elektrické energie).

Oba termíny ZEVO a spalovny jsou velmi často zaměňovány, a termín spalovna je běžně využíván pro ZEVO; proto je třeba zdůraznit, že např. při likvidaci směsného komunálního odpadu (SKO), připadá v úvahu pouze ZEVO (byť se obvykle hovoří o spalovnách).

Na území SO ORP není žádná spalovna odpadu (ani ZEVO); významná zařízení pro energetické využití komunálního odpadu jsou v republice pouze tři v Praze, Brně a Liberci; v roce 2012 byla v ČR kapacita ZEVO zhruba 600 000 tun, ale produkce komunálního odpadu 2 až 2,5 miliónu tun. V ČR se uvažuje s výstavbou dalších několika ZEVO (např. v Komořanech, Chotíkově, Karviné a Vřesové), rozvoj energetického využití odpadů v ČR stále ještě naráží také na negativní a neobjektivní obraz těchto zařízení (ZEVO) v očích širší veřejnosti.

Komunální odpad ze správního obvodu ORP Kostelec nad Orlicí není spalován – společnost Marius Pedersen a.s. a její pobočka Ekola České Libchavy s.r.o. ukládají odpad na své vlastní skládky, společnost ODEKO s.r.o. předává směsný komunální odpad společnosti Marius Pedersen a.s.

V blízkosti SO ORP dochází k likvidaci odpadů spalováním pouze v nemocničních zařízeních, tato zařízení slouží k likvidaci nemocničního odpadu (odpadů od lékařů, ordinací atp.).

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
Fakultní nemocnice Hradec Králové	Sokolská 581	Hradec Králové	569810	1 000,00	980,00	NO		nemocniční zařízení
Pardubická krajská nemocnice a.s.	Kyjevská 44	Pardubice	555134	750,00	615,00	NO		nemocniční zařízení
TERMIZO a.s.	Dr. Milady Horákové 571	Liberec	563889	96 000,00	93 000,00	ZEVO KO	S	spalovna (respektive ZEVO) komunálního odpadu

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Královéhradeckého kraje, provozovatelé zařízení, vlastní šetření..

Tabulka 86: Sklárky odpadů na území SO ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území SO ORP		Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
	Obec	ZÚJ			
ODEKO s.r.o.	Albrechtice nad Orlicí	576077	v rekultivaci	O	V rámci rekultivace možno ukládat omezené množství inertního odpadu.
Obec Hřibiny-Leská	Hřibiny-Leská	548642	v rekultivaci	O	

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Královéhradeckého a Pardubického kraje, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření..

Tabulka 87: Nejblíže sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky SO ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Marius Pedersen a.s.	Dobruška – Křovice	Dobruška	576271	OO	v provozu	S	O dalším rozšíření sklárky se bude rozhodovat v rámci ÚPD Dobruška, v současné době je kapacita sklárky na cca 4 roky, provozní projektovaná kapacita 734 000 m ³ , předpokládané ukončení provozu sklárky v roce 2099.
Obec Potštejn	Lázeňská 93	Potštejn	576671	OO	v provozu	O	Skládka slouží pouze pro obce z okolí Potštejna.
.A.S.A. HP spol. s.r.o.	Lodín – skládka	Nechanice	570451	NO	v provozu	S	Skládka průmyslového odpadu – podle současné legislativy, IPPC a provozního řádu je zařazena jako skládka S-NO se sektorem S-003, tzn., že je možné odděleně skládkovat jak povolené druhy nebezpečných odpadů, tak i povolené druhy odpadů ostatních.
Ekola České Libchavy s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	OO	v provozu	S	V roce 2014 bude zahájeno skládkování v 5. etapě. Společnost pro další rozvojové aktivity areálu sklárky vlastní cca 16 ha pozemků – předpokládaná kapacita sklárky při současném množství ukládaných odpadů cca na 40 let.
Stavební firma Balcar s.r.o.	Písničk Běstovice	Běstovice	553760	IO	v provozu	S	

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Královéhradeckého kraje, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření..

Tabulka 88: Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného SO ORP), současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
Marius Pedersen a.s.	Dobruška - Křovice	Dobruška	576271	Marius Pedersen a.s. sváží odpad z obcí SO ORP na různé své sklárky i v závislosti na aktuální situaci, kapacitě a vytíženosti skládek atp.	Svoz odpadů na tuto skládku bude (do doby rozšíření sklárky) v dalších letech pravděpodobně utlumován z důvodu omezené kapacity.
Ekola České Libchavy s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058		Svoz odpadů na tuto skládku bude v dalších letech pravděpodobně navyšován z důvodu omezené kapacity sklárky v Křovicích.

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Královéhradeckého kraje, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření..

Na území SO ORP Kostelec n. O. není v současné době provozována žádná skládka odpadů – skládka odpadů na hranicích obcí Albrechticích n. O. a Nová Ves je rekultivována, provoz skládek v obci Hřibiny-Leská byl rovněž ukončen.

Veškerý směsný komunální odpad z SO ORP končí na skládkách firmy Marius Pedersen a.s., která má v okolí 2 sklárky: v Křovicích u Dobrušky (její kapacita je cca 4 roky a o jejím dalším rozšíření se bude jednat v rámci ÚPD) a v Českých Libchavách (pobočka Ekola České Libchavy s.r.o.) kde je odhadovaná kapacita sklárky cca na 40 let. Firma tedy může, aby prodloužila životnost sklárky v Křovicích více odpadu svážet např. na skládku v Českých Libchavách (další skládka firmy je např. v Kryblicích u Trutnova).

Černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území SO ORP

Černé skládky

Černé skládky na území SO ORP Kostelec nad Orlicí netvoří výrazný problém, většina starostů uvedla, že na území jejich obce nejsou žádné černé skládky, menší černé skládky se objevují sporadicky, obce je obvykle likvidují na vlastní náklady.

Ekologické zátěže (zdroj: SEKM – systém evidence kontaminovaných ploch, <http://www.sekm.cz/>) na území SO ORP Kostelec nad Orlicí:

Albrechtice n. O. – Nová Ves, kategorie P3, kontaminace je potvrzena jen orientačně, malý rozsah dat neumožňuje definitivní hodnocení a závěry; zatím nelze vyloučit nezbytnost realizace nápravného opatření.

Borohrádek – U Technomatu, dosud nehodnoceno.

Borohrádek – Obalovna, kategorie P3, kontaminace je potvrzena jen orientačně, malý rozsah dat neumožňuje definitivní hodnocení a závěry; zatím nelze vyloučit nezbytnost realizace nápravného opatření.

Borovnice – U Potštejna (Nad Dvorem), dosud nehodnoceno.

Častolovice – Zámecká stráň, dosud nehodnoceno.

Častolovice – Malá Ledská, kategorie P2, kontaminace je potvrzena, nereprezentuje aktuální zdravotní riziko ani rozpor s legislativou, není však vyloučena možnost dalšího šíření kontaminace nebo negativní ovlivnění současného využívání krajiny.

Čermná nad Orlicí – Malá Čermná, dosud nehodnoceno.

Doudleby nad Orlicí – Vyhnánov, dosud nehodnoceno.

Hřibiny-Ledská – Skládky Ledská, kategorie P3, kontaminace je potvrzena jen orientačně, malý rozsah dat neumožňuje definitivní hodnocení a závěry; zatím nelze vyloučit nezbytnost realizace nápravného opatření.

Chleny – V Suchých dolech, dosud nehodnoceno.

Kostelec nad Orlicí – bývalé ZZN, kategorie P4, žádné informace o kontaminaci – na lokalitu je nutno nahlížet jako na podezřelou; zatím nelze vyloučit nezbytnost realizace nápravného opatření.

Kostelec nad Orlicí – U Cihelny, dosud nehodnoceno.

Týniště nad Orlicí – Novákův písňík, dosud nehodnoceno.

Týniště nad Orlicí – Obecní smetiště, kategorie P2, kontaminace je potvrzena, nereprezentuje aktuální zdravotní riziko ani rozpor s legislativou, není však vyloučena možnost dalšího šíření kontaminace nebo negativní ovlivnění současného využívání krajiny.

Týniště nad Orlicí – Petrovice nad Orlicí, kategorie A3, potvrzeno aktuální neakceptovatelné zdravotní riziko vyplývající z kontaminace lokality při jejím současném způsobu využívání nebo potvrzeno šíření kontaminace hrozící vznikem neakceptovatelného zdravotního rizika.

Zdelov – Písňík Zdelov, dosud nehodnoceno.

Tabulka 89: Další zařízení pro nakládání s odpady v území SO ORP a v blízkosti území SO ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Specifikace typu dalších zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
Karel Čáslavský a partner s.r.o.	Nádražní 468	Týniště nad Orlicí	576859	Demontáž autovraku.	S	Veden v evidenci krajských souhlasů.
Josef Vilímek	Tylova 728	Kostelec nad Orlicí	576361	Sběr autovraku, demontáž autovraku.	S	Veden v evidenci krajských souhlasů.
Vilímek s.r.o.	Olešnice	Olešnice	576581	Sběr autovraku, demontáž autovraku.	S	Veden v evidenci krajských souhlasů.
Stanislav Krejčí	Tutleky 90	Tutleky	576841	Drcení odpadu, recyklace odpadu.	S	Veden v evidenci krajských souhlasů.
EKOPART s.r.o.	Tyršova 305	Vamberk	576883	Likvidace elektroodpadu a nebezpečných složek komunálního odpadu.	S	Využíván obcemi SO ORP k vytřídění a likvidaci elektro odpadu a nebezpečných složek komunálního odpadu.
DIMATEX s.r.o.	Stará ulice 24	Stráž nad Nisou	544477	Recyklace textilu.	S	Využíván obcemi v SO ORP k vytřídění textilních materiálů.

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Královéhradeckého kraje, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření.

Tabulka 90: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR – diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	45 440,01	52 635,76	30 329,40	40 619,68	30 384,23	26 586,39
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	5 382,92	3 115,95	2 562,65	2 345,28	4 201,43	4 439,01
Celková produkce (OO a NO)	50 480,41	55 751,72	32 892,04	42 964,96	34 585,65	31 025,40

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

Přes kolísání hodnot produkce odpadu v jednotlivých letech můžeme říci, že dlouhodobě se produkce odpadu postupně snižuje. Snižování produkce odpadu však není způsobeno snižováním produkce komunálního odpadu (odpadu z domácností), ale zejména snižováním produkce odpadu od ekonomických subjektů (účinnější technologie, restrukturalizace a útlum výroby atd.).

Porovnáme-li spolu údaje uvedené v tabulce výše (tabulka 90) s následující tabulkou (tabulka 92) vidíme, že kolísání hodnot celkové produkce odpadů v jednotlivých letech významně ovlivňuje zejména produkce stavebních a demoličních odpadů (skupina 17).

Celková produkce (OO a NO) byla v roce 2012 oproti roku 2000 o 38,5 % nižší; produkce nebezpečného odpadu o 17,5 % nižší. Cílem plánu odpadového hospodářství je snižování měrné produkce odpadů nezávisle na ekonomickém růstu a snížení měrné produkce nebezpečného odpadu o 20 % do roku 2010 oproti roku 2000 s předpokladem dalšího snižování. Tento cíl je plněn pouze částečně, v letech 2011 a 2012 pozorujeme růst produkce NO; vzhledem k provedeným přepočtům datové základny na rok 2000 a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH pouze orientačním ukazatelem.

S informacemi zde uvedenými dále souvisí příloha 17 a příloha 18.

Tabulka 91: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
SO ORP Kostelec n. O.	24 924	369,35	14,82	11 039,12	442,91	11 408,47	457,73
Královéhradecký kraj	552 946	6 848,02	12,38	256 859,01	464,53	263 707,03	476,91

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA).

V tabulce výše je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů).

Produkce všech odpadů od obcí tvoří v roce 2012 cca 37 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v území SO ORP všemi původci odpadů.

Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří cca 8 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v SO ORP. Z těchto hodnot je patrné, že **přibližně 63 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území SO ORP.**

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Královéhradecký kraj **vykazuje SO ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích.** Z hlediska měrné produkce všech odpadů se SO ORP Kostelec n. O. pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj. **V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území SO ORP o 2,68 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů, ale o více jak 85 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.**

**Tabulka 92: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů
a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady (v platném znění) na území SO ORP za období 2008-2012**

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	132,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	22,28	6,17	65,20	27,65	16,29
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	4,76	35,79	12,89	24,48	17,89
04	Odpady z kožedělného, kožesnického a textilního průmyslu	27,66	18,85	16,71	29,68	25,62
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	14,00	0,00	0,00	0,12	0,00
06	Odpady z anorganických chemických procesů	6,60	0,00	1,02	1,00	0,00
07	Odpady z organických chemických procesů	1 070,13	430,09	497,99	428,53	384,04
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	63,13	70,71	97,04	76,86	77,84
09	Odpady z fotografického průmyslu	0,61	0,72	0,74	0,53	1,31
10	Odpady z tepelných procesů	2 993,74	1 579,00	2 007,28	1 366,61	7 400,63
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	1 626,31	614,00	1,00	1,15	0,00
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	3 052,54	1 115,60	1 602,39	1 574,55	1 439,06
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	88,74	58,26	69,15	37,25	39,82
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	19,87	5,06	7,66	6,47	5,74
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	851,18	988,91	1 207,12	1 118,36	1 346,45
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	612,37	1 513,22	2 350,25	4 145,11	3 880,59
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	37 095,58	17 458,29	26 967,54	17 932,97	7 660,46
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisí se zdravotní péčí)	0,23	1,25	1,04	1,47	3,75
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	128,71	179,29	853,16	427,23	648,81
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	7 941,29	8 816,82	7 206,80	7 385,64	8 077,12
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celková produkce odpadů [t]		55 751,72	32 892,04	42 964,96	34 585,65	31 025,40

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

V SO ORP Kostelec nad Orlicí byla v roce 2012 nejvyšší produkce komunálního odpadu (skupina 20), dlouhodobě produkce kolem 8 tisíc tun. Dále produkce stavebního a demoličního odpadu (skupina 17), kde byla v roce 2012 zaznamenána výrazně nižší produkce oproti předchozím rokům, ve kterých produkce stavebního a demoličního odpadu výrazně převyšovala produkci komunálního odpadu. Třetí skupinou s nejvyšší produkcí odpadu v roce 2012 je skupina 10 – odpady z tepelných procesů – kde byl naopak zaznamenán oproti předchozím letům výrazný nárůst produkce. Čtvrtou skupinou s nejvyšší produkcí odpadu v roce 2012 je skupina 16 – odpady v katalogu blíže neurčené. Pátou nejvyšší produkcí odpadu v roce 2012 vykazovala skupina 12 – odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů. Co se týče absolutní produkce vysoké hodnoty dosahuje také skupina 15 – odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené.

**Tabulka 93: Celková produkce odpadů na území SO ORP
(produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu) za období 2008-2012**

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	55 751,72	32 892,04	42 964,96	34 585,65	31 025,40
Celková produkce KO	8 741,97	9 777,78	8 392,22	8 476,20	9 399,77
Celková produkce SKO	6 215,29	5 316,44	5 386,96	5 427,82	6 421,18

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

Celková produkce odpadu v letech 2008 – 2012 má přes kolísání produkce v jednotlivých letech mírně sestupný charakter, což souvisí zejména se snižováním produkce odpadu od ekonomických subjektů (účinnější technologie, restrukturalizace a útlum výroby atd.). Porovnáme-li spolu údaje z předchozích tabulek (tabulka 92 a tabulka 93) vidíme, že trend významně ovlivňuje produkce stavebních a demoličních odpadů (skupina 17).

Produkce KO spíše stagnuje, tedy neklesá a jeho podíl na celkové produkci odpadu se tak zvyšuje. Totéž platí o produkci směsného komunálního odpadu (SKO).

Pět druhů komunálních odpadů s nejvyšším množstevním zastoupením v roce 2012 na území SO ORP Kostelec n. O.: směsný komunální odpad (BRKO) 200301; papírové a lepenkové obaly 150101; objemný odpad (BRKO) 200307; papír a lepenka (BRKO) 200101; plastové obaly 150102.

V řešeném území (SO ORP Kostelec n. O.) téměř 70 % obyvatel bydlí v rodinném domě a v území je výrazný podíl menších obcí (20 obcí z celkového počtu 22 obcí má méně než 3 000 obyvatel) i z tohoto důvodu je zřejmě celková produkce komunálního odpadu v SO ORP na jednoho obyvatele nižší než je republikový průměr.

Největší zastoupení z celkové produkce komunálního odpadu tvoří směsný komunální odpad.

Dle přepočtových koeficientů biologicky rozložitelný odpad tvoří zhruba 48 % SKO a 30 % objemného odpadu. Vzhledem k charakteru území je pravděpodobné, že podíl biologicky rozložitelného odpadu bude ve směsném komunálním odpadu na území SO ORP nižší než republikový průměr.

S informacemi zde uvedenými dále souvisí příloha 19, příloha 20, příloha 21.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO, SKO a separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou získány z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s.

Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze je tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společnosti EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytříděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytříděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u ISOH MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tabulka 94: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
SO ORP Kostelec n. O.	24 924	7 789,78	312,54	5 495,50	220,49	225,46
Královéhradecký kraj	552 946	181 948,86	329,05	107 270,83	194,00	200,74

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce výše je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří cca 83 % celkové produkce KO v území SO ORP. Produkce SKO z obcí tvoří více jak 85 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v území SO ORP všemi původci odpadů.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v SO ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR **vykazuje území SO ORP o cca 57 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o cca 10 kg vyšší hodnoty měrné produkce SKO**, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše.

Tabulka 95: Separovaný sběr odpadů na území SO ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101; 200101	658,65	505,27	519,73	604,34	905,55
Sklo	150107; 200102	327,76	442,35	398,30	339,26	339,47
Plast	150102; 200139	363,27	416,94	456,05	517,80	593,15
Nápojové kartony	150105	0,45	0,45	1,28	5,41	4,41
Celkem separovaný sběr		1 350,13	1 365,02	1 375,36	1 466,82	1 842,57

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

Produkce separovaného odpadu se v letech 2008-2012 zvyšuje, což lze chápat jako pozitivní trend, zejména je patrný kontinuální růst množství vytríděných plastových odpadů. Zvyšující se produkce separovaného odpadu ovšem sama o sobě nic neznamena a je důležité ji posuzovat ve vztahu s celkovou produkcí komunálního odpadu. Jestliže se zvyšuje celková produkce komunálního odpadu, je pravděpodobné, že se bude zvyšovat i množství vytríděného separovaného odpadu, aniž by to však znamenalo, že se zvyšuje úroveň a kvalita třídění.

V průměru jeden obyvatel SO ORP v roce 2012 vytrídil téměř **74 kg sledovaných komodit – 36 kg papíru, 24 kg plastu a 13 kg skla**. Vytríděných nápojových kartonů (kompozitní obaly) je evidováno minimální množství, a většina obcí v SO ORP jejich produkci v hlášení ISPOP nevykazuje, to může souviset s tím, že na většině území SO ORP Kostelec nad Orlicí nejsou nápojové kartony tříděny samostatně, ale je možno je vyhazovat do sběrných nádob na plasty. Výkyvy v množství vytríděného papíru zase mohou souviset s výkupní cenou, která v jednotlivých letech kolísá. Klesající podíl vytríděného skla je pravděpodobně způsoben nahrazováním skleněných obalů jinými (plast, TetraPak).

V území SO ORP se třídí i další složky komunálního odpadu, mimo výše uvedené, např. drobný chemický odpad, kovy a v posledních letech je patrný zvyšující se zájem o třídění textilního materiálu, snižování BRKO ve směsném komunálním odpadu (rozvoj kompostáren) a nově budou firmou ODEKO s.r.o. současná stanoviště na separovaný odpad (papír, plast, sklo) doplněna o nádoby na drobný kovový odpad.

S informacemi zde uvedenými dále souvisí příloha 22 a 23.

Tabulka 96: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka SO ORP Kostelec n. O.		Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za SO ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	24 924	508,16	20,39	26,69
Plast	(150102, 200139)		344,35	13,82	12,77
Sklo	(150107, 200102)		332,05	13,32	12,78
Nápojové kartony	(150105)		4,41	0,18	0,37
Kovy	(200140, 150104)		376,55	15,11	47,95

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA).

V tabulce výše je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří cca 56 %, produkce skla tvoří téměř 99 %, produkce plastů tvoří cca 58 % a produkce nápojových kartonů bez mála 100 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v území SO ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu (sledovaných) vytríděných odpadů vyprodukovaných na území SO ORP tvoří odpady z obcí. Od právnických osob a podnikatelských subjektů pochází významná část z celkové produkce papíru (cca 44 %) a plastů (cca 42 %).

Měrná produkce papíru, nápojových kartonů a kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů a skla naopak vyšší ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj.

Přičemž průměrné hodnoty roční měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou:

- u papíru 29,56 kg/obyv.
- skla 10,96 kg/obyv.
- plastů 10,01 kg/obyv.
- nápojových kartonů 0,28 kg/obyv.
- a kovů 40,61 kg/obyv.

Tabulka 97: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka SO ORP Kostelec nad Orlicí		Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za SO ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	24 924	14,26	16,01
Plast	(150102, 200139)		13,85	12,45
Sklo	(150107, 200102)		13,61	12,62
Nápojové kartony	(150105)		0,32	0,49
Kovy	(200140, 150104)		24,25	26,74

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V tabulce výše je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem jsou obce (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vytríděnými odpady na území SO ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vytríděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že je měrná produkce papíru, nápojových kartonů a kovů ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší, naopak měrná produkce plastů a skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší.

Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů (dle databáze EKO-KOM a.s.) jsou za rok 2012 pro celou ČR:

- u papíru 18,08 kg/obyv.
- skla 10,97 kg/obyv.
- plastů 9,72 kg/obyv.
- nápojových kartonů 0,32 kg/obyv.
- a kovů 19,98 kg/obyv.

Tabulka 98: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v Královéhradeckém kraji, rok 2013

Velikostní kategorie	Počet obcí v území SO ORP	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
(0 až 500 obyv.)	12	6,33	14,33	14,70	0,54	3,77	39,66
(501 až 1 000 obyv.)	4	8,88	14,48	14,90	0,54	4,24	43,05
(1 001 až 4 000 obyv.)	4	11,44	12,88	12,91	0,43	7,41	45,08
(4 001 až 10 000 obyv.)	2	21,31	13,53	13,35	0,55	45,44	94,18
(10 001 až 20 000 obyv.)	0	26,06	12,35	12,04	0,61	55,80	106,86
(20 001 až 50 000 obyv.)	0	18,74	7,67	9,04	0,32	49,30	85,06
(50 001 až 100 000 obyv.)	0	20,08	11,73	11,06	0,43	5,85	49,15
KHK celkem		16,59	12,61	12,64	0,49	24,26	66,61
ČR celkem		18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Příznivá z pohledu území SO ORP Kostelec nad Orlicí je skutečnost, že (alespoň) v roce 2012 se v KHK nejvíce plastů a skla na jednoho obyvatele vytrídilo v obcích do 1 000 obyvatel (takových obcí je v území většina), ve stejné kategorii (od 0 do 1 000 obyvatel) se naopak vytrídí výrazně méně papíru (to může souviset zejména s domácí likvidací – domácí topeniště). Sběr kovových materiálů je výrazně ovlivněn sítí sběrných dvorů / míst a výkupen.

Sběrná síť – tj. počet obyvatel na sběrné hnízdo, které obsahuje kontejnery na papír, plast a směsné sklo – je v porovnání s průměrnou hodnotou za kraj i ČR poměrně rozvinutá. Průměrná hustota sběrné sítě (obyv./sběrné hnízdo) v Královéhradeckém kraji je 122, průměr za ČR 148 a průměrná hodnota za SO ORP Kostelec nad Orlicí je 73 obyvatel na sběrné hnízdo.

Nižší hodnota předpokládá lépe dostupnou a vybavenou sběrnou síť, to je ovšem ovlivněno celou řadou dalších faktorů (hustota a charakter zástavby a sídel atp.). Lepším měřítkem by tak byla např. průměrná vzdálenost obyvatel ke sběrnému hnízdu.

**Tabulka 99: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP
za období 2008-2012**

Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území SO ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Katalogové č. odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
190503	Kompost nevyhovující jakosti	0,00	0,00	0,00	0,00	250,00
190805	Kalů z čištění komunálních odpadních vod	35,25	4,03	174,27	9,58	217,77
200201	Biologicky rozložitelný odpad	589,79	587,20	587,39	653,77	188,26
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	48,53	83,16	63,26	59,14	86,96
200111	Textilní materiály	20,15	33,32	28,22	43,01	45,92

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

V roce 2012 došlo k navýšení produkce: kompostu nevyhovující jakosti, kalů z čištění komunálních odpadních vod, dřeva neuvedeného pod čísle 200137, a textilních materiálů. Pozorovat můžeme zejména zvyšování produkce odpadu z textilního materiálu (souvisí zřejmě s působností firmy DIMATEX CS s.r.o.). Naopak v produkci biologicky rozložitelného odpadu (kategorie 200201) je v roce 2012 pozorován výrazný propad.

U kalů z čištění komunálních odpadních vod může rozdílná produkce v jednotlivých letech souviset např. s používanou technologií, s velikostí kalových polí, vysycháním a těžbou kalu, která se může provádět jen jednou za několik let atp. Také v případě dalších kategorií (kompost nevyhovující jakosti, biologicky rozložitelný odpad, dřevo neuvedené pod číslem 200137) může být rozdílná produkce v jednotlivých letech způsobena řadou faktorů – způsobem úpravy a zpracováním biomasy, délkou kompostování, evidencí a důsledností vykazování atp. a v takto krátké časové řadě je obtížné vyvozovat jednoznačné závěry. Pokud se o ně (o závěry) přesto chceme pokusit je důležité dávat do souvislostí se zavedenou separací bioodpadů v území (např. zde fungují i komunitní kompostárny, které zpravidla odpad neevidují) a jejím rozvojem v posledních letech...

S informacemi zde uvedenými dále souvisí příloha 24 a příloha 25.

Tabulka 100: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území SO ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	7 707,86	7 645,37	7 413,38	7 268,96	8 599,04
z toho celková produkce BRKO	7 226,77	7 297,17	6 789,68	6 846,48	7 529,49

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

V roce 2012 se zvýšila celková produkce BRO i BRKO a ve sledovaném období dosáhla v roce 2012 produkce vůbec nejvyšších hodnot. Měrná produkce BRO v roce 2012 na jednoho obyvatele byla 344 kg a z toho měrná produkce BRKO – 301 kg na obyvatele za rok.

Na území správního obvodu ORP Kostelec n. O. je výrazný podíl menších obcí (20 obcí z celkového počtu 22 obcí má méně než 3 000 obyvatel; téměř 70 % obyvatel bydlí v rodinném domě) a občané těchto obcí mají větší možnost vlastního využití biologického odpadu (což zřejmě souvisí i s menší produkcí KO než je republikový průměr), přesto se zde systém pro separaci a využití biologického odpadu (zvláště pak komunálního) v posledních letech poměrně rozvíjí.

Je v zájmu obcí snižovat množství BRKO ukládaného na skládky, snižovat tak množství směsného komunálního odpadu a poplatky za jeho odstranění. S tím souvisí také zájem obcí o zvyšování úrovně a systému třídění BRKO a vytvořením dostatečně husté sítě kompostáren.

Nově jsou v provozu dvě kompostárny, společnost ODEKO s.r.o., která je ve spoluvlastnictví 10 obcí nově (2 roky) provozuje kompostárnu s maximální roční kapacitou 2 000 tun; a od roku 2014 je v provozu kompostárna v obci Hřibiny-Ledská.

Komunitní kompostování provádí město Týniště n. O. a Kostelec n. O. (u komunitních kompostáren ovšem není evidence odpadu striktně dána a ve výsledcích o produkci odpadu nemusí být tento bioodpad vůbec zohledněn).

V tabulce jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se o katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307.

Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočtení na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden

v příloze (příloha 19 – celková produkce KO na území SO ORP za období 2008-2012 podrobně). Data v této tabulce primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO).

Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 – biologicky rozložitelný odpad (viz příloha 19).

V souvislosti s cíli POH ČR (snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky.

Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

S informacemi zde uvedenými a tabulkou výše (tabulka 100) souvisí také příloha 26 a 27.

Tabulka 101: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 200201 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
SO ORP Kostelec n. O.	24 924	6 497,93	260,71	186,54	7,48
Královéhradecký kraj	552 946	132 609,18	239,82	4 923,83	8,90

V tabulce výše je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 200201 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří cca 86 % celkové produkce BRKO v území SO ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že cca 14 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území SO ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi v roce 2012, je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší; co se týče měrné produkce odpadu 200201, ta je v porovnání s krajskou hodnotou naopak nižší.

V porovnání s průměrnými hodnotami (pro rok 2012) za celou ČR vykazuje území SO ORP o 27,44 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 12,05 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 200201, které byly vyprodukovány v obcích.

Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 200201 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, systém komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele (neprojevuje se v evidenci o produkci odpadu). Toto je důležité zmínit zejména z toho důvodu, že dvě největší obce v území (Kostelec n. O. a Týniště n. O.) provozují komunitní kompostárny (tyto nejsou nuceny vést evidenci o příjmu materiálu a produkci kompostu).

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území SO ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území SO ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území SO ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území SO ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Tabulka 102: Nakládání s odpady celkově na území SO ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	22 726,77	550,70	893,63	41 066,38	62 556,03	62 402,15
	Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓						
		45,02	0,99	2,72	95,58	180,87	201,13
	Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	22 497,00	550,70	893,63	41 066,38	62 556,03	62 402,15
	Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓						
	44,57	0,99	2,72	95,58	180,87	201,13	
Celková produkce odpadů		50 480,41	55 751,72	32 892,04	42 964,96	34 585,65	31 025,40
Odstranění	Skládkování	5 225,90	4 492,09	6 453,00	0,00	0,00	0,00
	Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění		4 492,09	6 453,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP), ČSÚ.

V nakládání s odpady ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí lze pozorovat výrazný nárůst materiálového využití odpadů.

Ovšem tabulka neříká nic o tom, jaké množství materiálově využitého odpadu pochází z řešeného území (SO ORP Kostelec nad Orlicí) a jaké množství odpadu z území je skutečně využito a odstraněno a jakým způsobem.

Důvodem, že v regionu nedochází k ukládání odpadu na skládky, je ten fakt, že v území jsou pouze skládky ve stádiu rekultivace – tedy odpad z SO ORP se odváží na skládky mimo region. Prakticky veškerý SKO vyprodukovaný v řešeném území končí na skládkách. V regionu nejsou také žádná zařízení pro spalování a energetické využití odpadu.

Nakládání s odpady je ohraničeno územní jednotkou SO ORP a v datech se tedy projevují pouze zařízení k nakládání s odpady umístěné na území SO ORP. Obecně je možné k materiálovému využití odpadů uvést, že veškerý vytříděný odpad je po dotřídění na jednotlivé využitelné složky prodán k dalšímu materiálovému využití.

Mezi materiálové využití patří např. odpad končící na třídících linkách, ve sběrných a výkupních odpadů (předúprava odpadu, prodej odpadu jako suroviny, recyklace kovů apod.), v kompostárnách (předúprava odpadu, kompostování), v recyklačních linkách (recyklace materiálu, předúprava), odpad použitý pro terénní úpravy (hlavně u stavebních odpadů), odpad využitý na rekultivaci a terénní úpravy skládek.

Zařízení k nakládání s odpady umístěné na území SO ORP jsou uvedena na předchozích stránkách (např. tabulka 77, tabulka 78, tabulka 79, tabulka 82, tabulka 89).

S tabulkou a informacemi zde uvedenými souvisí také příloha 28 a 29.

Tabulka 103: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území SO ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s odpady [t]									
KO	Využití	Materiálové využití	415,49	342,87	511,12	6 273,92	1 003,98	779,34	
		Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							
			6,74	3,92	5,23	74,76	11,84	8,29	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití	381,87	342,87	511,12	6 273,92	1 003,98	779,34	
		Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							
		6,19	3,92	5,23	74,76	11,84	8,29		
	Celková produkce KO [t]			6 165,17	8741,97	9777,78	8392,22	8476,20	9399,77
	Odstranění		Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné uložení				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Celkem vybrané způsoby odstranění				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění		Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

Z tabulky vidíme, že ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí dochází pouze k materiálovému využití komunálního odpadu – ovšem tabulku je třeba interpretovat opatrně – ukazuje pouze, že v daném území dochází k materiálovému využití komunálního odpadu, neříká nic o tom, jaké množství odpadů pochází z daného regionu a jaké množství odpadu z regionu je skutečně využito a odstraněno a jakým způsobem.

Důvodem, že v regionu nedochází k ukládání odpadu na skládky, je ten fakt, že v území jsou pouze skládky ve stádiu rekultivace – tedy odpad z SO ORP (pokud je skládkován) se odváží na skládky mimo správní obvod. Prakticky veškerý SKO vyprodukovaný v řešeném území končí na skládkách.

V regionu nejsou také žádná zařízení pro spalování a energetické využití odpadu. Omezené množství dostupných informací neumožňuje zdůvodnit výrazný výkyv v materiálovém využití komunálního odpadu v roce 2010, data jsou získána z oficiální statistiky (databáze GROUP ISOH).

S tabulkou a informacemi zde uvedenými souvisí také text na předchozí stránce a příloha 30 a příloha 31.

Tabulka 104: Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	206,72	228,82	160,95	24,74	34,60
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	86,40	130,30	51,27	50,33	44,69
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

Z tabulky vidíme, že ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí se v letech 2011 a 2012 oproti předchozím rokům výrazně snížilo materiálové využití separovaného odpadu (papíru a plastu). Tabulka ovšem neříká nic o tom, jaké množství zpracovaného separovaného odpadu pochází z daného území ani nic o tom, jak je nakládáno se separovaným odpadem z daného území. Omezené množství dostupných informací neumožňuje zdůvodnit výrazný pokles v materiálovém využití separovaného odpadu od roku 2010, ani popsat, které společnosti a jakým způsobem na území SO ORP materiálově využívají plasty a papír (data jsou získána z oficiální statistiky – databáze GROUP ISOH).

Svozová společnost ODEKO s.r.o. v současné době veškerý komunální separovaný odpad (papír, plasty a kompozitní obaly, sklo) předává firmě NAPOS s.r.o. (Předměřice nad Labem), jak nakládá se separovaným odpadem svezným z SO ORP firma Marius Pedersen a.s. není přesně známo, ale na území SO ORP nemá žádnou třídící linku ani jinou svoji pobočku.

S tabulkou a informacemi zde uvedenými souvisí také text na předchozích (dvou) stránkách a příloha 32 a příloha 33.

Tabulka 105: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území SO ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]									
BRO	Využití	Materiálové využití		255,17	371,38	3 724,34	2 892,39	2 660,96	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití		67,96	136,02	755,88	359,89	463,38	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		148,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓							
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Počet obyvatel v území ORP				25 015	25 081	25 126	25 091	24 988	

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

Porovnáme-li informace o nakládání s BRO a BRKO (tabulka výše) s celkovou produkcí BRO a BRKO (tabulka 100 a doprovodný text) v území SO ORP Kostelec nad Orlicí vidíme, že v území bylo využito pouze nepatrné množství z vyprodukovaného odpadu.

Ovšem tato tabulka (tj. tabulka 105, stejně jako předešlé tabulky o nakládání s odpady) neříká nic o tom, jaké množství odpadu (s kterým bylo na území SO ORP nakládáno) pochází z daného území a jaké množství odpadu z území je skutečně využito a odstraněno a jakým způsobem. V území např. nejsou žádné skládky odpadu, proto nevytříděný biologický odpad, který je obsažen ve SKO končí na skládkách mimo území, veškerý SKO z území SO ORP Kostelec nad Orlicí končí na skládkách.

Seznam zařízení pro nakládání s BRO a BRKO v území SO ORP a jeho blízkosti je uveden výše (tabulka 82, tabulka 83). V poslední době se v území poměrně rozvíjí systém pro separaci BRKO. Nově jsou v provozu dvě kompostárny, společnost ODEKO s.r.o. nově (cca 2 roky) provozuje kompostárnu s maximální roční kapacitou 2 000 tun; a od roku 2014 je v provozu kompostárna v obci Hřibiny-Ledská. Komunitní kompostování provádí město Týniště n. O. a Kostelec n. O. (komunitní kompostárny však nemají povinnost vést evidenci o příjmu materiálu a produkci kompostu). Snahou obcí je snižovat podíl biologické složky ve SKO (a snížit tak jeho ukládání na skládky) a tedy rozvíjet systém pro separaci BRKO.

S tabulkou souvisí také příloha 34 a příloha 35.

**Tabulka 106: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012
v území SO ORP Kostelec nad Orlicí**

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	301 470	311 620	328 760
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	15 489 910	15 796	16 233 740
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	415 980	447 320	457 130
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	5 820	790	2 800
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	1 420 500	1 650 640	1 997 150
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0	0	0
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	0
3728	Monitoring nakládání s odpady	259 200	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	259 200	269 830	233 900
Celkové náklady		18 152 080	18 477	19 253 480

Zdroj: Ministerstvo financí.

Z tabulky nákladů vidíme, že v území SO ORP rostou jednak celkové náklady na odpadové hospodářství, tak např. náklady na sběr a svoz komunálního, nebezpečného a ostatního odpadu, či náklady na využívání a zneškodnění komunálního odpadu.

5.1.3) Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tabulka 107: Analýza cílových (dotčených) skupin

- slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním.

Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Občané	Pravidelný svoz, přijatelná docházková vzdálenost stanovišť na separovaný odpad s optimální kapacitou; přijatelná výše poplatků; čistota u kontejnerů a v celé obci; informovanost o třídění a možnostech odkládání všech druhů odpadů.	Neochota předcházet vzniku odpadů; neochota třídit odpad; neochota platit poplatky za svoz a likvidaci odpadu; neadekvátní požadavky; porušování zákona – vznik černých skládek; neochota trpět zařízení k likvidaci odpadů ve svém okolí.	Obecní zpravodaj; informační letáky; veřejné schůze zastupitelstva obce; www stránky; příležitostně kulatý stůl k tématu.	Monitoring kvality služeb, názorů a potřeb obyvatelstva – vyhodnocení informací a zavádění potřebných opatření; vysoká informovanost – výchova a osvěta – ohledně systému nakládání s odpady v obci; soustavné zvyšování kvality systému třídění a nakládání s odpady, kontroly, sankce.
Ostatní původci komunálního odpadu (živnostníci, menší firmy)	Přijatelná výše poplatků; snadné a bezproblémové odstranění odpadů.	Porušování předpisů a zákonů; neochota platit za svoz a likvidaci odpadu; vznik černých skládek.	Obecní zpravodaj; www stránky; e-mail; osobní komunikace.	Pravidelná kontrola dodržování pravidel a zákonů; monitoring potřeb, diskuse, společné hledání řešení.
Velké průmyslové podniky	Minimální náklady na odpadové hospodářství, maximální opětovné využití a recyklace odpadů.	Porušování předpisů a zákonů; znečišťování a poškozování ŽP; ekologické zátěže.	Osobní komunikace; pravidelné porady a jednání.	Pravidelná kontrola dodržování zákonů a předpisů, případně její požadování po ČIŽP.
Turisté, návštěvníci kulturních, sportovních akcí, ...	Dostatek odpadkových košů a jejich vhodné rozmístění. Kontejnery na odpad rozmístěny tak, aby nehyzdily atraktivní místa. Čisté a uklizené prostředí.	Vandalismus, neochota odkládat odpad na místa k tomu určená, neadekvátní požadavky.	Informační letáky, www stránky, obecní zpravodaj.	Monitoring očekávání a potřeb, prověření dostupnosti a rozmístění odpadkových košů a míst pro odkládání odpadů. Informovanost, výchova a osvěta.
Občané a subjekty využívající sběrné dvory, místa a výkupny	Přijatelná otevírací doba, dopravní dostupnost, široké spektrum přijímaných odpadů.	Ukládání odpadu nelegálního původu, porušování zákonů a předpisů, nedostatečná otevírací doba, nedostatečně široké spektrum přijímaných odpadů – ukládání odpadů mimo sběrný dvůr – na černé skládky.	Informační letáky, obecní zpravodaj, místní rozhlas, webové stránky.	Monitoring kvality služeb, názorů a potřeb – vyhodnocení informací a zavádění potřebných opatření; vysoká informovanost – výchova a osvěta – ohledně systému nakládání s odpady v obci; soustavné zvyšování kvality systému třídění a nakládání s odpady.
...

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Představitelé obcí SO ORP	Uspokojit požadavky vlastních občanů; optimální výdaje na systém nakládání s odpady, jeho provoz; fungující a jednoduchý systém.	Nedostatek zdrojů; pokuty za nedodržování zákona; nezáměr o zvyšování kvality systému nakládání s odpady.	Informační schůzky; (elektronická) pošta; osobní komunikace; odborné semináře.	Pravidelný přísun informací představitelům obcí – podklady a odborné analýzy. Pravidelná jednání mezi obcemi, výměna zkušeností – MOS; jednání mezi obcí a svozovou firmou (příp. společný postup obcí při vyjednávání).
Ekologické neziskové organizace	Omezování produkce odpadů; vysoká úroveň třídění, jeho podpora a další zvyšování efektivity; odstraňování černých skládek, starých ekologických zátěží; ekologická výchova na školách, výchova a osvěta obyvatel.	Neznalost problematiky, podsouvání soukromých zájmů za veřejný zájem a ochranu ŽP, extremismus a fanatismus, neadekvátní požadavky, neochota diskuse, manipulace s informacemi a ovlivňování veřejnosti.	Veřejná jednání; informační schůzky; elektronická pošta; osobní komunikace.	Zapojení do výchovy a osvěty, společné diskuse a konzultace, informovanost, transparentnost rozhodování.
Školy	Pomoc od obce ve věci recyklace a třídění odpadů; motivace škol a spolupráce se školou – podpora sběru vybraných komodit, kvalitní environmentální výchova a osvěta, spolupráce s environmentálními organizacemi, svozovými společnostmi, průmyslovými podniky, veřejnou správou a rodiči.	Omezená ochota ke spolupráci; omezená ochota zvyšovat kvalitu systému třídění ve škole; nízká úroveň environmentální výchovy a osvěty; špatný příklad v chování učitelů; nedostatek informací.	Pravidelná jednání, informační letáky, informační schůzky; osobní komunikace; elektronická pošta; www stránky.	Zapojení do výchovy a osvěty, společné diskuse a konzultace, podpora škol v recyklaci, zábavné soutěže, motivační systém...
Firmy s uzavřeným systémem nakládání s odpady (svoz, třídící linky, vlastní skládky...)	Maximalizace zisku, optimální využití kapacity.	Vytlačování konkurence, monopol; a nepřijatelné ceny za svoz a skládkování; porušování a obcházení zákonů; nekvalitní a drahé služby.	Pravidelná jednání, informační schůzky; osobní komunikace.	Pravidelná jednání mezi obcemi, výměna zkušeností – MOS; jednání mezi obcí a firmou, společný postup obcí při vyjednávání; podklady a odborné analýzy pro představitele obcí; zdravá konkurence.
Svozové firmy založené obcemi, bez uzavřeného řetězce nakládání s odpady (nemají vlastní skládky...)	Spokojení zastupitelé a občané obcí; dostatek zákazníků; optimální využití kapacit; maximalizace zisku; dobré vztahy s majiteli třídících linek, skládek...	Neplnění smluv; porušování zákona, nezodpovědný přístup zaměstnanců; nekvalitní a drahé služby.	Pravidelná jednání, informační schůzky; osobní komunikace.	Pravidelná jednání mezi obcemi; dlouhodobá strategie rozvoje a zvyšování kvality služeb firmy; monitoring kvality služeb, názorů a potřeb obyvatel a představitelů obcí; podklady a odborné analýzy.
Média	Úspěšnost a oblíbenost médií a náměty pro cílené skupiny.	Neobjektivní informace s cílem nalézt senzaci, nezáměr o pozitivní prezentace.	Partnerství s médii.	Dohoda na trvalé spolupráci – informovanost a transparentnost – pravidelná prezentace úspěchů a pozitivních věcí.

Tabulka 108: Analýza rizik – registr rizik v oblasti odpadového hospodářství

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá.

Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty.

Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. **Pravděpodobnost** (v tabulce sloupec „P“) i **dopad** (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5:

hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost).

Významnost rizika ("V") je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25.

Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na zajištění běžného provozu systému odpadového hospodářství	2	4	8	Optimalizace nákladů; optimalizace systému svozu; změna systému plateb; meziobecní spolupráce; změna svozové firmy; přesun financí v rámci rozpočtu.	Obec
Výdaje na mimořádné záležitosti – např. odstraňování černých skládek	2	2	4	Prevence – dostatek sběrných dvorů a míst; výchova a osvěta v oblasti nakládání s odpady; kontrola, sankce, přehled o dění v obci medializace.	Obec
Nedostatek financí na investice a vybavení	2	3	6	Využití finančních podpor; přesun financí v rozpočtu, meziobecní spolupráce.	Obec
Občané a původci komunálního odpadu neplatí za odpad	3	4	12	Vymáhání, sankce; změna systému výběru poplatků od občanů; vzdělání a osvěta, medializace problému.	Obec, svozová firma
Zvyšování nákladů firmy na likvidaci odpadů	4	5	20	Optimalizace nákladů společným jednáním obcí, změna svozové firmy, nabídka řešení ze strany firmy, zvýšení efektivity.	Obec, občané
Organizační riziko					
Špatný systém svozu odpadů v rámci SO ORP	2	4	8	Meziobecní spolupráce – výměna zkušeností, společný postup; jednání se svozovou firmou; změna svozové firmy.	Obce daného území
Neexistence či špatné rozmístění zařízení odpadového hospodářství (sklárky, spalovny, recyklační linky, sběrné dvory,...)	4	3	12	Realizace zařízení ve spolupráci s ostatními obcemi; využití finančních prostředků z grantů a dotačních programů.	Obce daného území
Nezájem či neochota obcí ke spolupráci	3	4	12	Informovanost o výhodách a potřebách meziobecní spolupráce; příklady dobré praxe.	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů	4	4	16	Informovanost, včasné upozornění na dopady změn legislativy; jednání o změnách legislativy se zákonodárci v předstihu ve spolupráci s ostatními obcemi; změna legislativy.	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav zařízení a vybavení	2	4	8	Kontrola, sankce, oprava zařízení; využití finanční podpory.	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení svozové firmy nebo porušování podmínek smlouvy a rizika spojená se zaměstnanci firmy (stížnosti občanů)	3	3	9	Správně stanovené podmínky ve smlouvě; meziobecní spolupráce – výměna zkušeností; systém kontrol; jednání se svozovou firmou.	Obec, svozová firma
Občané a původci odpadu porušují zákon – zvýšené náklady (např. černé sklárky) nebo pokuta pro obec	3	4	12	Zavedení systému kontroly; nápravná opatření; výchova a osvěta; sankce; medializace problému.	Obec

5.1.4) SWOT analýza oblasti odpadového hospodářství

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území, příležitostí a rizik.

Tabulka 109: SWOT

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> • Svozové společnosti, působící v území, z nichž jedna je ve spoluvlastnictví obcí. • Zkušenosti některých obcí při společném řešení problematiky odpadového hospodářství. • Celková produkce odpadu na území SO ORP v roce 2012 byla téměř o 39 % nižší než v roce 2000 (ovšem v jednotlivých letech dochází k výrazným výkyvům v celkové produkci odpadu). Zvyšující se množství separovaného KO, dlouhodobě rostoucí podíl vytríděných plastů. • Zájem obcí řešit snižování produkce SKO a nadále zvyšovat podíl separovaného KO a pozorovaná potřeba soustavné environmentální výchovy a vzdělávání obyvatel (potenciál v možnosti třídění). • Na území SO ORP dochází pouze k materiálovému využití odpadů (tj. především zde není odpad skládkován ani spalován). • Nové kompostárny na území SO ORP. • Černé skládky nepředstavují na území SO ORP výrazný problém. • Produkce KO v přepočtu na obyvatele je nižší než celorepublikový průměr. • Fungující spolupráce řady obcí se společnostmi (kolektivními systémy) jako EKO-KOM, ELEKTROWIN, ASEKOL, DIMATEX CS apod. • Zavedený systém výběru poplatků za komunální odpady. • Fungující osvěta ve školách. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nejbližší spalovny (přesněji ZEVO) komunálního odpadu jsou v Liberci a Brně. • Nejbližší dvě skládky komunálního odpadu jsou obě ve vlastnictví jedné firmy, která provádí zároveň svoz komunálního odpadu na cca 50 % území => výhradní/rozhodující postavení na trhu. • Veškerý SKO z území SO ORP končí na skládkách. • Celková produkce komunálního odpadu a především celková produkce směsného komunálního odpadu v posledních letech (2008-2012) neklesá. • Měrná produkce SKO je v území vyšší než je republikový a krajský průměr (přestože měrná produkce KO je nižší, produkce SKO je vyšší => v území SO ORP se v přepočtu na obyvatele vytrídí méně odpadu než je obvyklé v kraji a ČR). • Náklady na odpadové hospodářství dlouhodobě narůstají, rostoucí ceny za svoz a odstranění odpadů (respektive za nakládání s odpady). • Nedostatečně rozvinutá síť sběrných dvorů / míst, a počet zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem. • Nejednotný systém plateb – omezené možnosti porovnání nákladů a společného postupu obcí při vyjednávání o cenách za svoz a likvidaci odpadu.
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> • Meziobecní spolupráce – kulaté stoly, výměna zkušeností – hledání cest ke snižování produkce SKO, motivace občanů, výchova a osvěta a kontrola a sankce, společný postup řešení. • Vytváření podmínek k třídění odpadů, snižování podílu biologicky rozložitelného odpadu v SKO. • Spolupráce obcí při rozšíření a provozu sběrných dvorů/míst. • Meziobecní spolupráce – optimalizace nákladů spojených s nakládáním s odpady (tj. včetně svozu a odstranění/využití odpadů), jednotný systém plateb, spolupráce obcí, při jednání se svozovou firmou s cílem efektivnějšího řešení likvidace odpadů. • Hledání alternativ ke skládkování komunálního odpadu. • Využití finančních podpor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepřiměřené zvyšování ceny, za nakládání se směsným komunálním odpadem, ztrátou konkurenčního prostředí. • Změny v legislativě vedoucí ke zvyšování nákladů obcí na odpadové hospodářství. • Nezájem vedení obce o odpadové hospodářství o zvyšování kvality a efektivity systému. • Neochota občanů platit poplatky za likvidaci komunálních odpadů; nezájem občanů o zvyšování kvality systému třídění; vznik černých skládek. • Zvyšování produkce odpadů v důsledku konzumního způsobu života. • Velké vzdálenosti pro přepravu odpadu ke koncovému zařízení => zvyšování nákladů.

5.1.5) Souhrn informací z analýz (analytické části)

Svozové firmy, svoz směsného komunálního odpadu

Na území SO ORP Kostelec nad Orlicí působí dvě svozové společnosti – firma ODEKO s.r.o. (která je ve spoluvlastnictví 10 obcí) a Marius Pedersen a.s. (včetně pobočky Ekola České Libchavy s.r.o.), tyto společnosti z území SO ORP sváží veškerý směsný komunální odpad a naprostou většinu sledovaného separovaného odpadu (plasty a kompozitní obaly, papír, sklo).

Likvidaci různorodého separovaného odpadu obcím dále zajišťují další firmy a tyto firmy prostřednictvím sběrných dvorů, míst a výkupu odpadu (např.: RNDr. Jaroslav Marek Orlické odpady; Metal-Vondra s.r.o.; Ekopart s.r.o.; Jaroslav Sejkora; Vladimír Vilímek).

Výše poplatku, kterou platí obyvatel obce, se nejčastěji pohybuje v rozmezí 400 – 600 Kč. Částka, která se doplácí na občana z rozpočtu obce je různá (což je způsobeno výší poplatku od občana a systémem plateb v jednotlivých obcích), obvykle se pohybuje v rozmezí cca 30 – 50 % poplatku, který platí občan.

Údaje ohledně nasmlouvaných cen (např. ceny za tunu svezeneho směsného a separovaného odpadu) byly zjišťovány od starostů obcí a svozových společností; ovšem řada údajů se zjistit nepodařila – některé obce a společnosti údaje neposkytly, protože data považují za citlivá, některé obce (a společnosti) je v požadované formě nemají k dispozici. Nejednotný systém plateb výrazně omezuje možnosti porovnání nákladů (v důsledku různé evidence, způsobu systému plateb a postupu při přepočtu dat jednotlivými obcemi). Vzhledem k citlivosti těchto dat a povaze některých smluv, nejsou zjištěné údaje v dokumentu zveřejněny.

Společnost ODEKO s.r.o., respektive obce-spoluvlastníci se optimálním nastavením plateb dlouhodobě zabývají – v současné době je cena pro obec určena roční sazbou na obyvatele vynásobenou počtem evidovaných obyvatel v obci; množství svezeneých tun z obce se následně rozpočítává podle počtu obyvatel; je tedy v zájmu všech obcí a obyvatel produkovat co nejméně komunálního odpadu a z vyprodukovaného odpadu co nejvíce odpadu vytřídit – jestliže v některé obci produkují více odpadu a méně třídí, doplácí na to všechny ostatní obce a naopak.

Marius Pedersen a.s., má na trhu dlouholetou tradici a mnoho zkušeností s nakládáním s odpady a svým způsobem monopol (na rozdíl od firmy ODEKO vlastní též třídící linky a skládky odpadů a jedná se o nadnárodní firmu). Obce v SO ORP, kterým Marius Pedersen a.s. zajišťuje svoz odpadu, si podmínky svozu zajišťují individuálně. Buď má s touto svozovou firmou smlouvu přímo obec anebo si smlouvu uzavírá každý občan zvlášť. Ceny za svoz tříděného i separovaného odpadu se dále odvíjí od místa na trase, kde se daná obec nachází. Většina obcí neplatí za svoz separovaného odpadu přímo za tunu, ale za třídící nádobu. Informace o hmotnosti svezeneého tříděného odpadu většinou obce nemají k dispozici, mají pouze počty svozů.

Sběrné dvory/sběrná místa

Ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí má jediná obec Hřibiny-Ledská sběrný dvůr vedený v evidenci krajských souhlasů. Další sběrné dvory/místa jsou v obcích Kostelec n. O., Týniště n. O., Doudleby n. O., Lípa nad Orlicí. Sběrné dvory slouží pouze pro obyvatele daných obcí, kteří mají zaplacen místní poplatek za odpady. Pouze sběrný dvůr v obci Hřibiny-Ledská slouží také pro občany obcí Častolovice, Čestice, Libel, Lično a Olešnice, kteří zaplatí poplatek za uložení. Množství obcí v SO ORP má zájem o zlepšení sítě sběrných dvorů a možnost jejich využívání.

Třídící linky

Na území SO ORP Kostelec n. Orlicí není evidována (podle evidenci krajských souhlasů) žádná třídící linka, byť často v rámci sběrných dvorů / míst dochází k dotřídění odpadu. Společnost ODEKO s.r.o. má evidovanou překládací stanici odpadů pro: skladování materiálů (R13) před aplikací některého z postupů (R1-R12); úpravu složení nebo smíšení odpadů (D13) před jejich odstraněním některým z postupů uvedených pod označením D1-D12; skladování odpadů před jejich odstraněním některým z postupů D1-D14.

Firma **Marius Pedersen a.s.** má třídící linku u Broumova (zde je kapacita cca 400 t).

Od konce roku 2014 by se měla uvést alespoň ve zkušební provoz třídící linka v Rychnovku u Jaroměře, kde bude kapacita 8 000 t na dvousměnný provoz, bude sloužit jak pro oblast Náchodska, Trutnovska, tak i Rychnovska. Dle evidence krajských souhlasů v kategorii "třídění odpadu" má Marius Pedersen a.s. evidovány zařízení v Hradci Králové, Nové Pace, Pardubicích a Českých Libchavách, které konkrétní třídící linky Marius Pedersen a.s. využívá pro třídění separovaného odpadu svezeneho z obcí SO ORP nebylo zjištěno.

Firma ODEKO s.r.o. v současné době veškerý separovaný odpad (papír, plasty a kompozitní obaly, sklo) předává firmě NAPOS s.r.o. (Předměřice nad Labem).

Kompostárny, biologicky rozložitelný odpad

Na území správního obvodu ORP Kostelec n. O. je výrazný podíl menších obcí (20 obcí z celkového počtu 22 obcí má méně než 3 000 obyvatel, další dvě obce mají cca 6 000 obyvatel) a občané takto velkých obcí mají větší možnost vlastního využití biologického odpadu, přesto se zde system pro separaci a využití biologického odpadu (zvláště BRKO) v posledních letech výrazně rozvíjí. Je v zájmu obcí snižovat množství BRKO ukládaného na skládky, snižovat tak množství směsného komunálního odpadu a poplatky za jeho odstranění.

Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadu (ZEVO)

Na území SO ORP není žádná spalovna odpadu; významné spalovny (respektive ZEVO) komunálního odpadu jsou v republice pouze tři v Praze, Brně a Liberci.

Skládky

Na území SO ORP Kostelec nad Orlicí není v současné době provozována žádná skládka odpadů – skládka odpadů na hranicích obcí Albrechticích n. O. a Nová Ves je rekultivována, provoz skládky v obci Hřibiny-Ledská byl rovněž ukončen.

Veškerý směsný komunální odpad z SO ORP končí na skládkách firmy Marius Pedersen a.s., která má v okolí 2 skládky: v Křovicích u Dobrušky (její kapacita je cca 4 roky a o jejím dalším rozšíření se bude jednat v rámci ÚPD) a v Českých Libchavách (pobočka Ekola České Libchavy s.r.o.) kde je odhadovaná kapacita skládky cca na 40 let. Firma tedy může, aby prodloužila životnost skládky v Křovicích více odpadu svážet např. na skládku v Českých Libchavách (další skládka firmy je např. v Kryblicích u Trutnova).

Černé skládky a ekologické zátěže

Černé skládky na území SO ORP Kostelec nad Orlicí netvoří výrazný problém, většina starostů uvedla, že na území jejich obce nejsou žádné černé skládky, menší černé skládky se objevují sporadicky, obce je obvykle likvidují na vlastní náklady.

Na území 11 obcí (Albrechtice/Nová Ves; Borohrádek; Borovnice; Častolovice; Čermná n. O.; Doudleby n. O.; Hřibiny-Ledská; Chleny; Kostelec n. O.; Týniště n. O. a Zdelov) jsou evidovány ekologické zátěže.

Produkce odpadu

Přes kolísání hodnot produkce odpadu v jednotlivých letech můžeme říci, že dlouhodobě se celková produkce odpadu postupně snižuje (tabulka 90). Snižování produkce odpadu však není (v posledních letech) způsobeno snižováním produkce komunálního odpadu (odpadu z domácností, odpadů od obcí), ale zejména snižováním produkce odpadů z průmyslu a výrobní činnosti (účinnější technologie, restrukturalizace a útlum výroby atd.).

Produkce KO a SKO (mezi lety 2008-2012) neklesá a jejich podíl na celkové produkci odpadu se tak zvyšuje (viz tabulka 93).

V SO ORP Kostelec nad Orlicí byla v roce 2012 nejvyšší produkce Komunálního odpadu (skupina 20), dlouhodobě produkce kolem 8 tisíc tun. Dále produkce Stavebního a demoličního odpadu (skupina 17), kde byla v roce 2012 zaznamenána výrazně nižší produkce oproti předchozím rokům ve kterých produkce Stavebního a demoličního odpadu výrazně převyšovala produkci Komunálního odpadu (podrobněji tabulka 92).

V řešeném území (SO ORP Kostelec n. O.) je celková produkce komunálního odpadu v SO ORP na jednoho obyvatele nižší než je krajský a republikový průměr (tabulka 94), to může souviset např. s charakterem území a typem zástavby, ale též s kupní silou obyvatel.

Důležitější je nepříliš příznivá je situace v oblasti SKO

→ v porovnání s krajskými a republikovými hodnotami vykazují obce SO ORP vyšší hodnoty měrné produkce SKO.

To tedy znamená, že přestože celkově produkujeme méně KO, produkujeme více SKO → tedy třídíme méně než je republikový a krajský průměr (zřejmě souvisí zejména s dostupností sběrných míst a dvorů).

Z celkové produkce komunálního odpadu tvoří na území SO ORP největší podíl směsný komunální odpad.

V podmínkách ČR zpravidla tvoří největší část SKO biologicky rozložitelný odpad, dle přepočtových koeficientů BRO tvoří zhruba 48 % SKO a 30 % objemného odpadu. Vzhledem k charakteru území je pravděpodobné, že podíl biologicky rozložitelného odpadu bude ve směsném komunálním odpadu na území SO ORP nižší než republikový průměr, i přesto však je jeho podíl významný.

Separovaný odpad

Produkce separovaného odpadu se v letech 2008-2012 zvyšuje (tabulka 95), což lze chápat jako pozitivní trend, zejména je patrný kontinuální růst množství vytríděných plastových odpadů.

Zvyšující se produkce separovaného odpadu ovšem sama o sobě nic neznamena a je důležité ji posuzovat ve vztahu s celkovou produkcí komunálního odpadu a především srovnávat s průměrnou úrovní třídění v kraji a ČR.

V průměru se celkem na území SO ORP v roce 2012 vytřídilo podle databáze GROUP ISOH v přepočtu na obyvatele téměř 74 kg sledovaných komodit tj. 36 kg papíru, 24 kg plastu a 13 kg skla (viz tabulka 95).

Avšak podíváme-li se na hodnoty separovaného odpadu, jejichž původcem je obec, zjistíme, že v průměru jeden obyvatel obce (dle databáze ISOH) vytřídil 20 kg papíru, 14 kg plastů a 13 kg skla (viz tabulka 96) a podle databáze EKO-KOM, a. s. to bylo cca 14 kg papíru, 14 kg plastů a 14 kg skla (viz tabulka 97).

Vytříděných nápojových kartonů (kompozitní obaly) je evidováno minimální množství, a většina obcí v SO ORP jejich produkci v hlášení ISPOP nevykazuje, to může souviset s tím, že na většině území SO ORP Kostelec nad Orlicí nejsou nápojové kartony tříděny samostatně, ale je možno je vhadzovat do sběrných nádob na plasty. Výkyvy v množství vytríděného papíru zase mohou souviset s výkupní cenou, která v jednotlivých letech kolísá. Klesající podíl vytríděného skla je pravděpodobně způsoben nahrazováním skleněných obalů jinými (plast, TetraPak).

V území SO ORP se třídí i další složky komunálního odpadu, mimo výše uvedené, např. drobný chemický odpad, kovy, a v posledních letech je patrný zvyšující se zájem o třídění textilního materiálu, snižování BRKO ve směsném komunálním odpadu (rozvoj kompostáren) a nově budou firmou ODEKO s.r.o. současná stanoviště na separovaný odpad (papír, plast, sklo) doplněna o nádoby na drobný kovový odpad.

V roce 2012 se zvýšila celková produkce BRO i BRKO a ve sledovaném období dosáhla v roce 2012 produkce vůbec nejvyšších hodnot. Měrná produkce BRO v roce 2012 na jednoho obyvatele byla 344 kg a z toho měrná produkce BRKO – 301 kg na obyvatele za rok.

Náklady

V území SO ORP rostou jednak celkové náklady obcí na odpadové hospodářství, tak např. náklady na sběr a svoz komunálního, nebezpečného a ostatního odpadu, či náklady na využívání a zneškodnění komunálního odpadu.

Souhrn nejdůležitějších výsledků, výstupů a závěrů analytické části pro oblast odpadového hospodářství je dále z velké míry obsažen v kapitole 5.1.3 (Analýza dotčených skupin, Registr rizik) a kapitole 5.1.4 (SWOT analýza).

Interpretace poznatků a závěrů vztahující se k návrhové části je obsahem kapitoly následující (zejména 5.2.2 a také 5.2.3).

5.2) Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1) Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nedefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření v tzv. fokusní skupině. Členové fokusní skupiny pro oblast odpadového hospodářství:

Ing. Jiří Zálíš - regionální manažer EKO-KOM, a.s.

p. Jiří Šubrt - ODEKO s.r.o. - vedoucí provozu

Ing. Rostislav Všetečka - ODEKO s.r.o. - jednatel

p. Josef Urbánek - Odbor ŽP MěÚ Týniště n. O.

p. Eva Potočková - starostka Obce Hřibiny-Ledská

p. Jaromír Kratěna - starosta Obce Albrechtice n. O. a motivující starosta MOS

Odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území SO ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

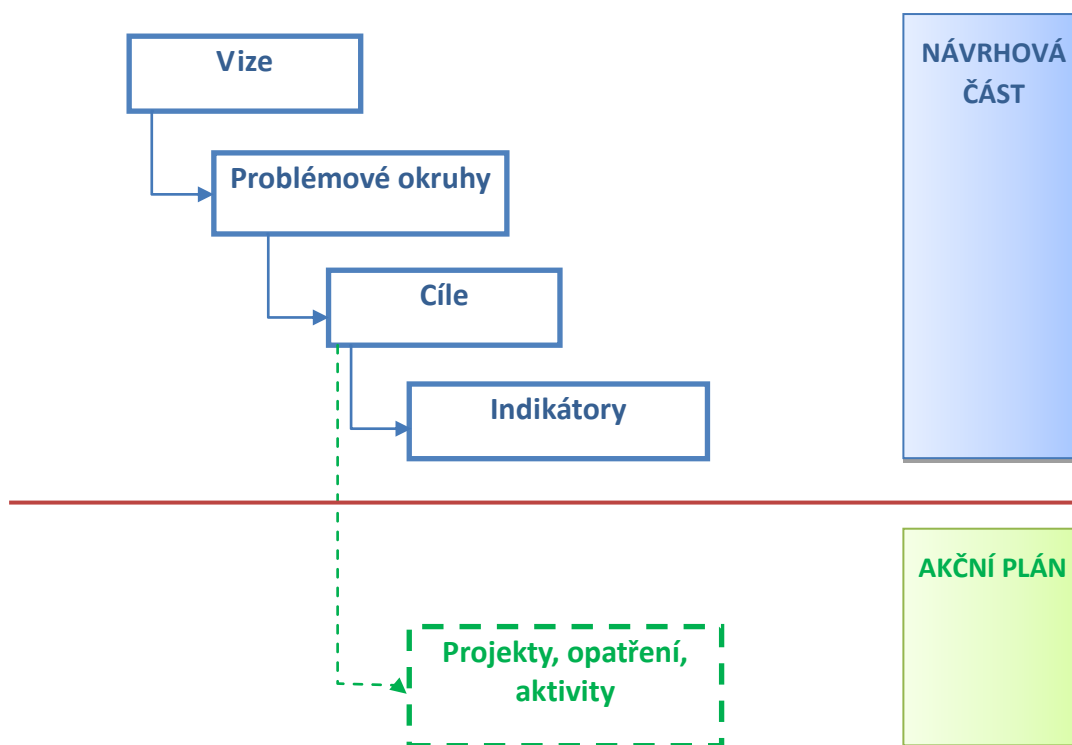
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

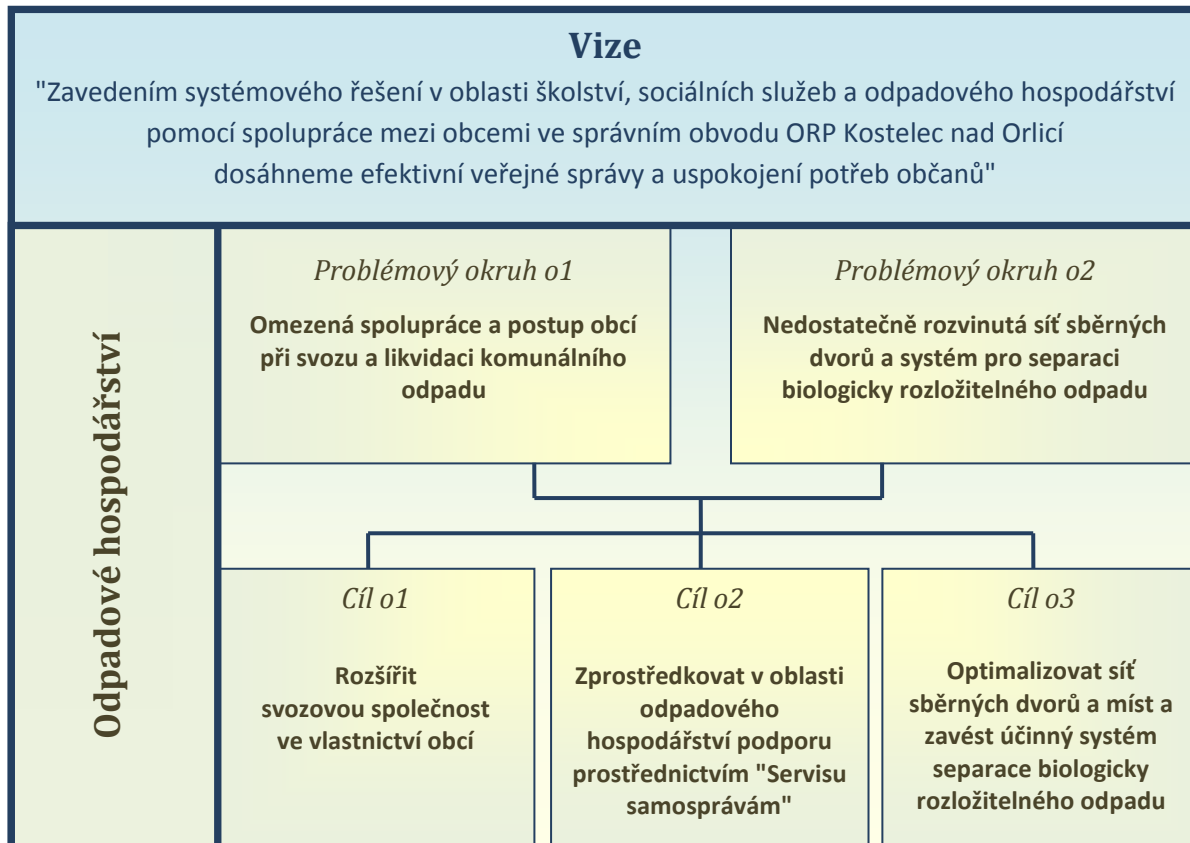
Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena ve schématu níže.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2) Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan: "DSO Orlice a Poorlicko – to pravé místo pro život"

Vize:

"Zavedením systémového řešení v oblasti školství, sociálních služeb a odpadového hospodářství pomocí spolupráce mezi obcemi ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí dosáhneme efektivní veřejné správy a uspokojení potřeb občanů"

Problémové okruhy pro oblast odpadového hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství jsou formulovány dva problémové okruhy, tyto vychází z provedených analýz, zjištěných poznatků, priorit a záměrů dalších analytických a strategických dokumentů. Problémové okruhy byly ověřeny a diskutovány tzv. fokusní skupinou a na základě této diskuse následně upraveny a doplněny. Definované problémové okruhy spolu vzájemně souvisí a řešení dílčího problému v jedné oblasti může mít často vliv na jiný dílčí problém i v oblasti další.

Problémový okruh I:

Omezená spolupráce a postup obcí při nakládání s komunálním odpadem

Jedná se vesměs o problém, který byl již v minulosti (jen) na části území řešen (vyřešen). Na území DSO Poorlicko se spolupráce obcí v oblasti odpadového hospodářství zdála již dříve nutností a byla vyvolána akutní potřebou řešení problému, který obce ze zákona i z důvodu každodenních potřeb občanů musely naplnit a neuměly tak učinit samostatně. Dnes se tato spolupráce – vlastní svozová společnost – jeví, jako velmi výhodná o čemž svědčí obecně vysoká spokojenost zapojených obcí.

- Avšak více jak polovina obcí (obce mimo DSO Poorlicko) v SO ORP si podmínky svozu komunálního odpadu zajišťuje zcela individuálně – obce často pociťují omezenou možnost kontroly, mají slabší vyjednávací pozici, obecně jsou méně spokojeny se současným řešením systému nakládání s odpady oproti obcím využívajících služeb vlastní svozové společnosti.
- Důsledkem individuálního řešení je nejednotný systém plateb, který výrazně omezuje možnosti porovnání nákladů a tedy nalezení/zavedení vhodných systémů svozu – ceny za svoz a likvidaci určitého množství komunálního a separovaného odpadu u jednotlivých obcí prakticky nejde porovnat.
- Individuální a různorodé řešení systému nakládání s odpady u mnoha obcí omezuje možnosti snížit produkci směsného komunálního odpadu a omezuje efektivnější materiálové využití odpadů (zavedení třídící linky v území, mechanicko-biologickou úpravu odpadů atp.), snižuje se možnost dosažení stagnace / optimalizace nákladů na odpadové hospodářství.
- Náklady na odpadové hospodářství dlouhodobě narůstají, zvyšují se ceny za svoz a likvidaci SKO.
- Chybějící systémová osvěta občanů na regionální úrovni.

Řešení výše uvedených problémů může spočívat v rozšíření působnosti svozové společnosti vlastněné obcemi, tedy v zapojení (přistoupení) dalších obcí do svozové společnosti. Výhody mohou být jak pro nové obce, tak pro obce stávající. A výrazně souvisí s dalším problémovým okruhem:

Problémový okruh II:

Nedostatečně rozvinutá síť sběrných dvorů a systém pro separaci biologicky rozložitelného odpadu

- Na území SO ORP je pouze jediný sběrný dvůr (tj. s krajským souhlasem k provozování této činnosti), ten provozuje obec Hřibiny-Ledská, bez zapojení okolních obcí, byť jejich občané dvůr využívají.
- Sběrná místa, tj. místa plnící obdobnou či částečnou funkci sběrného dvora (nejsou vedeny v evidenci krajských souhlasů, nemají souhlas ke sběru odpadů) jsou jen v několika obcích a mohou je využívat pouze občané těchto obcí, nikoliv obcí okolních (ve kterých sběrný dvůr postrádají).
- Biologicky rozložitelná složka tvoří významnou část SKO, v posledních letech výrazně narůstá zájem obcí o separaci BRKO, ale síť pro sběr a nakládání s BRKO a systematické řešení zatím nejsou plně rozvinuty.
- Připravovaná legislativa plánuje uložit obcím povinnost třídít BRKO a kovy, *(např. dle vyhlášky 321/2014 Sb. je obec nově povinna zajistit místa pro oddělené soustředování biologických odpadů rostlinného původu od 1. dubna do 31. října).*

Uvedené problémy do jisté míry souvisí s předchozím problémovým okruhem, protože zejména společný postup obcí umožňuje systémová řešení. Vzhledem k připravované legislativě, která plánuje uložit obcím např. povinnost třídít BRKO a kovy může být společný a systematický postup obcí způsobem jak zajistit splnění nových legislativních povinností a zároveň zamezit zvyšování nákladů na odpadové hospodářství.

Sběrné dvory jsou důležitým prvkem odpadového hospodářství obcí, který může sloužit nejen občanům obce, ve které je situován, ale také občanům dalších obcí, když tento vztah bude smluvně zajištěn, tím lze dosáhnout optimálních provozních nákladů. **Sběrná místa** plní v obci shodnou, obdobnou či částečnou funkci sběrného dvora, ale nejsou vedeny v evidenci krajských souhlasů (nemají souhlas ke sběru odpadů dle § 14 odst. 1) zák. 185/2001 Sb., o odpadech). Mají tedy v systému odpadového hospodářství podobný význam jako sběrné dvory. Z hlediska využití sběrného místa pro více obcí je však nutné dořešit legislativní překážky z hlediska evidence odpadů a dále je potřeba ošetřit odevzdání nebezpečných odpadů od občanů ostatních obcí, protože toto je ze zákona nemožné. **Výkupny** odpadů mohou být po dohodě s provozovatelem zařazeny obcí do systému nakládání s komunálními odpady obce. Jedná se ale o nestabilní prvek v odpadovém hospodářství, protože výkupny mají zájem vykupovat odpad zejména, když je o něj zájem na trhu. Z hlediska odpadového hospodářství obcí mají také diskutabilní význam, protože je zde např. riziko výkupu věcí pocházejících z trestné činnosti, část odpadů (např. papír) může být vykrádána také z obecní sběrné sítě, což v konečném důsledku může vést k nárůstu nákladů obcí za provoz odpadového hospodářství.

Dostatečná síť sběrných dvorů je jedním z předpokladů pro efektivní třídění odpadů a snižování produkce směsného komunálního odpadu, také eliminuje riziko vzniku černých skládek.

Nedostatečná separace **BRKO** představuje problém v obecné rovině odpadového hospodářství celé ČR. Biologicky rozložitelný komunální odpad tvoří významnou a největší část SKO, jeho vytříděním se mohou snížit náklady na svoz a likvidaci komunálního odpadu. Systémové řešení zřejmě spočívá v kombinaci kompostáren – kompostérů – sběrných dvorů a jejich využívání s ohledem na akceptaci skutečných potřeb jednotlivých obcí (venkovský / městský charakter / typ zástavby atp.).

Dle dosavadních zkušeností **rozvoj recyklace a separace BRKO** vede k žádoucímu poklesu produkce směsného komunálního odpadu a lepšímu materiálovému využívání odpadů a při správném nastavení a systematickém řešení lze dosáhnout stagnace nákladů na odpadové hospodářství.

Vytříděný odpad (resp. suroviny a komodity) mohou být pro obce také zajímavým obchodním artiklem a pokrývat náklady na svoz a likvidaci odpadů. Proto může být zajímavé uvažovat o rozvoji zařízení k nakládání s odpady. Přítomnost např. třídící linky v území má pro obce velký význam a to z hlediska úpravy odpadů k jejich dalšímu využití, z hlediska provozních nákladů je ovšem nutno dimenzovat třídící linku pro obsluhu většího území – alespoň velikosti okresu – (respektive většího počtu obyvatel a tedy vyžaduje širší spádovou oblast tudíž zapojení více obcí, nebo spoluúčast více svozových společností).

Také, v obecné rovině ČR, s ohledem na předpoklad omezování skládkování a rozvoj energetického využití odpadů bude pro efektivní přepravu SKO nutné dobudovat a rozšířit síť překládacích stanic, což je další podnět pro spolupráci obcí. V případě velkých zařízení je nutné počítat s přepravou na větší vzdálenosti, spádová oblast těchto zařízení (ZEVO – zařízení pro energetické využití odpadů), aby byla rentabilní, musí mít stovky tisíc obyvatel.

Problémový okruh:

Omezená spolupráce a postup obcí při svozu a likvidaci komunálního odpadu

- více jak polovina obcí si podmínky svozu komunálního odpadu zajišťuje individuálně – často pociťují omezenou možnost kontroly, mají slabší vyjednávací pozici, obecně jsou méně spokojeni se současným řešením systému nakládání s odpady oproti obcím využívajících služeb vlastní svozové společnosti
- nejednotný systém plateb výrazně omezuje možnosti porovnání nákladů (a tedy nalezení/zavedení vhodných systémů svozu)
- individuální a různorodé řešení systému nakládání s odpady u mnoha obcí omezuje možnosti snížit produkci směšného komunálního odpadu a omezuje efektivnější materiálové využití odpadů (zavedení třídící linky v území, MBÚ apod.), snižuje se možnost dosažení stagnace nákladů na odpadové hospodářství
- náklady na odpadové hospodářství dlouhodobě narůstají, zvyšují se ceny za svoz a likvidaci odpadů
- chybějící systémová osvěta občanů na regionální úrovni

Další růst nákladů na odpadové hospodářství >>> další růst cen za svoz a likvidaci odpadů

Problémový okruh:

Nedostatečně rozvinutá síť sběrných dvůrů a systém pro separaci biologicky rozložitelného odpadu

- na území SO ORP je pouze jediný sběrný dvůr (tj. vedený v evidenci krajských souhlasů), ten provozuje obec Hřibiny-Ledská, bez zapojení okolních obcí, jejichž občané dvůr využívají
- sběrná místa, tj. místa plnicí obdobnou či částečnou funkci sběrného dvora (nejsou vedeny v evidenci krajských souhlasů, nemají souhlas ke sběru odpadů) jsou jen v několika obcích a mohou je využívat pouze občané těchto obcí, nikoliv obcí okolních (ve kterých sběrný dvůr postrádají)
- BRKO tvoří významnou část SKO, v posledních letech výrazně narůstá zájem obcí o separaci BRKO, ale síť pro sběr a nakládání s BRKO a systematické řešení zatím nejsou plně rozvinuty
- připravovaná legislativa plánuje uložit obcím povinnost třídít BRKO
- připravovaná legislativa plánuje uložit obcím povinnost třídít kovy

5.2.3) Popis cílů v oblasti odpadového hospodářství

<p>Problémový okruh</p> <p>o1 (současně o2)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Omezená spolupráce obcí při svozu a likvidaci komunálního odpadu 2) Nedostatečně rozvinutá síť sběrných dvorů a systém pro separaci biologicky rozložitelného odpadu
<p>Cíl o1</p>	<p style="text-align: center;">Rozšířit působnost svozové společnosti ve vlastnictví obcí</p>
<p>Popis cíle</p>	<p>Jedním z definovaných problémových okruhů v oblasti odpadového hospodářství je na území SO ORP Kostelec nad Orlicí omezená spolupráce a postup obcí při svozu a likvidaci komunálního odpadu. Více jak polovina obcí si podmínky svozu komunálního odpadu zajišťuje zcela individuálně a často pociťují omezenou možnost kontroly, mají slabší vyjednávací pozici a obecně jsou méně spokojeni se současným řešením systému nakládání s odpady oproti obcím, které využívají služeb vlastní svozové společnosti.</p> <p>Cílem je rozšířit svozovou společnost vlastněnou obcemi, zapojením/přistoupením dalších obcí do svozové společnosti. Umožnit dalším obcím přistoupit do společné obecní svozové společnosti přinese výhody jak novým obcím, tak obcím stávajícím.</p> <p>Příklady dobré praxe ukazují na výhody obcí, které mají vlastní svozovou společnost a společně řeší systém nakládání s odpady. Výhody spočívají v možnosti ovlivňovat chod a rozvoj společnosti, v optimalizaci nabízených služeb dle skutečných potřeb obcí, v optimalizaci provozu a zisku společnosti ve vztahu k ceně služeb.</p> <p>Rozšíření svozové společnosti (a tudíž její větší svozová oblast) zvýší možnosti jak efektivně snižovat produkci směsného komunálního odpadu a možnosti zavádět efektivnější způsoby materiálového využití odpadů (třídící linky v území, mechanicko-biologická úprava odpadů atp.). Celkově se zvýší potenciál obcí dosáhnout stagnace i snížení nákladů na odpadové hospodářství.</p>

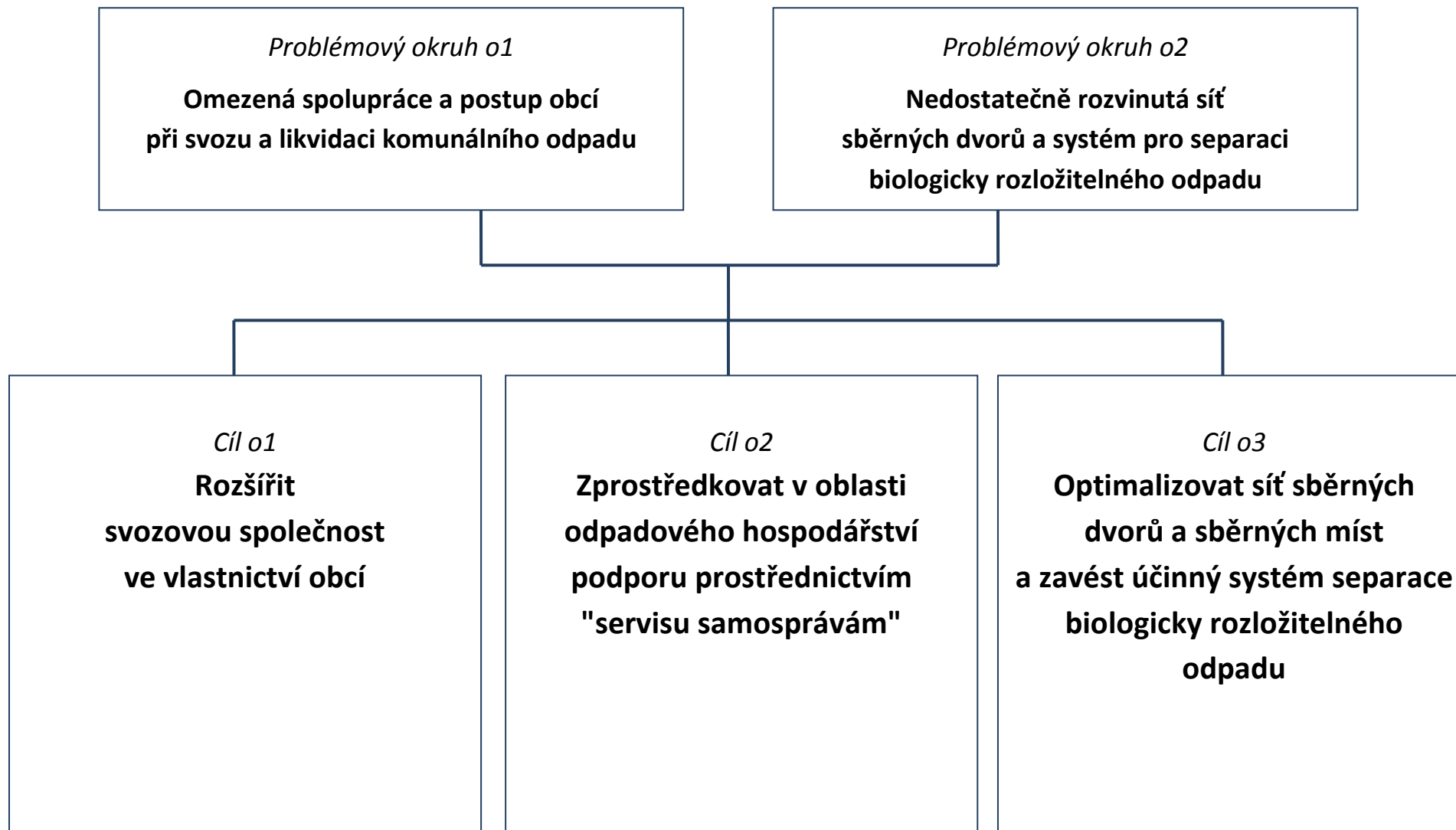
<p>Hlavní opatření</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Souhlas vlastníků společnosti s jejím potenciálním rozšířením, předběžná definice podmínek; právní analýza možností řešení rozšíření svozové společnosti • Vyhledávací studie → analýza způsobu nakládání s odpady a podmínek svozu u potenciálních zájemců o přistoupení ke svozové společnosti → právní rozbor stávajících smluv, možností jejich ukončení, rozbor ekonomické výhodnosti, inventura infrastruktury atd. • Definice nových smluv, úprava vlastnických podílů/společníků s vkladem • Podepsání nových smluv → rozšíření svozové společnosti a její svozové/zájmové oblasti
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Počet společníků svozové společnosti ✓ Počet obcí, které využívají služeb svozové společnosti ✓ Počet svozových nádob, stanovišť obslužených svozovou společností
<p>Správce cíle</p>	<p>Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.</p>

<p>Problémový okruh</p> <p>o1 (současně o2)</p>	<p>1) Omezená spolupráce obcí při svozu a likvidaci komunálního odpadu</p> <p>2) Nedostatečně rozvinutá síť sběrných dvorů a systém pro separaci biologicky rozložitelného odpadu</p>
<p>Cíl o2</p>	<p>Zprostředkovat v oblasti odpadového hospodářství podporu prostřednictvím "servisu samosprávám"</p>
<p>Popis cíle</p>	<p>Základním předpokladem jak řešit problémové okruhy i dílčí problémy definované (nejen) v oblasti odpadového hospodářství je užší spolupráce obcí. Tak lze zavádět komplexní a účinná řešení a docílit stagnace i poklesu nákladů na odpadové hospodářství.</p> <p>V rámci meziobecní spolupráce se předpokládá využít služeb "servisu samosprávám" (viz. volitelné téma) a s jeho pomocí v OH:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádět systematickou osvětu občanů na regionální úrovni • zprostředkovat pravidelné informování občanů o výsledcích OH obcí • na základě dohody a pověření obcí/nositele MOS plnit další cíle a podporu obcí v oblasti odpadového hospodářství <p>Zástupci obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí i odborná veřejnost se shodli na významu systematické osvěty občanů, která na vyšších úrovních probíhá, ale na úrovni mikroregionální/místní je nedostatečná.</p> <p>Cílem je připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obcí. V rámci výchovy a osvěty dále podporovat environmentální výchovu na školách s využitím dostupných celostátních programů (lze využít stávajících výukových, výchovných a osvětových programů, kterých existuje celá řada – např. Globe, Recyklohraní, Tonda Obal). V oblasti osvěty se předpokládá úzká spolupráce s obecní svozovou společností, dále lze spolupracovat s krajem, společností EKO-KOM a.s. a pod.</p>

	<p>Dalším úkolem a cílem "servisu samosprávám" v oblasti OH je zajistit pravidelné informování občanů o výsledcích odpadového hospodářství, to má být nová povinnost obcí (podle připravovaného nového zákona o odpadech).</p> <p>Mezi další eventuální služby, které obcím může zajišťovat "servis samosprávám" patří například vyhodnocení/plnění/aktualizace plánů odpadového hospodářství obcí a příprava žádostí o finanční prostředky z dotačních titulů. "Servis samosprávám" také může hrát důležitou úlohu při realizaci cíle o3.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Realizace cíle Ss2 (založení "Servisu samosprávám") • Souhlas starostů (nositele MOS) k vypracování společného plánu výchovy a osvěty • Tvorba regionálního plánu výchovy a osvěty v oblasti Odpadového hospodářství • Schválení a realizace plánu • Souhlas starostů (nositele MOS) zajišťovat pravidelné informování občanů o výsledcích odpadového hospodářství • Zpracování studie příležitostí (identifikace dalších konkrétních cílů) • Na základě pověření (dohody a potřeb obcí) plnit další stanovené cíle a úlohy v oblasti odpadového hospodářství
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Servis samosprávám poskytuje podporu v oblasti odpadového hospodářství (ano/ne; splněno/nesplněno) ✓ Plán výchovy a osvěty v oblasti odpadového hospodářství pro SO ORP Kostelec n. O. (ano/ne; splněno/nesplněno) ✓ Počet zapojených obcí do tvorby plánu výchovy a osvěty ✓ Podpora informovanosti občanů o výsledcích odpadového hospodářství obcí (ano/ne; splněno/nesplněno)
Správce cíle	Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.

<p>Problémový okruh</p> <p>o1</p> <p>(současně o2)</p>	<p>1) Omezená spolupráce obcí při svozu a likvidaci komunálního odpadu</p> <p>2) Nedostatečně rozvinutá síť sběrných dvorů a systém pro separaci biologicky rozložitelného odpadu</p>
<p>Cíl o3</p>	<p>Optimalizovat síť sběrných míst a dvorů a zavést účinný systém separace biologicky rozložitelného odpadu</p>
<p>Popis cíle</p>	<p>Jedním z problémových okruhů, který byl definován pro území SO ORP Kostelec nad Orlicí v oblasti odpadového hospodářství je nedostatečně rozvinutá síť sběrných dvorů a systém pro separaci biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Řešení tohoto okruhu problémů je zvláště důležité v souvislosti s chystanou legislativou, která plánuje uložit obcím povinnost třídit BRKO a kovový odpad.</p> <p>Právě optimální síť sběrných dvorů a míst je jedním z předpokladů pro efektivní třídění odpadů, snižování produkce SKO a také např. k eliminaci rizika vzniku černých skládek.</p> <p>Příklady dobré praxe dokládají, že rozvoj recyklace a také/a zejména separace BRKO vede k poklesu produkce SKO a lepšímu materiálovému využití odpadů. Při správném nastavení a systematickém řešení lze dosáhnout stagnace nákladů na odpadové hospodářství.</p> <p>Cílem je optimalizovat síť sběrných míst a sběrných dvorů a v souvislosti s tím rozvoj/zavedení účinného systému pro separaci BRKO. Nutným předpokladem je spolupráce obcí a společný postup řešení.</p> <p>Předpokládá se postupné zapojení současných obecních (individuálních) systémů – sběrných míst/dvorů/kompostáren – do jednotného společného meziobecního systému a optimalizace sítě v souvislosti s přijatelnou a rovnoměrnou dostupností pro občany. Při tom je třeba zvážit finanční možnosti a spoluúčasť obcí, zvážit provozní náklady a akceptovat lokální podmínky. Toto je zvláště důležité pro efektivní a účinnou separaci BRKO – zde pravděpodobně systémové řešení spočívá v kombinaci kompostáren, kompostérů, sběrných míst a dvorů a jejich využívání s ohledem na akceptaci skutečných potřeb jednotlivých obcí (venkovský / městský charakter / typ zástavby atd.).</p>

<p>Hlavní opatření</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dohoda starostů (nositele MOS) na vypracování potřebných analytických podkladů a rozborů řešení • Analýza stávajícího stavu, ekonomický a právní rozbor, analýza přínosů a nákladů, studie proveditelnosti • Zpracování konceptu rozvoje/optimalizace sítě sběrných míst a sběrných dvorů a postupu při separaci biologicky rozložitelného odpadu • Schválení plánu a jeho realizace (transformace a rozvoj sítě)
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Počet obcí využívajících sběrné dvory/místa ✓ Druhy odpadů, které je možno odevzdat ve sběrných dvorech a místech v území SO ORP ✓ Množství vyříděných komodit ✓ Měrná produkce separovaného BRKO (dle katalogu odpadů 200201)
<p>Správce cíle</p>	<p>Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.</p>

5.2.4) Indikátory

Indikátory (zde uvedené) je vhodné dále na základě konkrétního naplňování a realizace strategie přehodnocovat, upravovat a doplňovat, podle Systému změn strategie (kapitola 5.3.2).

Cíl	Rozšířit svozovou společnost ve vlastnictví obcí		
Číslo indikátoru	i-o1		
Název indikátoru	Počet společníků svozové společnosti		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	x	x + 30 %	x + 50 %
Skutečnost	x
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle, je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Předpokládá se, že další/nový společník (obec) bude využívat služeb své společnosti.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí počet vlastníků společnosti, popíše změny, okomentuje. Při interpretaci výsledků je třeba brát v potaz důvod nárůstu společníků svozové společnosti a dávat do souvislostí mimo jiné s indikátory i-o2 a i-o3.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO / svozové společnosti.		

Cíl	Rozšířit působnost svozové společnosti ve vlastnictví obcí		
Číslo indikátoru	i-o2		
Název indikátoru	Počet obcí, které využívají služeb svozové společnosti		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	x	x + 30 %	x + 50 %
Skutečnost	x
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle, je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí počet obcí, které využívají služeb svozové společnosti, popíše změny, okomentuje. Při interpretaci výsledků je třeba dávat do souvislostí mimo jiné s indikátory i-o1 a i-o3.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO / svozové společnosti.		

Cíl	Rozšířit svozovou společnost ve vlastnictví obcí		
Číslo indikátoru	i-o3		
Název indikátoru	Počet svozových nádob, stanovišť obslužených svozovou společností		
Měrná jednotka	počet, nárůst v %		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	x + 30 %	x + 50 %
Skutečnost	x
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, orientačně poskytuje základní informaci o stavu daného cíle, je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Předpokládá se, že s rozšířením (působností) svozové společnosti dojde k nárůstu počtu svážených stanovišť a nádob.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí počet svážených stanovišť a nádob svozové společnosti vlastněné obcemi. Při interpretaci výsledků je třeba brát v potaz důvod nárůstu počtu nádob a stanovišť svozové společnosti i a dávat do souvislostí mimo jiné s indikátory i-o1 a i-o2.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje svozové společnosti.		

Cíl	Zprostředkovat v oblasti odpadového hospodářství podporu prostřednictvím "servisu samosprávám"		
Číslo indikátoru	i-o4		
Název indikátoru	Servis samosprávám poskytuje podporu v oblasti odpadového hospodářství		
Měrná jednotka	ano/ne (splněno/nesplněno)		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ano	ano
Skutečnost	-
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle (jeho dílčí části) → servisu samosprávám v oblasti OH zajišťuje podporu: ano/ne. Indikátor je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí, zdali servis samosprávám poskytuje v oblasti odpadového hospodářství obcím podporu, popíše změny, okomentuje.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Zprostředkovat v oblasti odpadového hospodářství podporu prostřednictvím "servisu samosprávám"		
Číslo indikátoru	i-o5		
Název indikátoru	Plán výchovy a osvěty v oblasti odpadového hospodářství pro SO ORP Kostelec n. O.		
Měrná jednotka	ano/ne (splněno/nesplněno)		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	–	ano	ano
Skutečnost	–
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, poskytuje rychlou a stručnou informaci o dílčím stavu daného cíle, je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Zpracování plánu výchovy a osvěty v oblasti OH pro území SO ORP je předpokladem pro zavedení systematické a účinné osvěty občanů v území.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí, zdali je vyhotovený plán výchovy a osvěty (zdali probíhají práce na jeho zpracování), popíše změny, okomentuje.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Zprostředkovat v oblasti odpadového hospodářství podporu prostřednictvím "servisu samosprávám"		
Číslo indikátoru	i-o6		
Název indikátoru	Počet zapojených obcí do tvorby plánu výchovy a osvěty v oblasti OH		
Měrná jednotka	počet obcí, % obcí		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	–	50 %	75 %
Skutečnost	–
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, poskytuje rychlou a stručnou informaci o dílčím stavu daného cíle, je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Zpracování plánu výchovy a osvěty v oblasti OH pro území SO ORP je předpokladem pro zavedení systematické a účinné osvěty občanů v území. Předpokládá se, že obce, které se budou na zpracování plánu podílet, jej budou následně aktivně využívat.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí, kolik obcí je zapojeno, se aktivně podílí (přímo účastní) na zpracování plánu výchovy a osvěty v oblasti OH, popíše změny, okomentuje.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Optimalizovat síť sběrných míst a dvorů a zavést účinný systém separace biologicky rozložitelného odpadu		
Číslo indikátoru	i-o9		
Název indikátoru	Druhy odpadů, které je možno odevzdat ve sběrných dvorech a místech v území SO ORP		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán		rok 2017 > 2013	rok 2020 > rok 2017
Skutečnost	-
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle (jeho dílčí části), je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Je vhodné, aby se spektrum odebíraných odpadů postupně navyšovalo a také unifikovalo, tak aby měli občané všech obcí relativně stejné možnosti ohledně třídění odpadů a jeho odevzdání ve sběrném dvoře/na sběrném místě.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí počet tříděných komodit v jednotlivých obcích, počet obcí, které mají nastaven oddělený sběr elektrozařízení, světelných zdrojů, baterií, léků a zdravotnických odpadů z domácností, textilu atd.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Optimalizovat síť sběrných míst a dvorů a zavést účinný systém separace biologicky rozložitelného odpadu		
Číslo indikátoru	i-o10		
Název indikátoru	Množství vyříděných komodit		
Měrná jednotka	kg/obyvatele/rok		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán		rok 2017 > 2013	rok 2020 > rok 2017
Skutečnost	-
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle (jeho dílčí části), je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Je vhodné, aby se množství vyříděných komodit postupně navyšovalo a ve všech obcích dosahovalo stejných (vysokých) hodnot.		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí množství vyříděných komodit v jednotlivých obcích, počet vyříděných elektrozařízení, světelných zdrojů, baterií, léků a zdravotnických odpadů z domácností, textilu atd. Popíše změny, okomentuje.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Optimalizovat síť sběrných míst a dvorů a zavést účinný systém separace biologicky rozložitelného odpadu		
Číslo indikátoru	i-o11		
Název indikátoru	Měrná produkce separovaného BRKO		
Měrná jednotka	kg/obyvatel/rok		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán		x+15 %	x + 50 %
Skutečnost	x
Popis měřítka:	Indikátor je snadno měřitelný, poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle (jeho dílčí části), je časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Je žádoucí do roku 2020 postupně navýšovat měrnou produkci separovaného BRKO (200201).		
Metodika a výpočet:	Správce měřítka zjistí produkci BRKO (200201 dle katalogu odpadů), popíše změny, okomentuje.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Problémový okruh	<ul style="list-style-type: none"> Omezená spolupráce a postup obcí při svozu a likvidaci komunálního odpadu Nedostatečně rozvinutá síť sběrných dvorů a systém pro separaci biologicky rozložitelného odpadu 		
Číslo indikátoru	i-o12		
Název indikátoru	Neinvestiční náklady obcí na zajištění OH		
Měrná jednotka	Kč; Kč/obyvatel		
Správce měřítka	realizační tým strategického dokumentu		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Stagnace až pokles nákladů, relativní vyrovnávání nákladů všech obcí.	
Skutečnost	x
Popis měřítka:	Indikátor poskytuje rychlé a stručné informace o ekonomické efektivnosti a nákladovosti OH. Indikátor je relativně snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Snahou je zajistit stagnaci až snížení nákladů na odpadové hospodářství.		
Metodika a výpočet:	<ul style="list-style-type: none"> Neinvestiční náklady na OH obce Neinvestiční náklady na OH obce / počet obyvatel obce. Součet neinvestičních nákladů na OH všech obcí v SO ORP (respektive všech obcí v SO ORP zapojených do MOS) Součet neinvestičních nákladů na OH všech obcí v SO ORP / počet všech obyvatel v SO ORP (respektive všech obcí a jejich obyvatel zapojených v SO ORP do MOS). Výdaje obce na OH / celkové výdaje obce * 100 Výdaje obcí na OH / celkové výdaje * 100 		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Problémový okruh	<ul style="list-style-type: none"> • Omezená spolupráce a postup obcí při svozu a likvidaci komunálního odpadu • Nedostatečně rozvinutá síť sběrných dvorů a systém pro separaci biologicky rozložitelného odpadu 		
Číslo indikátoru	i-o13		
Název indikátoru	Měrná produkce SKO		
Měrná jednotka	Kg/obyvatel/rok		
Správce měřítka	realizační tým strategického dokumentu		
Roky	2013	2017	2020
Plán	X	Stagnace až snižování měrné produkce SKO, obdobné výsledky všech obcí v SO ORP.	
		x – 5 %	x – 20 %
Skutečnost	x
Popis měřítka:	<p>Indikátor poskytuje (dílčí) rychlé a stručné informace o úrovni systému OH obcí (kvalitě třídění a předcházení vzniku odpadů obcí). Indikátor je relativně snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Snahou je předcházet produkci odpadu, snižovat podíl SKO a navyšovat podíl separovaného odpadu.</p>		
Metodika a výpočet:	<ul style="list-style-type: none"> • Množství SKO vyprodukovaného obcí za rok / počet obyvatel obce • Součet SKO vyprodukovaného obcemi v SO ORP (respektive obcí zapojených do MOS) / počet všech obyvatel těchto obcí 		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

5.3) Pravidla pro řízení strategie

5.3.1) Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec
Realizační tým strategického dokumentu
Administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS
...

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
o1	Rozšířit svozovou společnost ve vlastnictví obcí	Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.
o2	Zprostředkovat v oblasti odpadového hospodářství podporu prostřednictvím "Servisu samosprávám"	
o3	Optimalizovat síť sběrných dvorů a sběrných míst a zavést účinný systém separace biologicky rozložitelného odpadu	

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
i-o1	Počet společníků svozové společnosti	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS
i-o2	Počet obcí, které využívají služeb svozové společnosti	
i-o3	Počet svozových nádob, stanovišť obslužených svozovou společností	
i-o4	Servis samosprávám poskytuje podporu v oblasti odpadového hospodářství	
i-o5	Plán výchovy a osvěty v oblasti odpadového hospodářství pro SO ORP Kostelec n. O.	
i-o6	Počet zapojených obcí do tvorby plánu výchovy a osvěty	
i-o7	Podpora informovanosti občanů o výsledcích odpadového hospodářství obcí	
i-o8	Počet obcí využívajících sběrné dvory / místa	
i-o9	Druhy odpadů, které je možno odevzdat ve sběrných dvorech a místech v území SO ORP	
i-o10	Množství vytříděných komodit	
i-o11	Měrná produkce separovaného BRKO	realizační tým strategického dokumentu
i-o12	Neinvestiční náklady obcí na zajištění OH	
i-o13	Měrná produkce SKO	

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 5.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2) Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3) Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti.

V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4) Závěr a postup zpracování

5.4.1) Shrnutí

Návrhová část je zpracována ve struktuře Vize – Problémové okruhy – Cíle – Indikátory.

Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení a s pomocí tohoto strategického dokumentu dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly naše obce spolupracovat; vize je souhrnná pro všechna řešená témata.

Problémové okruhy v oblasti odpadového hospodářství vycházejí z provedených analýz; na jejich základě a při respektování poznatků dalších analytických a strategických dokumentů pro oblast odpadového hospodářství na vyšších úrovních byly definovány dva problémové okruhy, které byly projednány v tzv. fokusní skupině, a které považujeme za zásadní:

- (1) Omezená spolupráce a postup obcí při nakládání s komunálním odpadem
- (2) Nedostatečně rozvinutá síť sběrných dvorů a systém pro separaci biologicky rozložitelného odpadu.

Problémové okruhy v sobě obsahují celou řadu dílčích problémů, které byly v území definovány, a které chceme řešit takovým způsobem, aby byla naplňována vize strategického dokumentu.

Na základě stanovených problémových okruhů byly definovány cíle, jako stěžejní složka návrhové části → cíle, pokud budou realizovány, povedou k řešení identifikovaných problémových okruhů.

V oblasti odpadového hospodářství jsou stanoveny tyto tři cíle:

- (1) Rozšířit působnost svazové společnosti ve vlastnictví obcí
- (2) Zprostředkovat v oblasti OH podporu prostřednictvím "servisu samosprávám"
- (3) Optimalizovat síť sběrných míst a dvorů a zavést účinný systém separace biologicky rozložitelného odpadu

Cíle by měly být naplňovány prostřednictvím akčních plánů. Akční plány by měly být zpracovávány každoročně, vycházet z hlavních opatření, uvedených u každého cíle.

Cíle mají své správce, těmi jsou:

- motivující starostové/pověření zástupci za DSO Poorlicko, DSO Orlice a DSO Brodec.

Správci cílů budou v území hlídat plnění cílů, tj. připomínat úkoly související s jejich plněním a sledovat, zda se cíle naplňují, k tomu můžou sloužit sady indikátorů.

5.4.2) Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část (ve struktuře Vize – Problémové okruhy – Cíle – Indikátory) byla vypracována na základě analytické části a všech dříve realizovaných aktivitách. Přičemž byly dodrženy doporučené postupy, metodiky a metodická upřesnění poskytnuté ze strany SMO. Další informace o postupu tvorby strategie jsou uvedeny v předešlé kapitole (kapitola 5.2.1).

5.5) Přílohy k tématu 3.: Odpadové hospodářství

Příloha 15: Seznam zkratk v oblasti OH

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KnO	Kostelec nad Orlicí
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
POU	pověřený obecní úřad
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
SMO	Svaz měst a obcí
SO	správní obvod
TnO	Týniště nad Orlicí
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

Příloha 16: Komentář k datům v oblasti OH

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkujících odpady v SO ORP. Měrné produkce na obyvatele SO ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé SO ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území SO ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území SO ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR.

Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území SO ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM.

Datová základna pro území SO ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území SO ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000.

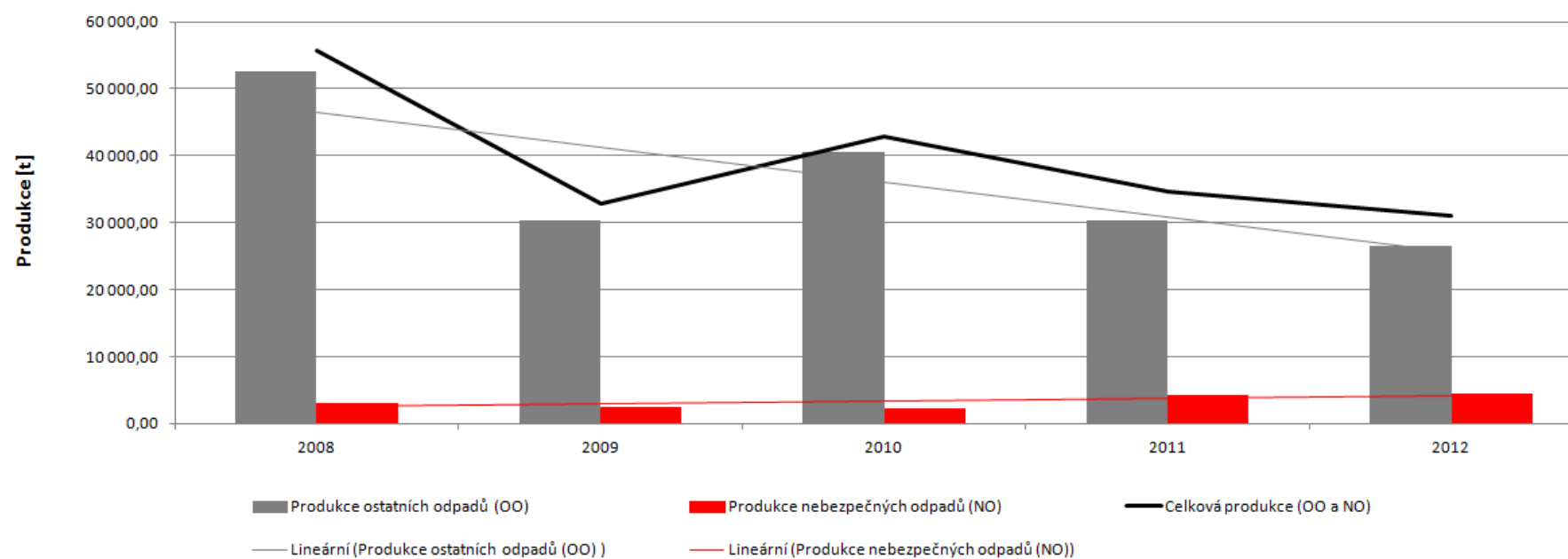
Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (SO ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevyhovující (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

Příloha 17: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkcí odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓				
							2008	2009	2010	2011	
Produkce odpadů [t]											
Produkce ostatních odpadů (OO)	45 440,01	52 635,76	30 329,40	40 619,68	30 384,23	26 586,39	115,84	66,75	89,39	66,87	
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	5 382,92	3 115,95	2 562,65	2 345,28	4 201,43	4 439,01	57,89	47,61	43,57	78,05	
		Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →						-42,11	-52,39	-56,43	-21,95
Celková produkce (OO a NO)	50 480,41	55 751,72	32 892,04	42 964,96	34 585,65	31 025,40	110,44	65,16	85,11	68,51	
		Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →						10,44	-34,84	-14,89	-31,49
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012					
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů			94,41	92,21	94,54	87,85	85,69				
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů			5,59	7,79	5,46	12,15	14,31				
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv.-1]		2008	2009	2010	2011	2012					
Počet obyvatel v území ORP			25 015	25 081	25 126	25 091	24 988				
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)			2 228,73	1 311,43	1 709,98	1 378,41	1 241,61				
Měrná produkce OO			2 104,17	1 209,26	1 616,64	1 210,96	1 063,97				
Měrná produkce NO	300,20		124,56	102,17	93,34	167,45	177,65				
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →			41,49	34,04	31,09	55,78	59,18				
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →			-58,51	-65,96	-68,91	-44,22	-40,82				

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP), ČSÚ.

Příloha 18: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území SO ORP za období 2008-2012

Příloha 19: Celková produkce KO na území SO ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	233,75	186,60	147,68	240,57	370,17
200102	Sklo	O	326,72	308,51	172,60	248,37	256,35
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	20,15	33,32	28,22	43,01	45,92
200113*	Rozpouštědla	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05
200114*	Kyseliny	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,06	0,00	0,00	0,11	0,01
200119*	Pesticidy	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	7,78	0,06	0,03	0,08	0,05
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	1,53	0,41	0,36	0,26	0,87
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	0,50	0,00	0,60	0,60	1,37
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	1,04	0,54	0,66	0,37	1,61
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	7,91	4,00	4,45	4,11	8,35
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	1,49	0,07	0,06	0,24	0,56
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	0,26	0,87	0,24	0,10	0,24
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	1,33	0,89	0,49	0,82	5,76
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	0,06	0,00	0,00	0,47	4,01
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,90	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	48,53	83,16	63,26	59,14	86,96
200139	Plasty	O	294,60	113,40	68,03	220,40	235,36
200140	Kovy	O	40,59	13,90	24,16	13,66	34,42
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	589,79	587,20	587,39	653,77	188,26
200202	Zemina a kameny	O	0,00	1 077,00	143,70	28,00	0,00
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	6 215,29	5 316,44	5 386,96	5 427,82	6 421,18
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
...

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
...
200303	Uliční smetky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	31,00	0,00	0,00	18,22	0,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	118,76	1 090,45	575,57	421,57	415,64
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	1,44	3,96	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	424,89	318,68	372,05	363,77	535,39
150102	Plastové obaly	O	68,67	303,55	388,02	297,41	357,79
150103	Dřevěné obaly	O	2,10	1,80	2,06	2,26	17,88
150104	Kovové obaly	O	6,65	27,64	42,31	46,55	57,02
150105	Kompozitní obaly	O	0,45	0,45	1,28	5,41	4,41
150106	Směsné obaly	O	212,99	76,16	111,63	97,22	107,19
150107	Skleněné obaly	O	1,04	133,84	225,70	90,89	83,12
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	83,89	98,85	42,25	187,06	159,87
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00
Celková produkce KO			8 741,97	9 777,78	8 392,22	8 476,20	9 399,77
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			7 226,77	7 297,17	6 789,68	6 846,48	7 529,49
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			3 906,65	3 760,97	3 578,51	3 718,16	3 888,05

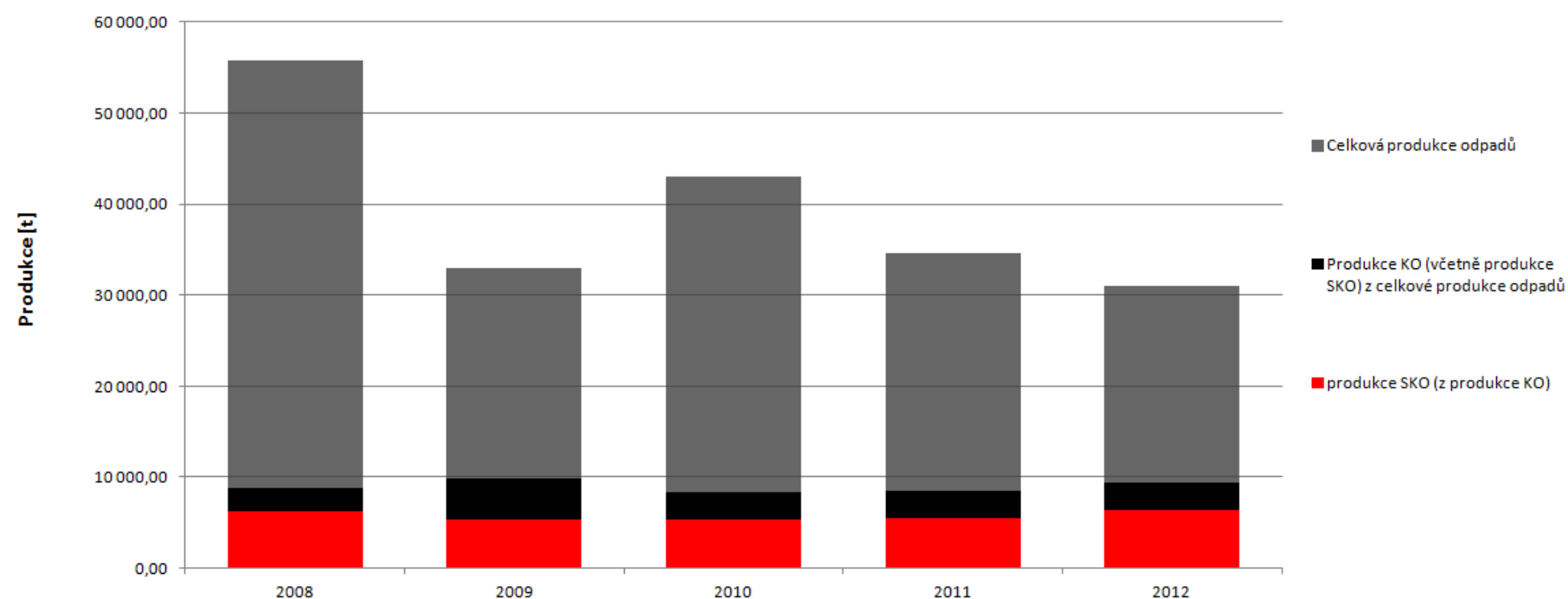
Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

Příloha 20: Celková produkce odpadů na území SO ORP (produkce KO a produkce SKO) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	55 751,72	32 892,04	42 964,96	34 585,65	31 025,40	-41,00	30,62	-19,50	-10,29
Celková produkce KO	8 741,97	9 777,78	8 392,22	8 476,20	9 399,77	11,85	-14,17	1,00	10,90
Celková produkce SKO	6 215,29	5 316,44	5 386,96	5 427,82	6 421,18	-14,46	1,33	0,76	18,30
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	15,68		29,73		19,53		24,51		30,30
Podíl SKO na produkci KO	71,10		54,37		64,19		64,04		68,31
Měrná produkce odpadů (kg na obyvatele)	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	25 015		25 081		25 126		25 091		24 988
Měrná produkce KO	349,47		389,85		334,01		337,82		376,17
Měrná produkce SKO	248,46		211,97		214,40		216,33		256,97

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

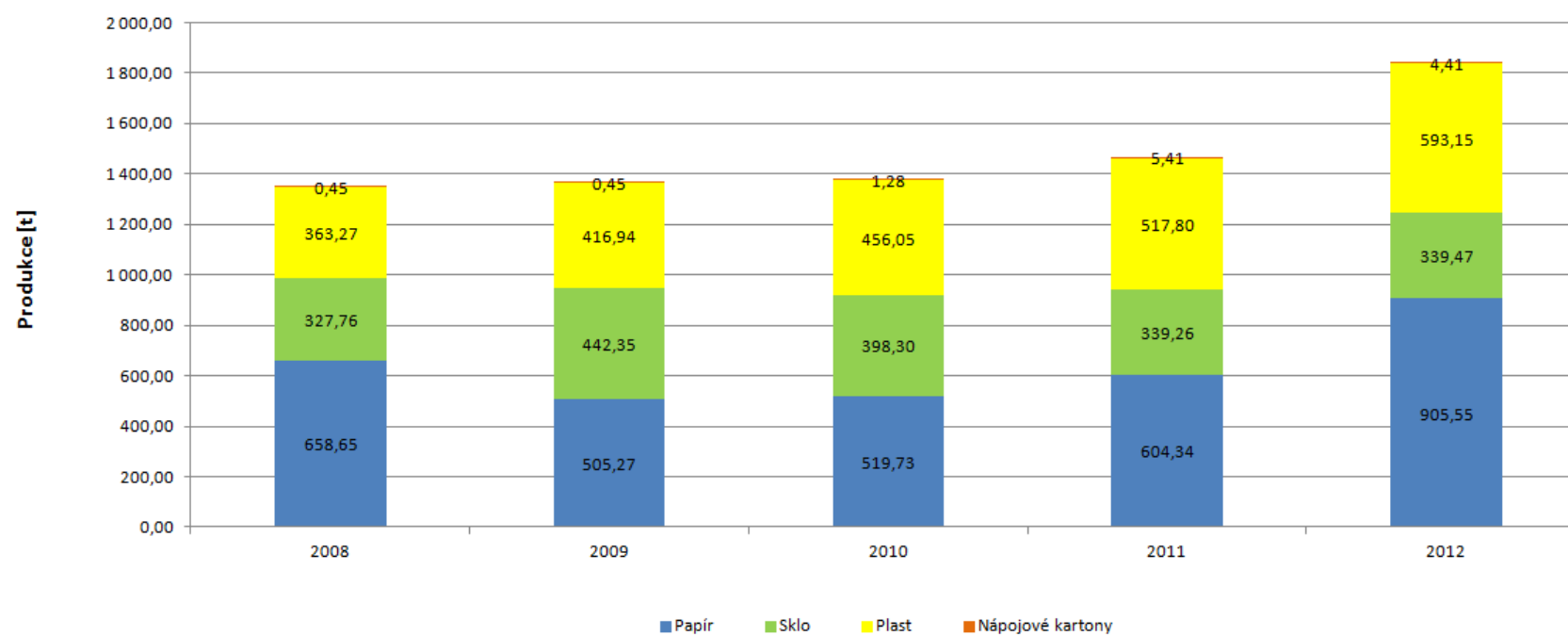
Příloha 21: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území SO ORP za období 2008-2012

Příloha 22 a 23: Separovaný sběr odpadů na území SO ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	658,65	505,27	519,73	604,34	905,55	-23,29	2,86	16,28	49,84
Sklo	150107, 200102	327,76	442,35	398,30	339,26	339,47	34,96	-9,96	-14,82	0,06
Plast	150102, 200139	363,27	416,94	456,05	517,80	593,15	14,77	9,38	13,54	14,55
Nápojové kartony	150105	0,45	0,45	1,28	5,41	4,41	-0,66	185,11	321,43	-18,46
Celkem separovaný sběr		1 350,13	1 365,02	1 375,36	1 466,82	1 842,57	1,10	0,76	6,65	25,62
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP			25 015	25 081	25 126	25 091	24 988			
Měrná produkce tříděného papíru			26,33	20,15	20,68	24,09	36,24			
Měrná produkce tříděného skla			13,10	17,64	15,85	13,52	13,59			
Měrná produkce tříděného plastu			14,52	16,62	18,15	20,64	23,74			
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů			0,02	0,02	0,05	0,22	0,18			
Měrná produkce tříděného odpadu			53,97	54,42	54,74	58,46	73,74			

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP), ČSÚ.

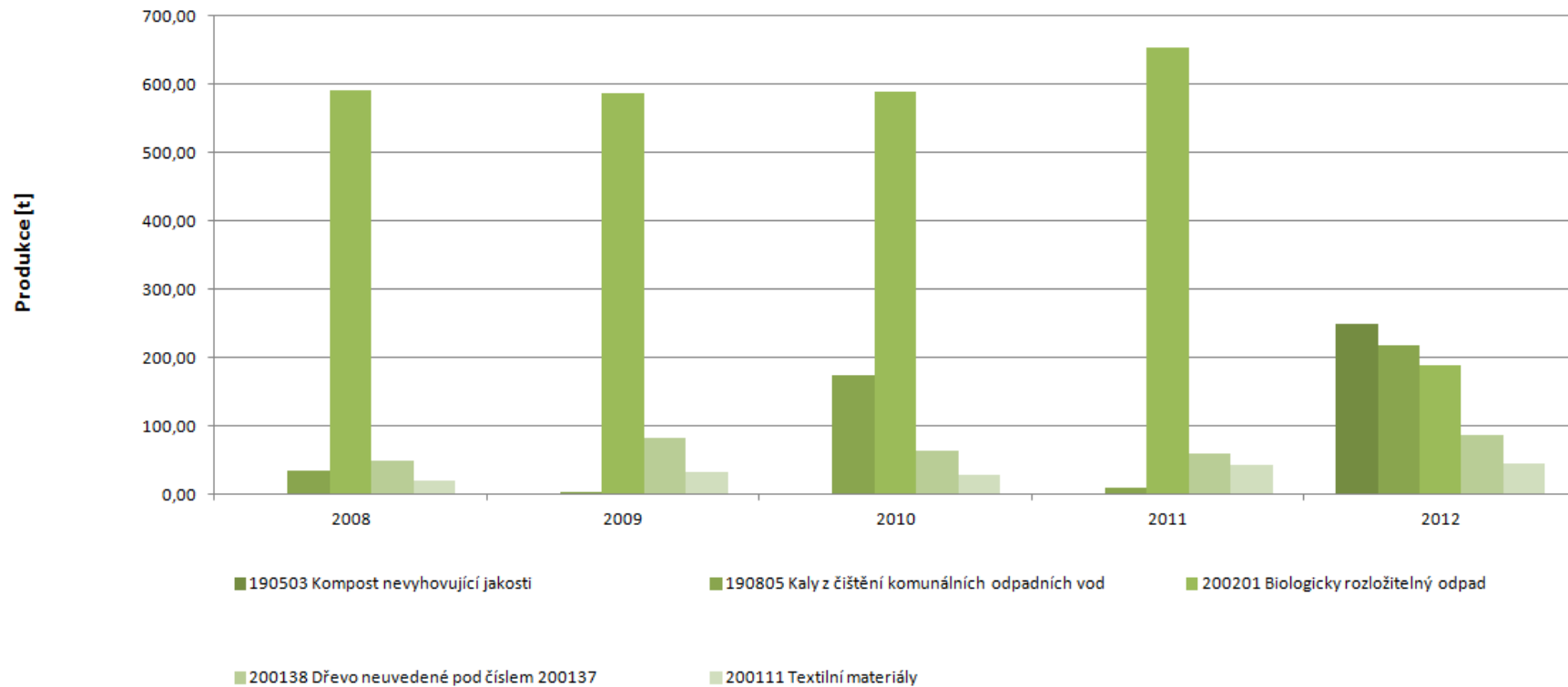
Příloha 24: Celková produkce BRO na území SO ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	0	0,00	2,25	57,48	0,00	0,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracovávané mimo místo vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	0,00	3,92	0,00	3,89	5,33
020399	Odpady jinak blíže neurčené	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	0,00	0,00	0,00	1,44	2,45
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	0	4,76	0,00	12,89	24,48	17,89
030301	Odpadní kůra a dřevo	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvláknování odpadního papíru a lepenky	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
...

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
...
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	0	0,00	1,49	1,04	1,01	0,75
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	0	0,00	1,93	2,17	5,78	8,93
150101	Papírové a lepenkové obaly	0	424,89	318,68	372,05	363,77	535,39
150103	Dřevěné obaly	0	2,10	1,80	2,06	2,26	17,88
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	0	12,48	12,49	1,75	6,22	7,51
190503	Kompost nevyhovující jakosti	0	0,00	0,00	0,00	0,00	250,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	0	35,25	4,03	174,27	9,58	217,77
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	0	1,60	1,60	0,00	3,74	5,15
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	0	0,00	0,00	0,00	0,14	0,16
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	0	0,00	0,00	0,00	0,18	0,34
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	0	233,75	186,60	147,68	240,57	370,17
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200110	Oděvy	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály	0	20,15	33,32	28,22	43,01	45,92
200125	Jedlý olej a tuk	0	0,50	0,00	0,60	0,60	1,37
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	0	48,53	83,16	63,26	59,14	86,96
200201	Biologicky rozložitelný odpad	0	589,79	587,20	587,39	653,77	188,26
200301	Směsný komunální odpad	0	6 215,29	5 316,44	5 386,96	5 427,82	6 421,18
200302	Odpad z tržišť	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	0	118,76	1 090,45	575,57	421,57	415,64
Celková produkce BRO			7 707,86	7 645,37	7 413,38	7 268,96	8 599,04

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

Příloha 25: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP za období 2008-2012

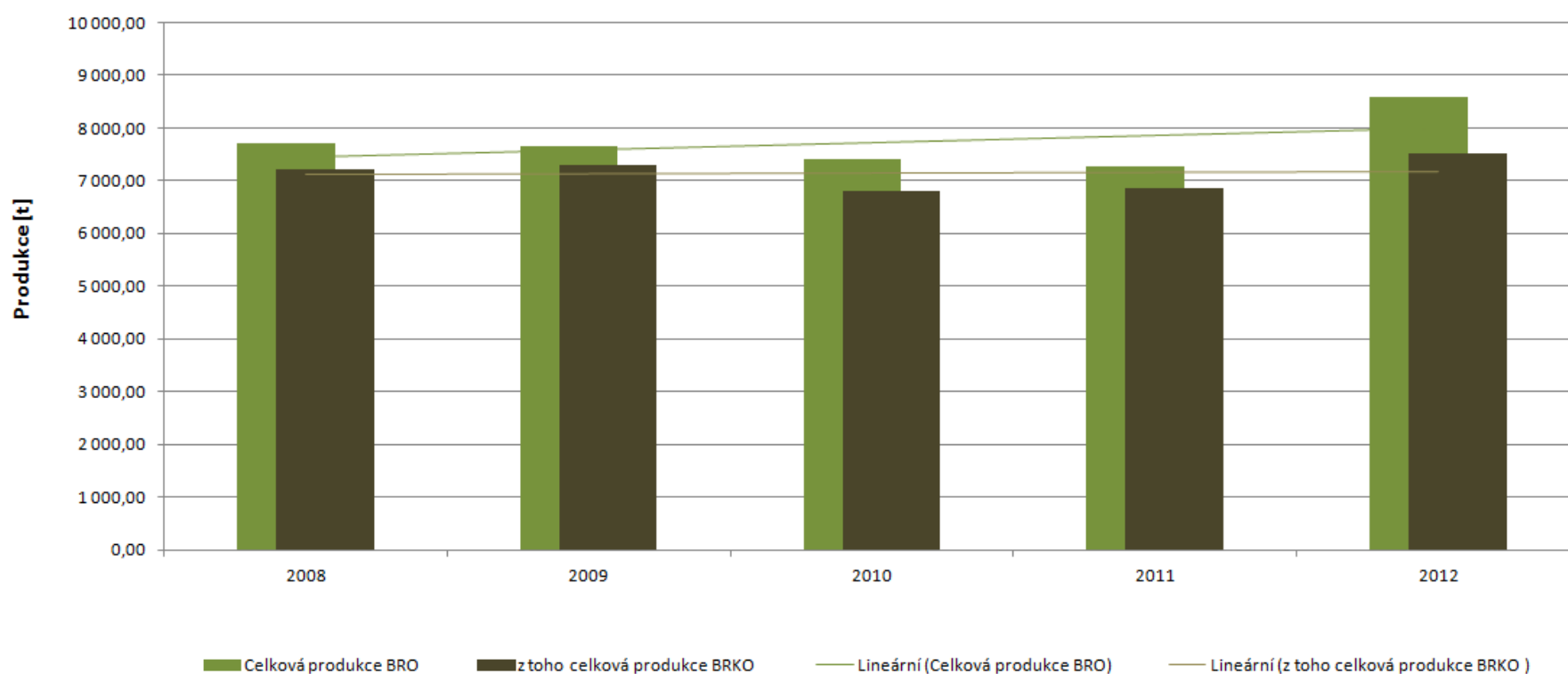

Graf byl sestaven na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území SO ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly; 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet; 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

**Příloha 26 a 27: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO
na území SO ORP za období 2008-2012**

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	7 707,86	7 645,37	7 413,38	7 268,96	8 599,04	-0,81	-3,03	-1,95	18,30
z toho celková produkce BRKO	7 226,77	7 297,17	6 789,68	6 846,48	7 529,49	0,97	-6,95	0,84	9,98
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	93,76		95,45		91,59		94,19		87,56
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	25 015		25 081		25 126		25 091		24 988
Měrná produkce BRO	308,13		304,83		295,05		289,70		344,13
Měrná produkce BRKO	288,90		290,94		270,23		272,87		301,32

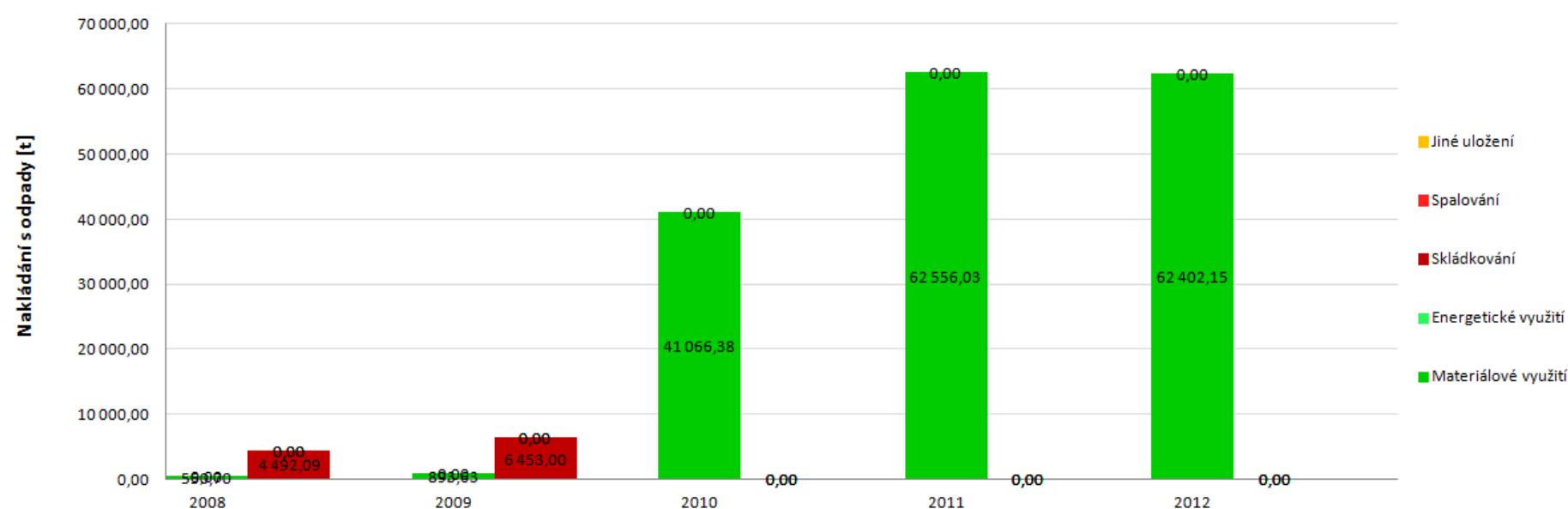
Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP), ČSÚ.

Příloha 28 a 29: Nakládání s odpady celkově na území SO ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]								2008	2009	2010	2011
Využití	Materiálové využití	22 726,77	550,70	893,63	41 066,38	62 556,03	62 402,15	2,42	3,93	180,70	275,25
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		45,02	0,99	2,72	95,58	180,87	201,13				
	Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	Celkem vybrané způsoby využití	22 497,00	550,70	893,63	41 066,38	62 556,03	62 402,15	2,45	3,97	182,54	278,06
Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓											
		44,57	0,99	2,72	95,58	180,87	201,13				
Celková produkce odpadů		50 480,41	55 751,72	32 892,04	42 964,96	34 585,65	31 025,40				
Odstranění	Skládkování	5 225,90	4 492,09	6 453,00	0,00	0,00	0,00	85,96	123,48	0,00	0,00
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-14,04	23,48	-100,00	-100,00
	Spalování							Meziroční změna [%] ↓			
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
								-	-	-	-
Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
Celkem vybrané způsoby odstranění		4 492,09	6 453,00	0,00	0,00	0,00	0,00	43,65	-100,00	-	-

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

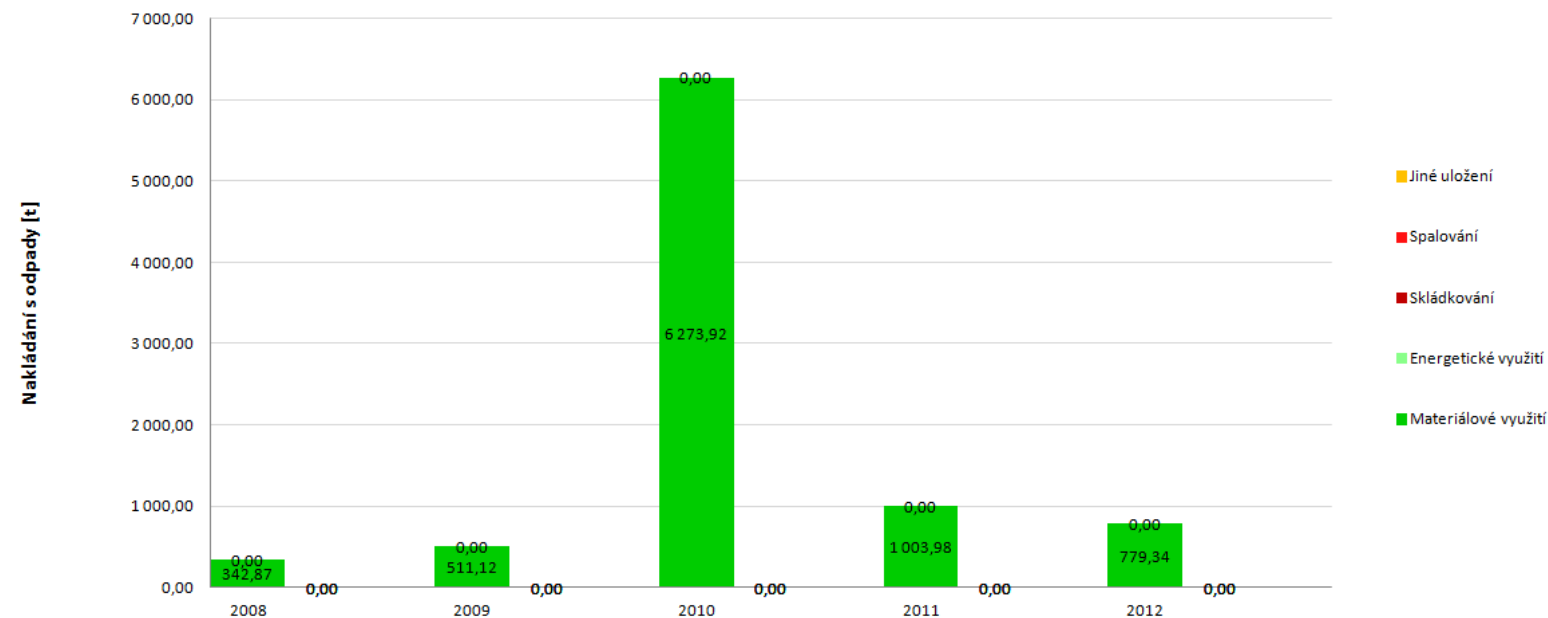

Příloha 30: Nakládání s komunálními odpady a se směsným komunálním odpadem na území SO ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
Nakládání s odpady [t]									2008	2009	2010	2011	
KO	Využití	Materiálové využití	415,49	342,87	511,12	6 273,92	1 003,98	779,34	82,52	123,01	1 509,99	241,64	
		Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓				
			6,74	3,92	5,23	74,76	11,84	8,29	-17,48	23,01	1409,99	141,64	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby využití	381,87	342,87	511,12	6 273,92	1 003,98	779,34	89,79	133,85	1 642,95	262,91	
	Celková produkce KO [t]			6 165,17	8 741,97	9 777,78	8 392,22	8 476,20	9 399,77	Meziroční změna [%] ↓			
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

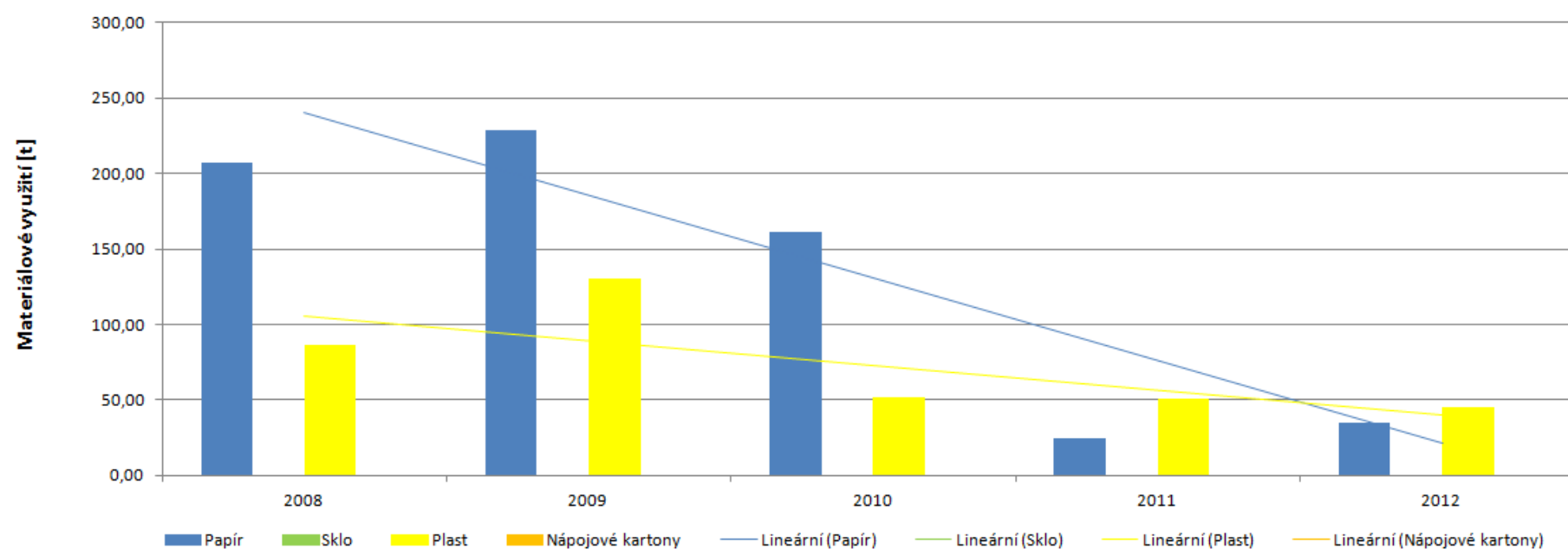
Příloha 31: Nakládání s KO na území SO ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

Příloha 32 a 33: Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	206,72	228,82	160,95	24,74	34,60	10,69	-29,66	-84,63	39,85
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	86,40	130,30	51,27	50,33	44,69	50,80	-60,65	-1,83	-11,21
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

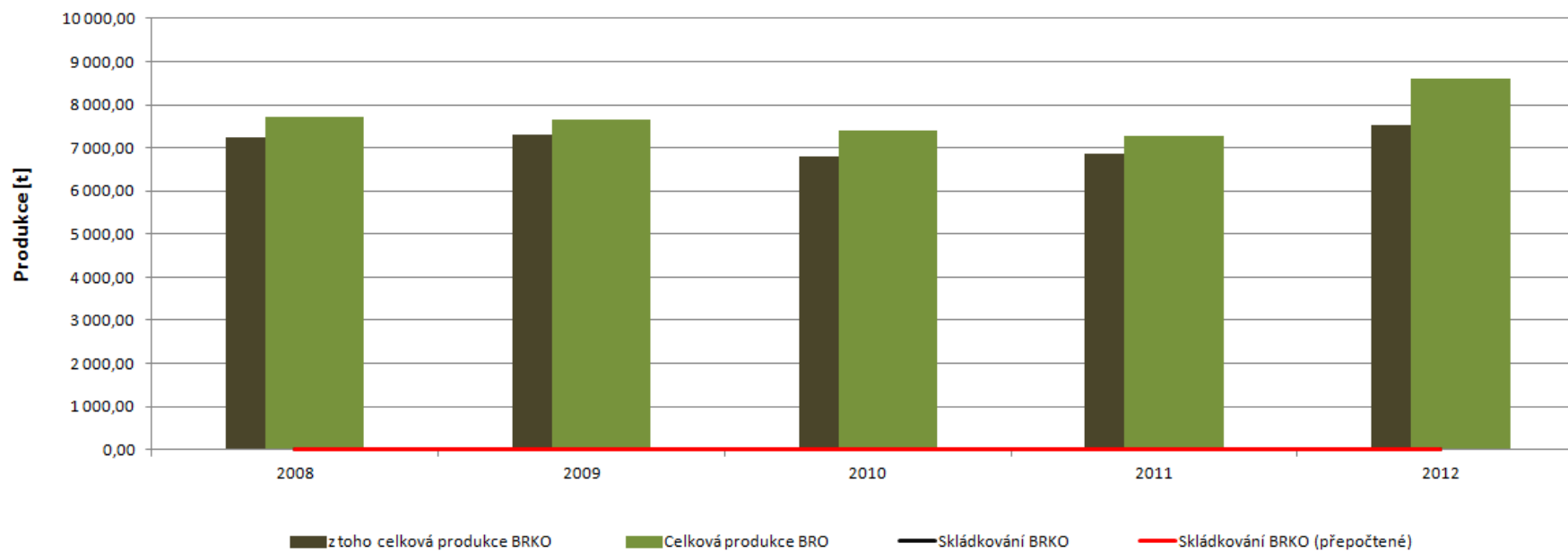

Příloha 34: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území SO ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓				
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]													
BRO	Využití	Materiálové využití		255,17	371,38	3 724,34	2 892,39	2 660,96	45,54	902,84	-22,34	-8,00	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
BRKO	Využití	Materiálové využití		67,96	136,02	755,88	359,89	463,38	100,15	455,71	-52,39	28,76	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹]					↓			
					148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →					-100,00				
									Meziroční změna [%] ↓				
				Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011
			Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP).

Příloha 35: Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území SO ORP za období 2008-2012

6) Téma 4.: Servis samosprávám (volitelné téma)

6.1) Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1) Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

V letech 2000 – 2002 byla realizována v České republice reforma veřejné správy, kterou došlo ke zrušení okresních úřadů, vzniku samosprávných krajů a nezbytnému přesunu kompetencí především na obce s rozšířenou působností, krajské úřady, pověřené obecní úřady a orgány státní správy.

Způsob nastavených kompetencí tak odráží dva protichůdné trendy: (a) snahu zmenšit pravomoci centrálních orgánů veřejné správy a rozšířit pravomoci orgánů územní samosprávy, tedy decentralizovat a dekoncentrovat veřejnou správu v České republice, a naproti tomu (b) snahu posílit vliv státu na celou řadu otázek a zajistit tak určitou potřebnou jednotnou kvalitu výkonu veřejné moci.

V důsledku uvedeného, jakož i v důsledku poměrně rychlých a zásadních proměn společnosti a jejího právního prostředí, byly obcím (včetně malých) svěřeny k rozhodování i takové otázky, se kterými dosud neměly prakticky žádné zkušenosti, a současně se v řadě oblastí začal vytvářet poměrně složitý administrativní proces (způsob výkonu veřejné správy), kdy k vlastnímu rozhodnutí je třeba shromáždit celou řadu podkladů / podkladových rozhodnutí. Zároveň jsou povinnosti obcí postupně upravovány v dlouhé řadě zákonů, mnohdy dle všeho zcela nekoordinovaně a pro adresáty naprosto nepřehledně.

Samosprávné kraje k veřejné správě ve svém území přistupují jinak, než tomu bylo v případě bývalých okresních a krajských úřadů, a fungování místní správy je mnohdy v zásadě nezajímá. Vzdálenost mezi krajem a obcí je oproti situaci v rámci bývalého okresu větší.

Obce s rozšířenou působností (obce III. kategorie) jsou kromě vlastních povinností, vztahujících se přímo k jejich vlastnímu území, zatíženy i péčí o svůj správní obvod, kde však často vykonávají pouze věci nejnutnější. Obcím I. kategorie, zvláště malým, tak chybí reálně fungující a dosažitelná pomocná ruka a výkonný orgán vnímající území správního obvodu spolu s obcemi jako součást „svého“ území.

Současné postavení obcí v České republice je v souladu s jeho ústavními základy charakterizováno tak, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.

Určujícím východiskem českého obecního zřízení je tzv. smíšený systém, kdy obce jako jednotky místní samosprávy vykonávají vedle vlastní působnosti (samosprávy) i působnost přenesenou (určitý díl místní státní správy).

Obce jako územní samosprávné celky odpovídají za podmínek stanovených zákonem za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci svěřené jim zákonem v rámci samostatné působnosti.

Na malé obce je kladen velký rozsah úkolů, avšak chybí jim podpůrné administrativní zázemí a obtížně se s touto situací vyrovnávají. Rozdíl je v odlišných situacích a problémech, které malé obce (oproti např. POU a ORP) řeší. Obvykle nejmenší obce netrápí tolik problémů, co obce větší, protože se v nich nevyskytují podněty/potřeba k jejich řešení. Avšak v případě, že je potřeba některý z podnětů řešit, nastává situace, která je řešitelná pouze s externí pomocí.

Řešení problematiky uspokojování potřeb občanů efektivní veřejnou správou pomocí "Servis samosprávám", působícího na principu meziobecní spolupráce, bylo vyvoláno potřebou zástupců obcí řešit současnou situaci, kdy je na malé obce kladen velký rozsah úkolů, ale nemají podpůrné administrativní zázemí.

Legislativa (právní předpisy v oblasti "správa obce")

- č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- č. 12/2002 S., o státní pomoci při obnově území postiženého živelnou nebo jinou pohromou
- č. 128/2000 Sb., o obcích
- č. 129/2000 Sb., o krajích
- č. 139/2006 Sb., koncesní zákon
- č. 151/1997 Sb., zákon o oceňování majetku
- č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu
- č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu
- č. 190/2004 Sb., o dluhopisech
- č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod
- č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví
- č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách
- č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení
- č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla
- č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích
- č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů
- č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
- č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní
- č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
- č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů
- č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách

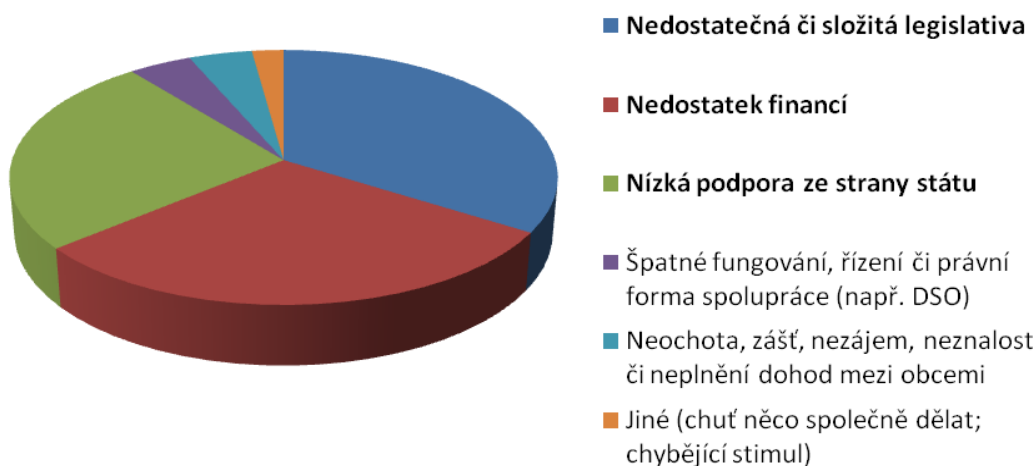
- č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- č. 273/2001 Sb., o azylu
- č. 290/2002 Sb., o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na kraje a obce, občanská sdružení působící v oblasti tělovýchovy a sportu
- č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech
- č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů
- č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole
- č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí
- č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí české republiky (katastrální zákon)
- č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí
- č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
- č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti
- č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
- č. 563/1991 Sb., o účetnictví
- č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích
- č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky
- č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích
- č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci
- č. 72/2000 Sb., zákon o investičních pobídkách
- č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem
- č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby
- č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby
- č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě

Veškerá legislativa, podle které se obce řídí, je součástí Katalogu agend. MVČR vydává "Katalogy agend a činností veřejné správy" tyto katalogy představují komplexní soupis jednotlivých činností určitého úřadu podle platných zákonů. Struktura katalogů kopíruje vybraná ustanovení zákonů s partikulárním členěním až na jednotlivá písmena či body zákona.

ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU TÉMATU V SO ORP KOSTELEC NAD ORLICÍ

Na základě dotazníkových šetření i řízených individuálních rozhovorů s jednotlivými zástupci všech obcí v rámci správního území ORP Kostelec nad Orlicí lze uvést, že:

Graf 4: Největší bariéry meziobecní spolupráce dle názoru starostů SO ORP Kostelec nad Orlicí

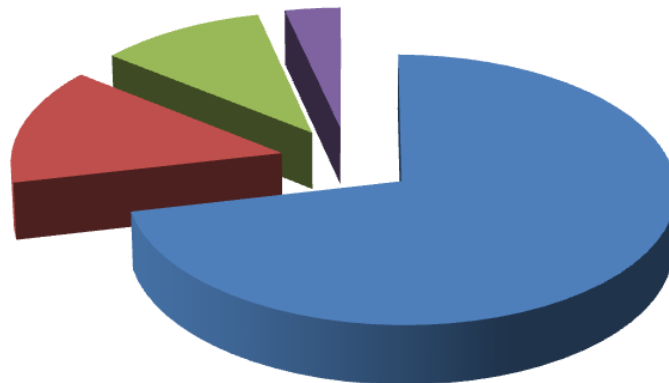

Zdroj: 1. dotazníkového šetření MOS.

- Za nejvýznamnější bariéry meziobecní spolupráce jsou považovány a) nedostatečná a složitá legislativa, b) nedostatek financí a c) nízká podpora ze strany státu.
- Zástupci malých obcí obecně, jsou unaveni ze spousty povinností, které jsou na obce stále nově uvalovány bez dostatečné metodické pomoci a ze spousty hlášení a výkazů, které musí odevzdávat. Panuje mezi nimi obava z toho, že něco zanedbají a nejistota zda plní všechny zákonem dané povinnosti, proto někteří z nich již nehodlají kandidovat na post starosty v nadcházejících volbách; také se obávají dalšího neúnosného přenášení kompetencí na obce. Zástupcům obcí chybí dostatek času na zvládnutí povinností a zvyšování vzdělanosti ve všech oborech, kterými je obec ze zákona povinna se zabývat. Někteří, protože postrádají metodickou podporu a poradenství mluvili o obnovení okresních úřadů – které jim dříve tuto pomoc zajišťovaly.
- V průběhu rozhovorů se zástupci obcí bylo patrné, že jsou zdržováni od "důležitějších" věcí, které musí vyřídit a v několika případech bylo uvedeno, že pokud by např. dotazník dostali prostřednictvím elektronické pošty, vůbec by nereagovali. Problém je, že (zvláště pak neuvolnění) starostové jsou většinou zavaleni tolika povinnostmi, že nemají již volnou kapacitu na činnost nad tento rámec.
- Omezujícím faktorem meziobecní spolupráce při větších projektech je vedle časové náročnosti i nedostatek finančních prostředků v rozpočtech obcí a nedůvěra a obava z dotací, protože existují zkušenosti s odvody a penálem za různá formální pochybení při administrování projektů.

Graf 5: Předběžný návrh čtvrtého volitelného tématu k řešení

- Servis pro obce (poradenské a právní služby, vedení účetnictví, dotační management, organizace výběrových řízení, zajištění auditorské činnosti atp.)
- Spolupráce při zvládnání krizových situací
- Jiné (správa účelových komunikací, technické služby, péče o veřejnou zeleň)
- Nemám zájem o žádné téma

Zdroj: 1. dotazníkového šetření MOS.

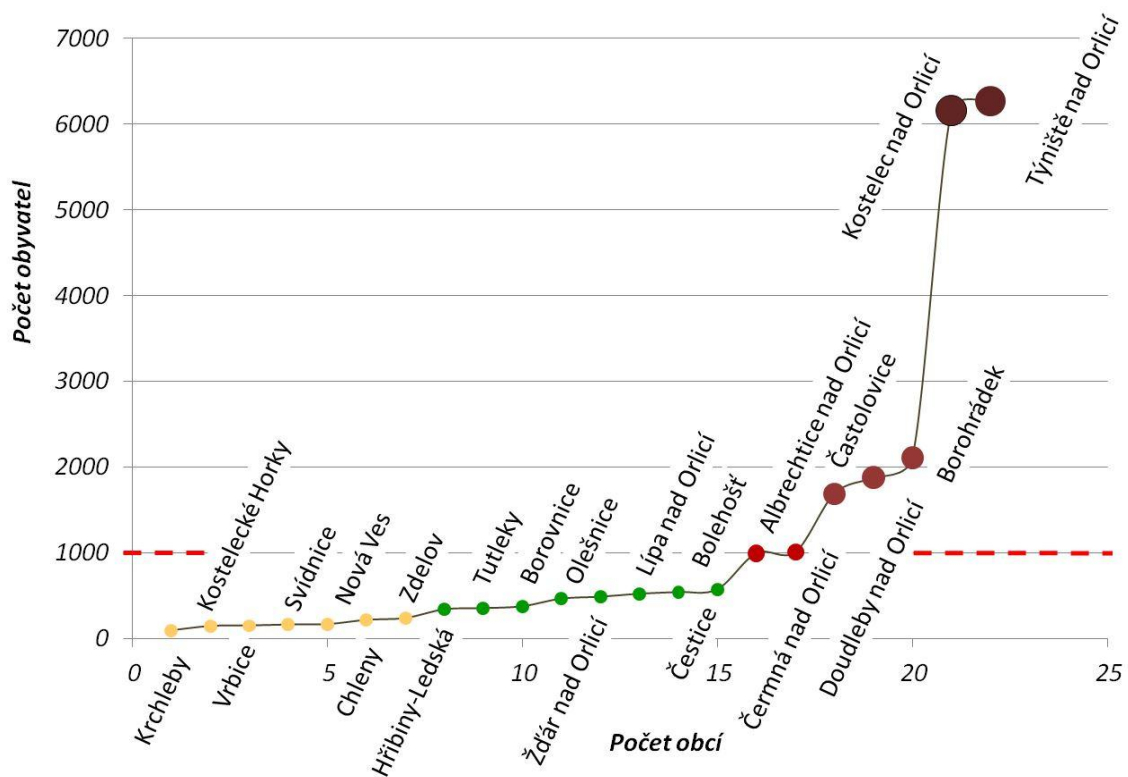
Protože jsou starostové frustrováni množstvím přebujelé administrativy i extrémně zdlouhavou cestou za realizací vytčených cílů pro rozvoj obce, diskuse od začátku směřovala k volitelnému tématu "Servis samosprávám" – jehož náplní je pomoc obcím v území se samosprávnými činnostmi, v oblastech právní podpory, ekonomické agendy, dotačního managementu, veřejných zakázek, IT podpory, technické a stavební podpory.

Téma bylo jednoznačně odhlasováno k řešení všemi zúčastněnými na 1. oficiálním setkání představitelů obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí.

6.1.2) Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Území, které analýza řeší, je správní území ORP Kostelec nad Orlicí. Ve správním území je celkem 22 obcí, jejich základní charakteristiky ve vztahu k volitelnému tématu zobrazují grafy a tabulky níže.

Graf 6: Obce SO ORP Kostelec n. O. rozděleny metodou přirozených zlomů (do 5 skupin)

Metodou přirozených zlomů jsou obce rozděleny do 5 kategorií:

- 1 – nejmenší obce (obce do 250 obyvatel, 7 obcí)
- 2 – středně velké venkovské obce (8 obcí)
- 3 – velké venkovské obce (obce s počtem obyvatel okolo 1. tisíce; 2 obce)
- 4 – malá města a městyse (3 obce)
- 5 – POU a ORP (obce s počtem obyvatel okolo 6. tisíc; 2 obce)

Tabulka 110: Charakteristika obcí SO ORP

Název obce:	Status:	Starosta:	Počet obyvatel k 1. 1. 2014:	Obyvatel na km ² :	Obyvatel na jednu místní část:
Krchleby	obec	neuvolněný	91	53,85	91
Kostecké Horky	obec	neuvolněný	142	10,73	142
Vrbice	obec	neuvolněný	148	61,16	74
Svídnice	obec	neuvolněný	159	34,42	80
Nová Ves	obec	neuvolněný	164	19,48	164
Chleny	obec	neuvolněný	213	52,08	213
Zdelov	obec	neuvolněný	235	70,15	235
Hřibiny-Ledská	obec	uvolněný	337	65,56	112
Tutleky	obec	neuvolněný	350	63,06	175
Borovnice	obec	uvolněný	372	45,42	186
Olešnice	obec	neuvolněný	461	59,10	231
Žďár nad Orlicí	obec	uvolněný	483	51,60	161
Lípa nad Orlicí	obec	uvolněný	519	49,10	260
Bolehošť	obec	uvolněný	538	50,23	179
Čestice	obec	uvolněný	571	115,35	286
Albrechtice nad Orlicí	obec	uvolněný	993	189,87	993
Čermná nad Orlicí	obec	uvolněný	1006	91,62	335
Častolovice	městys	uvolněný	1686	300,53	1686
Doudleby nad Orlicí	městys	uvolněný	1876	211,02	938
Borohrádek	město	uvolněný	2108	150,79	1054
Kostelec nad Orlicí	město; ORP	uvolněný	6155	234,92	1539
Týniště nad Orlicí	město; POU	uvolněný	6265	119,40	1044

Tabulka 111

Velikostní kategorie obcí dle počtu obyvatel	Počet obcí v kategorii
do 199	5
200 až 499	7
500 až 999	4
1 000 až 1 999	3
2 000 až 4 999	1
5 000 až 9 990	2
nad 10 000	0

Ve správním území ORP Kostelec nad Orlicí se nenachází město s více jak 10 tisíci obyvateli ani v území neleží "okresní město" – město s bývalým okresním úřadem.

Dvě největší města v území mají okolo 6 tisíc obyvatel. 90 % obcí v území zdaleka nedosahuje hranici 3 000 obyvatel. Podle postavení v sídelní struktuře a na základě kvalitativního vymezení, je 17 obcí (77 %) vesnicemi. V 9 obcích (cca 40 %) je neuvolněný starosta.

Tabulka 112: Seznam matričních úřadů a vymezení jejich spádových obvodů

Matriční úřady	Obvody matričních úřadů (spádové obce)
Borohrádek	Borohrádek, Čermná nad Orlicí, Zdelov, Žďár nad Orlicí
Doudleby nad Orlicí	Doudleby nad Orlicí
Kostelec nad Orlicí	Borovnice, Častolovice, Čestice, Hřibiny-Ledská, Chleny, Kostelec nad Orlicí, Kostelecké Horky, Krchleby, Olešnice, Svídnice, Tutleky, Vrbice
Týniště nad Orlicí	Albrechtice n. O., Bolehošť, Lípa n. O., Nová Ves, Týniště n. O.

Stavební úřady jsou v Týništi nad Orlicí a Kostelci nad Orlicí jejich spádové oblasti odpovídají správním obvodům POU.

Potřebu řešit volitelné téma "Servis samosprávám" do jisté míry zdůvodňují i zde uvedené charakteristiky (např. 40 % obcí má neuvolněného starostu; více jak 70 % obcí má méně než 1 000 obyvatel). Volitelné téma, ale vychází především z názorů, potřeb a očekávání většiny starostů.

ANALÝZA PROVEDENÁ NA ZÁKLADĚ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ A ŘÍZENÉHO ROZHOVORU

Pro potřeby analýzy v oblasti volitelného tématu byl vytvořen dotazník: *Dotazník pro zástupce obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí pro analýzu volitelného tématu "Servis samosprávám" a získání doplňujících informací pro zpracování návrhové části*. Zhruba polovina zástupců obcí (zpravidla starostů) dotazník vyplnila za současného řízeného rozhovoru. Dotazník (v termínu pro možné zpracování) vyplnilo 19 obcí z celkového počtu 22 obcí.

Počet zaměstnanců obcí včetně úvazku

Obce do 600 obyvatel mají většinou jednoho zaměstnance na zkrácený úvazek (25-75 %), pouze 3 obce zaměstnávají pracovníky na veřejně prospěšné práce. Někteří starostové uváděli, že zaměstnávání evidovaných na Úřadu práce je velmi náročné a někteří od této formy pomoci zaměstnávání upustili, především kvůli náročnému dohledu.

Tabulka 113: Obecně závazné vyhlášky v obcích SO ORP Kostelec nad Orlicí

Obecně závazné vyhlášky	Počet obcí v % s danou vyhláškou	Počet obcí, s neuvolněným starostou, s danou vyhláškou v %
Stanovení místních poplatků a způsob jejich vybírání	94,44	85,71
Stanovení systému nakládání s komunálním odpadem na území obce	88,89	85,71
Vyhláška územního plánu (od 1. 1. 2007 opatření obecné povahy)	83,33	85,71
Vyhláška požárního řádu	72,22	42,86
Označování psů a evidence majitelů psů	50,00	42,86
Stanovení pravidel pohybu psů	44,44	14,29
Vyhláška týkající se veřejného pořádku, užívání veřejného prostranství	44,44	14,29
Určení koeficientů daně z nemovitosti	27,78	14,29
Úprava provozování hracích automatů	22,22	14,29
Vyhláška v oblasti pohřebnictví	27,78	0,00
Stanovení podmínek pro pořádání veřejných akcí	16,67	0,00
Vyhláška v oblasti životního prostředí a čistoty obce	16,67	0,00
Jiné	16,67	0,00
Vyhláška v oblasti ochrany zdraví	5,56	0,00
Spalování rostlinných materiálů	0,00	0,00

Zdroj: vlastní šetření (dotazník); z hodnocení jsou vyřazena města POU a ORP.

Podle odpovědí starostů má většina obcí vyhlášku stanovující místní poplatky a způsob jejich vybírání, dále vyhlášku o nakládání s komunálním odpadem, vyhlášení územního plánu a požárního řádu. Obce s neuvolněným starostou mají zpravidla méně vyhlášek oproti obcím se starostou uvolněným.

Tabulka 114: Nařízení obce

Nařízení	% všech obcí	% obcí s neuvolněným starostou
Nemáme žádná nařízení obce	55,56	71,43
Zajištění krizových opatření v podmínkách obce	27,78	28,57
Nařízení týkající se místních komunikací	27,78	0,00
Jiná nařízení	11,11	0,00
Tržní řád	5,56	0,00
Nařízení v oblasti ochrany ovzduší	0,00	0,00

Zdroj: vlastní šetření (dotazník); z hodnocení jsou vyřazena města POU a ORP.

Více jak polovina obcí (dle odpovědí starostů) v SO ORP nemá žádná obecní nařízení. S rostoucí velikostí obce roste pravděpodobnost, že obec má nějaké obecní nařízení. Např. nařízení o místních komunikacích mají až obce od cca 1 000 obyvatel. Obce s neuvolněným starostou (tj. zároveň i obce malé) zpravidla nemají obecní nařízení, pokud mají, jedná se o zajištění krizových opatření.

Tabulka 115: Veřejnoprávní smlouvy

Veřejnoprávní smlouva	Počet obcí (v %) s uzavřenou veřejnoprávní smlouvou	Počet obcí s neuvolněným starostou (v %) s uzavřenou veřejnoprávní smlouvou
Přestupky	83,33	57,14
Obecní policie	44,44	28,57
Sociální zabezpečení	33,33	57,14
Knihovna	11,11	14,29
Organizace a činnost jednotky požární ochrany	11,11	14,29
Sociálně-právní ochrana dětí	5,56	0,00
Úřední deska	0,00	0,00
Ostatní	0,00	28,57

Zdroj: vlastní šetření (dotazník); z hodnocení jsou vyřazena města POU a ORP.

Malé obce mají nejčastěji uzavřenou veřejnoprávní smlouvu na přestupky a dále na sociální péči, s rostoucím počtem obyvatel roste počet veřejnoprávních smluv na služby policie.

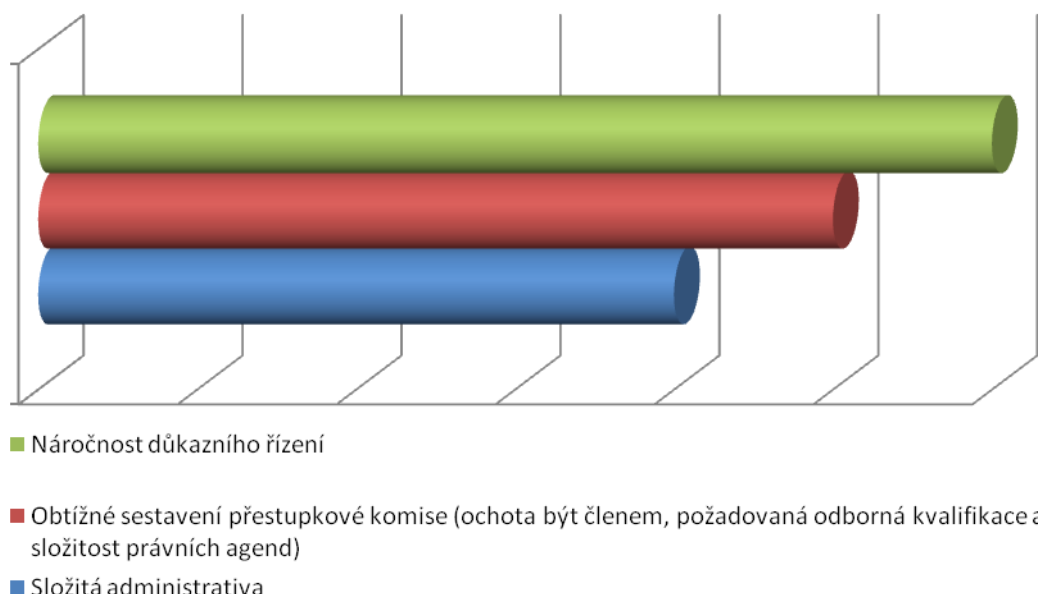
Tabulka 116: Problémy při tvorbě právních předpisů

Problémová oblast	Odpovědi všech obcí v %	Odpovědi obcí s neuvolněným starostou v %
Složitá legislativa	94,44	100,00
Nejednotnost výkladu ustanovení zákona	72,22	71,43
Nízká právní znalost	61,11	85,71
Nesystémová metodická podpora	61,11	57,14

Zdroj: vlastní šetření (dotazník), řízený rozhovor.

Prakticky všechny obce bez rozdílu velikosti se shodly, že se při tvorbě právních předpisů potýkají především se složitou legislativou, nejednotností výkladu ustanovení zákona správními orgány. Obce nad cca 1 000 obyvatel, včetně měst se shodují nad nejednotností výkladu ustanovení zákona správními orgány a nesystémovou metodickou pomocí. Menší obce do cca 1 000 obyvatel přiznávají na rozdíl od měst a větších obcí nízké právní znalosti, přesto mají právní služby zajištěné externě jenom 4 obce, 1 městys a 1 město. Zástupci obcí řeší právní předpisy ve velké míře s pomocí jiného úřadu a úpravou existujících vzorů; jediná obec uvedla, že využívá pomoci DSO.

**Graf 7: Největší problémy v oblasti zajištění přestupkové agendy
(názory starostů SO ORP Kostelec n. Orlicí)**

Zdroj: vlastní šetření (dotazník), řízený rozhovor.

V celém území SO ORP Kostelec nad Orlicí vedou přestupkové řízení za všechny obce 3 města Borohrádek, Týniště nad Orlicí a Kostelec nad Orlicí, se kterými mají ostatní obce uzavřeny veřejnoprávní smlouvy.

Tabulka 117: Místní poplatky vybírané obcemi v SO ORP Kostelec nad Orlicí

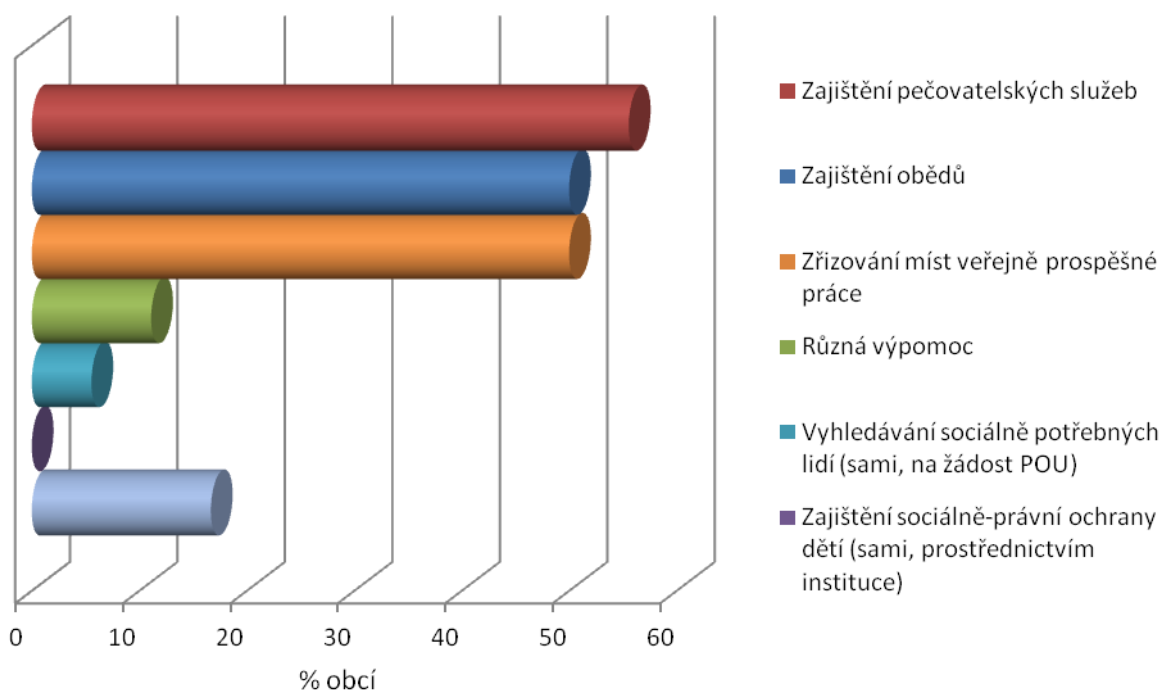
Místní poplatky	% obcí do 250 obyvatel vybírajících místní poplatky	% středních obcí vybírajících poplatky	% velkých obcí, městysů a měst vybírajících místní poplatky
1. Ze psů	100,00	100,00	100,00
2. Za lázeňský či rekreační pobyt	0,00	0,00	0,00
3. Za užívání veřejného prostranství	20,00	50,00	100,00
4. Ze vstupného	0,00	50,00	100,00
5. Z ubytovací kapacity	0,00	12,50	40,00
6. Za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst	0,00	12,50	0,00
7. Za provozovaný výherní hrací přístroj	0,00	12,50	60,00
8. Za svoz a likvidaci komunálního odpadu	100,00	75,00	80,00
9. Za zhodnocení stavebního pozemku	0,00	0,00	20,00

Zdroj: vlastní šetření (dotazník); z hodnocení jsou vyřazena města POU a ORP.

Z dotazníků a rozhovorů se zástupci obcí vyplynulo, že poplatky jsou v některých případech vybírány buď bez existující vyhlášky, nebo zástupci obcí nevědí o tom, že obec vyhlášku má. Poplatky jsou vybírány ve všech případech pověřeným pracovníkem, v některých navíc ještě starostou a všechny obce nad 250 obyvatel umožňují bezhotovostní platbu.

Při výběru nedoplatků většina obcí využívá pouze ústní připomenutí a písemnou upomínku, velké obce zhruba nad 1 000 obyvatel využívají také exekučního vymáhání (včetně soudu), přičemž s rostoucí velikostí obce narůstá uplatňování exekučního vymáhání. Většina zástupců obcí uvedla, že má obec úspěšnost vymáhání vyšší jak 80 %.

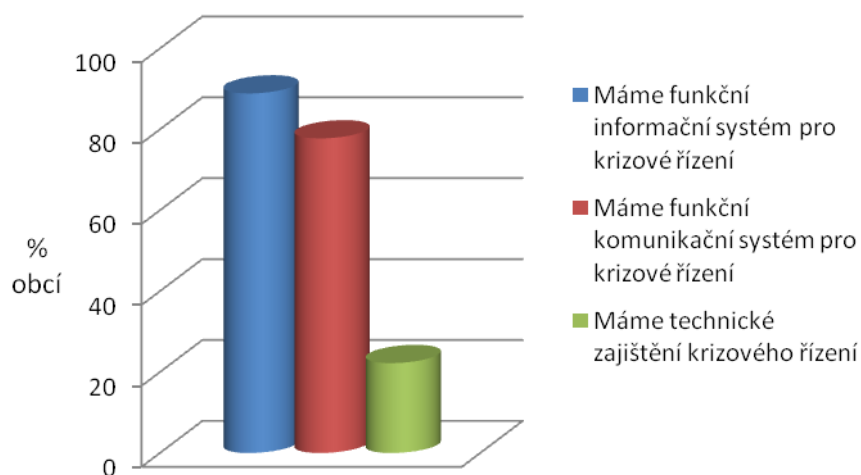
**Graf 8: Typy služeb zajišťovaných obcí v sociální oblasti
(odpovědi zástupců obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí)**

Zdroj: vlastní šetření (dotazník); z hodnocení jsou vyřazena města POU a ORP.

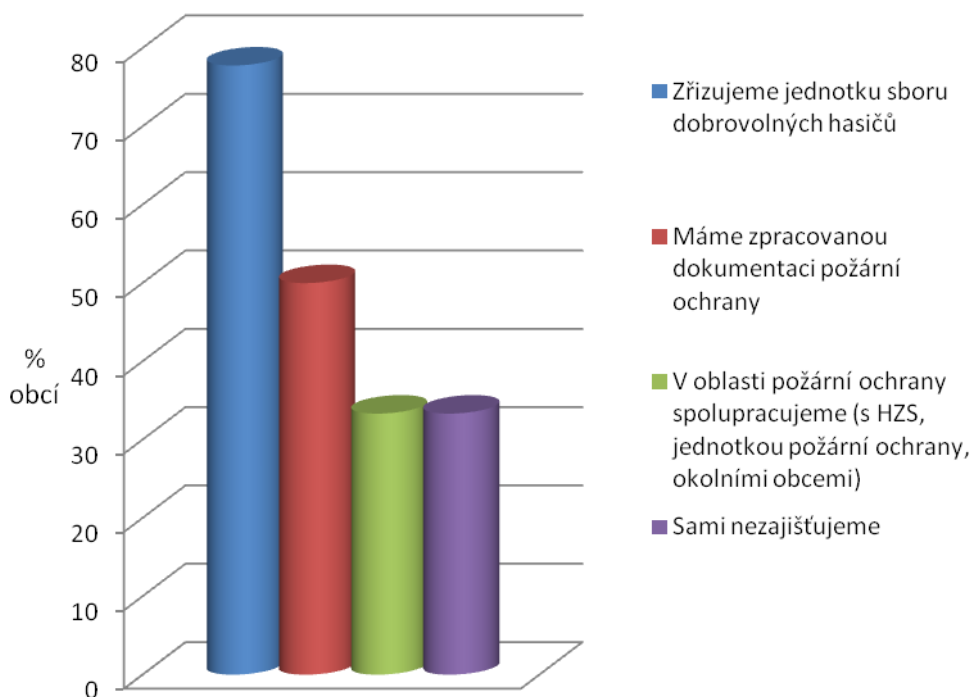
Dle odpovědí zástupců obcí více než polovina respondentů zajišťuje sociální služby především v oblasti dovozu a rozdávání obědů, v oblasti pečovatelských služeb a v oblasti zřizování míst pro veřejně prospěšné práce. Zejména z důvodů chybějící poptávky (dle názoru starostů) není v obcích řešeno zajištění sociálně-právní ochrany dětí, dále není obcemi řešeno vyhledávání sociálně potřebných. Někteří z dotazovaných uvádějí, že přestože služby nezprostředkovávají ani nezajišťují, informují občany o jejich existenci.

Graf 9: Úkoly zajišťované obcemi v oblasti krizového řízení

Téměř všichni zástupci obcí uvádějí, že mají funkční informační a komunikační systém pro krizové řízení, cca 20 % obcí má také technické zajištění krizového řízení – jedná se o sídla v blízkosti řeky Orlice.

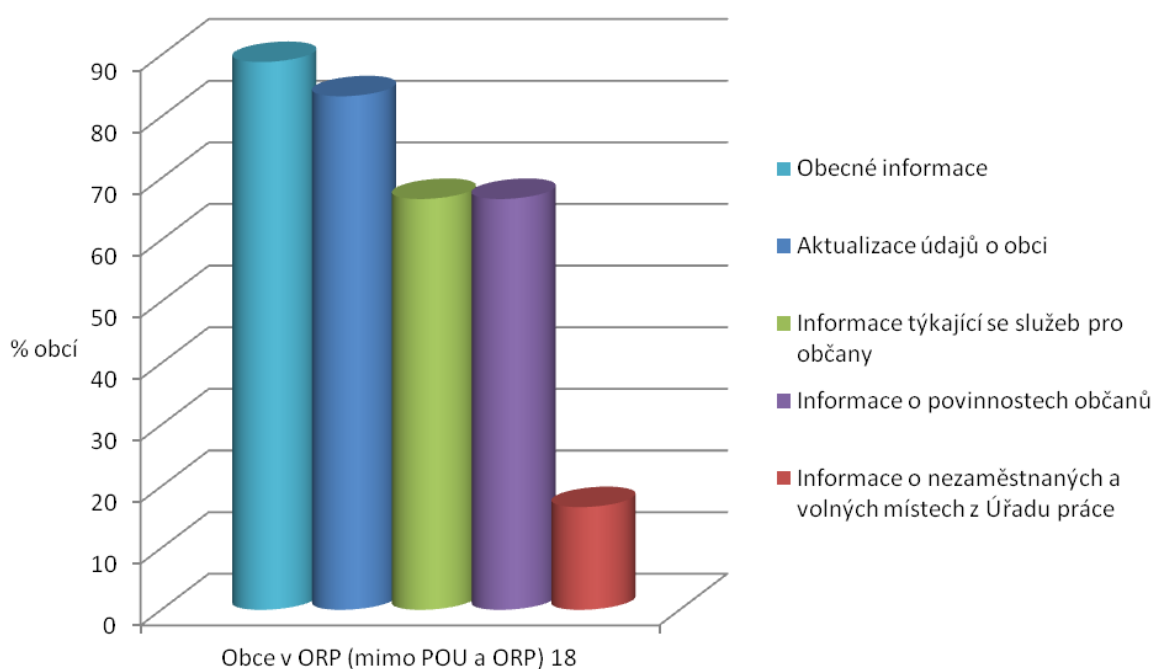
Graf 10: Úkoly zajišťované obcemi v oblasti požární ochrany

Zdroj: vlastní šetření (dotazník); z hodnocení jsou vyřazena města POU a ORP.

Jednotku sboru dobrovolných hasičů zřizuje většina obcí (cca 80 %); dalších 20 % obcí, kdy většina je do 250 obyvatel, sami úkoly v oblasti požární ochrany nezajišťují. Jako důvody, proč obce jednotku nezřizují, jsou uváděny chybějící finanční prostředky, technické problémy a/nebo nedostatek dobrovolníků. Dokumentaci požární ochrany má zpracovanou zhruba polovina obcí. Třetina zástupců obcí SO ORP uvádí, že spolupracují s okolními obcemi a HZS, jednotkou požární ochrany.

Graf 11: Poskytování a získávání informací (obce SO ORP Kostelec nad Orlicí)

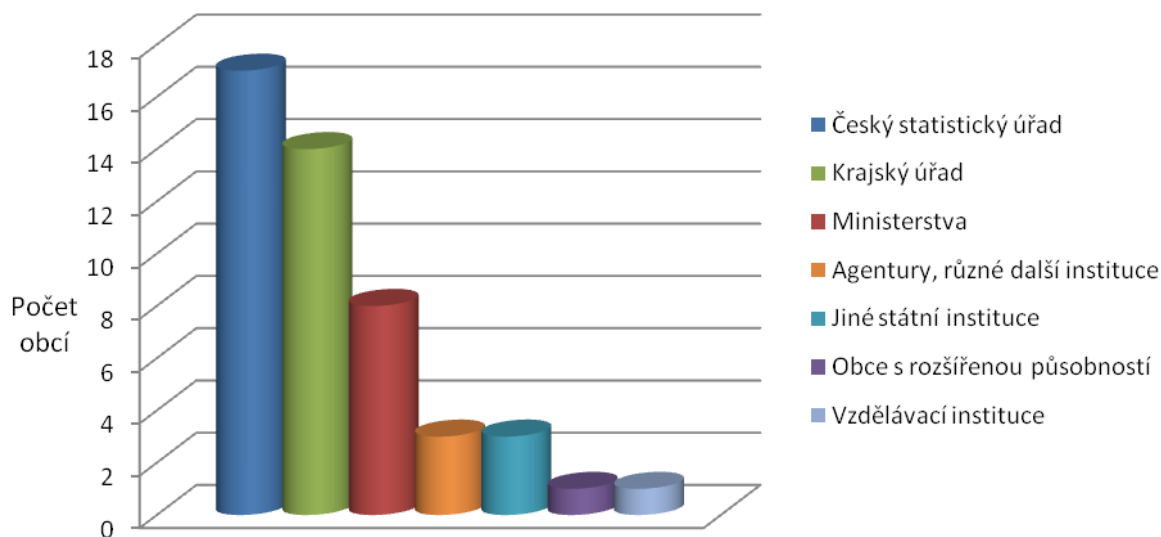

Zdroj: vlastní šetření (dotazník); z hodnocení jsou vyřazena města POU a ORP.

V oblasti poskytování a získávání informací, dle odpovědí zástupců obcí, téměř všechny obce zajišťují aktualizaci údajů o obci na webových stránkách obce (neděje se tak jenom v případě některých nejmenších obcí a dočasně u jedné obce nad 250 obyvatel, kde se jedná o přechodný stav).

Většina obcí se nezabývá poskytováním informací o nezaměstnaných a volných místech na Úřadu práce. Obce s neuvolněnými starosty pak převážně neposkytují ani informace týkající se služeb pro občany a zhruba v polovině případů tyto obce neposkytují ani informace o povinnostech občanů.

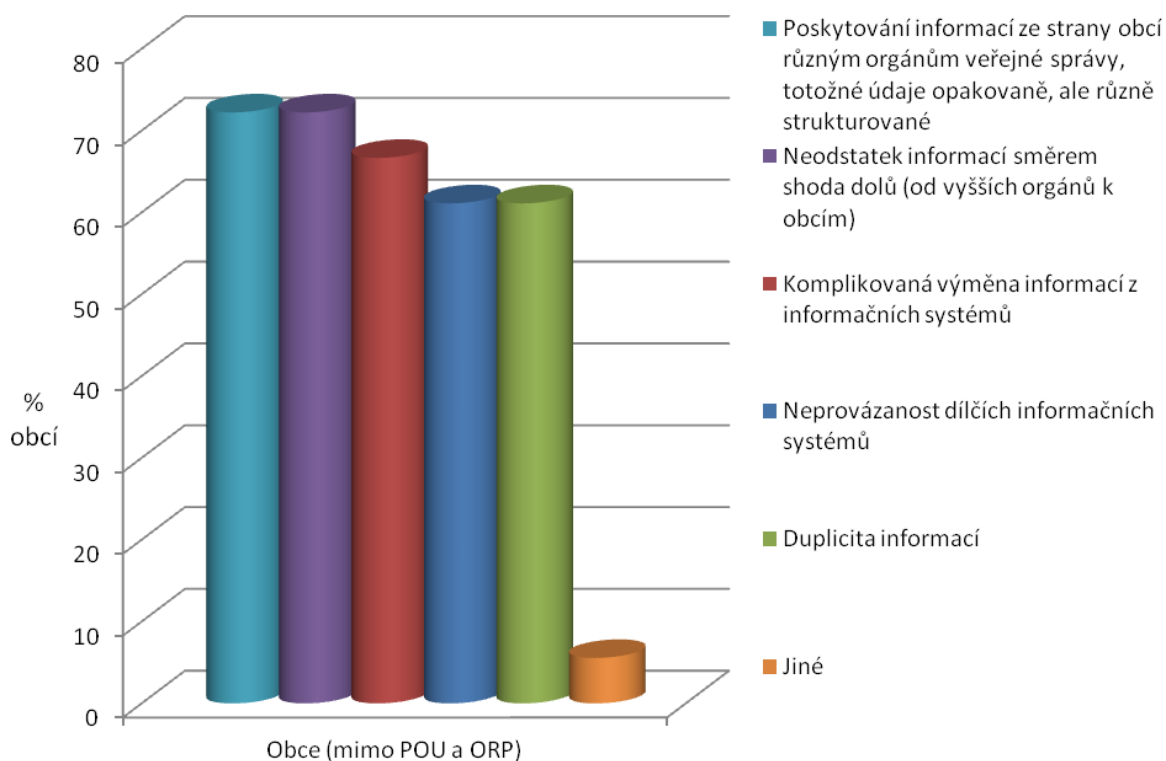
Graf 12: Orgány zatěžující obce svými častými požadavky na poskytování informací (podle odpovědí starostů obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí)

Zdroj: vlastní šetření (dotazník); z hodnocení jsou vyřazena města POU a ORP.

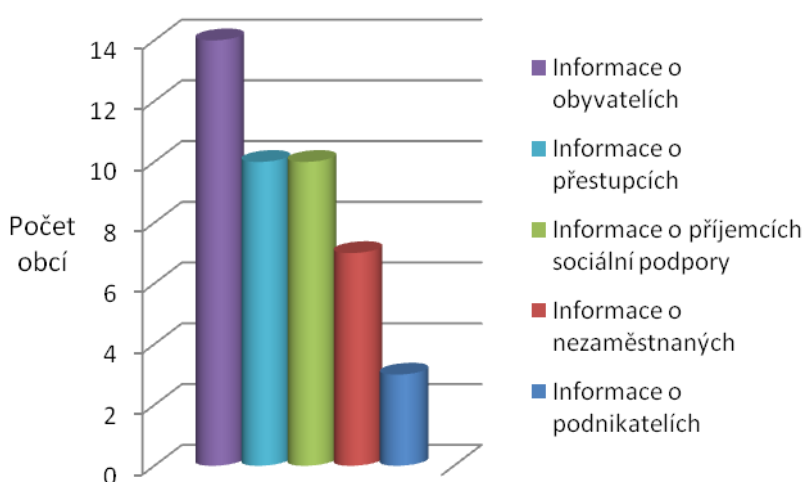
Na otázku – které orgány státní správy Vás zatěžují svými častými požadavky na poskytování informací – téměř jednoznačně zástupci obcí odpověděli, že Český statistický úřad a dále Krajský úřad, zhruba třetina respondentů potom uvedla Ministerstva. V menší míře byly uváděny různé výzkumné ústavy a agentury v rámci dotazníkových a anketních průzkumů.

**Graf 13: Hlavní problémy spojené s výměnou informací v rámci veřejné správy
(podle odpovědí starostů obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí)**

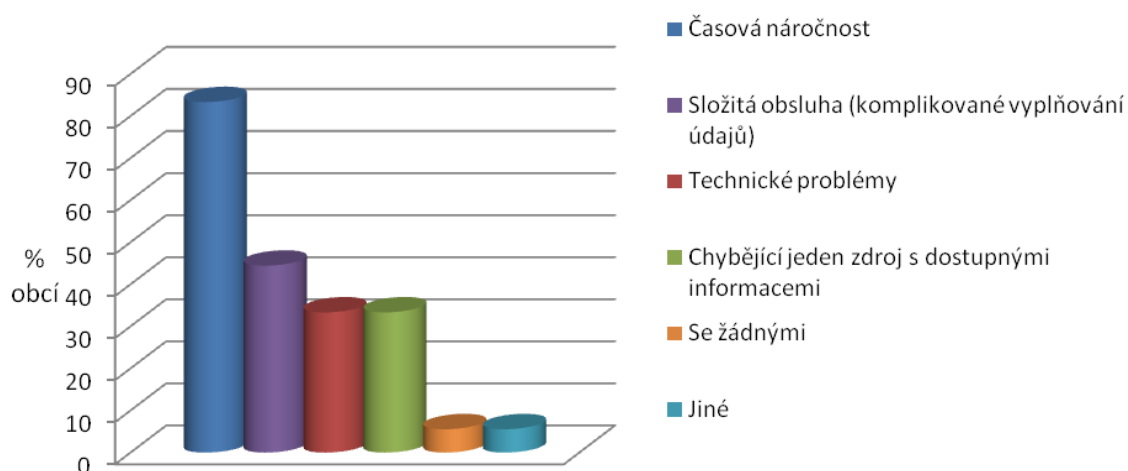
Zdroj: vlastní šetření (dotazník).

Graf 14: Informace, u kterých by starostové obcí uvítali zjednodušení/ oprávnění k jejich získání

Zdroj: vlastní šetření (dotazník).

**Graf 15: Problémy při zajištění dostupnosti a aktuálnosti informací
(dle názorů starostů SO ORP Kostelec nad Orlicí)**

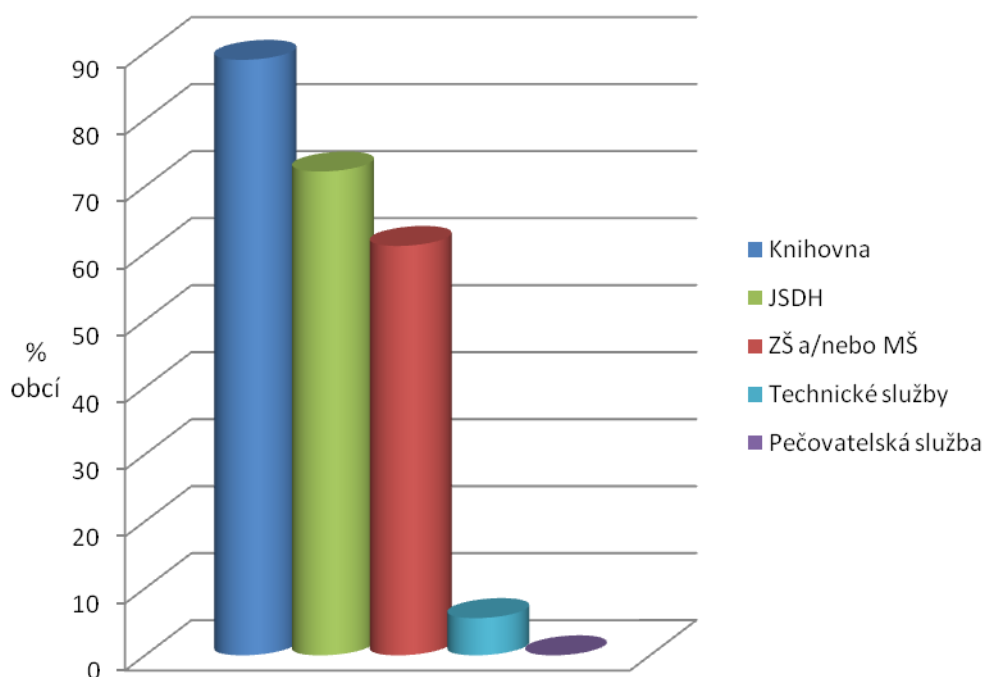

Naprostá většina zástupců obcí uvedla, že občanům poskytují všechny informace, které jsou jim dány zákony; většinou se shodují na časové náročnosti při zajištění dostupnosti a aktuálnosti informací, přesto jen v menší míře uvádějí, že jim chybí jeden zdroj s dostupnými informacemi. Jako další problémy při zajištění informací uváděli složitou obsluhu a technické problémy.

Stav územně plánovacích a rozvojových dokumentů

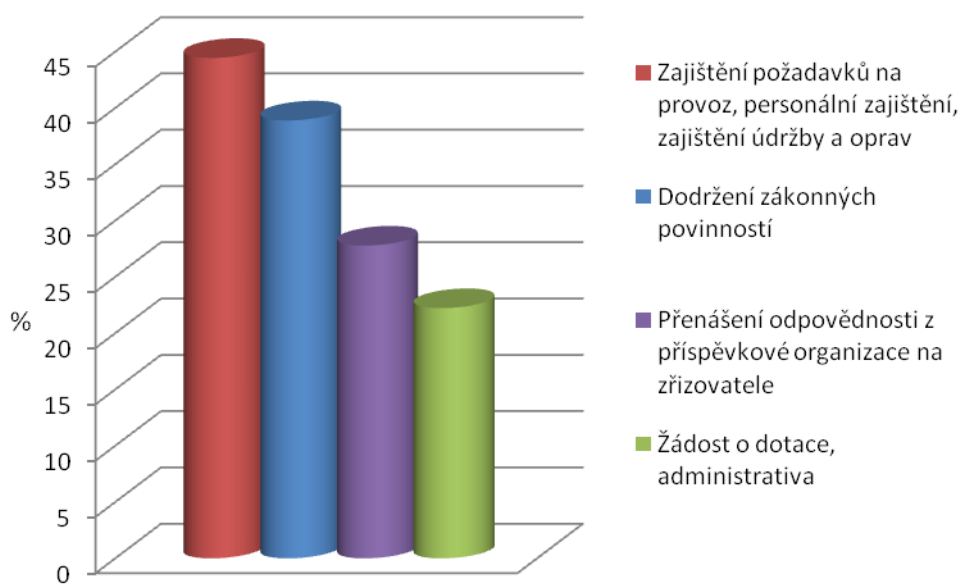
V souvislosti s problematikou plánovacích a rozvojových dokumentů je možné konstatovat, že vesměs všechny obce mají územní plány zpracované (či aktualizované) v nedávné době a jsou si vědomi povinnosti zpracovat zprávu o uplatňování územního plánu. Jako problém uvádějí, především pak větší obce, časovou náročnost, složitost projednávání a získávání podkladů.

**Graf 16: Organizace a organizační složky obcí
(dle odpovědí starostů SO ORP Kostelec nad Orlicí)**

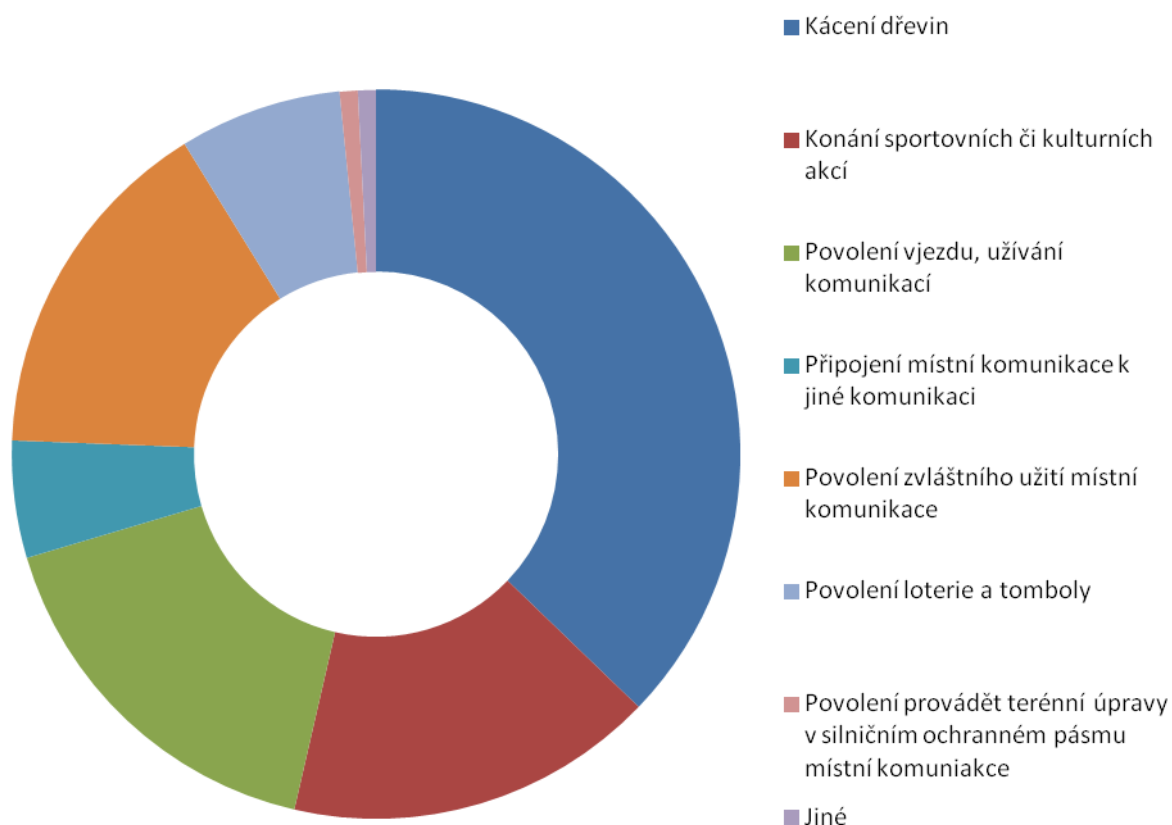
Zdroj: vlastní šetření (dotazník); z hodnocení jsou vyřazena města POU a ORP.

**Graf 17: Organizace a organizační složky jsou pro obce
nejčastěji zatěžující z důvodů:**

Zdroj: vlastní šetření (dotazník); z hodnocení jsou vyřazena města POU a ORP.

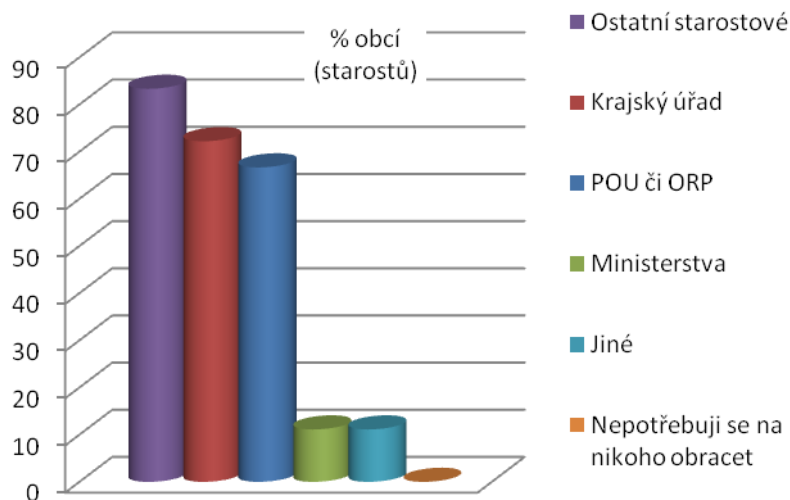
Graf 18: Četnost rozhodnutí vydávaných obcemi v SO ORP Kostelec nad Orlicí

Zdroj: vlastní šetření (dotazník); z hodnocení jsou vyřazena města POU a ORP.

Obce nejčastěji vydávají správní rozhodnutí ke kácení dřevin, v menší míře jsou vydávána rozhodnutí na konání sportovních či kulturních akcí, povolení vjezdu a užívání komunikací.

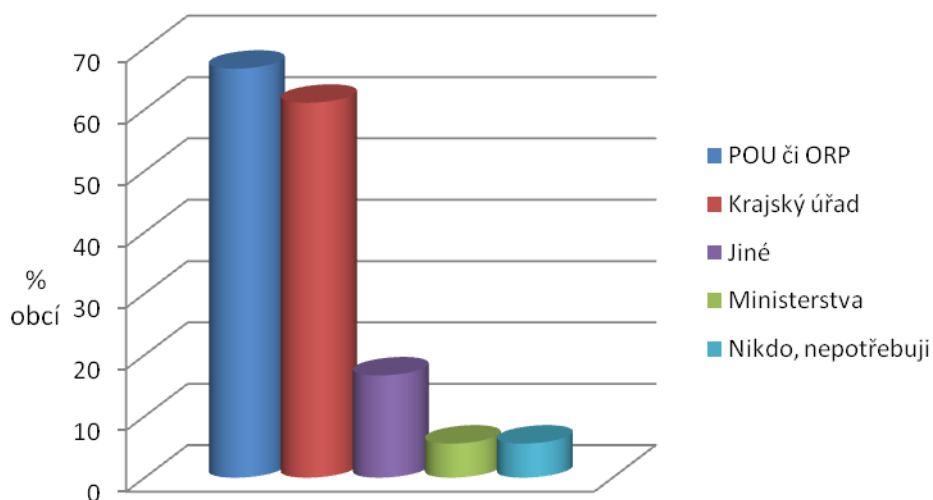
**Graf 19: Nejčastější směřování žádosti o pomoc ze strany starostů obcí
(dle názoru starostů SO ORP Kostelec nad Orlicí)**

Zdroj: vlastní šetření (dotazník); z hodnocení jsou vyřazena města POU a ORP.

Zástupci obcí se nejčastěji s dotazy obrací na ostatní starosty, pokud neuspějí, následuje krajský úřad, dále pak POU a ORP, z těchto úřadů se nakonec pomoc nejčastěji dostane (viz následující graf).

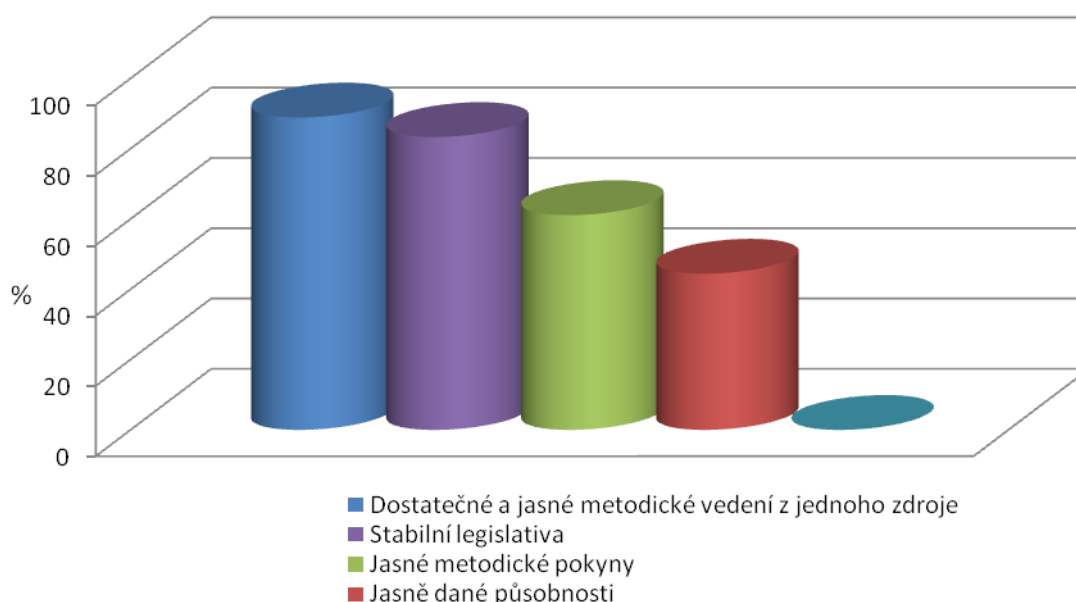
**Graf 20: Metodická pomoc obcí při výkonu veřejné správy
(dle názoru starostů SO ORP Kostelec nad Orlicí)**

Zdroj: vlastní šetření (dotazník); poznámka: z hodnocení jsou vyřazena města POU a ORP.

Metodickou pomoc obcím (nakonec) nejčastěji poskytne POU a/nebo ORP.

**Graf 21: Pokud pocítujete v oblasti metodického vedení problémy, co by Vám usnadnilo výkon činností v samostatné působnosti?
(názory starostů SO ORP Kostelec nad Orlicí)**

Zdroj: vlastní šetření (dotazník).

Zástupci obcí uvádějí (vyjma 2 obcí) že nejvíce by jim zajištění činnosti v samostatné působnosti usnadnilo jasné metodické vedení z jednoho zdroje a kromě 3 obcí se shodují, že jim dále chybí stabilní legislativa. V menší míře potom postrádají jasné metodické pokyny a jasné dané působnosti.

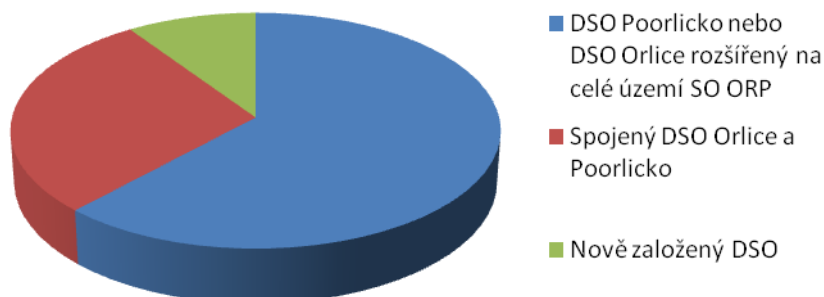
Názor starostů SO ORP Kostelec nad Orlicí na problematiku povinného vzdělávání pracovníků ve veřejné správě

Vzdělávání pracovníků ve veřejné správě vyhodnotila většina starostů (především pak z řad malých obcí) jako časově náročné; zástupci větších obcí, měst a městysů jako finančně náročné, což souvisí s počtem zaměstnanců.

Chybějící kompetence starostů (SO ORP Kostelec nad Orlicí) pro lepší zajištění správy obce

Zástupci obcí, kteří se vyjádřili k potřebám pro zajištění správy obce, se shodují na přílišném svázání legislativou při zajištění samosprávné působnosti, omezené volnosti při rozhodování zastupitelstva obce, obavách z možných chyb a stanovování dalších povinností obcí v přenesené působnosti.

**Graf 22: Vhodný nositel meziobecní spolupráce po ukončení projektu
- názory starostů SO ORP Kostelec nad Orlicí**

Zdroj: vlastní šetření (dotazník).

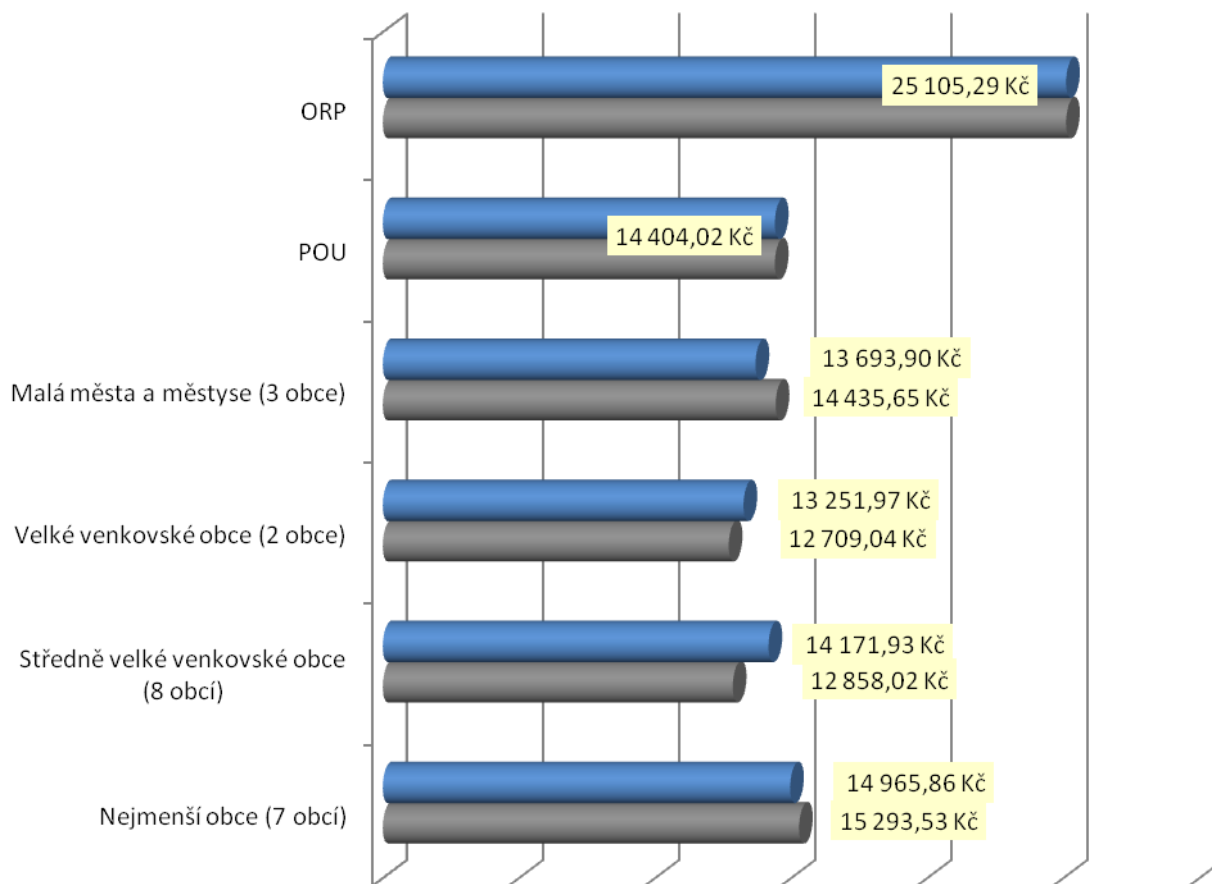
V území působí celkem 9 dobrovolných svazků obcí (viz příloha 36),

Mezi nejvýznamnější (co do velikosti tak i rozsahu aktivit) patří DSO Orlice, DSO Poorlicko (případně DSO Brodec).

Respondenti jako vhodného nositele meziobecní spolupráce (odpovědného za naplňování cílů strategie) po ukončení tohoto projektu většinou vybrali jednoho ze stávajících svazků – DSO Poorlicko a/nebo DSO Orlice. Čtyři obce se vyjádřily pro spojení dvou stávajících svazků, dvě obce pro založení nového DSO.

FINANČNÍ ANALÝZA

**Graf 23: Celkové příjmy obcí v SO ORP Kostelec nad Orlicí
v přepočtu na 1 obyvatele (průměr za roky 2010-2013)**

- 1. způsob výpočtu = (součet příjmů všech obcí v kategorii pro roky 2010-2013) / (součet počtu obyvatel obcí k 1.1. roku 2010-2013)
- 2. způsob výpočtu = (součet průměrných příjmů obcí v kategorii za roky 2010-2013) / (součet průměrného počtu obyvatel obcí v kategorii k 1. 1. pro roky 2010-2013)

Zdroj: MONITOR Státní pokladny – informační systém MF; ČSÚ.

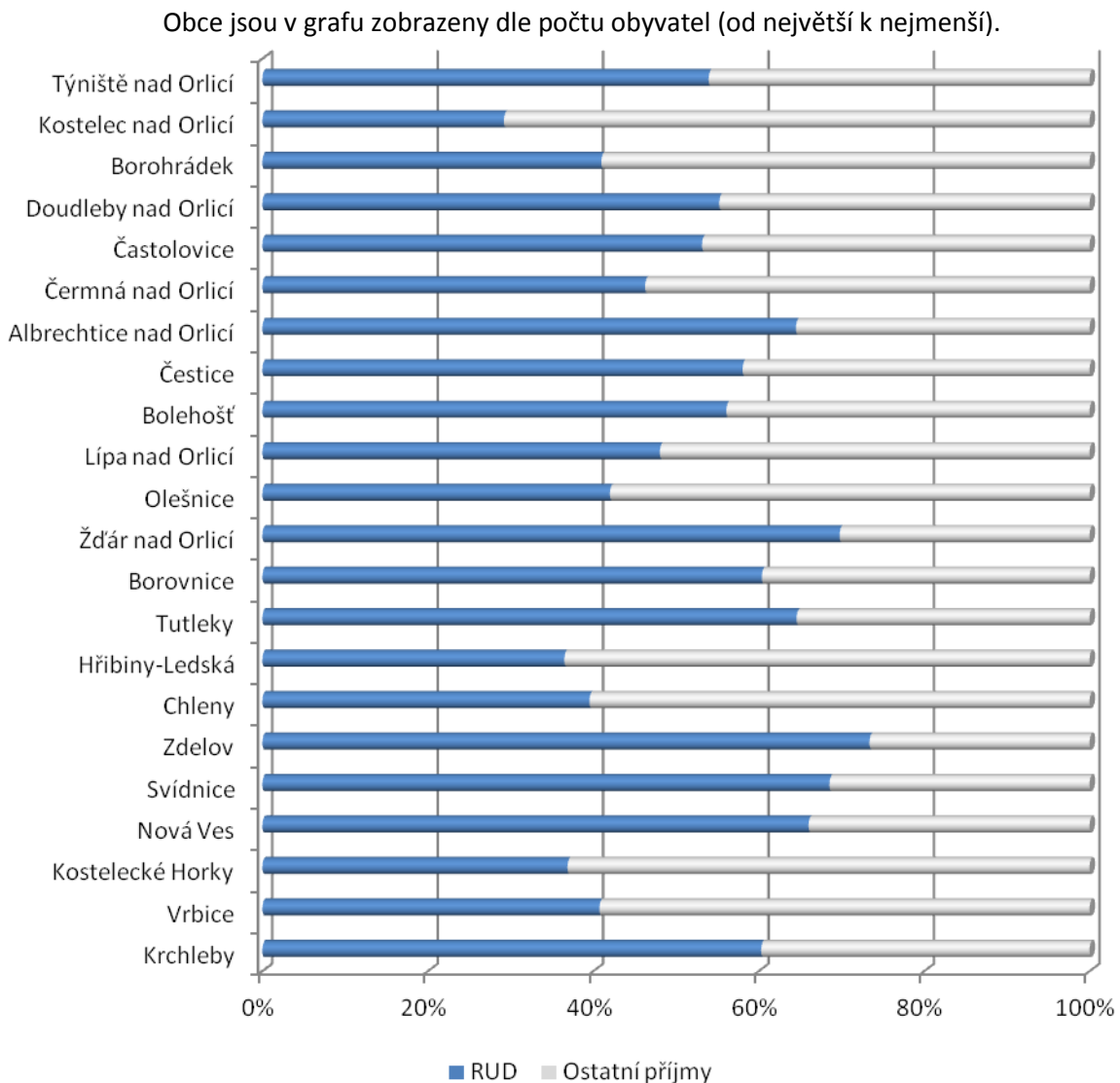
Tabulka 118: Průměrné příjmy obcí (podle údajů za roky 2010-2013)

Obec	Průměrné celkové příjmy (v Kč) v přepočtu na jednoho obyvatele	Průměrné celkové výdaje (v Kč) v přepočtu na jednoho obyvatele	Počet obyvatel (průměrná hodnota k 1. 1. 2010-2013)
Krchleby	11 661,63	15 550,45	90
Vrbice	17 497,98	17 180,92	135
Kostecké Horky	28 107,04	21 250,78	138
Nová Ves	12 761,17	7 463,57	152
Svídnice	10 224,53	7 983,04	175
Zdelov	9 191,91	8 005,23	229
Chleny	19 286,37	17 405,77	232
Hřibiny-Ledská	18 675,89	13 784,40	355
Tutleky	10 290,76	7 714,41	357
Borovnice	11 683,51	12 746,66	382
Žďár nad Orlicí	10 230,36	9 368,57	451
Olešnice	11 475,06	10 406,87	454
Lípa nad Orlicí	16 181,18	16 254,56	516
Bolehošť	12 808,53	11 643,74	544
Čestice	11 841,73	12 877,94	567
Albrechtice nad Orlicí	10 503,34	9 932,99	1018
Čermná nad Orlicí	14 902,88	12 446,42	1023
Častolovice	13 547,02	13 679,79	1677
Doudleby nad Orlicí	12 583,78	11 053,32	1881
Borohrádek	16 773,27	17 549,89	2127
Kostelec nad Orlicí	25 105,29	24 035,17	6246
Týniště nad Orlicí	14 404,02	12 782,43	6287

Zdroj: MONITOR Státní pokladny – informační systém MF; ČSÚ.

Obce jsou v tabulce řazeny podle počtu obyvatel (od nejmenší k největší).

**Graf 24: Podíl RUD na celkových příjmech obcí v %
(průměrná hodnota za roky 2010-2013)**

Zdroj: MONITOR Státní pokladny – informační systém MF; ČSÚ.

Tabulka 119: Položky RUD

RUD = součet uvedených položek rozpočtové skladby	
Položka (kód)	Položka (název)
1111	Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků
1112	Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti
1113	Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů
1121	Daň z příjmů právnických osob
1211	Daň z přidané hodnoty

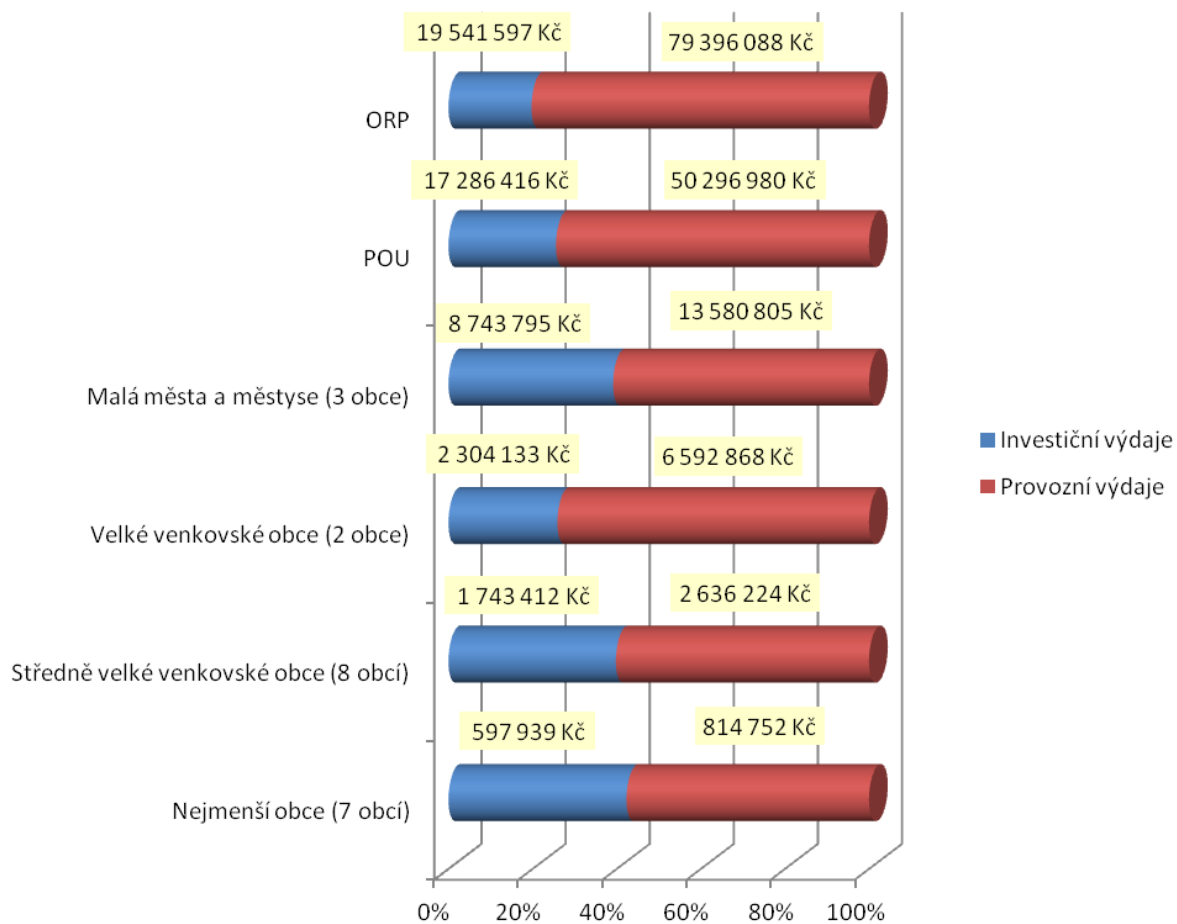
Tabulka 120: Odhad RUD na rok 2015

Obec	Odhad příjmů pro rok 2015 (v Kč)			
	RUD 2015	Daň z přidané hodnoty	Daň z příjmu právnických osob	Daň z příjmu fyzických osob
Albrechtice nad Orlicí	8 886 052	4 413 290	2 048 557	2 424 205
Bolehošť	5 239 192	2 598 260	1 206 058	1 434 874
Borohrádek	20 058 276	9 925 380	4 607 154	5 525 742
Borovnice	777 238	389 270	180 691	207 277
Častolovice	16 505 433	8 148 540	3 782 382	4 574 511
Čermná nad Orlicí	9 061 206	4 506 420	2 091 786	2 463 000
Čestice	5 201 770	2 588 210	1 201 393	1 412 167
Doudleby nad Orlicí	17 267 600	8 567 290	3 976 757	4 723 553
Hřibiny-Ledská	2 893 275	1 449 210	672 693	771 372
Chleny	2 249 268	1 121 580	520 614	607 074
Kostelec nad Orlicí	58 816 751	28 850 200	13 391 660	16 574 891
Kostelecké Horky	1 801 373	897 130	416 429	487 814
Krchleby	832 006	391 280	181 624	259 102
Lípa nad Orlicí	5 066 299	2 519 870	1 169 671	1 376 758
Nová Ves	1 712 697	856 260	397 458	458 979
Olešnice	4 215 981	2 104 470	976 851	1 134 660
Svídnice	1 469 363	736 330	341 789	391 244
Tutleky	3 038 091	1 511 520	701 616	824 955
Týniště nad Orlicí	61 063 660	30 109 130	13 976 029	16 978 501
Vrbice	1 270 584	635 160	294 828	340 596
Zdelov	2 000 159	1 001 650	464 945	533 564
Ždár nad Orlicí	4 606 812	2 293 410	1 064 553	1 248 849

Jedná se pouze o odhad a je doporučeno považovat uvedené hodnoty jako maximum možného.

Zdroj: SMO - <http://www.smocr.cz/kalkulacka-rud/>.

**Graf 25: Podíl (vybraných) investičních a neinvestičních výdajů
(průměrná hodnota za roky 2010-2013)**

Zdroj: MONITOR Státní pokladny – informační systém MF; ČSÚ.

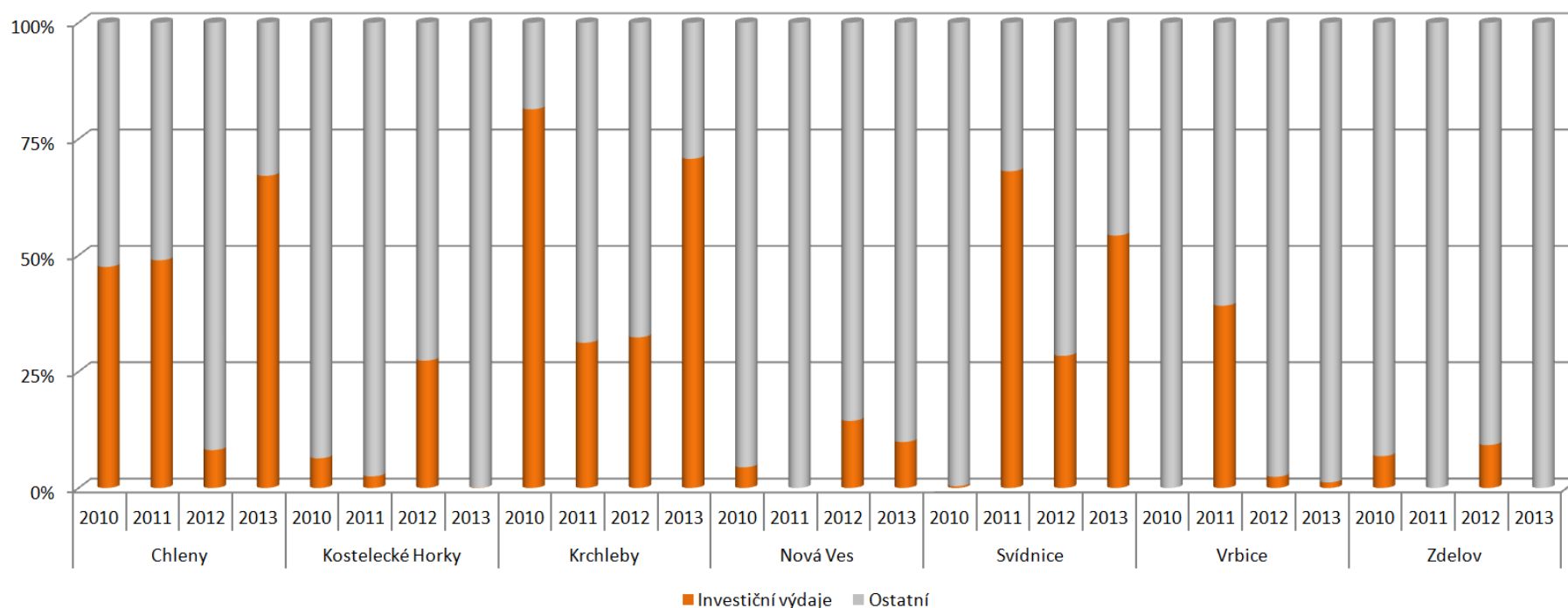
Položky započítané v grafu jsou uvedeny v následující tabulce (tabulka 121).

Tabulka 121: Provozní a investiční výdaje zahrnuté v analýze

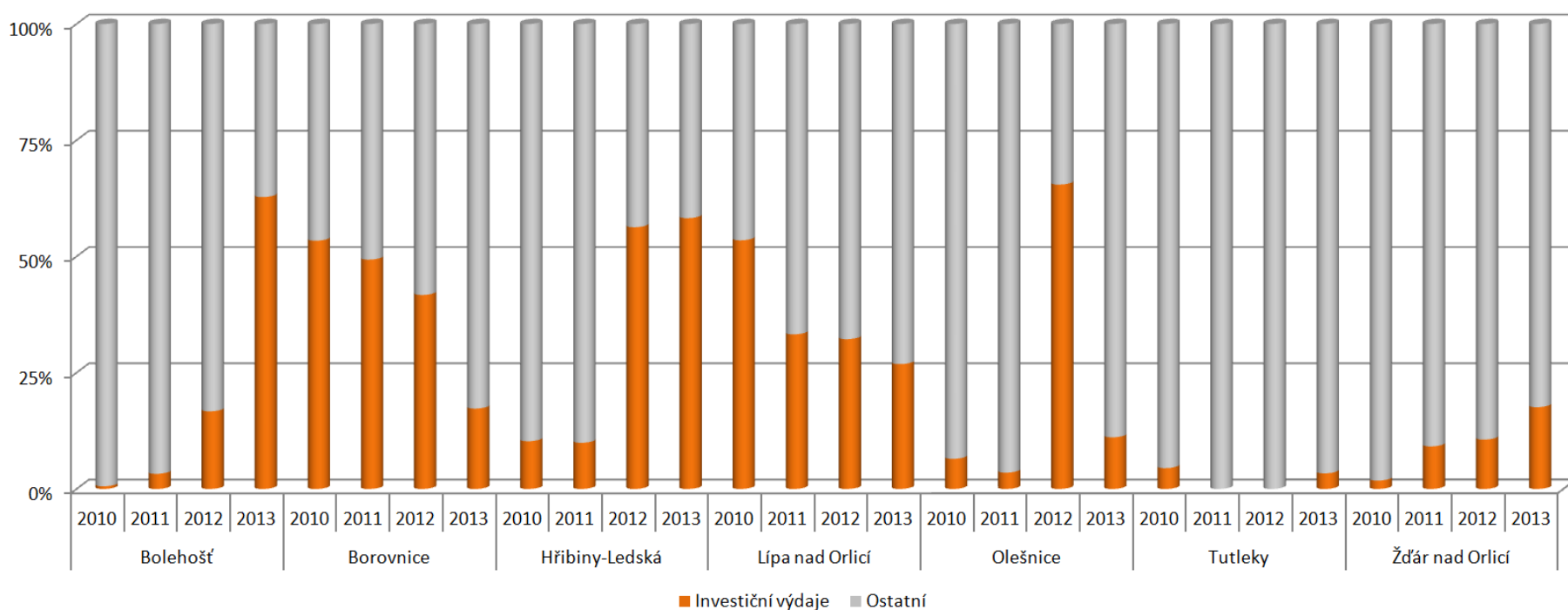
Provozní výdaje	
kód	Název položky / podseskupení položek
5137	Drobný hmotný dlouhodobý majetek
5136	Knihy, učební pomůcky a tisk
516	Nákup služeb
515	Nákup vody, paliv a energie
522	Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím
521	Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům
533	Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím
5023	Odměny členů zastupitelstev obcí a krajů
5021	Ostatní osobní výdaje
5011	Platy zaměstnanců v pracovním poměru
5031	Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
5032	Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění
Investiční výdaje	
631	Investiční transfery podnikatelským subjektům
632	Investiční transfery neziskovým a podobným organizacím
635	Investiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím
611	Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku
612	Pořízení dlouhodobého hmotného majetku
6130	Pozemky

Graf 26, 27, 28: Podíl (vybraných) investičních výdajů na celkových výdajích v letech 2010-2013

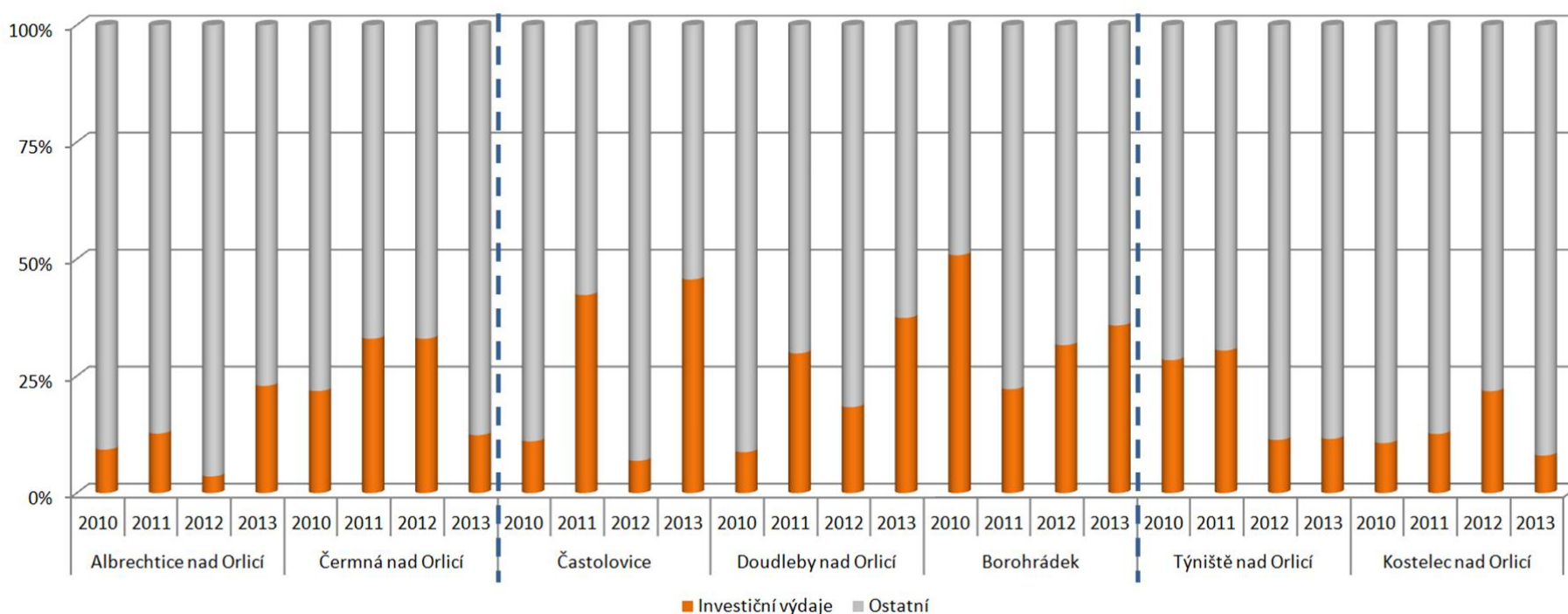
Nejmenší obce (obce do 250 obyvatel, 7 obcí)

Středně velké venkovské obce (8 obcí)

Velké venkovské obce (obce s počtem obyvatel okolo 1. tisíce; 2 obce); malá města a městyse (3 obce); POU a ORP

Zdroj: MONITOR Státní pokladny – informační systém MF; ČSÚ.

Dle názorů starostů se obcím nedostává dostatek finančních prostředků, aby mohly investovat libovolně podle svých potřeb, tento fakt je znatelný tím více, čím menší je obec.

Z předešlých grafů lze pozorovat několik skutečností:

a) v kategorii nejmenších obcí jsou patrné největší výkyvy co do podílu investičních a ostatních výdajů v jednotlivých letech (ve sledovaném období tvořila maximální hodnota investičních výdajů 75 % celkového rozpočtu (Krchleby, rok 2010); v jiných případech naopak nebyly zaznamenány prakticky žádné investiční výdaje;

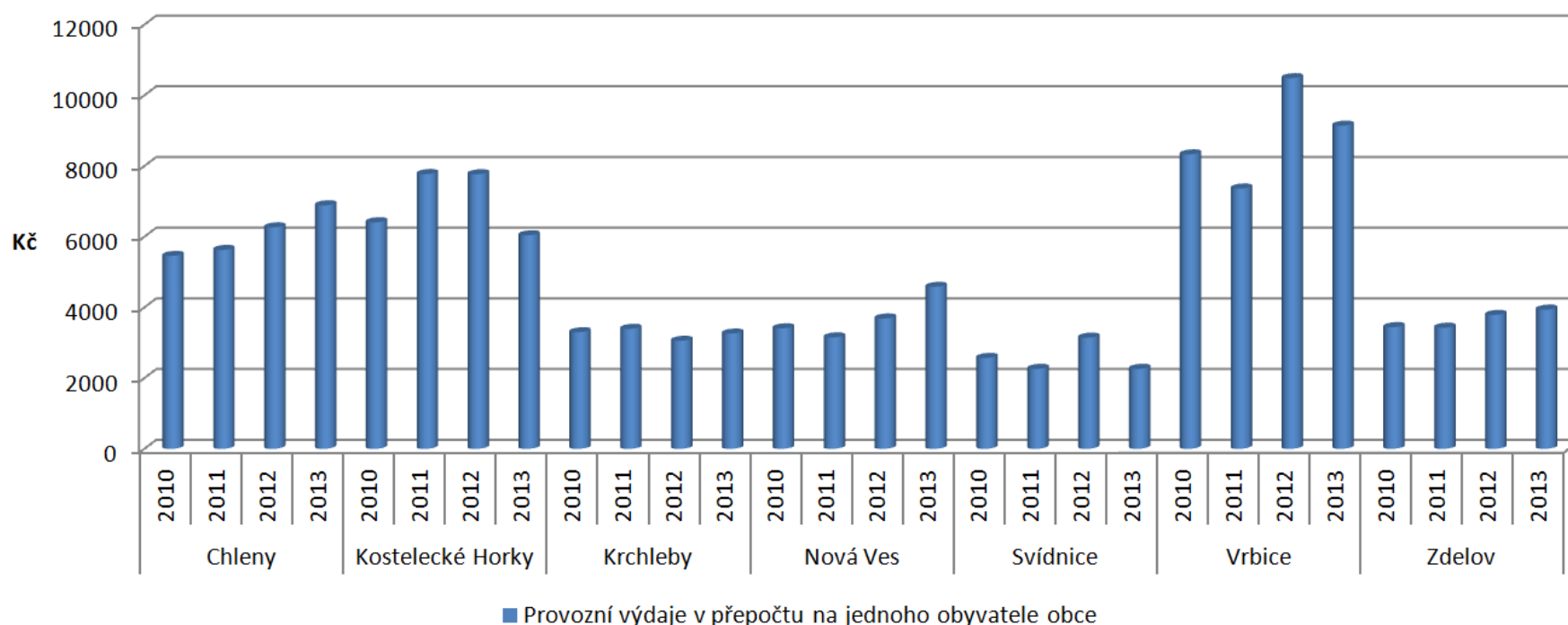
b) obecně s rostoucí velikostní kategorií obcí se výkyvy v zastoupení investičních a ostatních výdajů v jednotlivých letech stírají; u středně velkých venkovských obcí jsou výkyvy dále patrné a výrazné, ale ani v jednom případě (ve sledovaném období) nepřesahuje zastoupení investičních výdajů 75 % celkového rozpočtu; v případě ORP (Kostelec nad Orlicí), ani v jednom roce nepřesahují investiční výdaje hodnotu 25 % celkových výdajů a minimální hodnota investičních výdajů (ve sledovaném období) neklesla pod 5 %;

c) u velkých obcí a měst (ve sledovaném období) nikdy investiční výdaje nepřesáhly výdaje neinvestiční; u velkých obcí a měst zpravidla neinvestiční výdaje značně převyšují výdaje investiční, to zřejmě souvisí zejména s rozsáhlejším úřednickým aparátem;

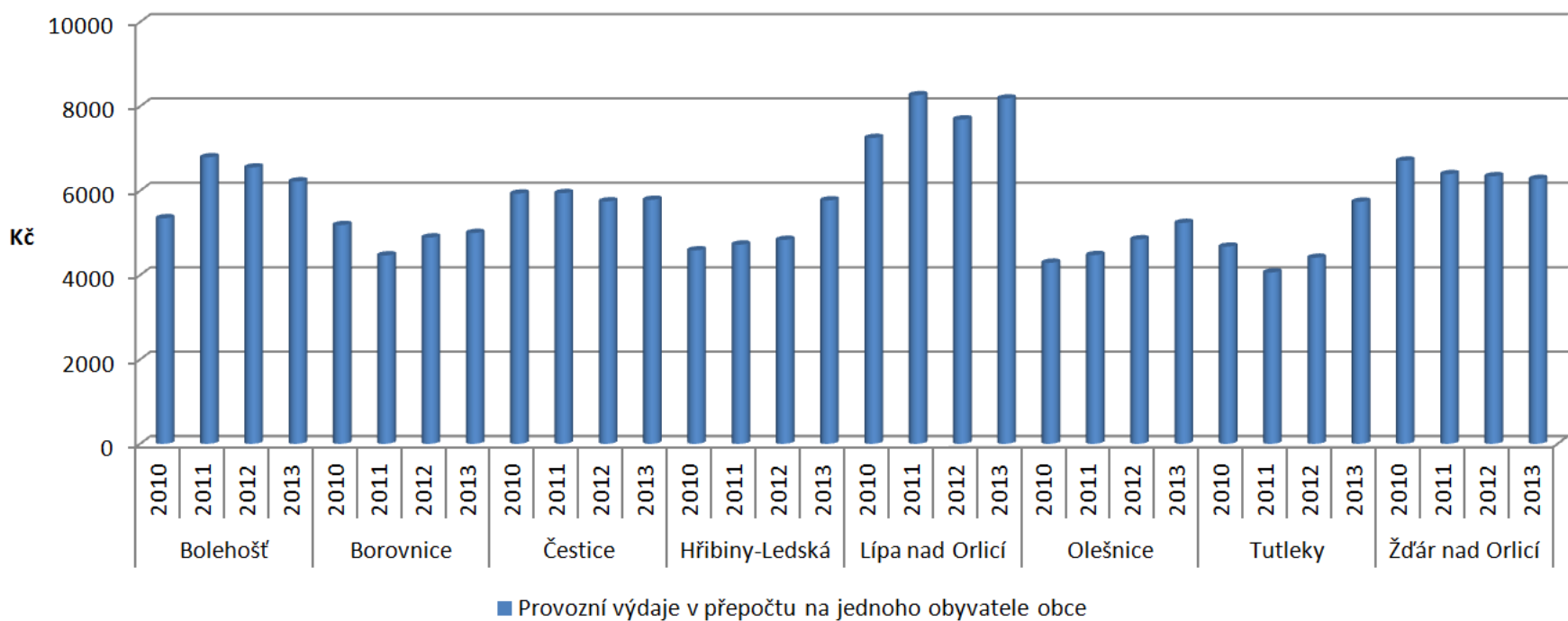
d) výkyvy v podílu investičních a ostatních výdajů v jednotlivých letech naznačují, že obce (zvláště malé) finanční prostředky zpravidla několik let kumulují, aby je pak mohly jednorázově investovat; pro obec významné investice bývají také financovány z dotací nebo také z úvěrů, což se odráží ve zvýšení ostatních výdajů (splátky) v následujících letech po realizaci investic.

Graf 29, 30, 31: Provozní výdaje v přepočtu na jednoho obyvatele obce v letech 2010-2013

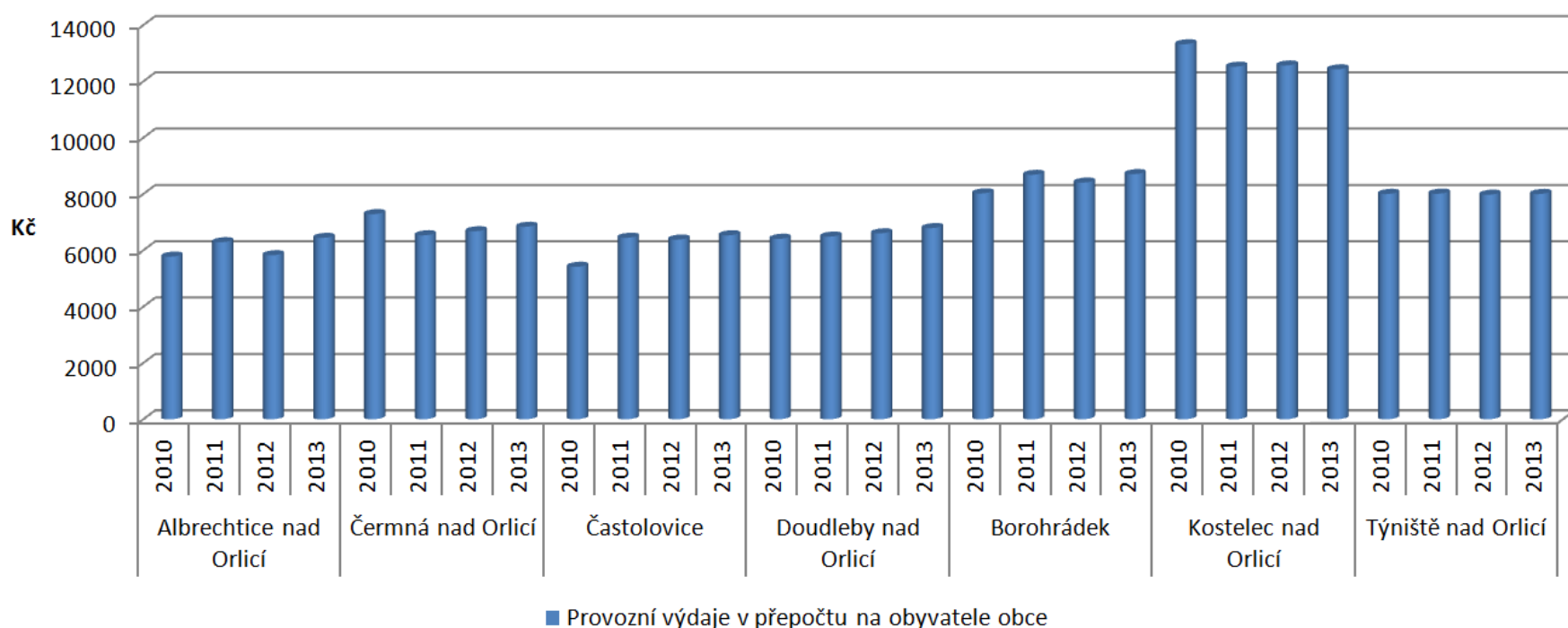
Nejmenší obce (obce do 250 obyvatel, 7 obcí)

Středně velké venkovské obce (8 obcí)

Velké venkovské obce (obce s počtem obyvatel okolo 1. tisíce; 2 obce); malá města a městyse (3 obce); POU a ORP

Zdroj: MONITOR Státní pokladny – informační systém MF; ČSÚ.

Tabulka 122: Dotace obcí SO ORP Kostelec n. O. v letech 2010-2013

Obec	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2010
Albrechtice n. O.	465 740,00	1 004 064,00	490 095,00	478 339,00	465 740,00
Bolehošť	567 210,00	751 008,50	1 007 241,80	2 716 647,20	567 210,00
Borohrádek	14 724 370,00	7 148 018,47	7 412 023,41	3 495 010,82	14 724 370,00
Borovnice	689 720,00	214 678,16	1 019 920,00	526 149,00	689 720,00
Častolovice	2 209 680,00	3 380 662,98	2 475 755,38	9 433 627,24	2 209 680,00
Čermná nad	2 736 110,00	1 776 114,00	6 990 996,15	2 037 311,07	2 736 110,00
Čestice	559 430,00	2 565 878,22	738 808,40	143 846,00	559 430,00
Doudleby n. O.	2 985 880,00	4 375 952,98	1 612 250,60	3 419 316,57	2 985 880,00
Hřibiny-Ledská	348 140,00	334 330,00	4 785 453,00	7 633 453,72	348 140,00
Chleny	332 090,00	1 608 299,44	578 690,00	4 480 335,00	332 090,00
Kostelec n. O.	112 624	106 076	30 745	27 998	112 624
Kostecké Horky	1 747 170,00	1 272 729,00	92 100,00	87 073,00	1 747 170,00
Krchleby	333 700,00	60 583,00	305 100,00	129 527,00	333 700,00
Lípa nad Orlicí	289 500,00	1 372 549,60	627 962,40	134 729,00	289 500,00
Nová Ves	119 300,00	60 830,00	82 100,00	101 400,00	119 300,00
Olešnice	379 730,00	63 149,00	85 500,00	94 482,00	379 730,00
Svídnice	118 180,00	273 627,00	138 220,00	88 048,00	118 180,00
Tutleky	134 830,00	292 995,00	131 120,00	98 798,00	134 830,00
Týniště nad Orlicí	21 079 970,00	22 747 046,82	14 243	7 271 616,58	21 079 970,00
Vrbice	1 429 730,00	988 578,00	392 100,00	1 796 325,30	1 429 730,00
Zdelov	118 050,00	111 845,00	92 820,00	855 552,00	118 050,00
Žďár nad Orlicí	561 120,00	365 497,80	571 570,20	266 532,00	561 120,00

Zdroj: MONITOR Státní pokladny – informační systém MF; ČSÚ.

Tabulka 123: Podíl dotací (v %) na celkových příjmech obcí v letech 2010-2013

Obec	2010	2011	2012	2013
Albrechtice nad Orlicí	4,51	9,53	5,00	3,95
Bolehošť	10,57	12,96	16,87	25,34
Borohrádek	34,17	21,95	21,86	10,54
Borovnice	15,21	5,21	23,38	10,94
Častolovice	9,97	16,18	13,15	32,58
Čermná nad Orlicí	19,75	11,92	39,98	13,81
Čestice	9,27	34,15	10,64	2,26
Doudleby nad Orlicí	13,95	18,28	7,47	12,33
Hřibiny-Ledská	10,06	8,57	60,14	68,27
Chleny	11,96	41,83	18,82	54,76
Kostelec nad Orlicí	53,56	57,72	27,82	22,83
Kostecké Horky	42,00	29,81	3,45	1,96
Krchleby	29,53	7,27	28,83	11,23
Lípa nad Orlicí	2,32	17,48	11,25	1,81
Nová Ves	6,32	3,51	4,34	4,57
Olešnice	10,20	1,32	1,30	1,65
Svídnice	7,06	14,19	8,29	4,69
Tutleky	3,80	7,95	3,82	2,47
Týniště nad Orlicí	22,37	25,07	16,35	8,07
Vrbice	77,77	49,82	18,61	51,56
Zdelov	6,48	6,44	5,02	28,32
Žďár nad Orlicí	12,77	8,56	12,85	5,00

Zdroj: MONITOR Státní pokladny – informační systém MF; ČSÚ.

Výrazné rozdíly v podílu dotací na celkových příjmech obcí mohou mimo jiného souviset se schopností jednotlivých obcí dotace získávat.

Jak je podrobněji uvedeno dále, zástupci obcí si uvědomují význam dotačního managementu a jeho vliv na rozvoj obcí. Zástupci obcí jako jednoznačně nejobtížnější oblast výkonu hodnotí právě dotační management a také si přejí jeho komplexní zajištění prostřednictvím servisu samosprávám.

Tabulka 124, 125: Platy zaměstnanců v pracovním poměru; odměny členů zastupitelstva; ostatní osobní výdaje

Velikostní kategorie obcí	Podíl z RUD (v %) průměrná hodnota za roky 2010-2013			
	Platy zaměstnanců v pracovním poměru (5011)	Ostatní osobní výdaje (5021)	Odměny členů zastupitelstev (5023)	Celkem (5011+5021+502)
Nejmenší obce (7 obcí)	2,85	8,47	8,68	20,00
Středně velké venkovské obce (8 obcí)	7,81	5,52	15,09	28,42
Velké venkovské obce (2 obce)	14,63	3,27	10,89	28,80
Malá města a městyse (3 obce)	22,60	1,99	7,33	31,92
POU	14,25	1,83	2,20	18,27
ORP	59,82	2,80	3,23	65,85

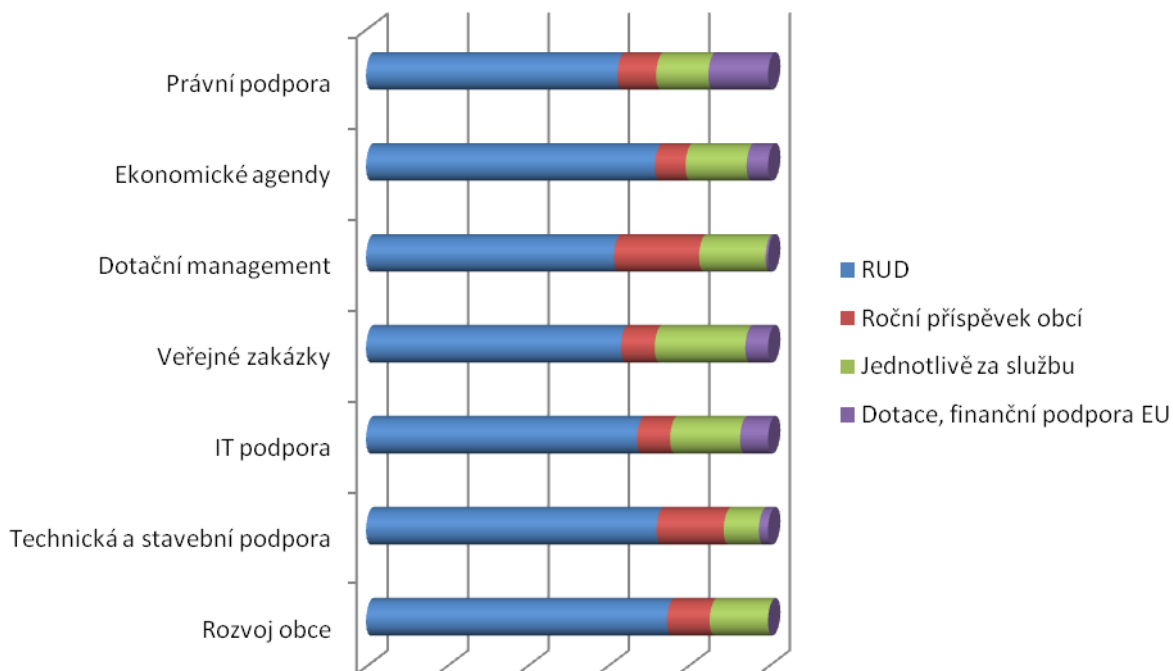
Zdroj: MONITOR Státní pokladny – informační systém MF; ČSÚ.

Velikostní kategorie obcí	Podíl z celkových VÝDAJŮ obce (v %) průměrná hodnota za roky 2010-2013			
	Platy zaměstnanců v pracovním poměru (5011)	Ostatní osobní výdaje (5021)	Odměny členů zastupitelstev (5023)	Celkem (5011+5021+502)
Nejmenší obce (7 obcí)	2,06	4,73	5,05	11,84
Středně velké venkovské obce (8 obcí)	4,48	3,19	8,91	16,58
Velké venkovské obce (2 obce)	8,93	2,09	6,69	17,70
Malá města a městyse (3 obce)	11,05	0,98	3,77	15,80
POU	8,66	1,11	1,34	11,11
ORP	18,25	0,85	0,99	20,09

Zdroj: MONITOR Státní pokladny – informační systém MF; ČSÚ.

SAMOSPRÁVNÉ ČINNOSTI A JEJICH ZAJIŠTĚNÍ

Graf 32: Financování služeb poskytovaných členskými obcemi prostřednictvím Servisu samosprávám – návrh starostů SO ORP Kostelec n. O.

Zdroj: vlastní šetření (dotazník).

Z odpovědí starostů je patrné, že s rostoucím počtem obyvatel a výší rozpočtu stoupá možnost a ochota služby spolufinancovat. Jako ideální starostové pochopitelně vidí situaci, kdy na spolufinancování "Servisu samosprávám" budou obce vynakládat pouze minimální částku; dle názoru starostů by financování "Servisu samosprávám" mělo být z velké části pokryto prostřednictvím RUD, ovšem s podmínkou, že nebude sníženo RUD obcí.

Obecně se dá konstatovat, že pokud bude realizována pomoc (malým) obcím, s jejich činností, prostřednictvím "Servisu samosprávám", dojde nejenom ke zlepšení efektivity veřejné správy, ale také k podpoře možného rozvoje obcí.

Míra náročnosti /zátěže/ výkonu agendy

Tabulka 126

Oblast výkonu	Míra náročnost (zátěže) výkonu dané oblasti agend				
	1 (nejnižší)	2	3	4	5 (velmi vysoká)
	Četnost odpovědí (v %)				
Právní oblast	2,91	18,60	38,95	18,02	21,51
Ekonomické agendy	6,74	30,34	32,58	10,11	20,22
Dotační management	0,00	7,06	20,00	28,24	44,71
Veřejné zakázky	0,00	10,47	18,60	12,79	58,14
IT podpora	7,69	35,04	18,80	20,51	17,95
Technická a stavební podpora	0,92	22,94	29,36	19,27	27,52
Rozvoj obce	4,08	24,49	40,82	8,16	22,45
Ostatní	4,65	51,16	25,58	11,63	6,98

Zdroj: vlastní šetření (dotazník).

Z odpovědí respondentů lze dovodit, že v řadě případů není možné jednoznačně určit míru náročnosti jednotlivých činností v daných oblastech. Míra náročnosti se u starostů (malých obcí) liší (tj. je ovlivněna) podle délky doby, po kterou funkci zastávají, podle velikosti obce, podle vlastních profesních znalostí/zkušeností/zálib atd. Z uvedených důvodů starostové vidí náročnost daných agend často velmi rozdílně a odpovědi se pohybují v celé škále hodnocení. Odpovědi mohou být dále zkresleny zejména v souvislosti s hodnocením činností, které starostové sami nevykonávají a u činností, které jsou zadávány externím subjektům.

Zástupci obcí jako jednoznačně nejobtížnější oblasti výkonu hodnotí Dotační management a Veřejné zakázky. Toto je patrné jak z agregovaných výsledků (tabulka výše) tak z hodnocení náročnosti jednotlivých agend (následující tabulka).

Tabulka 127

Agenda/ činnost:	Míra náročnosti (zátěže) dané agendy				
	(nejnižší)				(velmi vysoká)
	1	2	3	4	5
Četnost odpovědí (v %)					
Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva a dalších orgánů obce	15,79	26,32	31,58	5,26	21,05
Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi (kupní, nájemní) včetně souvisejících úkonů (zveřejnění)	0,00	10,53	31,58	31,58	26,32
Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, formální správnost včetně procesu zveřejnění	5,26	36,84	47,37	0,00	10,53
Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí	0,00	5,88	58,82	17,65	17,65
Organizace výběrových řízení na zaměstnance úřadu	7,69	38,46	30,77	7,69	15,38
Legislativní činnost obcí (vydávání OZV, nařízení)	0,00	11,11	27,78	38,89	22,22
Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obce	0,00	5,26	31,58	26,32	36,84
Podpora při vedení správních činností	0,00	5,56	50,00	22,22	22,22
Podpora při zřizování a zakládání právnických osob a organizačních složek, jejich provozování	0,00	0,00	54,55	0,00	45,45
Vyjádření obce	0,00	42,11	31,58	21,05	5,26
Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, úhrada faktur)	5,26	31,58	31,58	5,26	26,32
Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů	5,26	21,05	42,11	10,53	21,05
Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce	11,11	27,78	27,78	16,67	16,67
Koordinace servisních zásahů na ekonomickém software od odborných firem	5,88	35,29	23,53	11,76	23,53
Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	6,25	37,50	37,50	6,25	12,50
Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsané výzvě	0,00	5,56	33,33	22,22	38,89
Příprava žádostí o dotace	0,00	5,56	11,11	33,33	50,00
Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádosti o platbu	0,00	12,50	12,50	25,00	50,00
Vyúčtování dotací, účast na kontrolách poskytovatelů dotací	0,00	6,25	18,75	25,00	50,00
Řízení udržitelnosti projektu	0,00	5,88	23,53	35,29	35,29
Příprava podkladů pro veřejné zakázky	0,00	0,00	17,65	11,76	70,59
Rozeslání výzev na podání nabídky	0,00	17,65	29,41	0,00	52,94
Organizace zajištění práce výběrových komisí	0,00	5,88	23,53	17,65	52,94
Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkony	0,00	11,76	11,76	17,65	58,82
Elektronické dražby dodávek	0,00	20,00	10,00	20,00	50,00
Organizace společných nákupů	0,00	12,50	12,50	12,50	62,50
Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace	0,00	22,22	5,56	33,33	38,89
Práce s datovými schránkami	11,11	61,11	11,11	11,11	5,56
Vedení spisové služby	13,33	53,33	6,67	6,67	20,00
Přístup k základním registrům	0,00	35,29	11,76	23,53	29,41
Funkčnost pracoviště CzechPoint	0,00	33,33	27,78	33,33	5,56
Zajištění systému vzdělávání	7,69	23,08	38,46	15,38	15,38
Správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska)	22,22	16,67	33,33	16,67	11,11
Zajištění, příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav	0,00	33,33	27,78	16,67	22,22
Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb	0,00	22,22	33,33	16,67	27,78
Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů	0,00	27,78	22,22	22,22	27,78
Zajištění technického dozoru investora (TDI), výkonu KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti, jednání s	0,00	15,79	15,79	10,53	57,89
Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce	0,00	16,67	38,89	22,22	22,22
Správa majetku (revize, údržba,...)	5,56	22,22	38,89	27,78	5,56
Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových a strategických dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR	0,00	0,00	43,75	25,00	31,25
Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu	0,00	42,11	42,11	0,00	15,79
Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou	5,56	27,78	44,44	5,56	16,67
Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV	5,26	26,32	26,32	10,53	31,58
Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)	16,67	25,00	50,00	0,00	8,33
Prosazování společných zájmů obcí společnými postupy	0,00	21,43	42,86	7,14	28,57
Vzdělávání, školení	0,00	54,55	18,18	18,18	9,09
Výměna informací, zkušeností	10,00	40,00	30,00	20,00	0,00
Informační povinnosti pro občany (poskytování a získávání informací)	0,00	60,00	40,00	0,00	0,00
Požární ochrana	8,33	50,00	16,67	8,33	16,67

Zdroj: vlastní šetření (dotazník).

Současný způsob zajištění agendy

Následující dvě tabulky zobrazují převažující způsob, jakým obce v SO ORP danou oblast výkonu/ danou agendu zajišťují. Jsou zachyceny odpovědi 19 obcí (z 22), které se průzkumu zúčastnily. Starostové, respektive jiní zástupci obcí byli u odpovědi na tuto otázku "nuceni" vybrat jeden převažující způsob zajištění agendy (tj. rozhodnout zda si danou agendu zajišťují převážně sami, pomocí VPS, pomocí DSO, pomocí ORP nebo dodavatelsky). Zástupci obcí, kteří nedokázali rozhodnout a vybrat převažující způsob zajištění jsou uvedeni v kolonce bez odpovědi - čím vyšší je tedy hodnota uvedená v této kolonce, tím je větší pravděpodobnost, že je daná agenda (oblast výkonu) zajišťována kombinovaně a je složité vybrat převažující způsob současného zajištění.

Tabulka 128: Současný způsob zajištění oblastí agendy

Oblast výkonu	Zajišťujeme si sami	Zajišťujeme pomocí VPS	Zajišťujeme pomocí DSO	Zajišťujeme pomocí ORP	Zajišťujeme dodavatelsky	Agendu nevykonáváme	Bez odpovědi
	Četnost odpovědí (v %) - průměrná hodnota za danou oblast						
Právní oblast	74,74	1,05	0,00	1,58	11,58	7,89	3,16
Ekonomické agendy	68,42	0,00	0,00	0,00	26,32	2,11	3,16
Dotační management	38,95	1,05	1,05	1,05	44,21	6,32	7,37
Veřejné zakázky	35,09	0,00	0,00	0,00	29,82	18,42	16,67
IT podpora	65,41	2,26	0,00	0,00	18,05	5,26	9,02
Technická a stavební oblast	63,16	0,00	0,00	1,75	28,95	4,39	1,75
Rozvoj obce	42,98	0,88	6,14	1,75	29,82	15,79	2,63

Zdroj: vlastní šetření (dotazník).

Tabulka 129: Současný způsob zajištění agendy/činnosti (podrobně)

Agenda/ činnost:	Zajišťujeme si sami	Zajišťujeme pomocí VPS	Zajišťujeme pomocí DSO	Zajišťujeme pomocí ORP	Zajišťujeme dodavatelsky	Agendu nevykonáváme	Bez odpovědi
	Četnost odpovědí (celkem 19)						
Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva a dalších orgánů obce	19	0	0	0	0	0	0
Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi (kupní, nájemní) včetně souvisejících úkonů (zveřejnění)	9	0	0	0	10	0	0
Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, formální správnost včetně procesu zveřejnění	19	0	0	0	0	0	0
Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí	9	0	0	0	8	2	0
Organizace výběrových řízení na zaměstnance úřadu	11	0	0	0	1	5	2
Legislativní činnost obcí (vydávání OZV, nařízení)	16	1	0	1	0	0	1
Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obce	18	0	0	1	0	0	0
Podpora při vedení správních činností	15	1	0	1	0	0	2
Podpora při zřizování a zakládání právnických osob a organizačních složek, jejich provozování	7	0	0	0	3	8	1
Vyjádření obce	19	0	0	0	0	0	0
Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, úhrada faktur)	19	0	0	0	0	0	0
Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů	18	0	0	0	1	0	0
Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce	18	0	0	0	0	0	1
Koordinace servisních zásahů na ekonomickém software od odborných firem	3	0	0	0	15	0	1
Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	7	0	0	0	9	2	1
Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsání výzvě	10	1	1	0	5	1	1
Příprava žádostí o dotace	7	0	0	0	9	1	2
Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádosti o platbu	4	0	0	1	10	2	2
Vyúčtování dotací, účast na kontrolách poskytovatelů dotací	8	0	0	0	9	1	1
Řízení udržitelnosti projektu	8	0	0	0	9	1	1
Příprava podkladů pro veřejné zakázky	8	0	0	0	7	0	4
Rozeslání výzev na podání nabídky	10	0	0	0	6	0	3
Organizace zajištění práce výběrových komisí	9	0	0	0	7	0	3
Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkony	7	0	0	0	8	1	3
Elektronické dražby dodávek	3	0	0	0	4	9	3
Organizace společných nákupů	3	0	0	0	2	11	3
Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace	8	0	0	0	10	0	1
Práce s datovými schránkami	18	0	0	0	0	0	1
Vedení spisové služby	14	0	0	0	1	3	1
Přístup k základním registrům	15	1	0	0	1	1	1
Funkčnost pracoviště CzechPoint	13	1	0	0	3	0	2
Zajištění systému vzdělávání	6	0	0	0	6	3	4
Správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska)	13	1	0	0	3	0	2
Zajištění, příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav	11	0	0	0	7	1	0
Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb	14	0	0	0	4	1	0
Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů	13	0	0	1	4	1	0
Zajištění technického dozoru investora (TDI), výkonu KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti, jednání s dodavat.	7	0	0	1	11	0	0
Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce	14	0	0	0	3	2	0
Správa majetku (revize, údržba,...)	13	0	0	0	4	0	2
Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových a strategických dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR	8	1	0	1	5	3	1
Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu	13	0	0	0	6	0	0
Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou	10	0	0	0	7	2	0
Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV	6	0	3	0	10	0	0
Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)	4	0	0	1	6	7	1
Prosazování společných zájmů obcí společnými postupy	8	0	4	0	0	6	1

Zdroj: vlastní šetření (dotazník).

Preferovaný způsob zajištění agendy

Následující dvě tabulky zobrazují **preferovaný** způsob, jakým obce danou oblast výkonu/danou agendu chtějí do budoucna zajišťovat.

Cílem bylo zjistit u jaké agendy/činnosti a do jaké míry obce uvítají podporu prostřednictvím "**servisu samosprávám**".

Jsou zachyceny odpovědi za 19 obcí (z celkem 22 v SO ORP), které se průzkumu zúčastnily. Výsledky do jisté míry souvisí s mírou náročností výkonu dané agendy. Co se týče souhrnných výsledků, jednoznačně nejvíce mají obce zájem o komplexní zajištění služeb v oblasti veřejných zakázek a v oblasti dotačního managementu.

Podíváme-li se na podrobnější hodnocení (tj. hodnocení jednotlivých agend v dané oblasti) vidíme, že celkem u 20 činností/agend (ze 49 v tabulce sledovaných) si obce nejčastěji přejí kompletní zajištění prostřednictvím **servisu samosprávám**, ve dvou případech převažuje metodická podpora, v jednom pak průběžná konzultace. U dvaceti agend převažuje názor, že si obce zajistí služby vlastními zdroji (tj. nikoliv prostřednictvím servisu samosprávám).

Tabulka 130: Preferovaný způsob zajištění (agregované výsledky)

Oblast výkonu	Zajistíme vlastními zdroji	Metodická podpora	Průběžná konzultace	Kompletní zajištění služby	Jinak (kombinace předchozích)	Zůstalo bez odpovědí
	Četnost odpovědí (v %) - průměrná hodnota za danou oblast					
Právní podpora	28,95	23,16	11,05	20,53	5,79	10,53
Ekonomické agendy	40,00	17,89	8,42	21,05	5,26	7,37
Dotační management	5,26	5,26	2,11	80,00	2,11	5,26
Veřejné zakázky	8,77	5,26	4,39	62,28	0,00	19,30
IT podpora	49,62	15,79	4,51	18,05	0,75	11,28
Technická a stavební podpora	36,84	9,65	5,26	36,84	0,00	11,40
Rozvoj obce	48,25	1,75	1,75	31,58	4,39	12,28
Ostatní	15,79	11,84	5,26	17,11	1,32	48,68

Zdroj: vlastní šetření (dotazník).

Tabulka 131: Preferovaný způsob zajištění agendy/činnosti

Agenda/ činnost:	Zajistíme vlastními zdroji	Zajištění prostřednictvím "Servisu samosprávám"				Bez odpovědi
		Metodická podpora	Průběžná konzultace	Kompletní zajištění služby	Jinak (kombinace předchozích)	
Četnost odpovědí (celkem 19)						
Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva a dalších orgánů obce	17	0	2	0	0	0
Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi (kupní, nájemní) včetně souvisejících úkonů (zveřejnění)	1	2	4	7	3	2
Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, formální správnost včetně procesu zveřejnění	15	2	1	0	1	0
Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí	1	8	3	5	0	2
Organizace výběrových řízení na zaměstnance úřadu	9	2	0	2	0	6
Legislativní činnost obcí (vydávání OZV, nařízení)	0	5	6	5	1	2
Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obce	0	6	1	9	3	0
Podpora při vedení správních činností	1	10	1	5	2	0
Podpora při zřizování a zakládání právnických osob a organizačních složek, jejich provozování	0	5	0	5	1	8
Vyjádření obce	11	4	3	1	0	0
Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, úhrada faktur)	13	4	2	0	0	0
Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů	7	6	3	1	1	1
Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce	11	5	0	0	2	1
Koordinace servisních zásahů na ekonomickém software od odborných firem	5	1	1	9	1	2
Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	2	1	2	10	1	3
Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsané výzvě	1	1	1	16	0	0
Příprava žádostí o dotace	1	2	0	15	0	1
Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádosti o platbu	1	0	0	16	0	2
Vyúčtování dotací, účast na kontrolách poskytovatelů dotací	1	1	1	14	1	1
Řízení udržitelnosti projektu	1	1	0	15	1	1
Příprava podkladů pro veřejné zakázky	1	2	1	13	0	2
Rozeslání výzev na podání nabídky	3	1	1	13	0	1
Organizace zajištění práce výběrových komisí	0	1	1	16	0	1
Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkony	5	0	0	12	0	2
Elektronické dražby dodávek	1	1	1	9	0	7
Organizace společných nákupů	0	1	1	8	0	9
Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace	9	1	0	7	0	2
Práce s datovými schránkami	15	2	1	0	0	1
Vedení spisové služby	12	2	0	2	0	3
Přístup k základním registrům	8	6	1	3	0	1
Funkčnost pracoviště CzechPoint	9	6	2	1	0	1
Zajištění systému vzdělávání	1	3	1	8	0	6
Správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska)	12	1	1	3	1	1
Zajištění, příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav	8	1	2	6	0	2
Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb	6	4	0	7	0	2
Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů	8	1	1	6	0	3
Zajištění technického dozoru investora (TDI), výkonu KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti, jednání s dodavat.	3	1	0	14	0	1
Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce	8	3	2	3	0	3
Správa majetku (revize, údržba,...)	9	1	1	6	0	2
Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových a strategických dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR	4	1	1	10	0	3
Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu	16	0	0	1	1	1
Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou	12	0	0	4	1	2
Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV	11	0	0	7	1	0
Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)	5	1	0	5	1	7
Prosazování společných zájmů obcí společnými postupy	7	0	1	9	1	1
Vzdělávání, školení	0	0	2	9	0	8
Výměna informací, zkušeností	3	2	2	1	1	10
Informační povinnosti pro občany (poskytování a získávání informací)	4	4	0	1	0	10
Požární ochrana	5	3	0	2	0	9
Celkem převažujících odpovědi způsobu zajištění (z celkového počtu 49 sledovaných agend / činností)	20	2	1	20	0	6

Zdroj: vlastní šetření (dotazník).

6.1.3) Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tabulka 132: Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti servisu samosprávám

– slouží k definování jednotlivých cílových skupin v rámci území SO ORP (lze také říci analýza dotčených či zainteresovaných skupin), zjištění jejich předpokládaných očekávání, definování rizik s těmito skupinami a jejich očekáváními spojených, nalezení vhodného způsobu komunikace a případných opatření k minimalizaci rizika a získání zapojení těchto cílových skupin. Jde o skupiny, které mohou být dotčeny opatřeními plynoucí z návrhové části strategie.

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Neuvolnění starostové	Opора a pomoc při zajišťování služeb v rozmanité škále oblastí (administrativa, účetnictví, IT podpora, veřejné zakázky, dotace, aj.); informovanost o rozsahu služeb; flexibilita a snadná dostupnost pracovníků servisu; přiměřená časová náročnost. Více financí pro obec (v podobě různých dotačních titulů; ušetření financí v rámci meziobecní spolupráce), méně práce související s administrativou a dotacemi pro obec.	Nezájem o poskytované služby; nepřiměřené či nereálné požadavky na DSO (servis samosprávám); přenášení odpovědnosti za rozvoj na servis samosprávám; neochota adekvátního spolufinancování.	Webové stránky, e-mailová a telefonická komunikace, osobní setkání, pracovní skupiny; osobní setkání s motivujícími starosty, setkání starostů v menších skupinkách.	Pravidelná dodávka aktuálních informací o nabízených službách a jejich následná kvalitní realizace, dodávka informací o možnostech zapojení se do projektů, které jsou organizovány ostatními obcemi, metodická a konzultační pomoc, zajištění organizátora.
Uvolnění starostové obcí, městysů a menších měst	Pomoc s úkony, které musí uvolnění starostové poptávat u jiných organizací (společností), zejména jde o oblasti dotací a veřejných zakázek a s nimi spojená výběrová řízení (úspora času).	Nezájem o poskytované služby; nepřiměřené či nereálné požadavky na DSO (servis samosprávám); přenášení odpovědnosti za rozvoj na servis samosprávám; neochota adekvátního spolufinancování.	Webové stránky, e-mailová a telefonická komunikace, osobní setkání, pracovní skupiny; osobní setkání s motivujícími starosty, setkání starostů v menších skupinkách.	Pravidelná dodávka aktuálních informací o nabízených službách a jejich následná kvalitní realizace, dodávka informací o možnostech zapojení se do projektů, které jsou organizovány ostatními obcemi, metodická a konzultační pomoc, zajištění organizátora.
Město Kostelec n. O. a Město Týniště n. O.	Metodická pomoc a konzultace v oblasti přenesené působnosti. Pomoc s úkony, které musí poptávat u jiných organizací (společností).	Zájem o vlastní záležitosti města, nezájem a neochota přistoupit na spolupráci z důvodu rozdílných potřeb proti ostatním obcím. Nezájem o poskytované služby; nepřiměřené či nereálné požadavky na DSO (servis samosprávám); neochota adekvátního spolufinancování.	Webové stránky, e-mailová a telefonická komunikace, osobní setkání, pracovní skupiny; osobní setkání s motivujícími starosty, setkání starostů v menších skupinkách.	Pravidelná dodávka aktuálních informací o nabízených službách a jejich následná kvalitní realizace, metodická a konzultační pomoc, zajištění organizátora, nastavení paušálu (služeb v ceně příspěvku), evaluace poskytovaných služeb.
...

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Úřady státní správy (ORP, kraj)	Zjednodušení komunikace s obcemi.	Informační šum a interpretace.	Vzájemná komunikace obcí s orgány státní správy prostřednictvím DSO (servisu samosprávám) osobní, emailová telefonická s jednotlivými odbory, radními při výměně a poskytování dat a informací atd.	Pravidelné informační schůzky (tým DSO) a úzká spolupráce se zástupci státní správy.
DSO – nositel MOS, zřizovatel servisu samosprávám	Maximum zajišťovaných služeb pro obce, optimální náklady na provoz, vysoká efektivita, spokojení starostové/zástupci obcí, viditelné výsledky.	Nepřiměřené, nejasné či nereálné požadavky na pracovníky servisu samosprávám; špatná komunikace směrem k obcím nebo směrem k pracovníkům servisu.	Webové stránky, e-mailová a telefonická komunikace, osobní setkání, kancelář.	Jasně stanovené pole působnosti servisu samosprávám; vzájemná dohoda, kontrola a dohled ze strany obcí a ze strany DSO; dostatečná komunikace obcí, DSO a servisního střediska pro zajištění "služeb na míru"; kvalifikace a výběr pracovního týmu tak, aby byl schopen zajistit poptávané služby; standardizace postupů a procesů, která sníží riziko při obměně týmu servisu samosprávám.
SMO	Poskytování informací, získávání informací z území (následná opora pro pracovní týmy při různých ministerstvech), zprostředkování komunikace na vyšší úrovni (tlumočení).	Přílišná zahlcenost, odborných týmů SMO a s tím spojená časová náročnost spolupráce; nedostatečná vyjednávací pozice při hájení zájmů obcí.	Webové stránky, e-mailová a telefonická komunikace, komunikace přes portál, osobní setkání, cílené informování prostřednictvím zástupců Servisního centra jednotlivých SO ORP (zprostředkované).	Spolupráce SMO s mikroregiony, MASKami, "servisním" týmem, vzájemná setkávání, předávání informací, partnerství.

Tabulka 133: Analýza rizik – registr rizik v oblasti servisu samosprávám

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V		
Finanční riziko					
Nevyjasněnost způsobu financování	4	4	16	Prosazování společných zájmů ve veřejné správě; podpora ze strany SMO; vymezení poskytovatele financí; konkrétní a cílené vymezení způsobu financování.	Obce, poskyt. služeb (DSO)
Nedostatek financí na zajištění běžného provozu a platy zaměstnanců	4	4	16	Financování v rámci meziobecní spolupráce; jednání o způsobech kofinancování (platy hrazeny z členských příspěvků a částečně z poskytnutých služeb); finanční zapojení možných zainteresovaných subjektů; využití fondů EU nebo jiných dotačních titulů.	Obce, poskytovatel služeb (DSO), poskyt. financí
Neochota obcí platit příspěvky DSO v potřebné výši	3	5	15	Společné nastavení systému vybírání plateb; transparentní přehled služeb v základním paušálu; budování vzájemné důvěry (neziskový princip, kvalitní služby).	DSO ("servisní tým), obce
Organizační riziko					
Nezájem a neochota obcí spolupracovat	2	4	8	Posílení meziobecní spolupráce; zlepšení komunikace mezi obcemi; dostatečná informovanost členských obcí; vzájemná diskuse a dohoda; příklady dobré praxe.	DSO ("servisní tým), obce
Stávající nesystémová nabídka komerčních služeb	3	2	6	Komunikace s obcemi; nabídka komplexních služeb; služby na míru; nastavení cen na "neziskově".	DSO ("servisní tým), obce
Volební cyklus	3	4	12	Předávání zkušeností a osvěta zastupitelů; servis poskytující "služby na míru"; zajištění kontinuity (evidence smluv a vyplývajících závazků atd.); kalendář povinností obce.	Obce, občan, DSO
Neochota vzdělávat se, starosta či zastupitelé bez zájmu o rozvoj obce	3	4	12	Předávání zkušeností, příklady dobré praxe; osvěta zastupitelů.	DSO ("servisní tým), obce
Nevhodná organizace pracoviště; omezená pracovní doba; nedostupnost servisu pro starosty	3	4	12	Flexibilní pracovníci servisu samosprávám; mobilita týmu (servis za starostou); pracovní doba dle potřeb (neuvolněných) starostů.	DSO ("servisní tým), obce
Právní riziko					
Reformy, které zhorší podmínky pro zajištění samosprávných činností ze strany obce	3	5	15	Sledování možných změn a připravenost, informovanost, společný postup a silná vyjednávací pozice SMO s cílem hájit zájmy obcí, apelace na poslance; důkladná konzultace a promyšlenost reformem s vědomím pomalého uvádění do praxe, dlouhodobým účinkem, s možností obtížného a jen zpětného ověření jejich dopadů.	Stát, DSO, obce
Nejasný výklad zákonů	3	4	12	Zajištění kvalifikovaného pracovníka (odborná znalost legislativy); spolupráce s právními poradnami (na ministerstvech, kraji, SMO).	Obce, poskytovatel služeb
Technické riziko					
Nevhodné zázemí servisu	2	2	4	Využití dalších možných financí či spoluprací.	Poskytovatel služeb, DSO
Nevyhovující technický stav pracoviště a vybavení	2	2	4	Využití fondů EU nebo jiných dotačních titulů na financování; optimalizace provozních nákladů; v případě servisu samosprávám zajištění optimálních podmínek díky členským příspěvkům.	Poskytovatel služeb, DSO
Věcné riziko					
Špatné řízení, fungování servisu samosprávám	2	4	8	Správně stanovené podmínky fungování a poskytování servisu; dohoda, kontrola a dohled ze strany obcí; standardizace postupů a procesů, která sníží riziko při obměně týmu.	Poskytovatel služeb, DSO, obce
Špatné řízení obecního úřadu a správa obce	3	4	12	Tlak a kontrola ze strany zastupitelů i občanů; předávání zkušeností a osvěta starostů / zastupitelů; výměna.	Obce, občan
Nedostatek kvalifikovaných pracovníků pro požadované spektrum poskytovaných služeb	2	4	8	Jasně definovaná oblast působnosti servisu; dle dohody obcí a finančních možností; vhodný výběr členů týmu a jejich průběžné vzdělávání; výběrová řízení; zajištění zpětné vazby, kontrola a dohled ze strany obcí.	Poskytovatel služeb, DSO, obce
Nekoordinované rozšiřování požadavků ze strany obcí na servis	4	3	12	Jasně definovaná oblast působnosti servisu; na základě dohody obcí; pravidelné jednání, diskuse a dohoda obcí s cílem zajistit servis poskytující "služby na míru".	Obce, DSO ("servisní tým")

Rizika jsou rozdělena do pěti oblastí – finanční rizika (souvisí se způsobem financování), organizační rizika (týká se například rozmístění a nabídky služeb), právní rizika (legislativa), technická rizika (např. stav budov, vybavení), věcná (souvisejí věcně s řešeným tématem – např. kvalita služeb).

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie.

Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5; hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost).

Významnost ("V") rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi 1 a 25.

Vlastníci jednotlivých rizik – tj. instituce odpovědné za řízení a monitorování daného rizika – tj. průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikaci reálného výskytu dané rizikové události.

Rizika v oblasti servisu samosprávám jsou spojena hlavně s otázkou finančních prostředků, je nejistý způsob spolufinancování (RUD, dotace, poplatky, příspěvky) i množství a způsob získání finančních prostředků na běžný chod i vybavení. Důležitá je v oblasti servisu samosprávám optimální organizace servisu, tj. flexibilní pracovníci a mobilita týmu, tak aby byla zajištěna maximální podpora zástupcům obcí, zvláště pak přizpůsobení pracovní doby dle potřeb (zejména) neuvolněných starostů.

Organizace musí být také uvnitř pracovního týmu, aby bylo dosahováno kvalitních výsledků a byla docílena vysoká kvalita poskytovaných služeb.

Riziko se jeví zejména v nekoordinovaném rozšiřování požadavků ze strany obcí na servis samosprávám a v zajištění dostatku kvalifikovaných pracovníků pro požadované spektrum služeb. To jest je důležité, na základě dohody obcí a finančních možnostech, jasně definovat oblast působnosti servisu samosprávám, tak aby bylo reálně možné zajistit vhodné členy týmu pro kvalitní poskytování služeb a jejich průběžné vzdělávání. S tím souvisí také správně stanovené podmínky fungování a poskytování servisu samosprávám; dohoda, kontrola a dohled ze strany obcí; standardizace postupů a procesů, která sníží riziko při obměně týmu.

Velký dopad na rozvoj obcí i na funkčnost servisu samosprávám může mít změna ve vedení obcí (riziko nízké kvalifikovanost zastupitelů/starostů pro výkon funkce; liknavost či nezáměr o rozvoj obce). Je tedy důležité vzájemné předávání zkušeností a osvěta zastupitelů/starostů a tak zajištění určité kontinuity; ze strany servisu pak poskytování kvalitních a potřebných "služeb na míru".

6.1.4) SWOT analýza oblasti

Tabulka 134: SWOT

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> • Společný zájem (shoda) obcí na zřízení servisu samosprávám. • Shoda obcí na potřebě metodické podpory. • Důvěra obcí v kvalitní služby na míru s možností spolurozhodovat a řídit způsob financování a rozsah poskytovaných služeb. • Ochota a zkušenosti obcí spolupracovat. • Systémová podpora ze strany SMO (státu). 	<ul style="list-style-type: none"> • Velký počet neuvolněných starostů (cca 40 %); 70 % obcí má méně než 1 000 obyvatel. • Nedostatek finančních prostředků na adekvátní odměnu pro uvolněného starostu u malých obcí a odměny zastupitelům. • Omezené množství finančních prostředků na více kvalifikovaných pracovníků úřadu malých obcí (mnohdy pouze účetní na částečný úvazek). • Nedostatek časových možností starostů malých obcí na vzdělávání ve všech oblastech kompetence (individuální potřeba podpory plynoucí z různorodosti původních profesí starostů před jejich nástupem do funkce). • Složitá legislativa, nejednotnost výkladu ustanovení zákona; nesystémová metodická podpora; nedostatek informací směrem shora dolů (od vyšších orgánů k obcím); neprovázanost dílčích informačních systémů; chybějící jasně dané povinnosti a kompetence obcí.
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora starostům – zvyšování kvality a rozsahu samosprávných služeb. • Komunikační a informační platforma na území SO ORP; podpora komunikace mezi obcemi – meziobecní spolupráce; šíření příkladů dobré praxe. • Aktivizace starostů – motivace a rostoucí zájem starostů pracovat na rozvoji obce. • Služby obcím na nekomerční bázi – cílené služby na přání. • Vyhledávání a zprostředkování vhodných grantů a dotací, finančních zdrojů; zajišťování podpory v oblasti veřejných zakázek. • Podpora rozvoje území; strategického plánování a řízení. • Partnerství servisu samosprávám s institucemi (ORP, kraj). • Vytvoření mezičlánku při komunikaci s krajem; prosazování zájmů obcí (DSO) na úrovni Královéhradeckého kraje (státu). • Vzdělávání a osvěta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdroje a způsob financování servisu samosprávám. • Lidské zdroje – nedostatek kvalifikovaných pracovníků, špatné řízení a nastavení mechanismů servisu samosprávám. • Nedostatečná kapacita (ekonomická, personální) na zajištění všech poptávaných služeb. • Nekoordinované rozšiřování požadavků ze strany obcí na servis samosprávám; nejasně stanovené podmínky fungování a poskytování služeb servisního centra. • Neochota obcí změnit komerční poskytovatele služeb (komerční služby x servis samosprávám); neochota obcí měnit zaběhnuté mechanismy. • Volby do obecních zastupitelstev – ztráta kontinuity (narušení projektu MOS); riziko obtížného počátečního "nastartování" a "rozjezdu" servisního centra. • Nevhodné nastavení územní dimenze v dalším dotačním období (investic).

6.2) Návrhová část pro oblast volitelného tématu

6.2.1) Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma "servis samosprávám", na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nedefinovaných problémových oblastech v oblasti servisu samosprávám.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma servis samosprávám.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření v tzv. fokusní skupině.

Členové fokusní skupiny pro volitelné téma "servis samosprávám":

- p. Petr Vondráček – starosta Obce Čestice
- p. Jiří Kaplan – starosta Městyse Doudleby nad Orlicí
- Ing. Jaroslav Matička – starosta Města Týniště nad Orlicí
- Mgr. Jana Linhartová – vedoucí odboru kanceláře tajemníka MěÚ Rychnov n. K.
- p. Jan Havel – předseda DSO Mikroregionu Brodec – omluven
- p. Richard Holenda – vedoucí oddělení, veřejnosprávní kontrola evropských grantů (OPVK, FM/EHP Norsko, SROP), dotací KÚ KHK – omluven
- p. Jaromír Kratěna – starosta Obce Albrechtice n. O. a motivující starosta MOS

Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na problematiku volitelného tématu servis samosprávám.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území SO ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

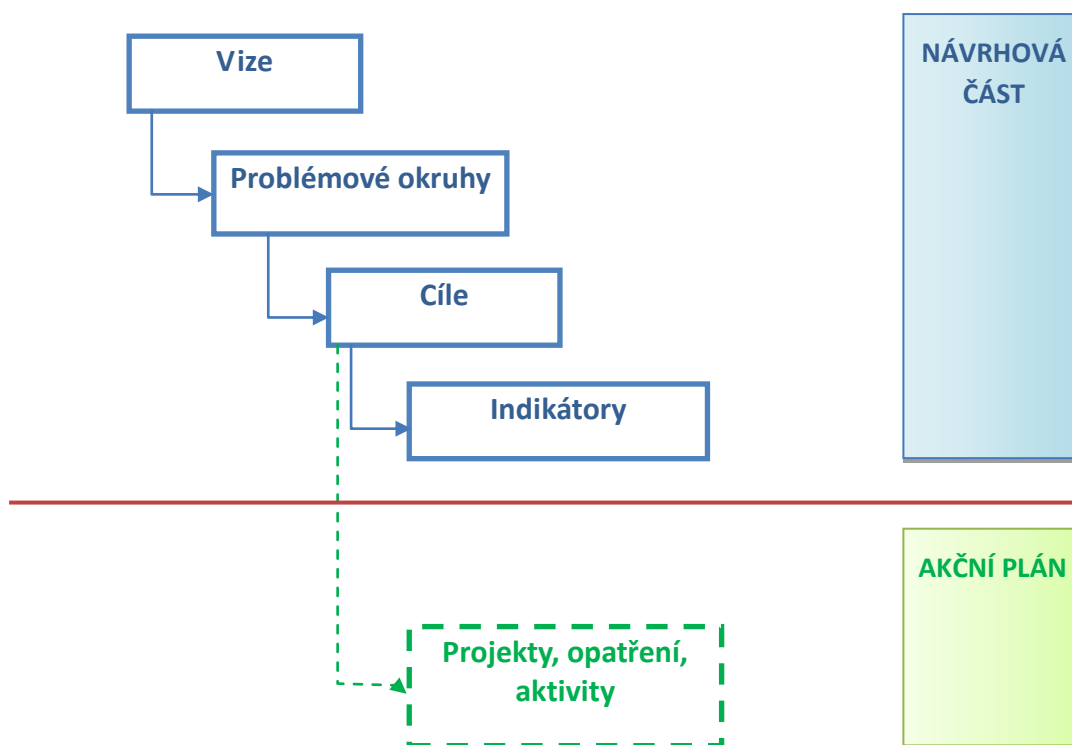
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma servis samosprávám. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

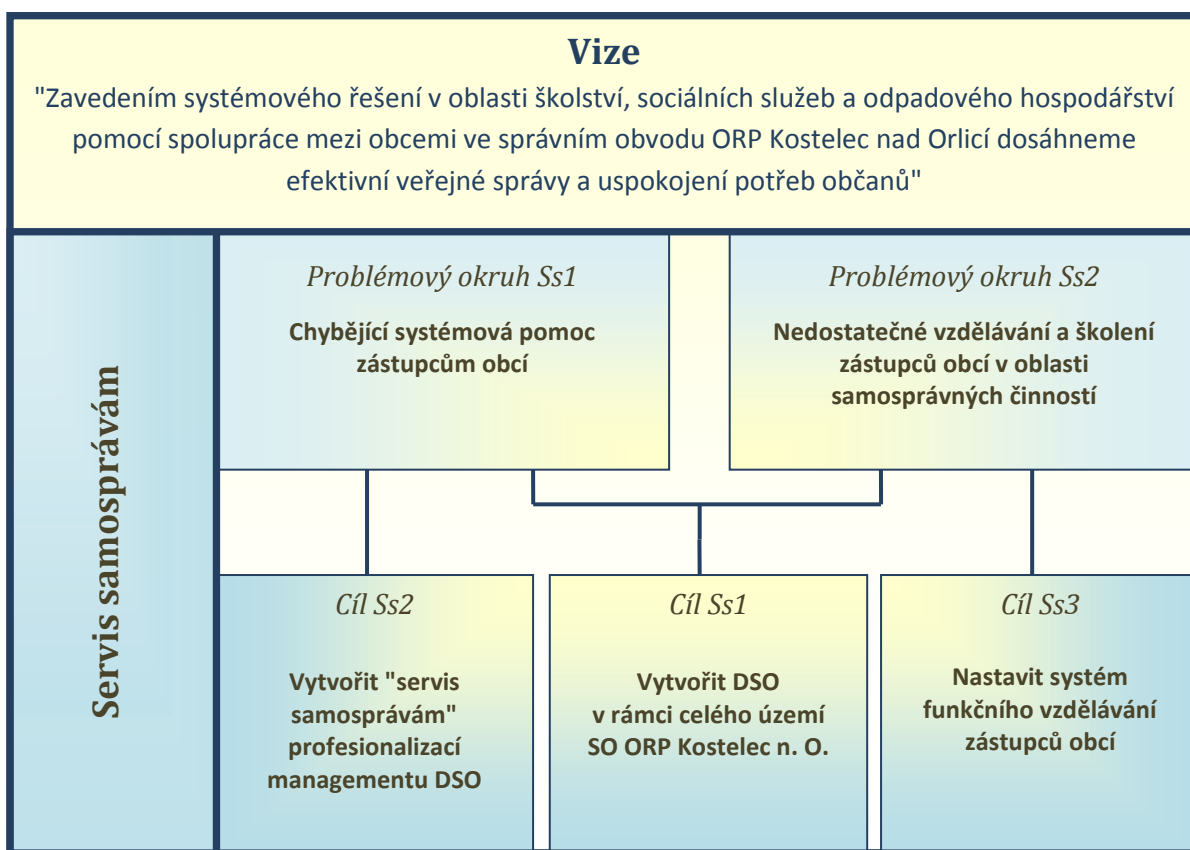
Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu "Servis samosprávám" je uvedena ve schématu níže.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2) Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan: "DSO Orlice a Poorlicko – to pravé místo pro život"

Vize:

"Zavedením systémového řešení v oblasti školství, sociálních služeb a odpadového hospodářství pomocí spolupráce mezi obcemi ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí dosáhneme efektivní veřejné správy a uspokojení potřeb občanů"

Problémové okruhy pro oblast volitelného tématu "Servis samosprávám"

Problémové okruhy v oblasti volitelného tématu "servis samosprávám" jsou vymezeny na základě provedených analýz a odráží se v nich názory zástupců obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí. Samotné řešení problematiky uspokojování potřeb občanů efektivní veřejnou správou pomocí "servisu samosprávám", působícího na principu meziobecní spolupráce, bylo vyvoláno potřebou zástupců obcí řešit současnou situaci, zefektivnit výkon veřejné správy a lépe využít rozvojový potenciál obcí a celého mikroregionu.

Problémové okruhy byly ověřeny a diskutovány tzv. fokusní skupinou a na základě této diskuse následně upraveny a doplněny. Definované problémové okruhy spolu vzájemně souvisí a řešení dílčího problému v jedné oblasti může mít často vliv na jiný dílčí problém i v oblasti další.

Problémový okruh I:

Chybějící systémová pomoc zástupcům obcí

Dílčími problémy zařazenými pod tento okruh problémů jsou např.:

- chybějící podpůrné administrativní zázemí malých obcí, přes velký rozsah úkolů na ně kladených
- nedostatek finančních prostředků na více kvalifikovaných pracovníků na úřadech malých obcí
- nedostatek finančních prostředků na adekvátní odměnu pro uvolněného starostu u malých obcí a odměny zastupitelům
- riziko dalšího přenášení kompetencí na obce
- problémy spojené s výměnou informací v rámci veřejné správy (poskytování totožných informací ze strany obcí různým orgánům veřejné správy, opakovaně, pouze v jiné struktuře; nedostatek informací směrem shora dolů – od vyšších orgánů k obcím; komplikovaná výměna informací z informačních systémů; neprovázanost dílčích informačních systémů; duplicita informací)

- problémy v oblasti metodického vedení (nedostatečné a jasné metodické vedení z jednoho zdroje; nedostatečná / složitá legislativa; přebujelá administrativa; nedostatečně definovaná oblast působnosti...)
- chybějící právní ochrana samospráv v podobě dostupných právních služeb specialisty právníka a s tím související obavy zástupců obcí z pokračujícího nepřiměřeného zasahování do výkonu samospráv v duchu tzv. vyšší politiky a cílů

Na uvedených problémech se shodují nejen zástupci obcí v SO ORP Kostelec nad Orlicí, ale obdobné názory zaznávají i z dalších regionů. Obecně lze říci, že potřeba řešit tyto problémy přímo souvisí s mírou rozdrobenosti a charakterem sídelní struktury a ne/přítomností bývalého okresního města v území (tato města mají, i přes zrušení okresních úřadů, obvykle výkonnější administrativní aparát a také schopnosti a zkušenosti poskytovat obcím metodickou aj. podporu).

Zástupci malých obcí se víceméně shodují, že jim chybí podpůrné administrativní zázemí, přes velký rozsah úkolů na ně kladených. Jako největší bariéry meziobecní spolupráce a prosazování společných rozvojových aktivit označují (nejen zástupci obcí v SO ORP Kostelec n. O.) nedostatečnou a složitou legislativu, nedostatek financí a nízkou podporu ze strany státu.

S reformou veřejné správy a zrušením okresních úřadů mnohé obce pocítily nedostatky a problémy v oblasti metodického vedení. Přičemž v dlouhodobém horizontu označují situaci za stále se zhoršující, což souvisí se stále složitější a méně přehlednou (nestabilní) legislativou, přebujelou administrativou, nedostatečně definovanou oblastí působnosti a přenášením stále nových kompetencí na obce.

Spolu s tím se zvyšují problémy spojené s výměnou informací v rámci veřejné správy (ta souvisí s poskytováním totožných informací ze strany obcí různým orgánům veřejné správy, opakovaně, pouze v jiné struktuře, neprovázaností dílčích informačních systémů a duplicitou informací).

- Tyto skutečnosti potom generují další a další problémy – v souvislosti se zvyšující se časovou a finanční náročností...

V důsledku uvedených skutečností se obce potýkají např. s nedostatkem finančních prostředků na více kvalifikovaných pracovníků úřadu malých obcí a/nebo adekvátní odměny pro starosty a zastupitele.

V oblasti vzdělávání úředníků zástupci obcí také např. uvádí, že prakticky nejsou ministerstvy organizovaná bezplatná školení (a obce jsou nuceny platit i za vzdělávání úředníků, které je povinné ze zákona, tzv. ZOZ). Na druhou stranu existuje široká nabídka různých placených seminářů, školení, vzdělávacích kurzů avšak bez záruky garance kvality a ve které je složité se zorientovat.

- Tak se zvyšuje riziko špatného řízení obecního úřadu a nekvalitní správy obce.

- Dále s tím také souvisí možnost a schopnost využívat dotační prostředky (mimo jiné panuje nedůvěra a obava z dotací, protože existují zkušenosti s odvody a penále za různá formální pochybení při administrování projektů) atd.
- V důsledku toho se pak dále snižuje množství finančních prostředků na jakékoliv větší výdaje investičního či neinvestičního charakteru...

Obce se tak dostávají do (začarovaného kruhu) složité situace, která se nutně promítá i ve schopnosti poskytovat kvalitní veřejné služby a efektivně využívat rozvojový potenciál obcí.

Velmi problémovou oblastí je také trestní odpovědnost zastupitelů a starostů. Přestože podle Ústavy ČR by samosprávné činnosti a postupy měly podléhat především kontrole zastupitelstva, je v čím dál větší míře samosprávná činnost svazována novými zákonnými opatřeními, které svobodné rozhodování samosprávných orgánů nahrazují předepsanými postupy a tím významně omezují rozhodovací volnost samospráv. I z toho důvodu panuje obava z pokračujícího nepřiměřeného zasahování do výkonu samospráv v duchu tzv. vyšší politiky a cílů (není ojedinělý názor, že takováto opatření jsou v rozporu s Ústavou ČR).

Vesměs se zástupci obcí shodují na chybějící právní ochraně / podpoře samospráv v podobě dostupných právních služeb specialisty právníka.

S problémy zde uvedenými úzce souvisí další problémový okruh:

Problémový okruh II:

Nedostatečné vzdělávání a školení zastupitelů v oblasti samosprávných činností

- problémy při tvorbě právních předpisů (složitá legislativa, nejednotnost výkladu ustanovení zákona, nízká právní znalost, nesystémová metodická podpora)
- problémy při zajištění dostupnosti a aktuálnosti informací (časová náročnost, složitá obsluha, technické problémy, chybějící jeden zdroj s dostupnými informacemi)
- omezený přístup k dotacím (časová náročnost, složitá administrace projektů...)
- nedostatek času na zvládnutí povinností a zvyšování vzdělanosti ve všech oborech, kterými je obec ze zákona povinna se zabývat, chybějící volná kapacita na činnost nad tento rámec; extrémně zdlouhavá cesta za realizací vytčených cílů pro rozvoj obce

V souvislosti s tím, jak narůstají problémy uvedené v předchozím okruhu problémů, zvyšuje se také potřeba řešit problémy uvedené pod tímto problémovým okruhem. Obecně v důsledku nesystémového řešení se zvyšují problémy při tvorbě právních předpisů, prohlubují se problémy při zajištění dostupnosti a aktuálnosti informací i např. roste nedůvěra a obava z dotací – zvyšují se tedy nároky a požadavky na kontinuální vzdělávání a školení zastupitelů, jejich vzájemnou spolupráci, výměnu zkušeností atp.

Nedostatečná orientace a znalosti zastupitelů ve všech oborech, kterými je obec ze zákona povinna se zabývat totiž dále snižují efektivitu výkonu veřejné správy a roste riziko špatného řízení obecního úřadu...

Souhrn

Někteří v souvislosti s nesystémovým řešením (dalším přenášením povinností na obce; nefunkčností a neprovázaností dílčích informačních systémů, špatnou výměnou informací, složitou nestabilní legislativou a přebujelou administrativou) mluví o riziku možného kolapsu celého systému veřejné správy.

Uvedené problémy a oba vzájemně provázané okruhy problémů lze na regionální úrovni řešit společným postupem obcí a vytvořením servisního centra (servisu samosprávám), které by obcím zajišťovalo:

- ✓ školení, zprostředkování a výměnu zkušeností
- ✓ metodickou podporu a průběžné konzultace
- ✓ i kompletní zajišťování některých služeb

Před zřízením a provozem servisu samosprávám je však potřeba vyjasnit otázku financování (RUD x dotace x poplatky x příspěvky), jasně stanovit podmínky fungování a poskytování služeb servisního centra, v závislosti na tom zajistit lidské zdroje (dostatek kvalifikovaných pracovníků) a optimální organizaci (flexibilita a mobilita pracovního týmu), stanovit podmínky kontroly a dohled ze strany obcí atd.

Problémový okruh:

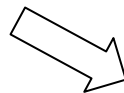
Chybějící systémová informačně poradenská pomoc zástupcům obcí

- chybějící podpůrné administrativní zázemí malých obcí, přes velký rozsah úkolů na ně kladených
- nedostatek finančních prostředků na více kvalifikovaných pracovníků úřadu malých obcí
- nedostatek finančních prostředků na adekvátní odměnu pro uvolněného starostu u malých obcí a odměny zastupitelům
- riziko dalšího přenášení kompetencí na obce
- problémy spojené s výměnou informací v rámci veřejné správy (poskytování totožných informací, ze strany obcí různým orgánům veřejné správy, opakovaně, pouze v jiné struktuře; nedostatek informací směrem shora dolů – od vyšších orgánů k obcím; komplikovaná výměna informací z informačních systémů; neprovázanost dílčích informačních systémů; duplicita informací)
- problémy v oblasti metodického vedení (nedostatečné a jasné metodické vedení z jednoho zdroje; nedostatečná / složitá legislativa; přebujelá administrativa; nedostatečně definovaná oblast působnosti...)
- chybějící právní ochrana samospráv v podobě dostupných právních služeb specialisty právníka a s tím související obavy zástupců obcí z pokračujícího nepřiměřeného zasahování do výkonu samospráv v duchu tzv. vyšší politiky a cílů

Problémový okruh:

Nedostatečné vzdělávání a školení zastupitelů v oblasti samosprávných činností

- problémy při tvorbě právních předpisů (složitá legislativa, nejednotnost výkladu ustanovení zákona, nízká právní znalost, nesystémová metodická podpora)
- problémy při zajištění dostupnosti a aktuálnosti informací (časová náročnost, složitá obsluha, technické problémy, chybějící jeden zdroj s dostupnými informacemi)
- omezený přístup k dotacím (časová náročnost, složitá administrace projektů, nedůvěra a obava z dotací...)
- nedostatek času na zvládnutí povinností a zvyšování vzdělanosti ve všech oborech, kterými je obec ze zákona povinna se zabývat, chybějící volná kapacita na činnost nad tento rámeček; extrémně zdlouhavá cesta za realizací vytčených cílů pro rozvoj obce

Neefektivní veřejná správa
Nedostatečně využitý rozvojový potenciál obcí

6.2.3) Popis cílů v oblasti volitelného tématu

<p>Problémový okruh Ss1 (současně Ss2)</p>	<p>1) Chybějící systémová pomoc zástupcům obcí</p> <p>2) Nedostatečné vzdělávání a školení zástupců obcí v oblasti samosprávných činností</p>
<p>Cíl Ss1</p>	<p>Vytvořit DSO v rámci celého SO ORP Kostelec nad Orlicí</p>
<p>Popis cíle</p>	<p>Na území správního obvodu ORP Kostelec nad Orlicí působí celkem devět dobrovolných svazků obcí: (1) Dobrovolný svazek obcí „Obecní voda“, (2) Dobrovolný svazek obcí „Tichá Orlice“, (3) Dobrovolný svazek obcí Křivina; (4) Dobrovolný svazek obcí mikroregionu „Brodec“, (5) Dobrovolný svazek obcí Poorlicko, (6) ORLICE, (7) Dobrovolný svazek obcí Vrchy, (8) Dobrovolný svazek obcí „ŠTĚDRÁ“ a (9) Svazek obcí Dolní Bělá, z nich dva svazky jsou svazky monotematické (DSO Křivina a DSO „Obecní voda“), zbylých sedm svazků je polyfunkčních. Všechny uvedené svazky jsou v současné době svazky činnými.</p> <p>Dobrovolný svazek obcí Poorlicko sdružuje osm obcí, které spadají do správního obvodu ORP Kostelec nad Orlicí, a dvě další obce, které do daného SO ORP nespádají. Tento svazek zaměřuje svou činnost na řešení úkolů v oblasti školství, sociálních věcí, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, dále na oblast ochrany životního prostředí a cestovního ruchu. Dále tento svazek směřuje svou činnost také na zavádění, rozšiřování a zdokonalování inženýrských sítí a systémů veřejné dopravy a na provoz lomů, pískoven a dalších zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin a správu majetku obcí. V organizační struktuře svazku obcí chybí samostatný kontrolní orgán. DSO Poorlicko je smluvním partnerem SMO v souvislosti s řešeným projektem MOS.</p> <p>Dobrovolný svazek obcí ORLICE sdružuje celkem 14 obcí, které spadají do správního obvodu ORP Kostelec nad Orlicí, a několik dalších obcí, které do daného ORP nespádají. Tento svazek zaměřuje svou činnost na oblast cestovního ruchu, ochrany životního prostředí, školství, zdravotnictví, kultury a požární ochrany, dále na oblast odpadového hospodářství, správu majetku obcí a na spolupráci s jinými dobrovolnými svazky obcí. Tento dobrovolný svazek obcí disponuje vhodnou organizační strukturou s jasně vymezenými pravomocemi.</p> <p>Z analýzy právního týmu vyplývá, že nejvhodnějším kandidátem na další prohlubování meziobecní spolupráce je dobrovolný svazek obcí ORLICE, neboť se jedná o svazek polyfunkční s největším počtem členských obcí a zastává jednu z hlavních pozic na území správního obvodu ORP Kostelec nad Orlicí.</p>

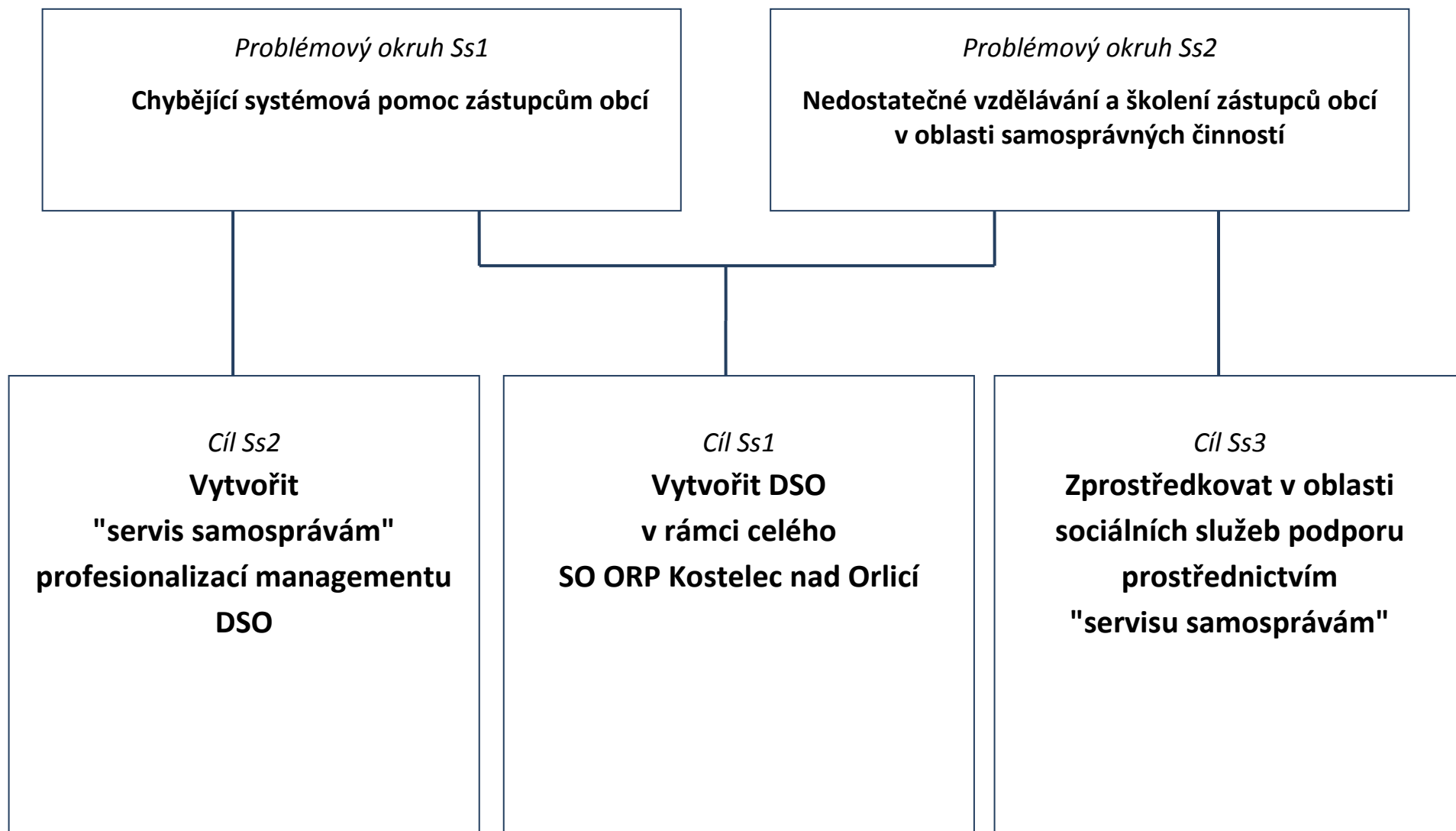
	<p>Město Kostelec nad Orlicí (ORP) ovšem přijalo v zastupitelstvu usnesení o nepřístupnosti k projektu MOS, stejně jako DSO Orlice, kterému předsedá starosta Města Kostelec n. O.</p> <p>Bylo dohodnuto, že zástupci obcí zvolí optimální variantu vytvoření DSO na základě výsledku právní analýzy rizik obou dobrovolných svazků (Orlice a Poorlicko). Tyto dva svazky jsou eventuálně možní nositelé MOS. Jednou z možností je také spojení obou svazků v jeden působící na celém území SO ORP.</p>
Hlavní opatření	<p>A. Právní analýza rizik dvou největších DSO, tyto dva svazky (Orlice a Poorlicko) v sobě zahrnují všechny obce z území SO ORP Kostelec nad Orlicí. Zanalyzována budou rizika v souvislosti s majetkem svazků a jejich závazky ve vztahu ke stanovám každého svazku.</p> <p>B. Revize stávajících stanov a jejich úprava dle vzoru, který byl zástupci obcí připomínkován v dokumentu "Institucionalizace meziobecní spolupráce".</p> <p>C. Projednání podmínek vytvoření DSO zástupci obcí a následné projednání vstupu obcí do vytvořeného DSO v jejich zastupitelstvech.</p> <p>D. Vytvoření DSO, který bude nositelem meziobecní spolupráce.</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>✓ "Institucionalizace MOS → DSO (nositel MOS) s působností na celém území SO ORP (ano/ne; splněno/nesplněno)</p>
Správce cíle	Motivující starostové/pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.

Problémový okruh Ss1	1) Chybějící systémová pomoc zástupcům obcí
Cíl Ss2	<p style="text-align: center;">Vytvořit servis samosprávám profesionalizací managementu DSO</p>
Popis cíle	<p>V letech 2000 – 2002 byla realizována v České republice reforma veřejné správy, kterou došlo ke zrušení Okresních úřadů, vzniku samosprávných krajů a nezbytnému přesunu kompetencí.</p> <p>Obcím (včetně malých) byly svěřeny k rozhodování i takové otázky, se kterými dosud neměly prakticky žádné či vůbec žádné zkušenosti, a na druhé straně se v řadě oblastí začal vytvářet poměrně složitý administrativní proces (způsob výkonu veřejné správy), kdy k vlastnímu rozhodnutí je třeba shromáždit celou řadu podkladů a/nebo rozhodnutí.</p> <p>Zároveň jsou povinnosti obcí postupně upravovány v dlouhé řadě zákonů, mnohdy dle všeho zcela nekoordinovaně a pro adresáty naprosto nepřehledně. Podrobněji k dopadům reformy veřejné správy v analýze volitelného tématu.</p> <p>Na základě zjištěných skutečností je cílem: zavést systém komplexních služeb a tak zvýšit efektivitu, transparentnost a kvalitu rozhodovacích procesů na úrovni měst a obcí.</p> <p>Pod hlavičkou DSO, který bude nositelem meziobecní spolupráce, bude založen Informačně poradenský servis s profesionálním managementem. Zaměstnanci Informačně poradenského servisu budou pracovat jako odborní poradci obcí v oblastech, na kterých se obce dohodnou, po kterých bude poptávka, dále budou pro obce zajišťovat informace o možnostech využití a získání finančních prostředků z různých dotačních titulů včetně evropských fondů a jiných mezinárodních zdrojů. Informačně poradenský servis bude zároveň sloužit jako platforma pro sdílení příkladů dobré praxe a pro diskusní fórum.</p> <p>Servis samosprávám svou činností bude přispívat ke zvýšení efektivity, transparentnosti a kvality veřejné správy. Společné financování činnosti servisu samosprávám rozdělením nákladů na služby mezi více obcí je výhodnější, než kdyby každá obec službu financovala samostatně. Další výhodou servisu samosprávám bude jeho silná vyjednávací pozice, díky zastoupení většího celku.</p>

	<p>Díky poradenské, konzultační a metodické pomoci Servisu samosprávám zástupcům obcí dojde ke zvýšení efektivity jejich práce, k optimálnímu využití pracovní doby a ke zkvalitnění poskytovaných služeb. Tím dojde k úspoře finančních prostředků a času zástupců obcí, protože v kratší době zvládnou větší obsah práce.</p>
<p>Hlavní opatření</p>	<p>A. Dohoda zástupců obcí na vytvoření Servisu samosprávám podložená analýzou poptávky a studií proveditelnosti, aby bylo zřejmé, že zřízení servisu přinese pozitiva a také aby byla známa rizika</p> <p>B. Zpracování konceptu Servisu samosprávám a všech potřebných dokumentů</p> <p>C. Zřízení Servisu samosprávám</p> <p>Příkladem dobré praxe fungující podpory rozvoje mikroregionu, zajištění spolupráce a řešení společných zájmů obcí je mikroregion Stražiště. Informace o jeho působení jsou dostupné na webových stránkách http://www.straziste.cz a http://mmrapp.kapos.cz/.</p>
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<p>✓ Informačně poradenský servis s profesionálním managementem k dispozici pro obce SO ORP Kostelec n. O. (ano/ne; splněno/nesplněno)</p>
<p>Správce cíle</p>	<p>Motivující starostové/pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.</p>

Problémový okruh Ss2	2) Nedostatečné vzdělávání a školení zástupců obcí v oblasti samosprávných činností
Cíl Ss3	Nastavit systém funkčního vzdělávání zástupců obcí
Popis cíle	<p>Zvláštní kapitolou oblasti prohlubování kvalifikace je vzdělávání volených zastupitelů, které není ošetřeno zákonem č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.</p> <p>Cílem je zvýšit efektivitu, transparentnost a kvalitu rozhodovacích procesů na úrovni měst a obcí zavedením systému vzdělávání zástupců obcí a výměnou jejich zkušeností. Vzdělání starostové a zastupitelé budou zárukou rychlejšího a bezchybného rozhodování. V konečném důsledku budou zástupci obcí optimálně využívat pracovní dobu, protože ji nebudou muset trávit hledáním informací, které budou znát. Vzdělávání je zárukou zodpovědného chování zástupců obcí k občanům.</p> <p>Vzděláváním zástupců obcí dojde ke zvýšení efektivity jejich práce, k optimálnímu využití pracovní doby a ke zkvalitnění poskytovaných služeb. Tím dojde k úspoře finančních prostředků a času zástupců obcí, protože v kratší době zvládnou větší obsah práce.</p>

<p>Hlavní opatření</p>	<p>A. Informační seminář pro zástupce obcí, osvěta v oblasti povinností a zodpovědnosti, předávání zkušeností, příklady dobré praxe, průzkum zájmu o oblasti vzdělávání</p> <p>B. Dohoda zástupců obcí na systému vzdělávání</p> <p>C. Nastavení systému vzdělávání</p> <p>Příklady dobré praxe: Projekt realizovaný SMO ČR Vzdělaný zastupitel nabízel voleným představitelům a úředníkům měst a obcí mimo jiné různé formy vzdělávání. Projekt byl spolufinancován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost. Cílem tříletého projektu bylo na základě realizace vzdělávacího programu optimalizovat rozhodovací procesy zástupců obcí. Cíle projektu vycházely ze Stanov Svazu a byly v souladu rovněž s Prioritami Svazu schvalovanými Sněmem, nejvyšším orgánem Svazu.</p> <p>Realizaci projektu lze na základě kladných ohlasů, které byly v průběhu projektu zaznamenány, hodnotit jako velmi úspěšnou.</p> <p>www.vzdelanyzastupitel.cz</p>
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dohoda zástupců obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí na systému vzdělávání, sdílení dobré praxe a školení zastupitelů (ano/ne; splněno/nesplněno) ✓ Pravidelná školení a informační semináře pro zástupce obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí
<p>Správce cíle</p>	<p>Motivující starostové/pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.</p>

6.2.4) Indikátory

Indikátory (zde uvedené) je vhodné dále na základě konkrétního naplňování a realizace strategie přehodnocovat, upravovat a doplňovat, podle Systému změn strategie (kapitola 6.3.2).

Cíl	Vytvořit DSO v rámci celého SO ORP Kostelec nad Orlicí		
Číslo indikátoru	i-Ss1		
Název indikátoru	Institucionalizace MOS → DSO (nositel MOS) s působností na celém území SO ORP Kostelec nad Orlicí		
Měrná jednotka	ano/ne (splněno/nesplněno)		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	–	ano	ano
Skutečnost	–
Popis měřítka:	Indikátor má hodnotu indikující dosažení cíle. Indikátor poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle, je snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Institucionalizace MOS (meziobecní spolupráce) vytvořením DSO s působností na celém území SO ORP je předpokladem pro implementaci strategie a zavedení, trvale uplatňovaného, procesu strategického plánování a řízení.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Založit servis samosprávám profesionalizací managementu DSO		
Číslo indikátoru	i-Ss2		
Název indikátoru	Informačně poradenský servis s profesionálním managementem k dispozici pro obce SO ORP Kostelec nad Orlicí		
Měrná jednotka	ano/ne (splněno/nesplněno)		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	–	ano	ano
Skutečnost	–
Popis měřítka:	Indikátor má hodnotu indikující dosažení cíle. Indikátor poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle, je snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování. Záměr zřídit Informačně poradenský servis vychází přímo z požadavků zástupců obcí a je též předpokladem pro realizaci některých cílů v oblasti předškolní výchovy a ZŠ, v oblasti sociálních služeb a oblasti OH.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Nastavit systém funkčního vzdělávání zástupců obcí		
Číslo indikátoru	i-Ss3		
Název indikátoru	Dohoda zástupců obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí na systému vzdělávání, sdílení dobré praxe a školení zastupitelů		
Měrná jednotka	ano/ne (splněno/nesplněno)		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	–	ano	ano
Skutečnost	–
Popis měřítka:	Indikátor má hodnotu indikující dosažení cíle (jeho dílčí části). Indikátor poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle, je snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Cíl	Nastavit systém funkčního vzdělávání zástupců obcí		
Číslo indikátoru	i-Ss4		
Název indikátoru	Pravidelná školení a informační semináře pro zástupce obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí		
Měrná jednotka	ano/ne (splněno/nesplněno)		
Správce měřítka	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	–	ano	ano
Skutečnost	–
Popis měřítka:	Indikátor má hodnotu indikující dosažení cíle (jeho dílčí části). Indikátor poskytuje rychlou a stručnou informaci o stavu daného cíle, je snadno zjistitelný, časově a finančně nenáročný, umožňuje pravidelné vyhodnocování.		
Zdroj čerpání dat:	Interní zdroje obcí / DSO (nositele projektu MOS).		

Problémový okruh	<ul style="list-style-type: none"> • Chybějící systémová pomoc zástupcům obcí • Nedostatečné vzdělávání a školení zastupitelů v oblasti samosprávných činností 		
Číslo indikátoru	i-Ss5		
Název indikátoru	Spokojenost obcí s fungováním informačně poradenského servisu		
Měrná jednotka	ano/ne		
Správce měřítka	realizační tým strategického dokumentu		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ano	ano
Skutečnost	–
Popis měřítka:	Indikátor poskytuje informaci o spokojenosti zástupců obcí se službami, které zajišťuje servis samosprávám. Snahou je, aby po zřízení Servisu samosprávám bylo jeho fungování a poskytování služeb nastaveno k plné spokojenosti obcí. Kvalita a spektrum poskytovaných služeb, stejně jako spokojenost zástupců obcí by se do roku 2020 měla postupně navyšovat a stabilizovat.		
Metodika a výpočet:	<ul style="list-style-type: none"> • anketní/dotazníkové šetření/řízený rozhovor 		
Zdroj čerpání dat:	Názory zástupců obcí		

Problémový okruh	<ul style="list-style-type: none"> • Chybějící systémová pomoc zástupcům obcí • Nedostatečné vzdělávání a školení zastupitelů v oblasti samosprávných činností 		
Číslo indikátoru	i-Ss6		
Název indikátoru	Zvýšení úrovně a možnosti vzdělávání a školení zastupitelů v oblasti samosprávných činností		
Měrná jednotka	ano/ne		
Správce měřítka	realizační tým strategického dokumentu		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ano	ano
Skutečnost	–
Popis měřítka:	Indikátor hodnotí úroveň a možnosti vzdělávání a školení zastupitelů v oblasti samosprávných činností. Snahou je, aby po zřízení Servisu samosprávám bylo jeho fungování a poskytování služeb nastaveno k plné spokojenosti obcí. Kvalita a spektrum poskytovaných služeb, vzdělávacích a školících programů pro zástupce obcí by se do roku 2020 měla postupně navyšovat a stabilizovat.		
Metodika a výpočet:	<ul style="list-style-type: none"> • anketní/dotazníkové šetření/řízený rozhovor 		
Zdroj čerpání dat:	Názory zástupců obcí		

6.3) Pravidla pro řízení strategie

6.3.1) Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec
Realizační tým strategického dokumentu
Administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS
...

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
Ss1	Vytvořit DSO v rámci celého území SO ORP Kostelec n. O.	Motivující starostové / pověření zástupci za DSO Poorlicko, Orlice a Brodec.
Ss2	Vytvořit "servis samosprávám" profesionalizací managementu DSO	
Ss3	Nastavit systém funkčního vzdělávání zástupců obcí	

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
i-Ss1	Institucionalizace MOS → DSO (nositel MOS) s působností na celém území SO ORP Kostelec nad Orlicí	administrativní pracovník DSO – nositele projektu MOS
i-Ss2	Informačně poradenský servis s profesionálním managementem k dispozici pro obce SO ORP Kostelec nad Orlicí	
i-Ss3	Dohoda zástupců obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí na systému vzdělávání, sdílení dobré praxe a školení zastupitelů	
i-Ss4	Pravidelná školení a informační semináře pro zástupce obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí	
i-Ss5	Spokojenost obcí s fungováním informačně poradenského servisu	realizační tým strategického dokumentu
i-Ss6	Zvýšení úrovně a možnosti vzdělávání a školení zastupitelů v oblasti samosprávných činností	

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 6.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2) Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3) Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace				■										
Vyhodnocení								■						
Akční plán na r. 2017														
Příprava					■									
Realizace								■						
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Přípravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4) Závěr a postup zpracování

6.4.1) Shrnutí

Návrhová část je zpracována ve struktuře Vize – Problémové okruhy – Cíle – Indikátory.

Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení a s pomocí tohoto strategického dokumentu dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly naše obce spolupracovat; vize je souhrnná pro všechna řešená témata.

Problémové okruhy v oblasti volitelného tématu "servis samosprávám" jsou vymezeny na základě provedených analýz a odráží se v nich naše názory, tj. názory zástupců obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí.

Byly definovány dva problémové okruhy, které byly projednány v tzv. fokusní skupině, a které považujeme za zásadní:

- (1) Chybějící systémová pomoc zástupcům obcí
- (2) Nedostatečné vzdělávání a školení zastupitelů v oblasti samosprávných činností

Problémové okruhy v sobě obsahují celou řadu dílčích problémů, které byly v území definovány, a které chceme řešit takovým způsobem, aby byla naplňována vize strategického dokumentu.

Na základě stanovených problémových okruhů byly definovány cíle, jako stěžejní složka návrhové části → cíle, pokud budou realizovány, povedou k řešení identifikovaných problémových okruhů.

V oblasti volitelného tématu – servis samosprávám – jsou stanoveny tyto tři cíle:

- (1) Vytvořit DSO v rámci celého území SO ORP Kostelec nad Orlicí
- (2) Vytvořit "servis samosprávám" profesionalizací managementu DSO
- (3) Nastavit systém funkčního vzdělávání zástupců obcí

Cíle by měly být naplňovány prostřednictvím akčních plánů. Akční plány by měly být zpracovávány každoročně, vycházet z hlavních opatření, uvedených u každého cíle.

Cíle mají své správce, těmi jsou:

- motivující starostové/pověření zástupci za DSO Poorlicko, DSO Orlice a DSO Brodec.

Správci cílů budou v území hlídat plnění cílů, tj. připomínat úkoly související s jejich plněním a sledovat, zda se cíle naplňují, k tomu mohou sloužit sady indikátorů.

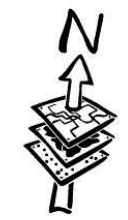
6.4.2) Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část (ve struktuře Vize – Problémové okruhy – Cíle – Indikátory) byla vypracována na základě analytické části a všech dříve realizovaných aktivitách. Přičemž byly dodrženy doporučené postupy, metodiky a metodická upřesnění poskytnuté ze strany SMO. Další informace o postupu tvorby strategie jsou uvedeny v předešlé kapitole (kapitola 6.2.1).

6.5) Přílohy

Příloha 36: DSO na území SO ORP Kostelec nad Orlicí (přehledová mapa velikosti A3) ->

Dobrovolné svazky obcí na území SO ORP Kostelec nad Orlicí

1:250 000

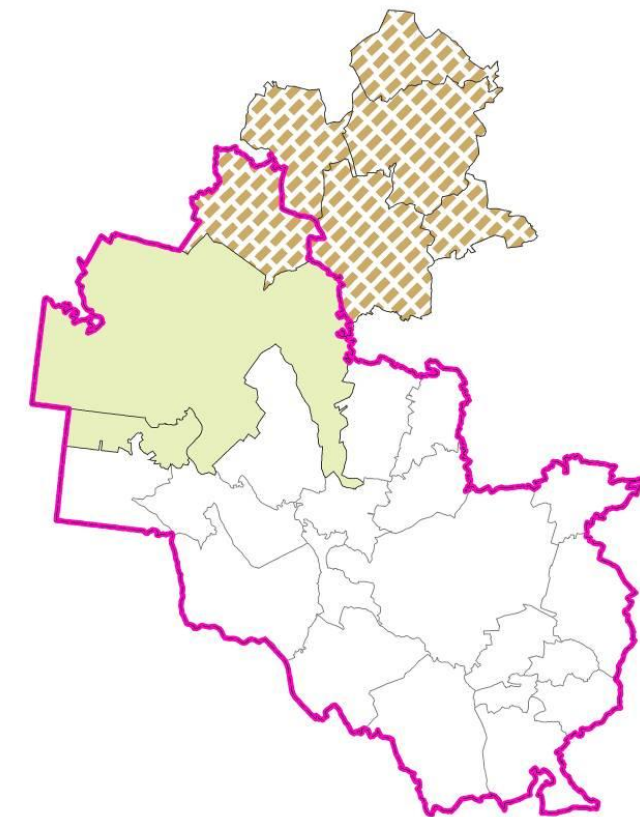
 Hranice SO ORP
Rychnov nad Kněžnou

 Hranice obcí v ORP

Na území SO ORP Kostelec nad Orlicí
působí devět dobrovolných svazků obcí:

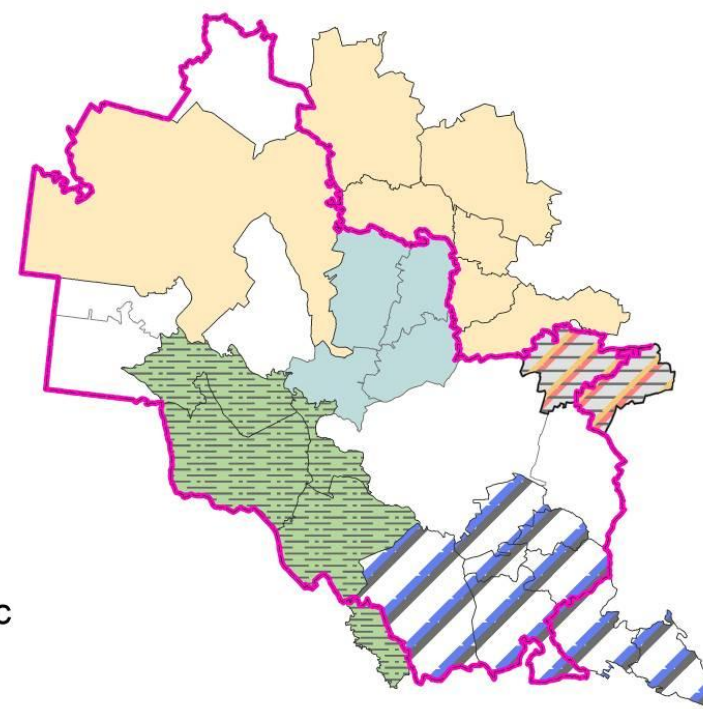
- 1) DSO Křivina;
- 2) DSO Obecní voda;
- 3) DSO Orlice;
- 4) DSO Poorlicko;
- 5) DSO Štědrá;
- 6) DSO Tichá Orlice;
- 7) DSO Vrchy;
- 8) Svazek obcí Dolní Bělá;
- 9) Svazek obcí mikroregionu Brodec.

 DSO Křivina
 DSO Vrchy

 DSO Poorlicko
 DSO Orlice

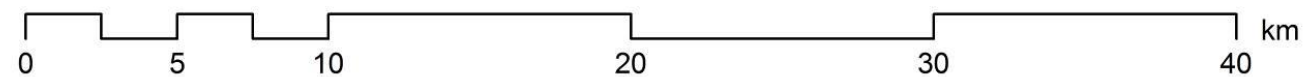
 DSO Obecní voda
 DSO Štědrá
 DSO Tichá Orlice
 Svazek obcí Dolní Bělá
 Svazek obcí mikroregionu Brodec

1:1 000 000

 Královéhradecký kraj

 Okres Rychnov nad Kněžnou

7) Závěr, kontakty

"Strategické plánování je především procesem, teprve ve druhé řadě je významný jeho formální výstup, tedy strategický plán – ten může být spíše záznamem toho, k čemu účastníci procesu dospěli a na čem se dohodli. Dokument pojmenovaný jako strategický plán může být zdánlivě zcela neúměrný (co do objemu, obsažené faktografie apod.) vynaloženým prostředkům a úsilí, a přesto může být strategické plánování jako proces úspěšné. Naopak žádný jakkoliv obsáhlý materiál s podrobnou analýzou a faktografií a detailním rozpisem opatření nebude plnit úlohu strategického plánu, pokud strategické cíle a záměry nenaleznou účinnou podporu..."

Maier K. a kol.; Udržitelný rozvoj území, 2012.

Tento strategický plán SO ORP Kostelec nad Orlicí je založen na principu meziobecní spolupráce, kterou vidí jako stěžejní pro úspěšné řešení definovaných problémových okruhů a naplňování dohodnutých cílů. Jakkoliv mají záměry uvedené ve strategickém plánu vést **ve veřejném zájmu** k naplňování vize, usnadnit práci starostům a dosáhnout efektivní veřejné správy, způsob jakým budou záměry (cíle) skutečně realizovány, zdali budou **účelné** a jak povedou k naplňování stanovené vize, bude záležet především na postoji starostů a zástupců obcí, jejichž úloha je a bude klíčová.

Strategický plán navrhl a zpracoval **pracovník pro analýzy a strategie**

- Ing. Lukáš Kalecký, 775 198 479, lukas.kalecky@seznam.cz

S pomocí dalších členů realizačního týmu:

- **koordinátorka meziobecní spolupráce**
Ing. Alice Nováková, 602 815 987, almore@seznam.cz
- asistentky
Alena Mylerová, DiS., 494 371 425, albrechtice@nadorlici.cz
Renata Beková, 773 769 960, renata.bekova@seznam.cz
- tematický expert
Ing. Rostislav Všetečka, 737 850 750, mor6@seznam.cz

Motivující starostové SO ORP Kostelec nad Orlicí

- Jaromír Kratěna, 725 081 092, kratena.albrechtice@nadorlici.cz
- Jiří Kaplan, 603 869 708, starosta@doudleby.cz
- Petr Vondráček, 777 941 808, obeccestice@iol.cz

Smluvní partner

- **Dobrovolný svazek obcí Poorlicko**

Na Výsluní 275
517 22 Albrechtice nad Orlicí
Česká republika

Tel.: 494 371 425
Fax: 494 371 425
e-mail: albrechtice@nadorlici.cz

IČO: 48614181
Bank. spoj.: ČS, a.s.
č. ú.: 1242931339/0800

Poděkování za přímou účast na zpracování strategického plánu patří zvláště **starostům obcí** v SO ORP Kostelec nad Orlicí, a také **mnoha klíčovým aktérům** (či jejich zástupcům) v jednotlivých řešených oblastech, tj. v oblasti školství, oblasti sociálních služeb, oblasti odpadového hospodářství a v oblasti volitelného tématu (servis samosprávám).

8) Přílohy:

seznam tabulek – seznam grafů – seznam (dílčích a samostatných) příloh

Seznam tabulek

Základní charakteristika

Tabulka 1: Základní informace o strategii.....	5
Tabulka 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	7
Tabulka 3: Relevantní významné strategické dokumenty	10
Tabulka 4: Charakteristika území SO ORP Kostelec nad Orlicí.....	13
Tabulka 5: Demografický vývoj obyvatel	14
Tabulka 6: Stručná charakteristika školství	16
Tabulka 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport"	17
Tabulka 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví"	18
Tabulka 9: Ekonomická aktivita obyvatel území.....	20
Tabulka 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	21
Tabulka 11: Charakteristika domácností	22
Tabulka 12: Charakteristika nezaměstnanosti.....	23
Tabulka 13: Charakteristika trhu práce	24
Tabulka 14: Územní a strategické plánování	38
Tabulka 15: Popis klíčových aktérů.....	41
Tabulka 16: SWOT analýza	42

Předškolní výchova a základní vzdělávání

Tabulka 17: Charakteristika správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání	47
Tabulka 18: Počty škol / školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP.....	49
Tabulka 19: Pracovníci ve školství SO ORP Kostelec n. O.	50
Tabulka 20: Počet ZŠ v SO ORP Kostelec nad Orlicí dle zřizovatele	53
Tabulka 21: Počet malotřídních ZŠ zřizovaných obcemi v SO ORP	54
Tabulka 22: ZŠ zřizované obcemi v SO ORP Kostelec nad Orlicí	55
Tabulka 23: Ostatní ZŠ (mimo církevních ZŠ).....	55
Tabulka 24: Církevní základní školy	56
Tabulka 25: Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP	57
Tabulka 26: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí	58
Tabulka 27: Počet úplných a neúplných ZŠ v SO ORP Kostelec nad Orlicí	59
Tabulka 28: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi ve SO ORP	59
Tabulka 29: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol ve SO ORP.....	60
Tabulka 30: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka ve SO ORP	60
Tabulka 31: Počet absolventů ZŠ ve SO ORP	61
Tabulka 32: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami ve SO ORP	62
Tabulka 33: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu ORP	63
Tabulka 34: Seznam ZŠ v SO ORP Kostelec nad Orlicí.....	64
Tabulka 35: Očekávaný vývoj počtu žáků základních škol	65
Tabulka 36: Celkové počty MŠ dle zřizovatele ve SO ORP	66
Tabulka 37: MŠ zřizované obcí ve SO ORP Kostelec nad Orlicí	67
Tabulka 38: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ SO ORP Kostelec n. O.	68
Tabulka 39: Podíl dětí v mateřských školách na celkové populaci dětí daného věku (průměrné hodnoty za ČR)	68
Tabulka 40: Seznam MŠ ve SO ORP	69
Tabulka 41: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v SO ORP Kostelec nad Orlicí	70
Tabulka 42: Školní družiny a školní kluby ve SO ORP.....	72
Tabulka 43: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK ve SO ORP.....	73
Tabulka 44: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ ve SO ORP	74
Tabulka 45: Přehled středisek volného času podle zřizovatele ve SO ORP.....	74
Tabulka 46: SVČ zřizované obcemi ve SO ORP Kostelec nad Orlicí	75
Tabulka 47: Údaje o pracovnících SVČ ve SO ORP	75

Tabulka 48: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů ve SO ORP	75
Tabulka 49: Školní jídelny zřizované obcemi ve SO ORP Kostelec nad Orlicí	76
Tabulka 50: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi	77
Tabulka 51: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství	77
Tabulka 52: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 ve SO ORP Kostelec nad Orlicí	78
Tabulka 53: Financování z RUD v jednotlivých obcích SO ORP v roce 2013	79
Tabulka 54: Nezbytné investiční potřeby obcí v SO ORP Kostelec nad Orlicí	81
Tabulka 55: Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti předškolní výchovy a základního školství	82
Tabulka 56: Analýza rizik – registr rizik v oblasti předškolního a základního vzdělávání	84
Tabulka 57: SWOT	88

Sociální služby

Tabulka 58: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb (ležících v území)	122
Tabulka 59: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb (působících v území)	123
Tabulka 60: Seznam zařízení sociálních služeb, působících ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí	124
Tabulka 61: Počet typů sociálních služeb, které poskytují zařízení sociálních služeb se sídlem v SO ORP Kostelec n. O.	125
Tabulka 62: Počet typů sociálních služeb poskytující služby pro obyvatele SO ORP Kostelec n. O.	127
Tabulka 63: Počet zařízení sociálních služeb podle zřizovatele	129
Tabulka 64: Počet sociálních služeb v SO ORP Kostelec nad Orlicí dle zřizovatele	130
Tabulka 65: Přehled financování zařízení sociálních služeb	131
Tabulka 66: Kapacita zařízení sociálních služeb	132
Tabulka 67: Pečovatelská služba – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje	134
Tabulka 68: Evidovaný počet neuspokojených žadatelů	135
Tabulka 69: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb	137
Tabulka 70: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb	137
Tabulka 71: Finanční příspěvky obcí na sociální služby a služby navazující v SO ORP Kostelec nad Orlicí	141
Tabulka 72: Předpokládaný vývoj počtu seniorů	142
Tabulka 73: Priority komunitního plánování SO ORP Kostelec nad Orlicí	143
Tabulka 74: Analýza cílových (dotčených) skupin	144
Tabulka 75: Analýza rizik – registr rizik v oblasti sociálních služeb v SO ORP Kostelec nad Orlicí	146
Tabulka 76: SWOT	147

Odpadové hospodářství

Tabulka 77: Sběrné dvory na území SO ORP Kostelec nad Orlicí	190
Tabulka 78: Sběrná místa na území SO ORP	190
Tabulka 79: Výkupy odpadů na území SO ORP	191
Tabulka 80: Třídící linky v blízkosti území SO ORP	192
Tabulka 81: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území SO ORP)	192
Tabulka 82: Zařízení pro nakládání s BRO na území SO ORP	193
Tabulka 83: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky SO ORP Kostelec nad Orlicí	194
Tabulka 84: Koncová zařízení pro BRO (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území)	194
Tabulka 85: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů	195
Tabulka 86: Sklárky odpadů na území SO ORP	196
Tabulka 87: Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky SO ORP Kostelec nad Orlicí	196
Tabulka 88: Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného SO ORP)	196
Tabulka 89: Další zařízení pro nakládání s odpady v území SO ORP a v blízkosti území SO ORP	197
Tabulka 90: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO)	198
Tabulka 91: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec	199
Tabulka 92: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů	200
Tabulka 93: Celková produkce odpadů na území SO ORP Kostelec nad Orlicí	201
Tabulka 94: Celková a měrná produkce KO a SKO, jehož původcem je obec	203
Tabulka 95: Separovaný sběr odpadů na území SO ORP Kostelec nad Orlicí	204
Tabulka 96: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec	205
Tabulka 97: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí	206

Tabulka 98: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v KHK	207
Tabulka 99: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP Kostelec nad Orlicí.....	208
Tabulka 100: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO ve SO ORP	209
Tabulka 101: Celková a měrná produkce BRKO a odpadu č. 200201 - biologicky rozložitelný odpad od obce	211
Tabulka 102: Nakládání s odpady celkově na území SO ORP Kostelec nad Orlicí.....	212
Tabulka 103: Nakládání s KO a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území SO ORP	213
Tabulka 104: Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP	214
Tabulka 105: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a BRKO	215
Tabulka 106: Náklady na odpadové hospodářství.....	216
Tabulka 107: Analýza cílových (dotčených) skupin.....	217
Tabulka 108: Analýza rizik – registr rizik v oblasti odpadového hospodářství.....	219
Tabulka 109: SWOT	220

Servis samosprávám

Tabulka 110: Charakteristika obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí.....	276
Tabulka 111: Kategorizace obcí SO ORP podle počtu obyvatel	276
Tabulka 112: Seznam matričních úřadů a vymezení jejich spádových obvodů	277
Tabulka 113: Obecně závazné vyhlášky v obcích SO ORP Kostelec nad Orlicí	278
Tabulka 114: Nařízení obce (dle názorů starostů obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí).....	278
Tabulka 115: Veřejnoprávní smlouvy	279
Tabulka 116: Problémy při tvorbě právních předpisů	279
Tabulka 117: Místní poplatky vybírané obcemi v SO ORP Kostelec nad Orlicí	280
Tabulka 118: Průměrné příjmy obcí ve SO ORP Kostelec nad Orlicí	293
Tabulka 119: Položky RUD	294
Tabulka 120: Odhad RUD obcí v SO ORP Kostelec nad Orlicí na rok 2015.....	295
Tabulka 121: Provozní a investiční výdaje zahrnuté v analýze	297
Tabulka 122: Dotace obcí SO ORP Kostelec n. O.	301
Tabulka 123: Podíl dotací (v %) na celkových příjmech obcí	302
Tabulka 124, 125: Platy zaměstnanců v pracovním poměru; odměny členů zastupitelstva; ostatní osobní výdaje	303
Tabulka 126: Míra náročnosti (zátěže) výkonu dané oblasti agend dle názorů starostů obcí SO ORP Kostelec nad Orlicí	305
Tabulka 127: Míra náročnosti (zátěže) výkonu jednotlivých agend dle názorů starostů SO ORP	306
Tabulka 128: Současný způsob zajištění oblastí agendy v obcích SO ORP Kostelec nad Orlicí	307
Tabulka 129: Současný způsob zajištění agendy/činnosti (podrobně) v obcích SO ORP	308
Tabulka 130: Preferovaný způsob zajištění agendy (agregované výsledky), dle názorů starostů obcí SO ORP.....	309
Tabulka 131: Preferovaný způsob zajištění agendy/činnosti (dle názorů starostů obcí SO ORP	310
Tabulka 132: Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti servisu samosprávám	311
Tabulka 133: Analýza rizik – registr rizik v oblasti servisu samosprávám	313
Tabulka 134: SWOT	315

Seznam grafů

Základní charakteristika

Graf 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu ORP Kostelec nad Orlicí	15
---	----

Předškolní výchova a základní vzdělávání

Graf 2: Vývoj počtu pracovníků v MŠ a ZŠ	52
Graf 3: Vývoj počtu dětí v MŠ	67

Servis samosprávám

Graf 4: Největší bariéry meziobecní spolupráce (dle názorů starostů SO ORP KnO)	273
Graf 5: Předběžný návrh čtvrtého volitelného tématu k řešení	274
Graf 6: Obce SO ORP Kostelec n. O.	275
Graf 7: Největší problémy v oblasti zajištění přestupkové agendy (dle názorů starostů SO ORP KnO)	280
Graf 8: Typy služeb zajišťovaných obcemi v SO ORP KnO v sociální oblasti	281
Graf 9: Úkoly zajišťované obcemi v oblasti krizového řízení	282
Graf 10: Úkoly zajišťované obcemi v oblasti požární ochrany	282
Graf 11: Poskytování a získávání informací (obce SO ORP Kostelec nad Orlicí)	283
Graf 12: Orgány zatěžující obce svými častými požadavky na poskytování informací (dle názorů starostů)	284
Graf 13: Hlavní problémy spojené s výměnou informací v rámci veřejné správy	285
Graf 14: Informace u kterých by starostové obcí uvítali zjednodušení / oprávnění k jejich získání	285
Graf 15: Problémy při zajištění dostupnosti a aktuálnosti informací	286
Graf 16: Organizace a organizační složky obcí ve SO ORP Kostelec n. O.	287
Graf 17: Z jakých důvodů jsou organizace a organizační složky pro obce zatěžující?	287
Graf 18: Četnost rozhodnutí vydávaných obcemi v SO ORP Kostelec nad Orlicí	288
Graf 19: Nejčastější směřování žádosti o pomoc ze strany starostů obcí	289
Graf 20: Metodická pomoc obcí při výkonu veřejné správy	289
Graf 21: Usnadnění výkonu v samostatné působnosti (názory starostů SO ORP Kostelec n. O.)	290
Graf 22: Vhodný nositel meziobecní spolupráce po ukončení projektu	291
Graf 23: Celkové příjmy obcí v SO ORP Kostelec nad Orlicí	292
Graf 24: Podíl RUD na celkových příjmech obcí v %	294
Graf 25: Podíl (vybraných) investičních a neinvestičních výdajů	296
Graf 26, 27, 28: Podíl (vybraných) investičních výdajů na celkových výdajích	298
Graf 29, 30, 31: Provozní výdaje v přepočtu na jednoho obyvatele obce	300
Graf 32: Financování služeb poskytovaných členským obcím prostřednictvím Servisu samosprávám (návrh starostů)	304

Seznam příloh

Předškolní výchova a základní vzdělávání

Příloha 1: Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4	117
Příloha 2: Seznam zkratk v oblasti předškolního a základního vzdělávání.....	118
Příloha 3: ZŠ a MŠ zřizované obcemi v SO ORP Kostelec nad Orlicí (přehledová mapa formátu A3)	118

Sociální služby

Příloha 4: Seznam zkratk v oblasti sociálních služeb	181
Příloha 5: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v SO ORP Kostelec nad Orlicí	182
Příloha 6: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v SO ORP	182
Příloha 7: Počet vybraných typů sociálních služeb v SO ORP	183
Příloha 8: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP.....	183
Příloha 9: Podíl zařízení sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele.....	184
Příloha 10: Podíl sociálních služeb v SO ORP podle zřizovatele.....	184
Příloha 11: Podíl financování zařízení sociálních služeb v SO ORP	185
Příloha 12: Podíl příjmů z úhrad uživatelů v SO ORP Kostelec n. O.	185
Příloha 13: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních.....	186
Příloha 14: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby.....	186

Odpadové hospodářství

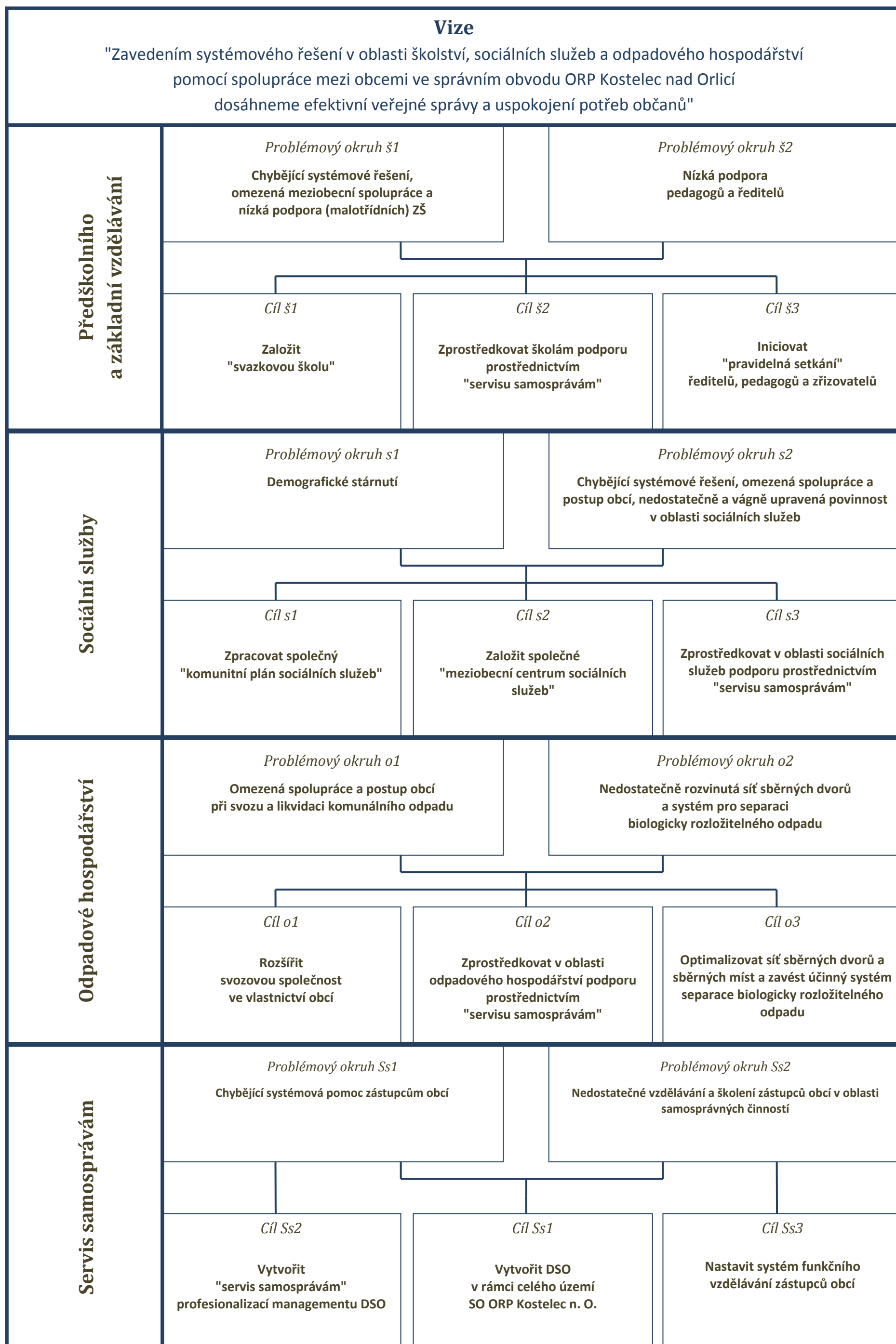
Příloha 15: Seznam zkratk v oblasti OH	254
Příloha 16: Komentář k datům v oblasti OH	255
Příloha 17: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO).....	256
Příloha 18: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území SO ORP	256
Příloha 19: Celková produkce KO na území SO ORP Kostelec n. O.	257
Příloha 20: Celková produkce odpadů na území SO ORP (produkce KO a produkce SKO)	259
Příloha 21: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území SO ORP	259
Příloha 22 a 23: Separovaný sběr odpadů na území SO ORP.....	260
Příloha 24: Celková produkce BRO na území SO ORP, podrobně.....	261
Příloha 25: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP za období 2008-2012.....	263
Příloha 26 a 27: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO	264
Příloha 28 a 29: Nakládání s odpady celkově na území SO ORP	265
Příloha 30: Nakládání s komunálními odpady a SKO na území SO ORP.....	266
Příloha 31: Nakládání s KO na území SO ORP, využití a odstranění KO	266
Příloha 32 a 33: Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP	267
Příloha 34: Nakládání s BRO a BRKO na území SO ORP Kostelec nad Orlicí	268
Příloha 35: Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území SO ORP.....	269

Servis samosprávám

Příloha 36: DSO na území SO ORP Kostelec nad Orlicí (přehledová mapa velikosti A3).....	341
---	-----

Samostatné přílohy strategického dokumentu

- Benchmarking SO ORP Kostelec nad Orlicí
- Doporučené aktivity k řešení v rámci I. a II. fáze realizace strategie + zásobník aktivit

Vize

"Zavedením systémového řešení v oblasti školství, sociálních služeb a odpadového hospodářství pomocí spolupráce mezi obcemi ve správním obvodu ORP Kostelec nad Orlicí dosáhneme efektivní veřejné správy a uspokojení potřeb občanů"

